

**Meråker
kommune**

Økonomiplan 2021-2024 Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag av 28.10.2020

Meråker – på naturlig vis!

Forord

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024. Det er tatt utgangspunkt i forrige økonomiplan, framskriving av dagens drift med oppdaterte rammebetingelser i statsbudsjett for 2021, endring i brukerbehov og aktuelle politiske vedtak med konsekvenser for konsekvensjustert budsjett.

Mål for strategisk utvikling av Meråker kommune fulgt opp i oppdatert mål- og strategidokument 2021 – 2024, ihht. kommunestyresak 56/20, har vært førende for overordna prioriteringer i kommunedirektørens forslag. Vi har en situasjon med skjerpede økonomiske rammebetingelser ut fra blant annet endringer i demografi og befolkningsnedgang, samt økt ubalanse i konsekvensjustert budsjett grunnet økte barnevernsutgifter, økte pensjonsforpliktelser og knyttet til NAV m.v. Dette gir behov for omfattende tiltak i økonomiplanperioden. I tillegg er det fortsatt knyttet usikkerhet knyttet til de helhetlige økonomiske konsekvenser av Covid-19 for 2020 og framover i 2021.

Det er en åpenbar utfordring å prioritere de riktige utviklingstiltak for å tilrettelegge for vekst og effektivisering, samtidig som man skal dimensjonere ned aktivitet i drift for å sørge for nødvendig balanse og reserver i økonomiplanperioden ihht. vedtatte måltall for økonomisk utvikling.

I forhold til forrige økonomiplan (2020-2023), hvor vi bl.a. forutsatte betydelige økonomiske besparelser bl.a. innen kommunal veg, som enda ikke er klar til iverksetting gjennom vedtak, har det vært nødvendig å iverksette andre tiltak for neddimensjonering av driftsutgiftene framover.

Plan- og styringsmessig skal vi rullere mange planer ihht planstrategien som vil gi strategisk forankring og reviderte handlingsplaner for bl.a. oppfølging i framtidige økonomiplaner. Her er det en viktig utfordring i å være streng på prioritering av tiltak på kort sikt inntil vi har oppdaterte handlingsplaner som undergis helhetlige prioriteringer.

Organisasjonsmessig prioriteres arbeidet med innovasjon, digitalisering, effektivisering, kompetanseheving for fornyelse og økt kvalitet i utførelsen av kommunens hovedansvarsområder som er å utøve tjenester, ta ansvar for samfunnsutvikling, drive pålagt lovforvaltning og utøve rollen som demokratisk arena. I dette arbeidet er det viktig med et nødvendig et risikobasert fokus på oppdatert plan- og styringssystem og kvalitets- og internkontrollarbeid. Eller kortere sagt finne en riktig balanse mellom drifts- og utviklingsoppgaver, som løpende utfordres ift håndtering av aktuelle saker som dukker opp i samspill med innbyggere, frivillighet, næringsliv og folkevalgte. Det er samtidig dette som gjør det spennende og givende å bidra til å løse kommunens samfunnsoppdrag til beste for Meråker kommune.

MERÅKER KOMMUNE

Meråker, 28.10.20

Arne Ketil Auran
Kommunedirektør

Innholdsfortegnelse

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger	1
---	----------

Generelt om økonomiplanen

0.1 Hensikten med økonomiplanlegging	4
0.2 Økonomiplanens enkelte deler	4
0.3 Ansvarsforhold	4
0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett	5

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

Regnskapsresultatet	6
Driftsinntektene	6
Driftsutgiftene	6
Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett	7
Investeringene	9
Finansiering av investeringene	9
Balanse pr. 31.12.	10
Langsiktig lånegjeld pr. 31.12.	10
Nøkkeltall	10
Fond pr. 31.12.	10
Finansutgifter/inntekter	11
Flere nøkkeltall	12
Likviditet	12
Oppsummering	13
Den økonomiske utviklingen så langt i 2020	13

Del II - Konsekvensjustert budsjettoversikt

2. Statsbudsjettet kommunal og moderniseringsdepartementet	
Hovedmål og prioriteringer	15
2.0 Innledning	15
2.1 Prioriteringer i budsjettet for 2020	15
2.2 Levende lokaldemokrati	17
2.3 Sterke distrikter	18
2.4 Modernisering av Norge	19
2.5 Trygge og gode boforhold	28
2.6 Bærekraftsmålene	30
3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren	30
3.1 Kommunesektorens inntekter i 2020	30
3.2 Kommunesektorens inntekter i 2021	31
3.3 Aktuelle saker med betydning for kommunesektoren	36
4. Kommunens rammebetingelser	38
4.1 Befolkningsutvikling	38
4.2 Frie inntekter	40
4.3 Konesjonsavgifter	46
4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift	47
4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter	47
4.6 Disposisjonsfond	49
4.7 Konsekvensjusterte korrigert netto driftsresultat	50

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1	Innledning	52
5.2	Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2021-2024	52
5.3	Sentraladministrasjonen og politiske organer	54
5.4	Sektor skole, oppvekst og kultur	62
5.5	Sektor helse, pleie og omsorg	82
5.6	Sektor kommunal utvikling	91
5.7	Meråker menighet	105
5.8	Kommunal kraftlinje	107
5.9	Tilskudd til utbygging av bygdefiber	108
5.10	Arbeidet med fengsel	108
5.11	Profilering	108
5.12	Grenseløse Meråkerdager	109
5.13	Oppsummering bruk av kraftfondet	109
5.14	Utlån av startlån	110
5.15	Langsiktig gjeld	112
5.16	Driftsbelastende finansutgifter	113
5.17	Saldering av budsjettet for 2021 og økonomiplanen for perioden 2011 – 2024	113
5.18	Budsjettet sett i forhold til overordnede økonomiske måltall	113
5.19	Oppsummering	115
6.	Kommunale avgifter og gebyrer	117
6.1	Oversikt over foreslåtte endringer for 2020	117
6.2	Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)	118
6.3	Betalingssatser for kulturskolen	119
6.4	Betalingssatser for opphold i barnehage	120
6.5	Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester	122
6.6	Renovasjon – avgiftsgrunnlag og gebyrer	124
6.7	Vann, avløp og slam - avgiftsgrunnlag og gebyrer	127
6.8	Avgiftsgrunnlag og gebyrer for feiing og tilsyn	131
6.9	Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling	132
6.10	Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg	141
6.11	Betalingssatser for husleie	142

DEL IV – Budsjettskjemaer

Bevilgningsoversikt - drift	143
Bevilgningsoversikt – drift pr. virksomhetsområde	144
Bevilgningsoversikt - investering	145
Bevilgningsoversikt – investering pr. virksomhetsområde	146
Økonomisk oversikt etter art - drift	147
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet	148

Vedlegg

Tiltakstabeller drift og investering	
Budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024 for Meråker menighetsråd	
Kontrollutvalgets forslag til driftsbudsjett 2021 for kontroll og tilsyn	
Søknad fra Nord-Trøndelag Turistforening vedr. Stordalshytta	
Søknad fra Meråker stasjons venner om fast driftstilskudd	
Innspill fra innvanderrådet	

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger

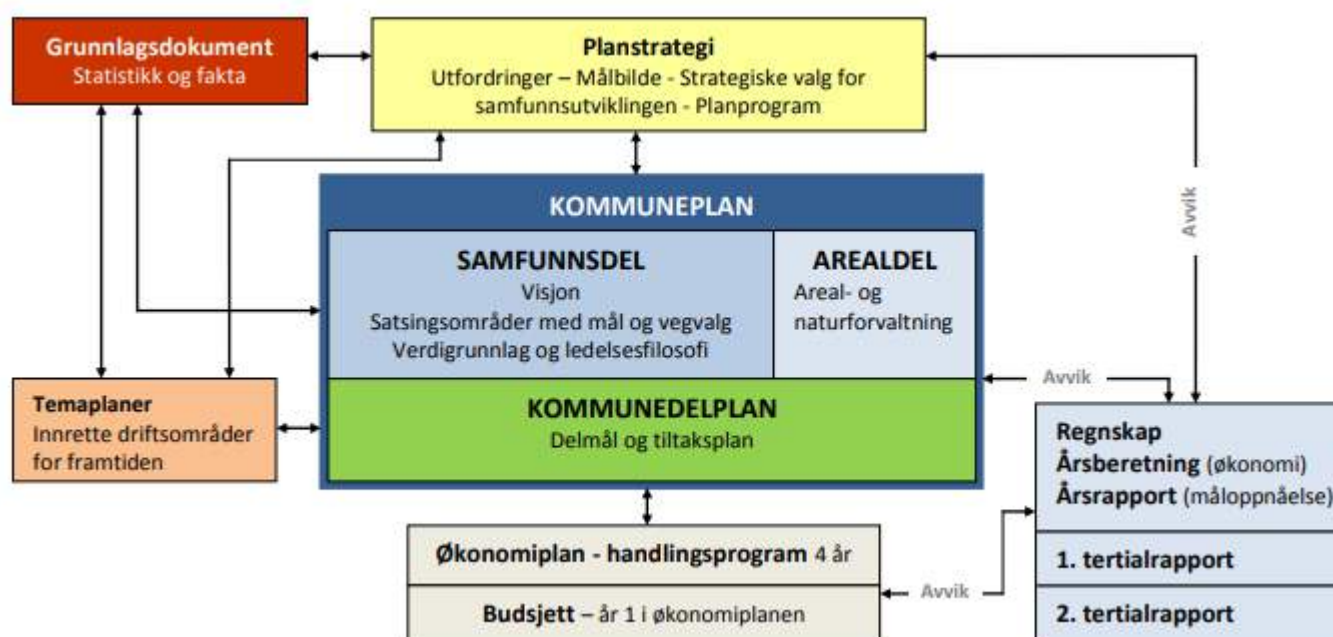
I forslaget til budsjett- og økonomiplan er det budsjettert med positivt netto driftsresultat og avsetninger til fond/overføring til investeringsregnskapet for alle år i økonomiplanperioden, selv om første år i økonomiplanperioden ikke har mer enn 1 % i nettodriftsresultat ift målet om 1,75 %. For å oppnå dette må det evt. Nedprioritering av tilak, evt. ytterligere kutt må iverksettes nå, dersom dette målet innfris. Kommunedirektøren er imidlertid av den oppfatning at dette unntaksvis ett år er forsvarlig, sett på bakgrunn av de fondsreserver kommunen allerede har, og de prosesser for ytterligere neddimensjonering av utgiftene som allerede pågår, uten at dette er konkretisert i reduksjoner enda. Dette vil komme som resultat av igangsatte plan- og utredningsprosesser, bl.a. hovedplan for veg. Det er imidlertid ikke aktuelt å ikke innfri måltall ift netto driftsresultat i første år i økonomiplan flere år på rad, og slik skyve utfordringen framfor seg. Det vil være økende krav til en robust økonomi og bygge handlingsrom for å takle framtidige svingninger i frie inntekter og økning i utgifter. Her kan også nevnes utviklingen på pensjonsområdet som følge av amortisering av stadig større premieavvik. Her kan vi forvente større utgiftsføring framover som følge av allerede inntektsført premieavvik.

Utfordringen med redusert folketall og behov for neddimensjonering av utgifter i oppvekstsektoren og det å berede grunnen for å møte økt utgiftsbehov knyttet demografiendring i helse og omsorg er krevende. Samtidig skal vi satse og tilrettelegge for vekst og utvikling, altså ligge i forkant med å ta utgifter i dag som ihht mål i planverket skal generere økte skatteinntekter på grunn av økt bosetting og verdiskaping framover.

Det vises til del III i dokumentet med oversikt over de prioriteringer kommunedirektøren har foreslått.

Vi har en situasjon ift plan- og styringssystemet hvor overordna samfunnsdels prioriteringer og føringer om bl.a. folkehelse og bærekraft ikke er gjort operativt i underliggende planverk, planstrategien er vedtatt med prioritering på hvilke planer som skal revideres når. Sammenhengen i kommunens plan- og styring tas inn for å synliggjøre prosessene for å realisere måloppnåelse ihht overordna og underordna planverk. Situasjonen er derfor slik at vi i dag gjør mange prioriteringer ad-hoc eller ut fra vedtatt samfunnsdelen i drift og investerings budsjettet, uten at vi har sikret nødvendige prosesser og demokratisk forankring i oppdatert planverk. Eksempelvis at vi har funnet det riktig å revidere eksempelvis hovedplan vann og avløp før vi gjennomfører tidenes investering i nytt avløpsanlegg.

Sammenhengen mellom økonomiplan, budsjett og kommunens planverk

Kommunens plan- og styringssystemet er i prinsippet todelt med en del som omfatter kommunal planlegging med strukturering i faser og nivå samt en del to med kommunal rapportering. Statistikk og annen faktisk informasjon om situasjonen i kommunen danner grunnlaget for de valg som tas i planverket.

Kommunens planstrategi (Pbl §§ 3-3 og 10-1) viser det som er vurdert å være kommunens viktigste utfordringer framover. Med grunnlag i vurderingene av hvordan de fokuserte utfordringene skal behandles, gir planstrategien de politiske styringssignalene til organisasjonen i form av vedtatte mål og strategi for samfunnsutviklingen samt et konkluderende planprogram. Kommuneplanen samfunnsdel sine mål og strategier er videreført slik at planstrategiens styringssignaler kun vil legges til grunn i arbeidet med de øvrige kommunale planene i.e. kommunedelplaner, temaplaner og økonomiplan. Planstrategien 2020-2023 ble vedtatt av kommunestyret 22.6.20 som sak 46/20. Og har høye ambisjoner for revidering av kommuneplanens samfunnsdel sitt underliggende planverk

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal (PBL §§ 3-3, 11-1, 2, 3 og 4) presiserer de politiske styringssignalene i form av visjon, langsiktige og overordnede satsingsområder og mål. Denne ble vedtatt første gang i Meråker kommune 29.04.19 som sak 25/19 i kommunestyret. Her ble bærende premisser om folkehelse, sosial-, økologisk- og økonomis bærekraft vedtatt. I tillegg verdigrunnlaget ærlighet, respekt, engasjement og raushet, som uttrykk for ønsket organisasjonskultur. Fokus på innovasjon og kreativitet ift fokus på fem satsingsområder: Bolyst, næringsutvikling, oppvekst, klima sikkerhet og beredskap, samt kommunal tjenestetilrettelegging. Det er viktig at kommuneplanens samfunnsdel gir avtrykk i underliggende planverk. Det blir da bedre helhetlig sammenheng mellom plan og de prioriteringer som kommunen skal gjøre årlig i økonomiplan og budsjett.

Arealdelen av kommuneplanen (PBL §§ 3-3, 11-1 og 2 og 11-5) er det juridiske dokumentet som skal ivareta at arealforvaltningen er i samsvar med den ønskede samfunnsutviklingen.

Kommunedelplanenes formål (PBL §§ 11-2 og 11-4) er å konkretisere de ulike sektorenes ansvar under de politiske føringene gitt i Planstrategien og Kommuneplanens samfunnsdel herunder beskrivelse av delmål, tiltaksplaner med 4 års horisonter og evt. målintikatorer.

Kommunale temaplaner utarbeides når det er behov for planmessig utvikling i lengre tidsperspektiv innen drift- og ansvarsområder i kommunen herunder også plankrav fra eksterne myndigheter.

Økonomiplan (Kl §§ 14-3, 14-4 og 14-10) og **budsjett** (Kl §§ 14-3, 14-4, 14-5 og 14-10) bygger på m.a. tiltak og mål i kommunens vedtatte planer. Den avgjørende behandlingen av tiltak i planene (handlingsplanene) skjer her gjennom årlig vedtak om ressurstildeling og prioritering av tiltakene. Et oppdatert planverk/planstrategi er viktig for å fremskaffe aktuelle tiltak tilpasset situasjonen og forutsetningene for videre utvikling.

Prioriterte planoppgaver i økonomiplanperioden ihht. Planstrategien 2020-2023 vedtatt av kommunestyret 22.6.20 som sak 46/20.:

Plantype	Oppstart	Hovedansvarlig	Lovpålågt
Strategisk næringsplan	2020	Sektor kommunal utvikling	
Brannordning	2020	Sektor kommunal utvikling	X
Hovedplan veg	2021	Sektor kommunal utvikling	
Hovedplan vann og avløp	2020	Sektor kommunal utvikling	X
Energi- og klimaplan	2021	Sektor kommunal utvikling	
Plan for vedlikehold av kommunal bygningsmasse	2022	Sektor kommunal utvikling	
Kommunedelplan stedsutvikling	2020	Sektor kommunal utvikling	
Lokal matstrategi	2020	Sektor kommunal utvikling	
Trafikksikkerhetsplan	2020	Trafikksikkerhetsutvalget	X

Kompetanse og rekrutteringsplan	2020	Kommunedirektøren	X
Kommunikasjonsplan	2020	Kommunedirektøren	
Boligpolitisk handlingsplan	2021	Sektor helse pleie og omsorg	
Temaplan for helhetlig læringsløp fra barnehage til videregående skole	2021	Sektor skole oppvekst og kultur	X
Temaplan for helse- og velferdsbygg	2023	Sektor helse pleie og omsorg	
Helse og omsorgsplanen	2020	Sektor helse pleie og omsorg	X
Plan for sosial og helsemessig beredskap	2022	Sektor helse pleie og omsorg	X
Kommuneplanens arealdel	2023	Sektor kommunal utvikling	X
Sti og skiltplan	2022	Sektor skole oppvekst og kultur	
Rusmiddel politisk handlingsplan	2021	Sektor helse pleie og omsorg	X
Kulturplan m/plan for idrettsanlegg	2020	Sektor skole oppvekst og kultur	
Museumsplan for Meråker kommune og stiftelsen Meråker-Musea	2020	Sektor skole oppvekst og kultur	

16 planer er vedtatt iverkssatt revidering på i 2020/2021. I skrivende stund er følgende planprosesser startet opp:

- Hovedplan for vann og avløp
- Kommunedelsplan for Stedsutvikling
 - Bolyst
- Lokal matstrategi
- Museumsplan for Meråker kommune og stiftelsen Meråker-Musea
- Kommunikasjonsplan/kommunikasjonsstrategi
 - Omdømmeprojekt

Prioritering 2021

- Strategisk næringsplan
- Kulturplan m/plan for idrettsanlegg
- Hovedplan for veg
- Brannordning - Samordnes i vertskommunesamarbeidet i Værnesregionen brann og redning
- Energi og klimaplan
- Trafikksikkerhetsplan, handlingsdelen
- Boligpolitisk handlingsplan
- Helse- og omsorgsplan
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Oversiktsplan for folkehelse fremgår ikke av planoversikten, men foreligger nå snart i revidert form til politisk behandling (2020). Dette er en viktig plan med bakgrunn i samfunnsdelens folkehelseperspektiv. Dette perspektivet som kalles ivaretas i all annen kommunal planlegging, drift og investering. Jfr Lov om folkehelse sin formålsparagraf «vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør».

Budsjett og økonomiplan tiltak og aktivitet i konsekvensjustert budsjett er innrettet for best mulig oppfølging av bestilte planprosesser pr sektor. Det vil imidlertid ut fra det store ambisjonsnivået om planrevisjoner i starten av perioden, være hensiktsmessig med en løpende rapportering og avklaring med politisk nivå om strengere prioritering og oppfølging av et begrenset antall planer. Dette er noe også fylkesmannen i Trøndelag, nå statsforvalningen i Trøndelag, poengterte i sitt kommunebesøk i Meråker 29.09.20.

Generelt om økonomiplanen

0.1 Hensikten med økonomiplanlegging

Hovedhensikten med økonomiplanlegging er å få kartlagt den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram de økonomiske rammer som de kommunale virksomhetene skal forholde seg til. Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning. I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider seg økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige. Det er også vesentlig at en på forhånd har utarbeidet strategier for hvilke tiltak som skal settes iverk dersom ulike plan-/budsjettforutsetninger ikke viser seg å bli oppfylt.

Økonomiplanprosessen skal ende opp i et plandokument hvor det framgår hvordan de økonomiske rammer er fordelt på formål/rammeområder.

0.2 Økonomiplanens enkelte deler

Økonomiplanen skal utarbeides etter bestemte retningslinjer og inneholder 4 hoveddeler:

1. Økonomisk statusbeskrivelse

- Under del 1 skal det gis en verbal framstilling av hvordan kommunen ser på den økonomiske stillingen pr dags dato. En kan her ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (årsregnskapsdokumentet og årsmeldinga). Den verbale framstillingen skal baseres på så oppdaterte opplysninger som mulig, dvs. en skal kommentere eventuelle endringer i den økonomiske situasjonen fra foregående års regnskap og fram til dags dato.

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlingsfrihet med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

2. Konsekvensjustert budsjettoversikt

- Under del 2 skal det for å få en oversikt over den økonomiske handlingsfriheten for økonomiplanperioden utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års gjeldende budsjett skal en se på konsekvenene av å opprettholde dagens driftsaktivitet.

3. Økonomisk handlefrihet

- Når den konsekvensjusterte budsjettoversikten er satt opp, skal det foretas en gjennomgang/vurdering av de økonomiske utgiftsrammene til de ulike kommunale virksomhetene. En skal også ha med en vurdering av inntekspotensialet for kommunen. Spesielt skal det foretas en drøfting knyttet til den avgifts- og egenbetalingspolitikk som har vært ført. Siktemålet er å få fram den faktiske økonomiske handlefriheten.

4. Endelig budsjettoversikt

- Gjennom analyser og drøftinger som er skissert foran under del 1 - 3, har en fått kartlagt de politiske prioriteringer, den økonomiske handlefriheten og behovene for økonomisk tilpasning. Dette skulle således gi et godt utgangspunkt for utarbeiding av den endelige budsjettoversikten.

0.3 Ansvarsforhold

I forbindelse med at det er vedtatt en ny kommunelov har kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatt en ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Forskriften gjelder fra og med

budsjett- og regnskapsåret 2020, jf. forskriftens § 11-2. Økonomiplan for perioden 2020 til 2023 og årsbudsjettet for 2020 skal utarbeides og vedtas innen utgangen av 2019 i samsvar med reglene i kommuneloven av 2018 og denne nye forskriften. Årsregnskapet for 2019 skal derimot avgis og vedtas i samsvar med den gamle kommuneloven av 1992 og tilhørende forskrift av 2000.

§ 14-2 bokstav a) i kommuneloven fastslår en plikt for kommunestyret til å vedta økonomiplanen og årsbudsjettet. Økonomiplanen skal være rullerende og skal vedtas en gang i året. Økonomiplanen utarbeides samtidig med budsjettet.

Det er formannskapet som skal fremme innstilling om økonomiplan til kommunestyret, jfr. lovens § 14-3, tredje ledd. Med bakgrunn i innstillingen skal kommunestyret behandle økonomiplansaken.

Formannskapets innstilling til økonomiplan og årsbudsjett skal offentliggjøres minst fjorten dager før den behandles i kommunestyret, jfr. § 14-3, fjerde ledd, i kommuneloven. Kravet i kommunelovens § 14-3, fjerde ledd om offentliggjøring av innstillingen gjelder bare i forbindelse med den ordinære, årlige behandlingen av økonomiplanen og årsbudsjettet. Det er således ikke noe krav om utleggelse til ettersyn for innstillinger hvor en foreslår endringer i økonomiplanen eller årsbudsjettet.

0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett

Økonomiplanen er en pliktig plan på samme måten som årsbudsjett og regnskap. I det ligger også at økonomiplanen for hvert budsjettår i planperioden må tilfredsstille de krav kommuneloven stiller til årsbudsjettet, og de krav budsjett- og regnskapsforskriftene stiller til hvordan ulike typer midler kan disponeres.

De nærmere bestemmelsene vedr. oppsetting av økonomiplan og budsjettet fremgår av kommunelovens § 14-4 og forskriften gitt i medhold av loven. Økonomiplanen og budsjettet skal vedtas av kommunestyret på bakgrunn av formannskapets innstilling innen årets utgang, jfr. § 14-3, første ledd. Formannskapets innstilling skal i henhold til kommunelovens § 14-3, fjerde ledd, offentliggjøres minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Hovedkravene til økonomiplanen og årsbudsjettets innhold fremgår av kommunelovens § 14-4:

- Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.
- Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Årsbudsjettet er en bindende for kommunestyret. Budsjettet er inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Grunnlaget for budsjettet legges gjennom behandlingen av økonomiplanen. I Meråker utarbeides økonomiplanen og budsjettet parallelt og skal behandles samtidig av kommunestyret.

Del I – Økonomisk statusbeskrivelse

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

Statusbeskrivelsen vil bli basert på så oppdaterte opplysninger som mulig og vil ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (regnskapsdokument og årsmeldinga for 2019) samt endringer etter den tid. I noen grad vil det for å se utviklingen over tid bli foretatt sammenligninger med tidligere år. Statusbeskrivelsen vil bli presentert ved hjelp av tabeller og forskjellig grafikk samt kommentarer til disse.

Regnskapsresultatet

Tall i 1.000 kr	2019	2018
Sum driftsinntekter	-275 922	-276 971
Sum driftsutgifter	273 373	275 455
Brutto driftsresultat	-2 549	-1 516
Netto finansutgifter	11 370	15 460
Motpost avskrivninger	-17 507	-17 451
Netto driftsresultat	-8 686	-3 507
Netto avsetninger	2 176	-4 266
Finan. invest. regnsk.	0	0
Overskudd/underskudd	-6 510	-7 773

Resultatet er i hovedsak sammensatt slik

Nto. dr.utg. i sektorene lavere enn budsjettert.	-2 746
Nto. lavere pensjonskostnad enn budsjettert	-73
Lavere utg. lønnsoppgjør/uerholdelige krav	-997
Høyere skatteinnt. og rammetilsk. enn budsjettert	-1 977
Mer konsesjonskraft og eiendomsskatt	-494
Høyere integreringstilskudd enn budsjettert	-287
Netto lavere finansposter	-353
Kommunal kraftlinje	417
Resultat	-6 510

Avvikene er i forhold til revidert budsjett.

Driftsinntektene

Type inntekt	1.000 kr		%	
	2019	2018	2019	2018
Brukerbetalinger	-13 152	-13 551	4,8	4,9
Andre salgs- og leieinntekter	-42 739	-39 222	15,5	14,2
Overf. m/krav til motyt.	-30 257	-34 247	11,0	12,4
Rammetilsk./innt.utj.	-107 695	-105 039	39,0	37,9
Andre statlige overf.	-10 309	-12 641	3,7	4,6
Andre overføringer	-197	-355	0,1	0,1
Skatt på inntekt og formue	-50 627	-50 865	18,3	18,4
Eiendomsskatt	-11 190	-11 113	4,1	4,0
And. dir. og indir. skatter	-9 756	-9 938	3,5	3,6
Sum driftsinntekter	-275 922	-276 971	100,0	100,0

Skatter og rammetilskudd fra staten er de to største inntektskildene til kommunen. Til sammen utgjorde de i 2019 57,4 % av brutto driftsinntekter. Fra 2018 til 2019 økte disse inntektene med drøyt 2,4 mill. kr (1,55 %) til ca 158,3 mill. kr. Tallene inkluderer det løpende inntektsutjevningstilskuddet i rammetilskuddet. Foruten god nasjonal skatteinntekt og vanlig lønns- og prisvekst er det endring i kostnadsnøkler og innbyggertilskudd som ligger til grunn for endringen.

Løpende inntektsutjevning innebærer at kompensasjon/reduksjon for dårlig/god skatteutvikling skjer ved at det inntektsutjevningstilskuddet nå blir utbetalt to måneder etterpå mot tidligere to år. Nyordningen er en stor fordel da en slipper de store svingningene i rammeoverføringene de enkelte år.

Eiendomsskattene og konsesjonskraftinntektene (netto) i 2019 utgjorde 23,6 mill. kr. eller 8,5 % av driftsinntektene. Det er en økning på 4,8 mill. kr eller 25,9 % fra 2018. Konsesjonskraften økte med 4,7 mill. kr. til 12,4 mill. kr. i 2019. Eiendomsskatten for næringseiendommer samt verk og bruk økte med 0,1 mill. kr. til 11,2 mill. kr. i 2019. Fra og med 2019 har kommunestyret vedtatt at eiendomsskatt kun skal skrives ut på kraftverk samt tidligere eiendommer i kategorien verk og bruk. Vedtatte endringer i eiendomsskatteavgivningen vil føre til at disse inntektene vil reduseres og utgjøre en mindre andel av inntektene til kommunen i årene som kommer.

Finansdepartementet nedsatte et ekspertutvalg fikk mandat til å gjennomgå konsesjonskraft- og konsesjonsavgiftsordningen. Det var knyttet stor spenning til om den økonomiske kompensasjonen vi har fått for at vi har stilt våre naturverdier til rådighet for storsamfunnets behov ville videreføres i framtida. En reduksjon av disse inntektene ville berøre drifta direkte krone for krone da disse inntektene ikke inngår utjevningen i inntektssystemet.

Utvalgte innstilling var dramatisk for store deler av kommune-norge, så det var med stor glede vi mottok nyheten om at utvalgets innstilling ble «lagt i skuffen» av statsministeren i midten av februar.

Driftsutgiftene

Type utgift	1.000 kr		%	
	2019	2018	2019	2018
Lønnsutgifter	137 064	138 319	50,1	50,2
Sosiale utgifter	32 354	32 697	11,8	11,9
Kj. va./tj. i kom. tj. pr.	41 627	46 922	15,2	17,0
Kj. tj. som erst. kom. tj.	26 936	23 918	9,9	8,7
Overføringer	22 007	22 084	8,1	8,0
Avskrivninger	17 506	17 451	6,4	6,3
Fordelte utgifter	-4 121	-5 936	-1,5	-2,2
Sum driftsutgifter	273 373	275 455	100,0	100,0

Personalet er den viktigste ressursen til kommunen. I 2019 gikk 169,4 mill. kr eller 62,0 % av de totale driftsutgiftene med til lønn (inkl. sosiale utgifter). Det er en nedgang på 1,6 mill. kr eller 0,9 % fra 2018. Lønn uten sosiale kostnader gikk ned med 1,3 mill. kr. eller 0,9 %.

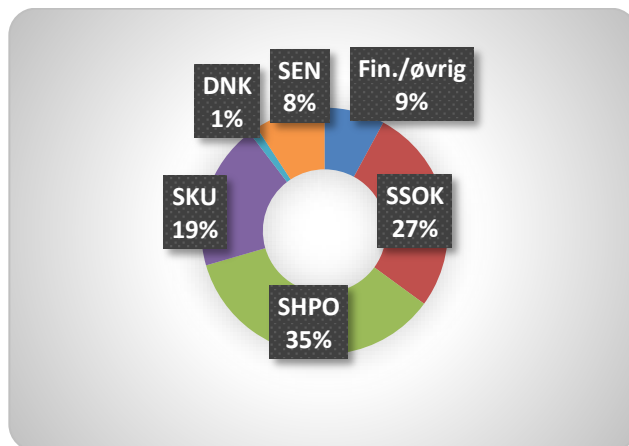
Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

Sosiale utgifter, som består av pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift, ble redusert med 0,35 mill. kr (1,05 %) til 32,35 mill. kr. i 2019.

Den store lønnsandelen viser at Meråker kommune, som alle andre kommuner, er en arbeidsintensiv serviceorganisasjon. Hovedformålet for kommuner er å yte tjenester og service til innbyggerne i form av undervisning, pleie, omsorg, fritidstilbud og for å legge forholdene til rette for husbygging og næringsutvikling.

Sektor helse, pleie og omsorg og sektor skole, oppvekst og kultur er de to største sektorene i kommunen. Til sammen bruker kommunen 169,3 mill. kr eller 63 % av brutto driftsutgifter på disse to sektorene. Finans (netto rente- og avdragsutgifter) utgjør 13,1 mill. kr eller 4,8 % av brutto driftsutgifter.

Utgifter fordelt etter sektor

SEN = Sentraladministrasjonen, SSOK = Sektor skole, oppvekst og kultur, SHPO = Sektor helse, pleie og omsorg, SKU = Sektor kommunal utvikling, FINANS = Finansutgifter, DNK = Kirke

Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett

Kommunestyret vedtar budsjettet på overordnet nivå på budsjettskjema 1A og 1B for drift og 2A og 2B for investeringer. Det redegjøres under tabellene for vesentlige avvik over 10% mellom regnskapsført beløp og regulert budsjett for de enkelte linjene i regnskapsskjemaene (markert grått i tabellene) for de avvik som ikke er kommentert eller forklart andre steder i denne delen av dokumentet.

Regnskapsskjema 1A - drift

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Reg. budsj. 2019	Avvik kr.	Avvik %
Skatt på inntekt og formue	50 627	55 801	-5 174	-9,27 %
Ordinært rammetilskudd	107 695	107 251	444	0,41 %
Skatt på eiendom	11 190	11 085	105	0,95 %
Andre direkte eller indirekte skatter	9 756	2 980	6 776	227,39 %
Andre generelle statstilskudd	10 309	9 452	858	9,07 %
Sum frie disponible inntekter	189 578	186 569	3 009	
Renteinntekter og utbytte	9 255	4 408	4 847	109,96 %
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsm.)	0	0	0	
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	7 206	7 435	-228	-3,07 %
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	
Avdrag på lån	10 236	9 700	536	5,53 %
Netto finansinnt./utg.	-8 188	-12 727	4 539	
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	
Til ubundne avsetninger	9 023	9 023	0	0,00 %
Til bundne avsetninger	10 680	4 484	6 197	138,21 %
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	7 773	7 773	0	0,00 %
Bruk av ubundne avsetninger	1 100	1 100	0	0,00 %
Bruk av bundne avsetninger	9 377	9 201	176	1,91 %
Netto avsetninger	-1 453	4 567	-6 021	
Overført til investeringsregnskapet	723	723	0	
Til fordeling drift	179 213	177 686	1 527	0,86 %
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	172 704	177 686	-4 983	-2,80 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-6 510	0	-6 510	

Avvik når det gjelder skatt på inntekt og formue og andre indirekte skatter skyldes at naturressursskatten ikke er skilt ut i budsjettet, men er ført på korrekt kostraart i regnskapet. Naturressursskatten kommer som et avvik under Andre direkte eller indirekte skatter så netto er det et mindre avvik. Renteinntekter og utbytte er høyere enn budsjettet grunnet gjennomgående høyere renteavkastende beholdning enn forutsatt samt at utbytte fra NTE ble langt høyere enn budsjettet.

Avsetning til bundne avsetninger har fått avvik hovedsakelig grunnet større avsetning til selvkostfond og avsetning av tidligere nevnte utbytte fra NTE samt midler som ikke er brukt i løpet av regnskapsåret.

Regnskapsskjema 2A - investering

<i>Tall i hele 1000 kr</i>	Regnskap 2019	Reg. budsj. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Investeringer i anleggsmidler	10 278	11 266	-987	-8,76 %
Utlån og forskutteringer	20 435	20 000	435	2,18 %
Kjøp av aksjer og andeler	722	723	-1	-0,09 %
Avdrag på lån	9 297	5 394	3 903	72,36 %
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	
Avsetninger	5 697	876	4 821	550,31 %
Årets finansieringsbehov	46 429	38 259	8 171	
<i>Finansiert slik:</i>				
Bruk av lånemidler	29 623	29 623	0	0,00 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 711	1 690	21	1,26 %
Tilskudd til investeringer	0	0	0	
Kompensasjon for merverdiavgift	548	509	40	7,78 %
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	9 434	5 514	3 920	71,09 %
Andre inntekter	5	200	-195	
Sum ekstern finansiering	41 322	37 536	3 786	
Overført fra driftsregnskapet	723	723	0	
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	
Bruk av avsetninger	4 133	0	4 133	~ %
Sum finansiering	46 178	38 259	7 919	
Udekket/udisponert	-252	0	-252	

Avvik på linjene for *Mottatte avdrag på lån og Avsetninger* fremkommer ved at enkelte startlån er innfridd av låntakere og etter regelverket skal dette innbetales videre til husbanken og derfor er avsatt til bundet fond. Avvik på *Avdrag på lån og Bruk av avsetninger* kommer av at fjorårets avsetning av ekstraordinære avdrag er innbetalt til husbanken.

Regnskapsskjema 1B

<i>Tall i hele 1000 kr</i>		Regnskap 2019	Rev. budsj. 2019	Avvik i kr.	Avvik i %
Sentraladm.	sektor 1				
	Netto utg./innt.	19 906	20 897	-991	-4,74 %
Skole, oppvekst og kultur	sektor 2				
	Netto utg./innt.	59 871	60 323	-452	-0,75 %
Helse, pleie og omsorg	sektor 3				
	Netto utg./innt.	75 988	76 100	-112	-0,15 %
Kommunal utvikling	sektor 4				
	Netto utg./innt.	23 289	24 741	-1 452	-5,87 %
Meråker sokn	sektor 5				
	Netto utg./innt.	2 895	2 889	6	0,21 %
Fellesområde	sektor 6				
	Netto utg./innt.	-2 478	-1 774	-704	39,68 %
Selvkost VA	sektor 7				
	Netto utg./innt.	85	-170	255	-150,00 %
Korr. for avskrivn./kalk.renter m. m.		-6 852	-5 320	-1 532	28,80 %

Avviket på *Fellesområde (sektor 6)* fremkommer som summen av et mindre kostbart lønnsoppgjør enn budsjettet og merkostnad på den kommunale kraftlinja. For *Selvkost VA (sektor 7)* er avviket prosentvis stort, men ubetydelig i kronebeløp. Avviket på linjen *avskrivninger/kalk. renter med mer* framkommer hovedsakelig som summen av merinntekt på skatt og rammeoverføringer og lavere finansutgifter.

Regnskapsskjema 2B

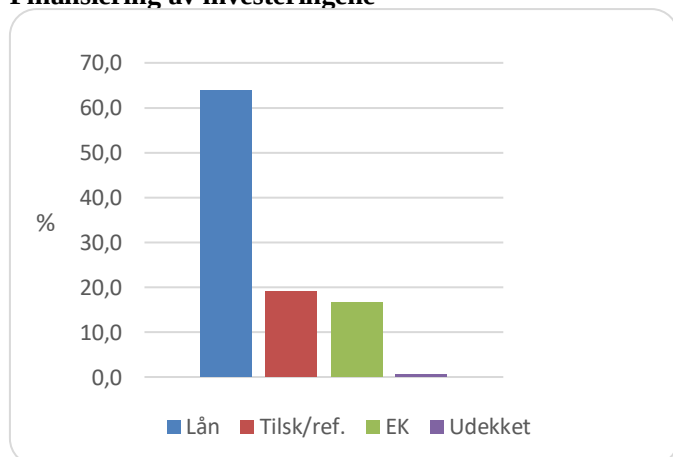
Tall i hele 1000 kr		Regnskap 2019	Rev. budsj. 2019	Avvik i kr.	Avvik i %
Sentraladm.	sektor 1				
	Netto utg./innt.	81	754	-673	-89,3 %
Skole, oppvekst og kultur	sektor 2				
	Netto utg./innt.	-	-	-	
Helse, pleie og omsorg	sektor 3				
	Netto utg./innt.	-	-	-	
Kommunal utvikling	sektor 4				
	Netto utg./innt.	-1 836	-1 630	-206	12,7 %
Selvkost VA	sektor 7				
	Netto utg./innt.	18	-	18	~ %
Finans m.m.	sektor 9				
	Netto utg./innt.	1 737	876	861	98,3 %
Total		-	-	-	

For regnskapsskjema 2B er det et avvik på *Sentraladministrasjonen (sektor 1)* som skyldes at kommunens andel av investeringene i Værnesregionen IT ble betydelig lavere enn budsjettet. På *Kommunal utvikling (sektor 4)* kommer avviket som resultat av mindreforbruk på asfalteringsprosjekt. På *Finans m.m. (sektor 9)* er det et avvik som hovedsakelig skyldes mindre innbetalte ordinære avdrag fra låntakere på startlån enn budsjettet, pliktig strykning av avsetning til ubudne fond samt årets merforbruk i investeringsregnskapet.

Investeringene

Tall i 1.000 kr	2019	2018
Investeringer i anleggsmidler	9 730	7 473
Merverdiavgift utenfor mva. loven	548	1 007
Utlån og forskutteringer	20 435	13 800
Kjøp av aksjer og andeler	722	35 633
Avdrag på lån	9 297	10 939
Avsetninger	5 697	6 911
Dekning av tidligere års merforbruk	0	1 179
Årets finansieringsbehov	46 429	76 942
Bruk av lånemidler	29 623	21 547
Tilsk., refusjoner og mottatte avdrag utlån	8 871	11 753
Inntekter salg anleggsmidler m.m.	2 827	2 798
Andre overføringer	0	34 800
Egenkapital	4 856	6 044
Udekket	252	0
Sum finansiering	46 429	76 942

Finansiering av investeringene

I år 2019 ble det finansieringsbehov i investeringsregnskapet på 46,4 mill. kr. Det er ca 30,5 mill. kr lavere enn i 2018. Av disse 46,4 mill. kr. er om lag 9,7 mill. kr. relatert til investeringer i anleggsmidler. De største investeringene har skjedd ved omgjøring/oppgradering av kommunal bygningsmasse, investeringer i VA-sektoren, utbygging/kjøp av tjenestebiler, asfaltering av veier, samt kommunens andel av felles IT-investeringer i Værnesregionen.

Investeringene er finansiert med 63,8 % eksterne lån (29,6 mill. kr). Låneandelen i 2018 var på 28,0 %. Egenkapitalandelen utgjør 16,5 % (7,7 mill. kr). Andelen tilskudd og refusjoner var i 2019 19,1 % (8,9 mill. kr). For 2019 er investeringsregnskapet gjort opp med en underdekning på kr. 251.637,12. Dette underskuddet må dekkes inn i investeringsregnskapet på et senere tidspunkt gjennom vedtak av kommunestyret.

Innskjerping av regnskapsregler for investeringsregnskapet medfører at budsjettmessige overskridelser eller manglende finansiering av prosjekter, skal dekkes med frie midler og ubrukte lånemidler opp til samlet budsjettet beløp for investeringsregnskapet. Dette medfører at investeringsregnskapet må ses på som en helhet og ikke prosjektbasert som tidligere.

Det innbyrdes forholdet mellom finansieringskildene kan variere en god del fra år til år. Det har sammenheng med valg av finansieringskilde for det enkelte investeringsprosjekt. I enkelte tilfeller vil bruk av egenkapital være å foretrekke, mens andre ganger vil langsiktige lån være å foretrekke. Når det investeres i prosjekter som er tilskuddsberettiget vil denne andelen øke. Investeringer

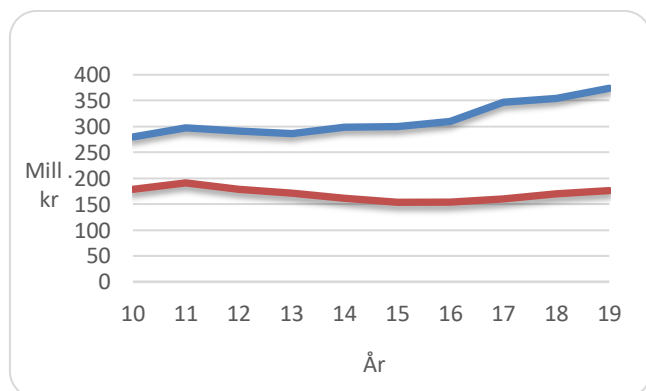
som har kort levetid bør en som hovedregel være tilbakeholdne med å finansiere med eksterne lån.

Balanse pr 31.12

Tall i 1.000 kr.	2019	2018
Eiendeler		
Omløpsmidler	158 298	143 017
herav kortsiktige fordringer	26 272	34 213
premieavvik	16 998	13 163
Anleggsmidler	873 406	851 368
herav pensjonsmidler	344 988	332 036
herav utlån, aksjer og andeler	189 697	174 228
Eiendeler i alt	1 031 704	994 385
Gjeld og egenkapital		
Kortsiktig gjeld	-41 388	-44 567
herav kassekreditt	0	0
Pensjonsforpliktelser	-438 737	-420 081
Annen langsiktig gjeld	-373 889	-354 614
Gjeld i alt	-854 014	-819 262
Bokført egenkapital	-177 690	-175 123
herav fond	-67 835	-57 046
likviditetsreserve	0	0
udekket i investeringsregnskapet	252	0
regnskapsmessig mindreforbruk	-6 510	-7 773
Gjeld og egenkap. i alt	-1 031 704	-994 385

Både eiendeler og gjeld har i løpet av 2019 økt. Økningen skyldes i hovedsak økning av pensjonsforpliktelsene og langsiktig gjeld på passivasiden. På aktivasiden har både omløpsmidler og anleggsmidler vokst.

Langsiktig lånegjeld pr 31.12

Den totale langsiktige lånegjelda utgjorde ved årsskiftet 373,9 mill. kr (blå strek) inkl. 127,8 mill. kr i formidlingslån (startlån). Siste år økte den langsiktige gjelda med netto 19,3 mill. kr. Store investeringer gjorde at gjeld ble doblet i perioden fra 2005 til 2011, men har de senere år økt mindre. Lånegjelda vil øke i gjeldende planperiode, og utgjøre anslagsvis ca 405,0 mill. kr ved utgangen av 2023, jfr. vedtatt økonomiplan. Planlagte låneopptak/-forbruk i planperioden er hovedsaklig startlån, maskiner/utstyr i maskinavdeling og brannvesen samt veier og anlegg (skolebygg og renseanlegg).

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/skoleanlegg, startlån og lån i avgiftssektorene (selvkost) utgjør til sammen ca 197,4 mill. kr og belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat.

Restgjelden som påvirker driften er pr. 31.12.2019 på omlag 176,5 mill. kr (rød strek), økende til omkring 196,0 mill. kr. ved utgangen av 2020. I slutten av planperioden vil den reduseres til 141,0 mill. kr. i henhold til vedtatt økonomiplan. Det er dette tallet som påvirker det økonomiske handlingsrommet.

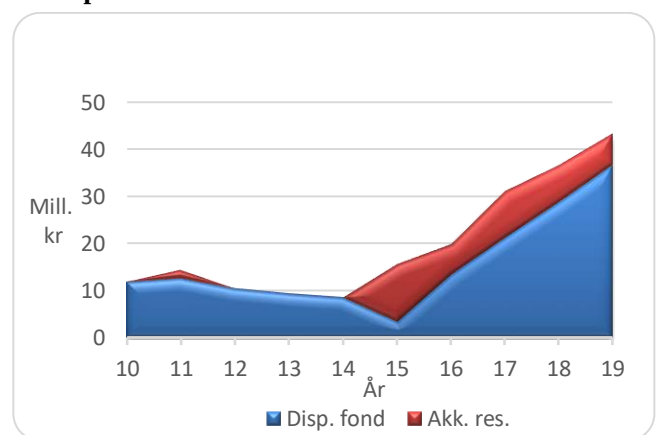
Nøkkeltall % av driftsinntektene	2019	2018	2017	2016
Netto lånegjeld	93,1 %	88,5 %	84,0 %	84,7 %
Netto dr.b lånegjeld	66,5 %	62,9 %	57,1 %	56,9 %
Disp. fond	16,3 %	10,6 %	7,6 %	5,0 %
Akk. resultat	2,5 %	2,9 %	3,5 %	2,4 %
Ubn. kap. fond	0,7 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene, korrigert for bruk og avsetninger til bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år.

Netto total lånegjeld i prosent av driftsinntektene økte fra 31.12.18 til 31.12.19 med 4,6 %-poeng til 93,1 %. Den driftsbelastende andelen av lånegjelda i prosent av driftsinntektene ble økt med 3,6 %-poeng fra 2018 til 2019.

Sammenligning av den totale gjeldsbelastningen med andre kommuner viser tallene at Meråker har en noe lavere lånegjeld i prosent av driftsinntektene enn landsgjennomsnittet som ligger på 106,2 %. For driftsbelastende låneandel finnes det dessverre ikke tilsvarende tilgjengelig statistikk.

Fond pr 31.12

Fond

Kommunen har en del fondsmidler som ved siste årsskifte utgjorde 67,8 mill. kr. Dette er en økning på 10,8 mill. kr. i forhold til 2018.

En kommunes beholdning av fondsmidler sier noe om den økonomiske handlefriheten kommunen har. Først og fremst gjelder det beholdningen av disposisjonsfond og

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

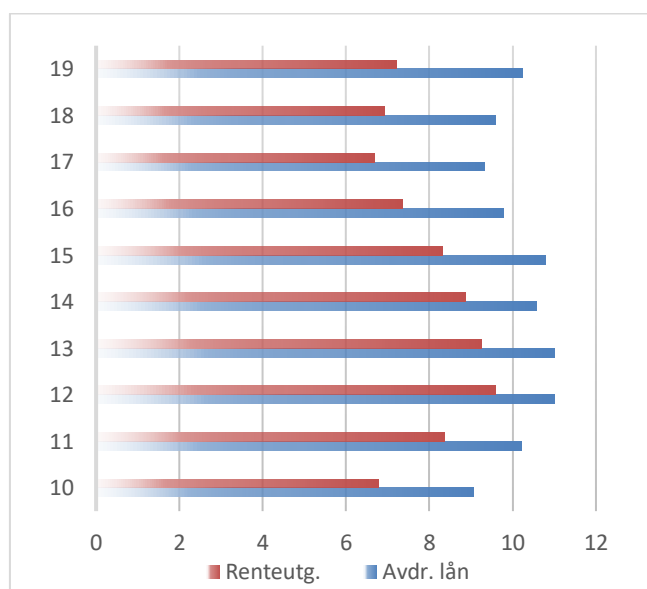
delvis ubundne kapitalfond. Positivt akkumulert resultat kommer i samme kategorien som disposisjonsfond. Disposisjonsfondene (som er de mest anvendelige) og resultat for 2019 utgjorde ved utgangen av året 16,3 % av driftsinntektene eller 43,2 mill. kr.

Det er viktig å ha fondsreserver for å møte svingninger i økonomien og uforutsette merkostnader/ mindreinn-

tekter. Det er også viktig at kommunen har egne midler som kan brukes til finansiering av investeringer slik at man unngår for store låneopptak. Generelt kan man si at felles for mange av fondene (bundne driftsfond som for eksempel kraftfondet og omstillingsfondene) er at de er øremerket til spesielle formål og ikke kan nyttes til andre formål enn de øremerkede.

Type fin.utg./innt.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Renteutgifter	6 770	8 366	9 581	9 256	8 869	8 311	7 359	6 694	6 918	7 205
- Renteinntekter	-2 618	-3 801	-2 941	-2 475	-2 380	-2 415	-2 537	-2 845	-3 371	-4 308
= Netto renteutg.	4 152	4 565	6 640	6 781	6 489	5 896	4 822	3 849	3 547	2 897
Avdrag lån	9 061	10 215	11 003	11 003	10 566	10 786	9 773	9 330	9 591	10 236
Netto finansutg.	13 213	14 780	17 643	17 784	17 055	16 682	14 595	13 179	13 138	13 133

Brutto finansutgifter

Renteutgiftene ble økt med 0,3 mill. kr til 7,2 mill. kr i 2019. Økningen følger av noe høyere rentenivå samt høyere total gjeldsbelastning.

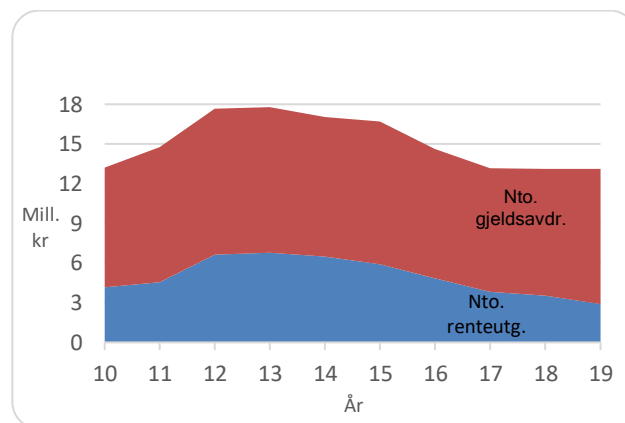
Låneporteføljen satt sammen av lån til fast og flytende rente for å holde renteutgiftene på et stabilt, akseptabelt lavt nivå. Ved årsskiftet er andelen innlån til fast rente 24,95 % og andelen innlån til flytende rente 75,05 %.

Det kan være fornuftig å se på andelene av langsiktig lån til fast eller flytende rente i forhold til andel driftsbelastende gjeld. Startlån, lån i selvkostsektoren og lån innen kompensasjonsordningene allerede, i alle fall sett over tid, er sikret. Ser en på driftsbelastende gjeldsandel, så er 52,8 % av den gjelden knyttet opp mot fast rente. Hvis for eksempel 60 % av den totale gjelda hadde vært knyttet til fast rente, noe som er godt innfor finansreglementets bestemmelser, ville det medført at 127,0 % av den driftsbelastende gjelda hadde vært knyttet opp mot fast rente. Da er gjelda «dobbeltsikret» og det kan oppstå en situasjon

hvor sikringene virker mot hverandre og påfører oss høyere renteutgifter enn nødvendig.

Gjennomsnittlig vektet rente på våre innlån var ved årsskiftet 2,22 %, mens effektiv rente for året ble 2,04 %.

Netto finansutgifter

Renteinntektene utgjorde siste året 4,3 mill. kr som er 0,9 mill kr mer enn i 2018. Økningen følger av at referanserenten (NIBOR) for våre bankinnskudd i 2019 var svakt økende samt at vi hadde gjennomgående høyere beholdning i bank gjennom året.

Gjeldsavdragene i 2019 er 0,6 mill. kr. høyere enn 2018 og ble 9,6 mill. kr. Budsjettet for 2020 viser at det vil øke til 10,8 mill. kr. I henhold til vedtatt økonomiplan vil avdragsbelastningen bli om lag 12,8 mill. kr. i 2023.

Av samlede finansutgifter på 17,4 mill. kr. er driftsbelastende utgifter om lag 9,2 mill. kr. I løpet av planperioden, basert på gjeldende avtaler og estimert rentebane, vil den driftsbelastende delen ende opp på 7,4 mill. kr. i 2023.

Fra og med 2005 ble det en stor nedgang i avdragsutgiftene hvilket skyldes at avdragstiden på lånene ble forlenget maksimalt. Det får den følge at det vil gå betydelig lengre tid før lånene er nedbetalt.

Gjeldsbelastningen økte betydelig i perioden 2008-2011. Årsaken er investeringene som ble gjennomført i perioden, spesielt lånene som er opptatt til finansiering av nytt helsetun, ny barnehage m.m. Disse finansutgiftene vil imidlertid bare delvis belaste kommuneøkonomien da kommunen vil motta kompensasjon for en stor andel fra staten (eldresatsningen).

Flere nøkkeltall %

driftsinntektene	2019	2018	2017	2016
Netto driftsres.	2,8 %	2,0 %	5,2 %	2,6 %
Brutto driftsres.	7,1 %	7,8 %	9,9 %	8,0 %
Renter- og avdrag	4,3 %	5,7 %	4,7 %	5,4 %
Rente- og avdrag i % av br. driftsres.	57,3 %	73,7 %	47,8 %	67,2 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene korrigert for bruk av og avsetning til bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år. Korrigeringene fører også til både endret brutto driftsresultat og netto driftsresultat.

Netto driftsresultat viser hvor stor del som kan brukes til å finansiere nye investeringer og avsetninger. Tallet må være positivt for at kommunen skal ha økonomisk bærekraft til å finansiere investeringer og avsetninger. Korrigert netto driftsresultat i prosent av korrigerte driftsinntekter var for 2019 på 2,8 %, en bedring på 0,8 %-poeng fra 2018. Snitt for kommune-norge i 2019 er beregnet til 1,9 %. Det er anbefalt at netto driftsresultat over tid bør være minst 1,75 % for.

Brutto driftsresultat viser hvor stor del av driftsinntektene som foruten å finansiere nye investeringer og avsetninger kan brukes til å finansiere renter og avdrag. Korrigert brutto driftsresultat i prosent av korrigerte driftsinntektene var for 2019 på 7,1 % som er en nedgang fra 2018 på 0,7 %-poeng. Nedgangen skyldes at økningen i de løpende driftsutgiftene ekskl. finansutgifter var større enn økningen i driftsinntektene.

Renter og avdrag viser hvor stor andel av driftsinntektene som går til å dekke finansutgiftene. I 2019 var andelen 4,3 % som er en bedring 1,4 %-poeng fra 2018. Bedringen skyldes lavere rente- og avdragsutgifter da utbyttet på nesten 5 mill. kr. fra NTE regnes som inntekt her.

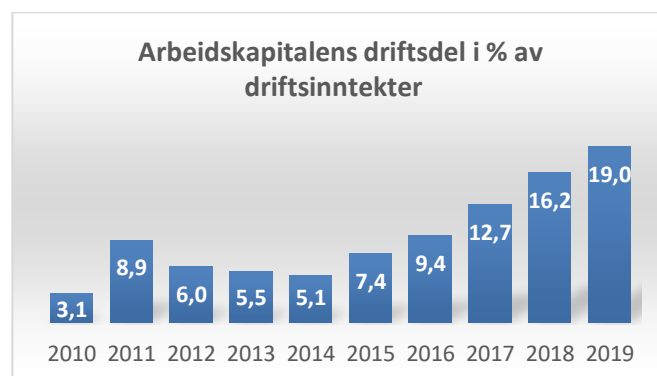
Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at etter negativ utvikling i årene 2012 – 2014 har tallene bedret seg de siste 5 årene. Både resultatene og nøkkeltallene viser at løpende tilpasning av tjenestetilbudet og fokuset på økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Likviditet

Likvidet i %

driftsinntektene	2019	2018	2017	2016
Arb.kap.dr.del	19,0 %	16,2 %	12,7 %	9,4 %

Arbeidskapitalens driftsdel fremkommer som sum om løpsmidler (kontanter, bankinnskudd og kortsiktige fordringer) fratrukket kortsiktig gjeld, ubrukte lånemidler og bundne fond. Arbeidskapitalens driftsdel er de likvidene som skal dekke de daglige behovene for utbetalinger. Arbeidskapitalens driftsdel var på 19,0 % av korrigerte driftsinntekter pr 31.12.19. Dette er en bedring på 2,8 prosentpoeng fra 2018. Snittet i kommune-norge er for dette nøkkeltallet 17,0 %.

Kommunen har ikke behov for kassekreditt slik som mange andre kommuner. Slik har det imidlertid ikke alltid vært. Gjennom en årrekke frem til 1995 hadde Meråker kommune negativ likviditetsbeholdning og slet med store problemer. Siden 1996 og fram til nå har man hatt en stabil høy beholdning. Likviditetsutviklingen fra 2011 til 2014 viste en betydelig forverring da arbeidskapitalens driftsdel ble redusert med ca. 9,0 mill. kr til rundt 12,5 mill.kr. I årene 2015 – 2019 er den økt med 37,8 mill. kr. til 50,3 mill. kr.

Endring av arbeidskapitalen fører også til endringer i finansinntektene som virker på kommuneøkonomien. Oppstår behovet for kassekreditt for at vi skal være i stand til å oppfylle våre forpliktelser vil tilhørende renteutgifter forverre situasjonen.

Regnskap 2019 sett i forhold til økonomiske måltall

Kommunestyret vedtok sammen med budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2023 måltall sett i forhold til økonomiske forhold. Selv om disse gjelder fra og med 2020 er det interessant å se hvordan regnskap for 2019 og den finansielle situasjonen pr. 31.12.2019 var sett opp mot disse nøkkeltallene.

Måltall	Mål	Pr. 31.12.2019
Netto driftsresultat	1,75 %	2,78 %
Disposisjonsfond *	10 %	16,3 %
Gjeldsgrad	70 %	66,5 %
Kapitalutgifter	7,5 %	4,95 %
Bruk av kraftinntekter	7,5 mill. kr.	12,4 mill. kr.

* Størrelsen på disposisjonsfond er inkludert akkumulert driftsresultat for 2019 på kr. 6.510'. Holdes akkumulert resultat utenfor er prosentandelen 13,84 %.

Med unntak av målet om å ikke bruke mer enn 7,5 mill. kr. av kraftinntektene direkte i driftsregnskapet er driftsresultatet for 2019 og den finansielle stillingen pr. 31.12.2019 innenfor kravene som er satt for overordnede økonomiske måltall. Bruk av kraftinntektene er i henhold til vedtatt budsjett for 2019.

Oppsummering

Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at etter negativ utvikling i årene 2012 – 2014 har tallene bedret seg de siste 5 årene. Både resultatene og nøkkeltallene viser at løpende tilpasning av tjenestetilbudet og fokuset på økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Kommunen fikk et korrigert netto driftsresultat på 2,78 % og et korrigert brutto driftsresultat på 7,1 %. Driftsregnskapet ble gjort opp med et regnskapsmessig resultat på kr. 6.509.746,41.

Utviklingen av folketallet er også svært usikker. Grunnlaget for innbyggertilskuddet for 2019 var folketallet pr. 1.7.2018. Vi var da 2459 personer. 1.7.2019 var vi 2436, som er grunnlaget for innbyggertilskuddet i 2019. Ved årsskiftet var det en ytterligere nedgang til 2422 innbyggere. Det er utfordrende med reduksjon i folketallet, men alderssammensetningen på befolkningen innvirker vel så mye på innbyggertilskuddet. Vi opplever en endring i sammensetningen av befolkningen som medfører en mindre reduksjon i innbyggertilskuddet enn hva som kommer av redusert innbyggertall. Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage/grunnskole og i disse gruppene er befolkningstallene stabile. Det er for disse aldersgruppene at kostnadene er størst med å gi kommunalt tjenestetilbud og følgelig gir størst uttelling i rammeoverføringene fra staten. Nedgangen kommer i gruppen 16-66 år. I denne gruppen er folke enten i videregående utdanning eller yrkesaktive. En nedgang her medfører derfor ikke store utslag i innbyggertilskuddet. Det er ikke en sunn utvikling i befolkningen at dette skjer, det bør satses på områder som gir enten tilflytting eller redusert fraflytting av personer i denne aldersgruppen.

Investeringene som er gjort de senere år, spesielt fram til 2012, er nå svært merkbare. Virkningen av de siste årenes låneopptak til bl.a. to idrettshaller, nytt sykehjem, omsorgsboliger, brannstasjon og barnehage er betydelige. Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg, startlån og lån på selvkostområdet belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat. Gledelig er det at i løpet av de tre siste årene har den prosentvise andelen av gjelda som belaster drifta vist en markant nedgang sett i forhold til driftsinntektene. Låneopptak til investeringer fram til 2011 gjør at en stor andel av driftsinntektene fortsatt går med til å dekke renter og avdrag. Det gjør at det blir mindre igjen til driftstiltak.

Den økonomiske utviklingen så langt i 2020

I økonomiplanperioden for 2020-2023 og årsbudsjettet for 2020 ble det i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 52/17 om *overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling* satt opp 5 økonomiske måltall.

1. Netto driftsresultat på minimum 1,75 %
2. Disposisjonsfond på 10 % av brutto driftsinntekter
3. Driftsbelastende gjeld under 70 % av brutto driftsinntekter
4. Netto renter og avdrag ikke over 7,5 % av brutto driftsinntekter
5. Ikke over 7,5 mill. kr. av kraftinntekter inn i ordinær drift.

For planperioden sett under ett er alle disse måltallene oppfylt. Dette vil gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir større muligheter til å møte fremtidas utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

Gjennom økonomiplanen for perioden 2020 – 2023 og budsjettet for 2020 ble driftsnivået for de kommende årene lagt.

I planperioden utfordres vi i mindre grad av endrede rammevilkår/overføringer bestemt av regjering og storting. Utfordringene framover avhenger folketallsutviklingen og egne valg som gjøres av framtidige investeringer.

En stor andel (90 %) av konsesjonskrafta er, som tidligere år, solgt til fastpris. Dette innebærer at vi har redusert risikoen for inntektssvikt i forhold til budsjettet nivå på inntektene siden store deler av inntekten er kjent. Prisene i første kvartal har vært svært lave og markedet forventer fortsatt lave priser i resten av 2020. Sett i ettertid kan vi si at beslutningen om å selge til fast pris var særdeles klok. Slik kraftmarkedet ser ut nå er det neppe grunn til å tro på gode priser for 2021. Det betyr at selv om det i planperioden ikke skal brukes mer enn 7,5 mill. kr. av kraftinntektene i drift vil vi med dagnes priser ikke oppnå den inntekten heller.

Covid-19

I februar/mars kom koronaviruset til Norge. Med bakgrunn tiltak iverksatt av Storting og Regjering har Norge siden tidlig mars gått på «sparebluss». Koronakrisen har gitt, og vil fremdeles gi store følger for innbyggere og næringsliv. Norge er heldigere stilt økonomisk enn de fleste andre land til å takle krisen, men på tross av store krisepakker og andre økonomiske tiltak som gjennomføres nasjonalt vil krisen gi oss utfordringer vi ennå ikke ser rekkevidden av.

Norske kommuner har en sentral rolle i håndteringen av en slik pandemi. Som tilbyder av tjenester innen skole/oppvekst og helse/omsorg påvirker håndteringen av en pandemi oss direkte økonomisk. I tillegg vil effektene for

næringslivet gi utslag i skatteinntekter nasjonalt og dermed påvirke oss betydelig. Storting og regjering har åpnet for vesentlig pengebruk for å minimere de økonomiske skadevirkningene av pandemien, men hva som blir den endelige virkningen på kommuneøkonomien som følge av koronakrisen er det for tidlig å si noe om. Det er ikke utenkelig å anta at norske kommuner må ta sin del av kostnaden for den dugnaden vi er inne i og at vi må bruke av våre reserver for å kunne ha forsvarlig drift.

Koronasituasjonen har påvirket økonomien i kommunesektoren i stor grad. Staten har lovd at inntektssvikten og merutgiftene i kommunesektoren skal kompenseres. KS og departementene er ikke helt på linje hva som er størrelsen på merkostnadene og inntektssvikten. Staten ved KMD har gått tydelig ut og oppfordret kommunenorge om å ikke redusere sin aktivitet selv om det er stor usikkerhet om framtida da de langt på vei lover full kompensasjon, men at utregning og fordeling vil ta noe tid.

De kompensasjoner vi har fått så langt, som var ment å dekke ut juni, var på linje med det vi vil pådro oss i samme perioden. Selv om det er stor usikkerhet rundt de kommende økonomiske rammene valgte kommunedirektøren å følge de statlige oppfordringene om å ikke redusere aktiviteten.

Så langt i år er Meråker kommune fått kompensasjon på knappe 2,6 mill. kr. i økt rammeoverføring og skjønnsmidler. Mellom Staten og KS pågår nå møtevirksomhet for å komme fram til enighet om nivået på kommunenes ekstraavgifter og mindreinntekter grunnet pandemien. Deretter vil det bli utfordrende å finne kriterier som skal føre til en tilnærmet rettferdig fordeling av kompensasjonen mellom kommunene. Det er signalisert en tilleggs-/salderingsproposisjon i november som sier mer om dette. Dermed må vi leve til en viss grad uvitende om vi vil få dekt opp våre merutgifter og mindreinntekter. Staten, ved kommunalministeren, understreker fremdeles, senest ved framlegging av statsbudsjettet for 2021, at kommunenorge skal få dette kompensert.

Del II - Konsekvensjustert budsjett

For å få en bedre oversikt over den økonomiske handlefriheten for økonomiplanperioden skal det utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års budsjett skal en se på konsekvensene av å opprettholde dagens driftsaktivitet uten at det settes i gang nye driftstiltak og nye investeringer.

I konsekvensjustert budsjett for årene 2021 - 2024 sier handlingsrommet noe om hvilke muligheter kommunen har til å påta seg nye driftsutgifter/investeringer, dvs. om kommunen har økonomisk handlefrihet eller ikke.

2. Statsbudsjettet kommunal- og moderniseringsdepartementet Hovedmål og prioriteringer

Regjeringen Solberg sier dette i sitt forslag til kommuneopplegget i statsbudsjettet for 2021:

2.0 Innledning

Regjeringen vil ta Norge ut av krisen og møte fremtidens utfordringer ved å skape mer og inkludere flere. Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Kommunal- og moderniseringsdepartementet er:

- Levende lokaldemokrati
- Sterke distrikter
- Modernisering av Norge
- Trygge og gode boforhold

2.1 Prioriteringer i budsjettet for 2020

Regjeringen vil bevare tryggheten og tilliten i det norske samfunnet, og legge til rette for velfungerende, levende lokaldemokratier og en god og forutsigbar kommuneøkonomi slik at kommunesektoren kan levere gode tjenester til innbyggerne.

Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2021 på 1,7 mrd. kroner. Realvekst i de frie inntektene anslås til 2 mrd. kroner, tilsvarende om lag 0,5 pst. Dette er i samsvar med signalene som regjeringen ga i kommuneproposisjonen for 2021. Veksten vil gi kommunesektoren handlingsrom, selv når det tas hensyn til økte utgifter knyttet til den demografiske utviklingen. Av veksten går 1,6 mrd. kroner til kommunene og 0,4 mrd. kroner til fylkeskommunene.

Regjeringen vil bygge kompetanse for fremtiden ved å sørge for at flere fullfører videregående skole og ved å videreutvikle Utdanningsløftet 2020. 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene begrunnes med en særskilt satsing på barn og unges psykiske helse.

Regjeringen vil skape en grønnere fremtid ved å legge til rette for at næringslivet kan skape flere grønne jobber. 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene begrunnes med en satsing på ferjer og nullutslippsbåter.

Regjeringen skal sikre godt smittevern. Kommunesektoren skal kompenseres for merutgifter og mindreinntekter som følger av virusutbruddet. Regjeringen vil legge frem et tilleggsnummer til Prop. 1 S (2020–2021) i løpet av november med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021, med tilhørende bevilgningsforslag.

Regjeringen vil legge til rette for sterkere distrikter. Samlet foreslår regjeringen å bevilge om lag 46 mrd. kroner til virkemidler som er begrunnet i distriktpolitiske mål eller som er særlig viktig for distriktsområder. Dette er en vekst på om lag 3 pst. fra saldert budsjett 2020.

Regjeringen vil sikre flere bein å stå på ved å skape flere jobber, i flere bransjer, over hele landet. Veksten må komme i privat næringsliv. Derfor vil regjeringen fortsette innsatsen for nyetableringer og etablerte bedrifter, blant annet gjennom distriktsrettede risikolån, etablerertilskudd, investerings- og bedriftsutviklings- tilskudd og ulike bedrifts- og næringsrettede programsatser.

Som et ledd i lokaliseringspolitikken vil regjeringen prøve ut en ny modell (Statens Hus) der mindre avdelinger i statlige etater samarbeider, og eventuelt samlokaliseres, i samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Regjeringen foreslår også å bevilge midler til ekstraordinært omstillingsarbeid i Andøy kommune som følge av nedleggelse av Andøya flystasjon.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å modernisere Norge ved å satse på innovasjon og digitalisering i offentlig sektor. Regjeringen foreslår om lag 1,5 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2021.

På Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett foreslås det 56,2 mill. kroner til norsk deltagelse i EUs nye investerings- og kapasitetsbyggingsprogram for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologier i samfunn og næringsliv (Digital Europe Programme 2021–2027). Det vil gi norske bedrifter og forskningsmiljøer tilgang til samarbeidspartnere og ressurser innenfor kunstig intelligens, superdatamaskiner (tungregning), IKT-sikkerhet og avansert digital kompetanse.

Altinn er en viktig fellesløsning for næringsliv, innbyggere og offentlig sektor, som bidrar til økt verdiskaping og tillit til forvaltningen. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Digitaliseringsdirektoratet for å utvikle og opprettholde en sikker og robust drift og forvaltning av Altinn.

Videre vil regjeringen legge til rette for etablering av Datafabrikken. Datafabrikken skal gi små 2020–2021 og mellomstore bedrifter, academia og mindre offentlige virksomheter rask og enkel tilgang på data, verktøy (som kunstig intelligens) og kompetanse for å kunne utvikle nye tjenester og nye næringer. Regjeringen foreslår også å etablere et program for innovasjonsskjøp fra oppstartsselskaper, slik at det offentlige enklere kan utnytte innovasjonsevnen i oppstartsmiljøene.

I tillegg foreslår regjeringen at data knyttet til eiendomsforhold, som oppstår gjennom tinglysing og eiendomsregistrering, gjøres fritt tilgjengelig. Det vil gi lavere kostnader for kjøpere av data og vil kunne utløse økt bruk og utvikling av nye digitale tjenester.

Regjeringen vil inkludere flere. Trygge og gode boforhold er viktig for å bekjempe fattigdom, og for at flere skal få muligheten til å delta i arbeidsliv og i samfunnsliv. I 2021 foreslår regjeringen derfor å øke bostøtten til enslige og barnefamilier som har høyere bostøtte enn det som i dag blir lagt til grunn i beregningen av bostøtte. I tillegg foreslås det å likestille foreldrene i tilfeller der barnet har delt bosted, slik at begge foreldrene kan få bostøtte.

Regjeringen foreslår også å øke lånerammen til Husbanken fra 16 mrd. kroner i saldert budsjett for 2020 til 20 mrd. kroner i 2021. Målet er at flere med langvarige finansieringsproblemer skal få startlån og dermed mulighet til å eie egen bolig. I tillegg skal økningen bidra til at det bygges flere utleieboliger og boliger med kvaliteter innenfor miljø eller tilgjengelighet.

For å øke kunnskapen blant leietagere og utleiere om deres rettigheter og plikter etter husleieloven, foreslår regjeringen å utvide Husleietvistutvalgets virkeområde til hele landet. Regjeringen vil at alle skal få mulighet til å delta, både i arbeidsliv og i samfunnsliv. For at ingen skal falle utenfor, samarbeider staten med enkelte kommuner om særskilt innsats i områder med store levekårsutfordringer. I 2021 foreslår regjeringen over syv departementers budsjetter, om lag 208 mill. kroner til områdesatser i Oslo, Drammen, Bergen, Trondheim og Stavanger.

Regjeringen vil bidra til at næringslivet kommer i gang igjen over hele landet, og at flest mulig kommer i arbeid. Regjeringen foreslår å øke aktiviteten i statlige byggeprosjekter i 2021 sammenlignet med 2020. Nytt sikringsmagasin for Nasjonalbiblioteket og arkivmagasin for Arkivverket i Rana, og nytt museum for Sæmnen Sijte på Snåsa, ferdigstilles i 2021. Regjeringen foreslår også å starte opp byggingen av nytt regjeringskvartal i Oslo og fagskole for brann og redningstjenesten i Tjeldsund i 2021. Regjeringen foreslår også midler til å prosjektere nytt fengsel i Oslo og til Campus NTNU..

2.2 Levende lokaldemokrati

Kommuneøkonomi

Regjeringen vil legge til rette for et levende lokaldemokrati i hele landet. Et sterkt lokalt folkestyre gir innbyggere og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Lokalt handlingsrom er en forutsetning for at kommunen kan jobbe med innovasjon og lokalt tilpassede løsninger.

Kommunene leverer noen av de viktigste tjenestene i innbyggernes hverdag. Kommunesektoren er ansvarlig for barnehager, skole, helsetjeneste, omsorgstjenester, barnevern, kollektivtrafikk, veier, rent vann, avløp og renovasjon. Alle disse områdene er av vesentlig betydning for arbeidet med å nå bærekraftsmål 3 om god helse og livskvalitet, mål 4 om god utdanning, mål 6 om rent vann og gode sanitærforhold og mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Kommunene har gjort og gjør fortsatt en stor innsats for å bekjempe de helsemessige konsekvensene av virusutbruddet, og skal samtidig sørge for at innbyggerne kan motta tjenestene de er avhengige av hver dag. Regjeringen er opptatt av at kommunene skal ha en god og forutsigbar kommuneøkonomi. Det er avgjørende for et godt tjenestetilbud til innbyggerne, både under dagens unntakssituasjon og når situasjonen etter hvert normaliseres.

Kommunesektoren skal kompenseres for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med virusutbruddet. Regjeringen vil i løpet av november legge fram et tilleggsnummer til Prop. 1 S (2020–2021) med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021, med tilhørende bevilgningsforslag.

I løpet av våren 2020 vedtok Stortinget kompenserende og aktivitetsfremmende bevilgninger og tiltak for kommunesektoren på i alt 19,6 mrd. kroner. I Prop. 142 S (2019–2020) har regjeringen foreslått ytterligere 2,5 mrd. kroner til kommunesektoren. I tillegg kommer virkningen av lavere anslått lønns- og prisvekst i 2020, som vil gi kommunesektoren et økt handlingsrom på 8,2 mrd. kroner. Summen av økte bevilgninger og nytt anslag for økt kjøpekraft om følge av lavere kommunal deflator utgjør dermed 30,3 mrd. kroner i 2020.

Regjeringen vil i nysalderingen av statsbudsjettet for 2020 komme med en ny vurdering av merutgifter, inntektsbortfall og eventuelle behov for justeringer i bevilgningene til kommunesektoren. I revidert nasjonalbudsjett for 2021 vil det bli gitt en analyse av de samlede økonomiske konsekvensene av virusutbruddet for kommunesektoren i 2020. Eventuelle behov for justeringer av bevilgningene til kommunesektoren vil bli vurdert i den sammenheng.

Kommunesektorens frie inntekter har blitt styrket med anslagsvis 35 mrd. kroner i perioden 2013–2019. Det har satt kommunene i stand til å satse på de grunnleggende velferdstjenestene til innbyggerne. Framover vil handlingsrommet for videre vekst i kommuneøkonomien bli mindre. Regjeringen vil likevel prioritere vekst i kommunesektorens inntektsrammer i budsjettforslaget for 2021. Regjeringen legger opp til realvekst i de frie inntektene på 2 mrd. kroner. Det vil gi kommunesektoren handlingsrom, selv når det tas hensyn til økte utgifter knyttet til den demografiske utviklingen.

Kommunereform

Kommunereformen medførte den største endringen i kommunestrukturen i Norge siden 1960-tallet. Det er nå 356 kommuner i Norge, som er en reduksjon på 17 pst. fra 428 kommuner før kommunereformen startet. Hele 32 pst. av innbyggerne i Norge bor i en ny kommune. Til tross for mange sammenslåinger, endret ikke

kommunereformen på hovedtrekkene i kommunestrukturen. Forskjellene mellom de største og de minste kommunene har økt gjennom de siste 40 årene. De minste kommunene har en mye større utfordring med en aldrende befolkning enn sentrumskommuner med vekst i befolkningen. Urbaniseringen og aldringen har foregått samtidig med at oppgavene og kravene til kommunene har økt betydelig. Utviklingen har medført store ulikheter mellom kommuner i forutsetningene for å løse lovpålagte og øvrige oppgaver.

Målet er at norske kommuner fortsatt skal være bærekraftige kommuner med lokalt handlingsrom, som både skal levere gode og likeverdige tjenester, sikre rettsikkerhet og likebehandling for innbyggerne, legge til rette for næringsutvikling og samfunnsutvikling, og være en lokaldemokratisk arena med reell beslutningsmyndighet. I lys av dagens og framtidens utfordringer må kommunene også ha tilstrekkelig evne til å håndtere klimaforandringer og kriser. Forvaltningsstrukturen må legge til rette for dette. Flere steder i landet er det fortsatt en kommunestruktur som ikke er framtidsrettet, og som ikke legger til rette for generalistkommuner med utviklingskraft.

Regjeringen mener derfor at arbeidet med en mer hensiktsmessig kommunestruktur må fortsette. Staten har et overordnet ansvar for å sørge for å organisere forvaltningen på en slik måte at alle innbyggere i landet, uansett bosted, har tilgang på gode og likeverdige offentlige tjenester. Dersom kommunene også i framtiden skal være i stand til å ivareta den viktige rollen i velferdsstaten som de har hatt gjennom hele etterkrigstiden, må arbeidet med å legge til rette for flere kommunesammenslåinger fortsette. I tråd med Stortingets vedtak av 7. desember 2017, er det opp til kommunene selv å bestemme om de ønsker å slå seg sammen med nabokommuner.

Også i det videre arbeidet med kommunestruktur legges det til rette for gode og langsiktige økonomiske virkemidler for kommuner som ønsker å slå seg sammen, jf. Stortingets tilslutning til dette i Innst. 393 (2017–2018). Kommuner som slår seg sammen, får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. De får også kompensasjon for reduksjon i rammetilskuddet som følge av sammenslåingen (inndelingstilskudd), og kommuner som slår seg sammen og utgjør et sterkere tyngdepunkt i sin region, vil få utbetalt et regionsentertilskudd. Departementet vil også gi støtte til kommuner som vurderer sammenslåing samt støtte til informasjon og folkehøring.

Regionreform

Fra 1. januar 2020 er det 11 fylker i Norge. Målet for regionreformen er større fylkeskommuner med økt kapasitet og kompetanse til å ivareta dagens oppgaver på en bedre måte og til å påta seg nye oppgaver. Fra 2020 har ingen fylkeskommune under 240 000 innbyggere. Når fylkeskommunene nå har blitt større, har de også fått flere oppgaver og virkemidler til å utvikle fylkene i tråd med regionale behov og muligheter. Det er overført oppgaver og virkemidler innenfor områder der fylkeskommunene allerede har hatt ansvar og kompetanse, for eksempel innen samferdsel, næringsutvikling, klima og miljø, integrering og landbruk. Fylkeskommunene har en vesentlig rolle i å bidra til å nå flere av bærekraftsmålene, herunder å bidra regionalt til mål 17 om å stimulere til velfungerende partnerskap.

2.3 Sterke distrikter

Levende lokalsamfunn for framtiden

Regjeringen ønsker levende lokalsamfunn og vekst i hele landet. Folk bor der verdien er og skapes. Det gjør sterke bedrifter og levende lokalsamfunn til konkurransefortrinn for Norge. Granavolden-plattformen hviler på en grunnleggende forståelse av at Norge er et samfunn med små forskjeller, tillit mellom folk og høy grad av trygghet.

Regjeringen la høsten 2019 fram Meld. St. 5 Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen. Gjennom å prioritere en god nærings- og skattepolitikk, som gjør at bedriftene kan vokse og skape framtidens jobber, legger regjeringen til rette for at folk har en jobb å gå til. Regjeringen prioriterer innsats for å få flere i jobb, og at befolkningen har relevant utdanning og kompetanse. Dette er viktig for å nå bærekraftsmål 4 om god utdanning, mål 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst og mål 9 om industri, innovasjon og infrastruktur. Samferdsel, kultur, frivillighet og velferdstjenester er også viktige områder som bidrar til

livskraftige lokalsamfunn og distriktssentre. En god regional utvikling vil styrke arbeidet med å nå bærekraftsmål 10 om mindre ulikhet og mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Digitalisering bidrar til å øke konkurransekraften i næringslivet, og gir bedre tjenester til befolkningen. Regjeringen er opptatt av at kommunene satser på innovasjon og digitalisering, også i små distriktskommuner der kapasitet og kompetanse kan begrense muligheter for utviklingsarbeid. Regjeringen fører en politikk der nødvendige strukturendringer i statlige etater gir en mer framtidsrettet organisering av oppgaver, og dermed bedre tjenester for folk og bedrifter. Regjeringen vil samtidig fortsatt arbeide for at statlige arbeidsplasser skal lokaliseres over hele landet, og at det skal være en god regional fordeling av statlige arbeidsplasser.

Det har lenge vært kjent at andelen eldre i befolkningen vil øke betydelig i årene fram mot 2030 og 2040. Det finnes derimot begrenset kunnskap om hvordan dette vil påvirke Distrikts-Norge i praksis. Regjeringen har derfor satt ned et offentlig utvalg som skal utrede hvilke konsekvenser befolkningsendringene får for de mindre sentrale områdene av landet. Det private næringslivet kan være en del av løsningen på mange utfordringer i Distrikts-Norge. Regjeringen har også satt ned et utvalg som skal utrede betydningen privat næringsliv har for levende og bærekraftige lokalsamfunn, og vurdere muligheter og hindringer for å utvikle lønnsom næringsvirksomhet i distriktene. Begge utvalgene skal levere sitt arbeid høsten 2020.

Framtidig bosetting i samiske lokalsamfunn forutsetter en aktiv nærings- og sysselsettingspolitikk. Kombinasjoner av tradisjonelle samiske næringer som jordbruk, duodji (samisk husflid), fiske, reindrift og utmarksnæringer utvikler samisk kultur. I tillegg er det viktig å skape nye næringer og arbeidsplasser i samiske samfunn, for å opprettholde sterke samiske lokalsamfunn. Gjennom sine ordninger bidrar Sametinget til vekst og utvikling, også utenom det som tradisjonelt oppfattes som samiske områder.

Høsten 2020 legger regjeringen fram en stortingsmelding om nordområdepolitikken. Meldingen vil omhandle samfunnsutviklingen i nord, næringsliv og kompetanse, infrastruktur, klima og miljø, samt sikkerhet og beredskap. Urfolk og samiske spørsmål har en selvfølkelig plass i meldingen.

Distriktpolitikk i kjølvannet av virusutbruddet

De samfunnsøkonomiske konsekvensene av virusutbruddet stiller store omstillingskrav til samfunns- og næringsliv. Samtidig har de langsiktige utfordringene som ligger til grunn for Distriktsmeldingen ikke endret seg. Det blir fortsatt flere eldre per arbeidstaker, særlig i distriktene. Omstillingsbehovet i næringslivet vil med stor sannsynlighet øke i tiden framover. Det vil fortsatt være behov for relevante kompetansetilbud og fleksible utdanningstilbud i ulike arbeidsmarkeder. Offentlig sektor vil fortsatt ha behov for å digitalisere, fornye og effektivisere sine tjenester. Summen av sektorpolitikken vil legge rammene for distriktenes utvikling.

De samfunnsøkonomiske effektene av virusutbruddet har truffet hele landet. Mange av de akutte tiltakene har derfor vært generelle. Forutsetningene for gjenoppbygging av økonomien vil imidlertid variere i ulike deler av landet. Regjeringen prioriterer derfor også politikk som bygger opp under regionale fortrinn og lokal omstillingsevne, og som styrker tillit og samarbeid i alle deler av landet. Regjeringen har blant annet prioritert midler til lokal næringsutvikling i de økonomiske tiltakene for å få Norge ut av krisen. Som ett av flere tiltak for å motvirke arbeidsledigheten i bygg- og anleggsnæringen, har regjeringen foreslått et tilskudd på 2,5 mrd. kroner til vedlikehold av kommunale bygg og anlegg.

2.4 Modernisering av Norge

En brukerorientert, moderne og effektiv forvaltning

Offentlig sektor har høy tillit i Norge, og de fleste innbyggerne er fornøyde med tjenestene stat og kommune leverer. Det er et godt utgangspunkt. Samtidig må velferdssamfunnet være bærekraftig. Offentlig sektor må være forberedt på lavere oljeinntekter og en økende andel eldre i befolkningen. Offentlig sektor må være omstillingsdyktig, og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggernes behov.

Dagens regjering har hele tiden hatt stor oppmerksomhet på å modernisere og forbedre offentlig sektor. En rekke forenklingstiltak er gjennomført innenfor de ulike sektorene. Mange av tiltakene handler om å forenkle lov- og regelverk, forenkle og forbedre rutiner, lage digitale selvbetjeningsløsninger og øke valgfriheten for innbyggerne. For at innbyggerne og næringslivet skal få en enklere hverdag, er det viktig at det brukes mindre tid og penger på unødvendig eller tungvint administrasjon, og mer på å levere gode tjenester.

Omstillingsarbeidet skal skje kontinuerlig. Det må bygges en kultur for innovasjon og omstilling i offentlig sektor, med mindre detaljstyring og mer tillit. Regjeringen vil sørge for at både næringsliv og kommuner kan bruke mer tid på å skape verdier, og mindre tid på papirarbeid. Enklere regler, mindre byråkrati og brukervennlige digitale tjenester vil skape større frihet i hverdagen, og et bedre møte mellom offentlig sektor og innbyggerne. Utviklingen av offentlig forvaltning skal sikre gode tjenester, bedre samordning og god bruk av samfunnets ressurser. Utviklingen skal forankres i sentrale forvaltningsverdier som demokrati, faglig integritet, effektivitet og rettssikkerhet. Løsningene må ivareta innbyggernes personvern, herunder gi god sikkerhet, og bygges på prinsippene om innebygd personvern.

Nedenfor gjøres det rede for noen av departementets konkrete tiltak for å fremme den ønskede utviklingen. I tillegg vil det være satsinger og tiltak på andre departementers områder.

Innovasjon i offentlig sektor

Forventninger fra brukerne og krav til en bærekraftig offentlig sektor fordrer nye løsninger, og innovasjon gjør det mulig å løse samfunnsoppdraget på helt nye måter. Regjeringen la i 2020 fram Meld. St. 30 (2019–2020) En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse. Meldingen presenterer regjeringens mål og politikk på området. Noen av hovedbudskapene i meldingen er at offentlig sektor må gis handlingsrom og insentiver til å innovere, at ledere må bygge kultur for innovasjon, og at offentlig sektor må samarbeide om innovasjon på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer, og med næringsliv, forskningsmiljøer og sivilsamfunn. Regjeringen vil også legge til rette for at offentlig sektor skal bruke teknologi, forsøk og utprøving mer systematisk for å utvikle og ta i bruk innovative løsninger, og omsette flere av de vellykkede forsøkene til varige løsninger.

StimuLab er en stimuleringsordning for innovasjon og tjenstedesign i offentlig sektor. Formålet med ordningen er å øke innovasjonskapasiteten, og å bidra til kunnskapsutvikling og brukerorientert nyskaping i statlige virksomheter og kommuner gjennom tilskudd og faglig veiledning til prosjekter.

Ordningen med innovasjonspartnerskap fremmer samarbeid med privat sektor om innovative offentlige innkjøp. Ordningen er administrert av Innovasjon Norge. Innovasjonspartnerskap legger til rette for at innovative gründere og vekstbedrifter kan utvikle og levere nye løsninger til offentlige markeder. Innovasjonspartnerskap skal også bidra til reduserte kostnader og økt kvalitet i tilbud og tjenester i offentlig sektor.

Klarspråk

Klart språk er et virkemiddel for brukerretting og tillit, innovasjon og effektivisering. Regjeringen satser derfor på forskjellige tiltak for å gjøre offentlig sektors kommunikasjon med innbyggerne klarere, blant annet ved å gi støtte til Universitetet i Oslo til deres satsing på å integrere klart språk i jusutdanningen. Regjeringen arbeider med å stille mer tydelige krav til forvaltningen og med å sette arbeidet med klart lovspråk i system. Departementet arbeider også med tiltak for et klart og digitaliseringsvennlig regelverk.

Kjønnsnøytralt navn på fylkesmannen

Regjeringen har besluttet at kjønnsspesifikke stillingstitler over tid skal endres til kjønnsnøytrale stillingstitler i alle statens virksomheter. Fylkesmannen som statens øverste representant i fylkene, skal derfor ha et kjønnsnøytralt navn. Når stillingstittlen «fylkesmann» endres, må også navnet på virksomheten endres. Dette gjelder også Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA). Det samiske navnet for de embetene der dette er aktuelt, må også endres.

Departementet iverksatte en navnekonkurranse på sosiale medier i juni 2020 og arbeider ut fra at nye navn besluttet høsten 2020 og at navneendring gjøres med virkning fra 1. januar 2021. Navneendringen medfører behov for endring av en rekke lover og forskrifter som omhandler fylkesmannen.

Offentlige anskaffelser

Gode offentlige anskaffelser er et virkemiddel for effektivisering av offentlig sektor. Anskaffelser bidrar til bedre tjenester til innbyggerne, en mer effektiv tjenesteproduksjon og et lønnsomt og omstillingsdyktig næringsliv. Gjennom anskaffelser vil staten kunne stimulere utviklingen av mer bærekraftige tjenester og produkter, jf. bærekraftsmål 9 om industri, innovasjon og infrastruktur og mål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon. For å stimulere til nye måter å samarbeide med markedet på, vil regjeringen etablere et program for økt samhandling mellom offentlig sektor og oppstartsselskaper.

Utviklingen av veiledning og maler er viktige virkemidler for å styrke forvaltningens kompetanse om anskaffelser. Statens innkjøpssenter skal inngå og forvalte felles avtaler på vegne av statlige virksomheter. Målet er mer profesjonelle, effektive og enkle innkjøpsprosesser, samt bedre og mer gunstige kjøp for staten. De sju første innkjøpsområdene Statens innkjøpssenter har inngått kontrakter på, er beregnet å gi staten en betydelig årlig besparelse. En evalueringsrapport fra Oslo Economics og Inventura fra januar 2019 estimerer at staten vil spare ca. 500 mill. kroner i løpet av fire år på de sju avtalene som hittil er inngått.

Database med nøkkeltall over statlige eiendommer og leide lokaler

Statsbygg har utviklet en database med informasjon om leieforhold i statlig sivil sektor. Alle departement med underliggende virksomheter har registrert nøkkeltall om leieforhold i databasen. Formålet med en slik helhetlig oversikt er å bidra til mer kostnadseffektiv arealbruk. Potensialet for å redusere utgifter til leie av lokaler i markedet er stort. Regjeringen har et mål om å redusere disse utgiftene med 15 pst. innen 2029. For å nå målet må departementene stille krav om leie av mer kostnadseffektive lokaler for sine virksomheter når det skal inngås nye leieforhold, eller ved bruk av reforhandlingsklausuler i gjeldende leiekontrakt. Det er viktig at staten aktivt bruker sin forhandlingsposisjon, for eksempel ved bruk av Statsbygg som rådgiver.

Nytt regjeringskvartal og et mer effektivt og velfungerende departementsfellesskap

Målet med det nye regjeringskvartalet er at det legges til rette for et effektivt og godt departementsfellesskap med nødvendig sikkerhet. Etableringen av et nytt regjeringskvartal, med samlokalisering av departementene, skal gi bedre fysiske rammebetingelser og sikre høy kvalitet og effektivitet i oppgaveløsningen i departementsfellesskapet.

Det skal lages en strategi for å utvikle departementsfellesskapet til et sterkere faglig og administrativt fellesskap som kan utføre samfunnsoppdraget enda mer effektivt, samordnet og med høy kvalitet. Det pågående arbeidet med innføring av nye fellestjenester og standardiserte arbeidsprosesser i departementsfellesskapet vil støtte opp under dette målet. Det pågår også et arbeid med å etablere en felles IKT-løsning for alle departementene og Statsministerens kontor, som skal bidra til bedre samhandling og bedre informasjonssikkerhet.

En mer offensiv og målrettet arbeidsgiverpolitikk

For å styrke statlige virksomheters omstillingsevne, gjennomføringsevne og ressursutnyttelse, må arbeidsgiverpolitikken i staten gi virksomhetene økt handlingsrom og bevisstgjøre ledere på å utnytte det handlingsrommet de har. Statens arbeidsgiverpolitikk skal bidra til at virksomhetene rekrutterer, utvikler og beholder kompetente medarbeidere, slik at virksomhetene kan oppfylle sine samfunnsoppdrag. Arbeidsgiverstrategien i staten er revidert med nye mål for perioden 2020–2023. Målene for strategiperioden er at statlige virksomheter 1) har høy endringskapasitet og gjennomfører gode omstillingsprosesser, 2) møter framtidens kompetansebehov og 3) har ledere som er kompetente og tydelige i arbeidsgiverrollen. Arbeidsgiverrådet, hvor 15 virksomhetsledere er medlemmer, fremmer statlige virksomheters interesser i utviklingen og gjennomføringen av arbeidsgiverpolitikken i staten, blant annet ved å gi råd til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Regjeringspartiene har i Granavolden-plattformen trukket fram et inkluderende arbeidsliv og gjennomføring av et integreringsløft som viktige innsatsområder. Dette er nødvendig for å nå bærekraftsmål 1 om å utrydde

fattigdom og mål 10 om mindre ulikhet. Statlige virksomheter skal gå foran i arbeidet med inkluderingsdugnaden og delta i integreringsløftet. Minst 5 pst. av alle nyansatte i statlige virksomheter skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Det vises til nærmere omtale av departementets oppfølging av inkluderingsdugnaden under programkategorien 13.00.

Bedre og mer effektive boligsosiale tjenester

Boligpolitikken har vesentlig betydning for bærekraftsmål 10 om mindre ulikhet og mål 11 om bærekraftige byer og samfunn. I dag er det få gode systemer for å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger. Regjeringen tok derfor i 2020 initiativ til et stat-kommune-samarbeid om å utvikle digitale løsninger på dette området. Våren 2020 ble konseptfasen for prosjektet gjennomført, og prosjektet gikk over i planleggingsfasen. Regjeringen foreslår 30 mill. kroner til Husbanken også i 2021 til dette formålet.

Regjeringen legger til rette for at Husbanken kan videreføre moderniseringen av IKT-systemene i 2021. Husbankens kjernesystemer for lån- og tilskuddsforvaltning skiftes ut, og det nye systemet vil være bygget på en plattform som gir mulighet for mer automatisering, integrasjoner og tilpasninger til nye digitale løsninger.

Husbanken har utviklet flere analyseverktøy og veiledere for kommunene og deres samarbeidspartnere i det boligsosiale arbeidet. Eksempler på dette er:

- Boligsosial monitor – Monitoren gir kommunene oversikt over deres boligsosiale situasjon, og inneholder indikatorer på prioriterte boligsosiale innsatsområder; for barn og unge, bostedsløse, eldre, og for personer med nedsatt funksjonsevne. Monitoren skal bidra til at kommunene kan ta bedre og mer kunnskapsbaserte beslutninger i sitt bolig- og planleggingsarbeid.
- Behovsmelding – Husbanken har utviklet en digital behovsmelding, hvor kommunene melder inn behov for tilskudd og startlån, som gir Husbanken oversikt over kommunenes helhetlige behov.

Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling

Regjeringen ønsker at planlegging skal være et effektivt verktøy for gjennomføring av nasjonal, regional og kommunal politikk. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Kommunale og regionale planstrategier skal vedtas i løpet av 2020, og vil vise hvordan Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2019–2023 blir fulgt opp i kommuner og fylkeskommuner. Gjennom kommuneplanlegging etter plan- og bygningsloven er kommunene gitt et handlingsrom til å sette dagsorden og forme den lokale utviklingen, både innenfor egne ansvarsområder og for utviklingen av lokalsamfunnet som helhet. Kommunene er den viktigste planmyndigheten, og skal være en pådriver for samfunns- og næringsutvikling. Oppdatert kunnskapsgrunnlag, tilgjengelige planprosesser og tilrettelegging for deltakelse i prosessene bidrar til kvalitet på planene. Økt kompetanse og kapasitet vil styrke rollen som utviklingsaktør. Se programkategori 13.90 og del III for nærmere omtale av departementets oppfølging av bærekraftsmålene.

Bedre og enklere prosesser for plan- og byggesaker

Regjeringen er opptatt av å utvikle gode digitale tjenester som gjør informasjon lett tilgjengelig for brukeren. Departementet vil videreføre arbeidet med å legge til rette for enklere og mer effektive plan- og byggesaksprosesser, slik at boliger, infrastruktur og næringsområder kan bygges ut raskere og rimeligere. Med et mer oversiktlig og forutsigbart regelverk og med klarere krav, legger departementet også til rette for økt produktivitet i næringslivet. Reglene blir enklere, næringen sparer tid på byggesøknader og kommunene kan prioritere ressursene sine bedre. Sentrale og lokale myndigheter og næringen tar denne utfordringen på alvor, blant annet ved å utvikle og tilby nye digitale søknads- og saksbehandlingsløsninger. Ved utgangen av 2019 hadde 184 kommuner anskaffet fagsystem for digital byggesaksbehandling.

Bedre arealutnyttelse og redusert reisetid gir mer effektiv ressursbruk for samfunnet og bidrar til reduserte utslipp av klimagasser og dermed til bærekraftsmål 13 om å stoppe klimaendringene. Samordning og god oppfølging av bolig-, areal- og transportplanleggingen er viktig, særlig i de store byområdene. Regjeringen arbeider med å se på hvordan det kan legges til rette for raskere og enklere gjennomføring av utbygging i kompliserte fortettings- og transformasjonsområder.

Regjeringen styrker det lokale selvstyret i planleggingen. Det betyr at fylkeskommunene og kommunene får større ansvar for å sikre nasjonale og viktige regionale interesser. Regjeringen ønsker at regional og lokal samfunns- og arealplanlegging skal være basert på en åpen dialog mellom alle parter, der også staten deltar.

Regjeringen vil fortsette å forenkle plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Forslag til forenklinger og tydeliggjøring av plan- og bygningslovens bestemmelser om eksisterende bygg har vært på høring. Målet er at det skal bli enklere, rimeligere og mer forutsigbart for bolig- og bygningseiere å gjøre endringer i byggene sine. Departementet har også sendt på høring forslag om å unnta flere tiltak fra søknadsplikt i plan- og bygningsloven. Målet er at det skal bli enklere å gjøre små tiltak på egen eiendom uten å måtte søke. Dette frigjør ressurser i kommunen, i tillegg til at folk får større frihet til å gjøre tiltak på egen eiendom.

Regjeringen prioriterer å digitalisere og forenkle plan- og byggesaksprosessene. Arealplaner bør bli enklere å forstå og bruke, og mer entydige. Visualisering gir bedre kommunikasjon og medvirkning i planprosessene, og er også et viktig bidrag i arbeidet med digitale byggesaksprosesser.

Departementet utreder for tiden lovendringer som skal forbedre og effektivisere planlegging etter plan- og bygningsloven. Departementet tar sikte på å sende forslag på høring i 2021.

Gjennom oppfølging av nasjonal geodatastrategi arbeider departementet med å sikre et nasjonalt kunnskapsgrunnlag av geografisk informasjon som møter viktige samfunnsbehov. Arbeidet med nasjonal detaljert høydemodell fortsetter, og er foran skjema. Målet er at hele fastlands-Norge skal være dekket med høypresisjons høydedata i løpet av 2022. Høydemodellen styrker blant annet grunnlaget for klimatilpasning, ressurskartlegging og flom- og skredvern i planarbeidet. Det legges til rette for bedre og enklere prosesser for utveksling av eiendomsinformasjon. Elektronisk tinglysing, videreutvikling av matrikkelen og bedre tilrettelegging av det offentlige kartgrunnlaget (DOK), er tiltak som vil gi bedre kunnskapsgrunnlag. De ulike tiltakene vil komme til nytte både for kommunesektoren, offentlige etater, næringslivet og innbyggerne. Departementet tilrettelegger også for relevant statistikk om arealbruk.

Kartverket startet 2020 et pilotprosjekt for marine grunnkart sammen med fylkeskommuner, Norges geologiske undersøkelser og Havforskningsinstituttet, som vil kartlegge naturressurser i kystnære områder. Det vil gi kunnskapsgrunnlag som en rekke samfunnsaktører kan dra nytte av.

Digitalisering av byggesaksprosessen er et viktig innsatsområde for å oppnå økt og effektiv boligbygging og lavere kostnader. Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) har siden lanseringen av ByggNett strategien i 2014 jobbet med å tilrettelegge for framtidens digitale byggesektor. En rekke tiltak for å digitalisere byggesaksprosessen er gjennomført. Gjennom regelverksplattformen Fellestjenester BYGG blir byggesøknader automatisk kontrollert i Altinn før de sendes videre til riktig kommune.

DiBK har tilrettelagt for digitalt bruk av regelverket, mens næringen har utviklet sluttbrukerløsningene. Målet har vært å skape et attraktivt marked for kommersielle aktører som kan tilby gode søknadsløsninger til innbyggere og profesjonelle aktører. Fem leverandører i markedet tilbyr nå digitale søknadsløsninger for innsending av byggesøknader og digital nabovarsling.

I samarbeid med KS sikrer DiBK at det finnes gode løsninger for byggesaksbehandling i kommunene. eByggesak er etablert som standard for digital byggesaksbehandling, noe som gjør behandlingen av digitale byggesøknader mer effektiv og standardisert.

I 2020 ble det bevilget 20 mill. kroner til tre delprosjekter for ytterligere digitalisering av plan- og byggesaker, jf. Prop. 127 S (2019–2020) *Om økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet* og Innst. 360 S (2019–2020). Prosjektene støtter opp under målet om raskere og mer digitale plan- og byggesaksprosesser, som igjen bidrar til en mer velfungerende tilbudsside i byggemarkedet.

Bustadbyggjelagslova, burettslagslova og eierseksjonsloven («boliglovene») gjenspeiler ikke den teknologiske utviklingen og boligselskapenes behov for effektive, fleksible og digitale møter, elektronisk kommunikasjon mv. Virusutbruddet våren 2020 medførte et akutt behov for å gjøre lovene teknologinøytrale. Dette

var også etterspurt før virusutbruddet. Departementet vil derfor fremme forslag om lovendringer som vil tilpasse lovene til dagens digitale virkelighet.

Regjeringen fastsatte i juni 2020 et videreutviklet nullvekstmål: I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange. Byvekstavtalene er et virkemiddel for å nå dette målet. Byvekstavtalene skal også bidra til mer effektiv arealbruk og mer attraktive by- og tettstedssentre. Dette vil bidra til å nå bærekraftsmålene, særlig mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn. Arealdelen av avtalene skal sikre en effektiv og forutsigbar oppfølging av regionale og interkommunale areal- og transportplaner. Avtalene skal medføre forpliktende samarbeid om utvikling av kollektivknutepunkter, samtidig som by- og bokvaliteten ivaretas. Det er viktig at staten følger opp sin lokaliseringsspolitikk aktivt og tydelig i storbyområdene hvor det inngås byvekstavtaler.

Digitalisering av Norge

Formålet med IT-politikken er å påvirke utviklingen i bruken av IT for å oppnå forenkling og effektivisering i offentlig sektor, understøtte innovasjon og verdiskaping i næringslivet, og en bærekraftig og inkluderende samfunnsutvikling. Økt digitalisering er, og vil være, et viktig og kraftfullt virkemiddel for å kunne nå disse målene. Gode og robuste mobil- og bredbåndsnett, felles økosystem for digital samhandling i offentlig sektor, god tilgang til digital kompetanse og ivaretagelse av sikkerhet og personvern er viktige forutsetninger for måloppnåelsen. Tillit til digital infrastruktur, tillit til fellesløsningene og tillit aktørene imellom er også sentralt i den videre digitaliseringen av Norge. Digital inkludering har blitt enda viktigere etter virusutbruddet, når mer av samhandlingen i samfunnet foregår digitalt. Derfor må arbeidet med digital deltakelse og kompetanse i befolkningen styrkes i tiden framover.

Gode rammebetingelser for utvikling og bruk av digitale tjenester og nye forretningsmodeller i alle sektorer, er sentralt for å understøtte verdiskaping i næringslivet. Et tiltak er opprettelse av en regulatorisk sandkasse for kunstig intelligens og personvern. Det har også vært viktig å understøtte verdiskaping i næringslivet gjennom å legge til rette for tidlig utbygging av 5G (neste generasjons mobilnett), blant annet ved å bidra med frekvensressurser og forutsigbare sikkerhetskrav for 5G. Bedre tilgang til, og større muligheter for deling av data, både innad i offentlig sektor, med næringslivet og innad i næringslivet, er en forutsetning for videreutvikling av datadrevne forretningsmodeller og nytt næringsliv, ikke minst i distriktene.

De mulighetene som teknologien gir, må utnyttes. Dette forutsetter omstillingsevne, samarbeid på tvers av virksomheter og sektorer, mellom staten og kommunene, samt et utstrakt samarbeid med privat sektor. Økt produktivitet vil bidra til at vi kan nå bærekraftsmål 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst, og mål 10 om industri, innovasjon og infrastruktur.

Regjeringen la i august 2020 fram Meld. St. 31(2019–2020) Samisk språk, kultur og samfunnsliv, med tema digitalisering. Meldingen belyser mulighetene, men også utfordringene stat og kommune står ovenfor, når de skal tilby digitale tjenester til samiske innbyggere, og de utfordringene samiske innbyggere støter på i en digital hverdag.

Arbeidet med digitalisering av offentlige tjenester skal fortsette i tråd med føringene i Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet. Digitaliseringsstrategien for offentlig sektor prioriterer utvikling av løsninger for sammenhengende tjenester som skal underbygge syv ulike livshendelser. Samarbeidet med privat sektor skal forsterkes, blant annet gjennom etablering av et eget program for oppstartsselskaper og videre arbeid med DSOP-prosjekter (Digital Samhandling Offentlig Privat). I takt med den økende digitaliseringen vil også kompetanse være helt sentralt. Det er spesielt viktig å sørge for tilstrekkelig IKT-spisskompetanse med relevant innhold. Utdanningen og kompetansen må vare hele livet. Digital kompetanse hos arbeidstakere må kunne utvikles i takt med endringene i arbeidets innhold, jf. regjeringens kompetansereform. Lover og reguleringer må tilpasses den digitale utviklingen. Et ressursenter for juss, forretningsmodeller og deling av data etablert i Digitaliseringsdirektoratet, skal kunne fange opp aktuelle behov for dette, og bistå offentlige og private virksomheter med å løse blant annet juridiske utfordringer.

Regjeringens strategi for digitalisering av offentlig sektor

Digital agenda for Norge fastsatte prinsippene for digitalisering av offentlig sektor på et overordnet nivå. Disse er ytterligere konkretisert i Én digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025 (juni 2019). Strategien markerer også en forsterket innsats og samordning på digitaliseringsområdet, slik det er varslet i Granavolden-plattformen.

Sentralt i strategien er de syv livshendelsene. De ansvarlige departement for hver livshendelse skal ta utgangspunkt i eksisterende prosjekter for å etablere og realisere mer sammenhengende tjenester. Det er gitt midler via StimuLab for et arbeid rettet mot innovasjon og tjenstedesign for å stimulere til en mer brukerorientert eksperimentering og nyskaping for livshendelsene «alvorlig sykt barn» og «starte og drive en frivillig organisasjon». Livshendelsen «dødsfall og arv» har fått støtte fra medfinansieringsordningen. Av strategien framgår det at regjeringen vil fortsette å utvikle digitale løsninger som tar utgangspunkt i brukernes behov på tvers av sektorer og forvaltningsnivå. De offentlige virksomhetene må forenkle og samordne slik at brukeren i størst mulig grad kan gjøre én henvendelse til offentlig sektor for å løse sammensatte behov. Informasjonen må deles internt i forvaltningen, og innbyggerne må få tilpassede tjenester ut fra livssituasjon. Tilsvarende må også tjenester for næringslivet samordnes bedre.

Forvaltningen skal fortsette å styrke arbeidet med informasjonsforvaltning og deling av offentlige data, innenfor rammen av personvernreglene. Dette er viktig for å nå det langsiktige målet om at innbyggere og næringsliv skal gi samme informasjon kun én gang. Arbeidet for å få til effektiv utveksling og gjenbruk av informasjon på tvers i forvaltningen må prioriteres. Gjenbruk av data må også økes på tvers av statlig og kommunal sektor. Offentlige data er en viktig ressurs for næringslivet og samfunnet ellers. Regjeringen vil arbeide for at offentlige data skal være bedre tilgjengelig for viderebruk.

Av digitaliseringsstrategien framgår det at staten skal ta ansvar for mer samordnet digitalisering og IT-utvikling på tvers av statlig og kommunal sektor. Dette vil blant annet innebære at statlige virksomheter skal samordne seg når det utvikles digitale løsninger som kommunesektoren skal benytte.

Ivaretagelse av personvern og informasjonssikkerhet er avgjørende for at offentlig sektor skal lykkes med digitaliseringsarbeidet. Digitaliseringen krever gjennomgripende endringer i måten offentlig sektor utfører sine oppgaver på, og dermed også hvordan man sikrer og forvalter dokumentasjon. Ambisjonen om økt digitalisering i offentlig sektor betyr at fokuset på personvern og informasjonssikkerhet også må økes. Dette skal være en del av ethvert digitaliseringstiltak i forvaltningen fra starten, og i hele tiltakets livssyklus.

I samarbeid med KS har regjeringen etablert en finansieringsordning for kommunale digitaliseringsprosjekter, kalt DigiFin. Prosjektene DigiHelse, Digisos og Minside er blant de første felles-prosjektene som er tatt inn i DigiFin. Ved å utvikle løsninger sammen får kommunene bedre kvalitet og lavere pris på det som utvikles.

Departementet tilrettelegger for at forvaltning og næringsliv kan utnytte datadrevet innovasjon. I dette ligger økt viderebruk av offentlige data, bruk av stordata i offentlig sektor, utvikling og bruk av kunstig intelligens og tilrettelegging for utviklingen av smarte byer og samfunn.

Skytjenester kjøpt i markedet kan gi lavere kostnader enn tradisjonell IT. For de fleste virksomheter betyr skytjenester også mer profesjonell og sikker drift. I 2018 utredet departementet og Digitaliseringsdirektoratet muligheten for å etablere en innkjøpsordning/markeds plass for skytjenester rettet mot offentlig sektor. Markeds plassen skal gjøre det enklere for virksomhetene å anskaffe sikre, lovlige og kostnadseffektive skytjenester, gi dem oversikt over tilbudet i markedet, prosessstøtte i anskaffelsesprosessen, og støtte til sikkerhets- og risikovurderinger. En første versjon av markeds plassen blir etablert i Digitaliseringsdirektoratet ved årsskiftet 2020/21.

Evnen til å utvikle og ta i bruk ny teknologi vil være avgjørende for Norges samlede konkurranseevne. Det forutsetter kompetanse. Det er behov for tilstrekkelig spesialisert IKT- kompetanse, anvendt kompetanse og tverrfaglig kompetanse, både i næringslivet og offentlig sektor. For å understøtte dette, er det viktig at universitets- og høyskolesektoren evner å dimensjonere sine studier på en best mulig måte, i dialog med

næringslivet. I perioden fra 2015 til 2019 ble det tildelt midler til nesten 1 600 nye studieplasser innen IKT-relaterte fag. I Utdanningsløftet 2020 som skulle motvirke skadevirkningene av det pågående virusutbruddet, ble det tildelt midler til 4 000 nye studieplasser som skulle opprettes allerede i høstsemesteret 2020. 1 400 av disse gikk til matematisk-naturvitenskapelige fag med vekt på informatikk, og teknologiske fag med vekt på IKT.

Digital kompetanse og deltakelse i hele befolkningen gjennom livsløpet er en sentral forutsetning for å hente ut gevinstene av digitalisering i offentlig og privat sektor. I 2020 ble det over statsbudsjettet bevilget 6,1 mill. kroner til tiltak som skal styrke veiledningstilbudet til innbyggere som har behov for å styrke sin digitale kompetanse.

I 2019 har 13 prosjekter fått tilsagn om medfinansiering fra medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter. Dette vil bidra til at flere lønnsomme og innovative prosjekter blir gjennomført, slik at digitaliseringstempoet i offentlig sektor økes. I årene 2016–2020 er det gjennom ordningen gitt tilsagn på til sammen 626,4 mill. kroner til i alt 62 prosjekter. Samlet prosjektkostnad er beregnet til om lag 990 mill. kroner. Den potensielle innsparingen for det offentlige som følge av de 62 prosjektene er om lag 9,2 mrd. kroner, beregnet over ti år. Fra 2020 er ordningen utvidet til også å kunne finansiere fellestjenester og tverrgående tiltak som understøtter målet i regjeringens digitaliseringsstrategi om sammenhengende tjenester.

Om lag 1,5 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2021

Regjeringen foreslår en offensiv satsing på digitalisering, og opprettholder et høyt digitaliseringstempo. I 2020 ble det bevilget over 700 mill. kroner til nye digitaliseringstiltak. Regjeringens budsjettforslag innebærer 1 542,1 mill. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2021, jf. tabellen under. Regjeringens forslag til satsinger og omprioriteringer vil gjøre det mulig å realisere digitaliseringstiltak som vil bidra til forenkling og effektivisering i offentlig sektor, bedre offentlige tjenester og økt IT-sikkerhet.

Tabell 2.1 Nye digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2021

Departement	Kort omtale av tiltaket	Forslag (mill. kroner)
ASD	Innføring av ny offentlig tjenstepensjon i SPK	30,0
ASD	Utfasing Arena og Abetal	60,0
FIN	Bruk av A-ordningen for OTP i privat sektor	77,2
JD	Digitale domstoler	42,6
HOD	Akson	282,0
KMD	Datafabrikken	16,0
KMD	Drift og forvaltning Altinn	45,0
KMD	Innføring av sak- og arkivsystem i departementsfellesskapet	25,0
KMD	Medfinansieringsordningen (tilsagnsramme) ¹	189,5
KMD	Bredbåndsutbygging ²	264,1
KMD	Frikjøp av eiendomsdata	11,0
KMD	Digital Europe Programme	56,2
UD	Nytt digitalt system for eksportkontroll av forsvarsmateriell og flerbruksvarer (intern omdisponering)	3,0
KD	Grunnleggende teknologiforskning med vekt på IKT	62,5
KD	Digital undervisning i kommuner	80,0
KD	Bedre bruk av digital teknologi i undervisningen i høyere utdanning	7,5
KD	Nasjonalt vitenarkiv	10,0
NFD	Fiskeridirektoratet – økt ressurskontroll og tilsyn	20,0
NFD	Nytt system for akvakultursøknader	8,8
SD	Digitalisering Luftfartstilsynet	1,7
SD	Digitalisering Statens vegvesen	150,0
SD	Entur	20,0
FD	Felles IKT-løsning for SMK, departementene og DSS	80,0
	Sum	1 542,1

¹ Bevilgningen til medfinansieringsordningen i 2021 vil kunne utløse offentlige digitaliseringsinvesteringer med samlet budsjett på mellom 218 og 379 mill. kroner.

² Beløpet i tabellen reflekterer nivået på støtte i 2021. Nivået på støtte til bredbåndsutbygging ble økt i saldert budsjett for 2020, og dette nivået videreføres i 2021. Bevilgningen i 2020 ble ytterligere økt til 406 mill. kroner av Stortinget ved behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Nedenfor følger omtale av noen av tiltakene som er nevnt i tabellen. For tiltak under Kommunal- og moderniseringsdepartementet vises det til egen omtale i denne proposisjonen.

Regjeringen foreslår å bevilge 8,8 mill. kroner til et nytt system for akvakultursøknader. Tiltaket skal finansiere et felles digitalt søknadssystem for akvakultursøknader på tvers av alle involverte myndigheter, og vil bidra til en mer effektiv saksbehandling og lavere gebyrer på lengre sikt. Den foreslåtte investeringen vil redusere den enkelte næringsaktørs tidsbruk i møte med forvaltningen, enten det dreier seg om ulike søknader/meldinger eller periodiske rapporteringsplikter som i større grad kan reduseres gjennom en tettere løpende dialog. Gjennom satsingen vil Fiskeridirektoratet også kunne tilby andre etater, som Mattilsynet, en felles kommunikasjons- og rapporteringskanal. Det vil være en forenkling og effektivisering for næringen, og løsningen sikrer at myndighetene spør om de samme opplysningene kun én gang.

Regjeringen foreslår å styrke Fiskeridirektoratets kapasitet og kompetanse til å drive en framtidsrettet, effektiv og troverdig ressurskontroll, og til utvikling av ny teknologi som gjennom automatisert datafangst gir ikke-manipulerbare data fra fiskeriene. Det anslås at om lag 20 mill. kroner vil bli benyttet til IT-relaterte investeringer.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Statens pensjonskasse med 30 mill. kroner slik at arbeidet med administrative forberedelser til innføring av ny offentlig tjenestepensjon kan fortsette. Den nye tjenestepensjonen vil få virkning for utbetalt pensjon når 1963-kullet fyller 62 år, det vil si fra 2025.

Våren 2020 ble det bevilget 80 mill. kroner for å utjevne forskjeller mellom kommuner når det gjelder digital hjemmeundervisning. Regjeringen foreslår for 2021 å bevilge 80 mill. kroner for å støtte oppunder mer langsiktige mål og tiltak i digitaliseringsstrategien med tilhørende handlingsplan for grunnopplæringen, herunder støtte til digital undervisning. Tiltaket må også ses i sammenheng med implementering av nye læreplaner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til grunnleggende teknologi med vekt på IKT med 62,5 mill. kroner. Tiltaket er relevant for opptrappingsplanen teknologiløft under Langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Regjeringen foreslår å bevilge 10 mill. kroner i 2021 til siste fase av utviklingen av et digitalt vitenarkiv for deponering av vitenskapelige publikasjoner og forskningsdata. Unit har blitt tildelt til sammen 21,4 mill. kroner i forbindelse med reviderte nasjonalbudsjett for 2019 og 2020 til å utvikle et slikt arkiv. Fra 2022 vil vitenarkivet bli brukerfinansiert av de som deponerer forskningsresultat.

Regjeringen foreslår å bevilge 7,5 mill. kroner til bruk av digital teknologi i undervisningen i høyere utdanning. Av dette skal 5,3 mill. kroner benyttes til å fullføre arbeidet med en felles nasjonal løsning for lagring og deling av digitale læringsressurser. Løsningen vil gjøre det lettere for undervisere og studenter å finne kvalitetssikrede læringsressurser uavhengig av lærestedet deres. Kunnskapsdepartementet vil også styrke arbeidet som universitetet og høyskoler gjør for at de som underviser skal oppnå god utdanningsfaglig digital kompetanse. 2,2 mill. kroner går til Unit for at Diku, Unit og NOKUT sammen kan innhente mer kunnskap om effektene av digital teknologi for utdanning, og legge til rette for at institusjonene kan dele sine erfaringer og heve den utdanningsfaglige digitale kompetansen til sine ansatte.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Luftfartstilsynet med 1,7 mill. kroner til implementering av nødvendige elektroniske tjenester slik at arbeidsprosessene internt i tilsynet effektiviseres. Dette vil bidra til raskere og mer enhetlig saksbehandling og bedre service.

Regjeringen foreslår å bevilge 150 mill. kroner til teknologi og digitalisering i Statens vegvesen. 50 mill. kroner settes av til utvikling av ny teknologi innenfor transportområdet, blant annet dataplattformen til Nasjonal vegdatabank og etablering av infrastruktur for samvirkende intelligente transportsystemer (ITS), samt drift og forvaltning av eksisterende systemer. 100 mill. kroner settes av til utvikling av nye digitale løsninger og fullføring av planlagte selvbetjeningsløsninger for trafikanter og kjøretøyområdet, samt drift og forvaltning av eksisterende systemer.

Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 20 mill. kroner til Entur. Økningen skal blant annet legge til rette for en mer effektiv forvaltning og bruk av de stadig økende mengdene data som genereres i kollektivsektoren. Identifikasjon av verdiøkende datasett og kombinasjoner av disse i kollektivsektoren kan danne grunnlag for innsikts- og prediksjon basert på kunstig intelligens. Innsikt og analyse basert på data/stordata bidrar til forbedrede beslutningsgrunnlag i sektoren og vil kunne gi gevinster på en rekke områder, blant annet knyttet til planlegging, drift og bedre tjenester til brukerne. Den økte bevilgningen vil også bli brukt på utvikling av felles systemer for salg av sømløse billetter i norsk kollektivsektor, samt skalering av Enturs dataforvaltningssystemer.

Regjeringen foreslår å bevilge 282 mill. kroner til investeringer i Akson og samhandlingsløsning. Det foreslås 93 mill. kroner til programaktiviteter i felles kommunal journalløsning for kommunale helse- og omsorgstjenester utenfor helseregion Midt-Norge. I tillegg foreslås det 189 mill. kroner til steg 1 i samhandlingsløsningen. Konseptet består av en felles journalløsning for kommunale helse- og omsorgstjenester i kommuner utenfor helseregion Midt-Norge, og en løsning for samhandling mellom alle kommuner og spesialisthelsetjenesten. Samfunns målet er bedre helse for innbyggerne gjennom en kunnskapsbasert og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste som utnytter teknologiske muligheter for å tilby helhetlige og sikre tjenester av høy kvalitet.

I tillegg til de nye digitaliseringstiltakene nevnt over, videreføres allerede vedtatte digitaliseringssatsinger på flere sentrale områder. En rekke prosjekter blir gjennomført innenfor gjeldende rammer.

Det er høy aktivitet i digitaliseringen av helsesektoren, og erfaringer fra koronautbruddet har vist at det er potensial for å framskynde dette arbeidet. Regjeringen foreslår å bevilge ytterligere 35 mill. kroner til arbeidet med å realisere en nasjonal helseanalyseplattform. Til sammen foreslås det 235,3 mill. kroner i 2021 til investeringer i teknisk infrastruktur, etablering av en permanent forvaltningsfunksjon og øvrige aktiviteter i regi av Helsedataprogrammet for å realisere helseanalyseplattformen som en nasjonal løsning for tilgjengeliggjøring og analyse av helsedata. Det skal legges til rette for avanserte analyser på tvers av helseregistre og andre kilder til helseopplysninger. Samtidig skal personvernet styrkes gjennom bedre innsynstjenester, bedre muligheter til å gi og trekke samtykker og bedre sporing av bruken av opplysningene. Målet er å forbedre utnyttelsen av norske helsedata samtidig som personvern og sikkerhet styrkes.

2.5 Trygge og gode boforhold

Egnede boliger for alle

Selv om samfunnet har godt utbygde velferdsordninger, er det fortsatt en del som ikke får den hjelpen de har behov for. Regjeringen styrker arbeidet med å tette hullene i sikkerhetsnettet for grupper som i dag faller gjennom, blant annet ved å forsterke innsatsen overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. Dette er en del av arbeidet med bærekraftsmål 1.3 om sosiale velferdsordninger, 10.3 om å redusere forskjeller i levekår og 11.1 om å sikre tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger.

Vanskeligstilte på boligmarkedet er ingen ensartet gruppe. Noen er vanskeligstilte i en kortere periode, og trenger noe økonomisk hjelp for å bedre situasjonen sin. Andre trenger mer omfattende og langvarig veiledning og tilbud om offentlige tjenester for å mestre boforholdet.

Regjeringen vil sørge for at Husbanken har tilstrekkelige rammer til å dekke boligsosiale behov, og fleksible ordninger tilpasset den enkeltes og kommunenes behov. Bostøtte, startlån, og lån og tilskudd til utleieboliger er de viktigste økonomiske virkemidlene.

Regjeringen vil sørge for en god og målrettet bostøtteordning. Bostøtten skal gi husstander med lave inntekter og høye bostøttegifter bedre mulighet til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Regjeringen har styrket bostøtten flere ganger. I statsbudsjettet 2019 ble bostøtten til barnefamilier og andre store husstander styrket med i alt

126 mill. kroner i form av høyere boutgiftstak. Dette tilsvarer en helårsvirkning om lag 225 mill. kroner fra 2020.

Virusutbruddet kan føre til at flere får økonomiske utfordringer og problemer på boligmarkedet. For å bidra til å bøte på situasjonen, ble bostøtteordningen midlertidig styrket med 500 mill. kroner i 2020 jf. Prop. 67 S (2019–2020) Om økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet og Innst. 216 S (2019–2020).

Regjeringen fortsetter å prioritere bostøtten, og foreslår flere nye tiltak i 2021. Blant annet foreslår regjeringen å øke støtten både til enslige og barnefamilier som har høyere boutgifter enn det som blir lagt til grunn i beregningen av bostøtte i dag. I tillegg foreslår regjeringen å likestille begge foreldrene i tilfeller der barnet har delt bosted.

Regjeringen foreslår å øke lånerammen til Husbanken med 4 mrd. kroner i 2021, fra 16 mrd. kroner til 20 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Lånerammen skal dekke en økt satsing på startlån, lån til utleieboliger og lån til boligkvalitet. Gjennom startlån får de med langvarige finansieringsproblemer mulighet til å eie egen bolig.

Selv om eierlinjen står sterkt i Norge, skal det også være et godt alternativ å leie bolig. Gjennom lån til utleieboliger bygger og kjøper både private og kommuner flere egnede utleieboliger. Tilskudd til utleieboliger skal også bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Regjeringen vil vurdere forsøk på flere leie-til-eie-modeller og alternative botilbud for personer med rusproblemer og psykiske lidelser.

Lån til boligkvalitet bidrar til flere miljøvennlige boliger og boliger egnet for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Lånet støtter derfor opp om viktige samfunns mål som ikke løses i markedet alene.

Regjeringen tar sikte på å legge fram en strategi om den boligsosiale politikken høsten 2020. I strategien vil regjeringen komme med tiltak som skal øke måloppnåelsen på det boligsosiale området framover.

I Norge leier 940 000 personer boligen de bor i. Leiemarkedet utgjør derfor en viktig del av boligmarkedet. Botrygghet for leietakere innebærer først og fremst beskyttelse mot brå og uventede oppsigelser, vilkårlige utkastelser, urimelig leieøkning og rett til et uforstyrret privatliv i leieboligen. Leiere har i større grad enn boligeiere dårlige boforhold som trangboddhet, fukt og råte, vansker med å varme opp leiligheten og et generelt dårligere opplevd bomiljø. For mange leiere er det også krevende å skaffe seg en stabil bosituasjon fordi kontraktstidene er korte. Husleietvistutvalget (HTU) er et utenomrettslig tvisteløsningsorgan som løser tvister mellom utleier og leier av bolig på en rask, rimelig og kompetent måte. Regjeringen foreslår å utvide HTUs virkeområde til hele landet i løpet av 2021.

Områdesatsing i byer

Kommunene har hovedansvaret for å bidra til at alle innbyggerne har gode levekår i alle deler av byen og til å utvikle bærekraftige lokalsamfunn.

I samarbeid med flere kommuner bidrar staten med en særskilt innsats i enkelte områder i storbyene med høy konsentrasjon av særskilte levekårsutfordringer, jf. bærekraftsmål 10 om ulikhet og 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn. Områdesatsingene skal forbedre tjenester og nærmiljøkvaliteter der behovene er størst, slik at flere blir økonomisk selvstendige og aktivt deltagende i lokalsamfunn og storsamfunn. Satsingene bidrar til å utvikle nye arbeidsformer og metoder for oppgaveløsning. Dette gir viktig erfaringsoverføring mellom sektorene og forvaltningsnivåene

Departementet samarbeider med Husbanken, de øvrige statlige aktørene og de største byene om å utvikle en digital plattform for læring og erfaringsutveksling. Det er opprettet et nettverk for områdesatsing, for å dele erfaringer og utvikle felles overordnet kunnskapsgrunnlag, for å støtte opp om arbeidet i de enkelte områdesatsingene. Det er tatt initiativ til å videreutvikle et nordisk samarbeid, for å dele kunnskap og erfaringer om arbeidet gjennom Nordisk ministerråd fra 2021.

Regjeringen utnevnte i 2018 et ekspertutvalg, By- og levekårsutvalget. Det skal blant annet utrede levekårs- og integreringsutfordringer i områder i og rundt de store byene i Norge, vurdere den sannsynlige virkningen av områdesatsingene, foreslå endringer i eksisterende virkemidler og strategier og foreslå eventuelle nye tiltak. Arbeidet med områdesatsinger vil bli vurdert på nytt etter at rapporten foreligger. Utvalget skal levere en NOU i løpet av desember 2020.

2.6 Bærekraftsmålene

Verdensmålene for bærekraftig utvikling ble vedtatt av FNs medlemsland i 2015. Målene gjelder for alle land, og alle land har ansvar for å bidra til å nå dem. Det overordnede målet er å oppnå velstand for alle på en måte som er forenlig med miljø- og klimahensyn.

Bærekraftsmålene består av 17 hovedmål og 169 delmål. Dette er verdens felles dugnad for å utrydde fattigdom og sult, sikre god helse og utdanning, redusere ulikheter og oppnå likestilling, sikre rent vann og tilgang til energi, sikre et anstendig arbeidsliv, økonomisk vekst og innovasjon, fremme trygge byer og lokalsamfunn, bekjempe klimaendringer, sikre ansvarlig forbruk og bærekraftig ressursforvaltning på land og i havet, arbeide for fredelige samfunn og stimulere til samarbeid.

Norge skal bidra til at de globale målene nås. Dette skjer gjennom utviklingspolitikken, gjennom handelsavtaler og ved at norske aktører handler i tråd med bærekraftsmålene når de samarbeider med utenlandske partnere eller driver økonomisk virksomhet i andre land. Arbeidet med bærekraftsmålene har også en nasjonal dimensjon. Her handler det om hvordan målene skal konkretiseres og følges opp i tråd med regjeringens politikk, og om koordinering av innsatsen til næringsliv, frivillige organisasjoner, utdannings- og forskningsinstitusjoner, kommuner, fylkeskommuner og stat.

Ansvar for samordningen av det nasjonale arbeidet er i 2020 overført til kommunal- og moderniseringsministeren. Regjeringen planlegger å legge fram en melding til Stortinget om arbeidet med bærekraftsmålene våren 2021, og har invitert alle virksomheter og organisasjoner til å komme med innspill til dette arbeidet.

3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren

3.1 Kommunesektorens inntekter i 2020

Regjeringen har varslet at kommunesektoren skal kompenseres for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med virusutbruddet. I løpet av første halvår 2020 er det gitt ekstrabevilgninger og iverksatt økonomiske tiltak til kommunesektoren som utgjør 19,6 mrd. kroner. Dette inkluderer en midlertidig reduksjon i arbeidsgiveravgiften, som gir kommunesektoren en innsparing anslått til 2,2 mrd. kroner. I tillegg er det gitt smittevernuttstyr kostnadsfritt tilsvarende 0,8 mrd. kroner.

I Prop. 142 S (2019–2020) foreslår regjeringen å øke bevilgningene til kommunesektoren med 2,5 mrd. kroner. Dette inkluderer en ytterligere økning i kompensasjonen til fylkeskommunene knyttet til bortfall av billettinntekter i kollektivtrafikken på 1,5 mrd. kroner. Regjeringen har også varslet at den tar sikte på å dekke alle nødvendige kostnader kommunesektoren har i forbindelse med testing og smittesporing i tråd med TISK-strategien i 2020 og 2021. Det foreslås derfor å øke skjønnsmidlene med 500 mill. kroner som skal målrettes til kommuner som har hatt særlig store utgifter til oppfølging av TISK-strategien.

Regjeringen vil fortløpende vurdere om det er behov for å sette inn nye tiltak overfor kommunesektoren i forbindelse med virusutbruddet. I nysalderingen av statsbudsjettet for 2020 vil regjeringen komme med en ny vurdering av merutgifter, inntektsbortfall og eventuelle behov for justeringer i bevilgningene til kommunesektoren.

Kommunesektorens skatteinntekter i 2020 ser nå ut til å bli 2,25 mrd. kroner høyere enn anslått i revidert nasjonalbudsjett for 2020. Årsaken er høyere skatteinngang enn ventet hittil i år fra forskuddstrekket, noe

som reflekterer en bedre utvikling i arbeidsmarkedet enn ventet. I tillegg viser ny informasjon at utbyttene i 2019 ble en del høyere enn anslått, noe som isolert sett bidrar til å trekke kommunale skatteinntekter i 2020 opp med om lag 1 mrd. kroner. Det understrekes at det fortsatt er stor usikkerhet om utviklingen i kommunesektorens skatteinntekter i 2. halvår 2020.

Kostnadsveksten i kommunesektoren i 2020 er oppjustert fra 1,4 pst. i revidert nasjonalbudsjett for 2020 til 1,6 pst. Det skyldes en oppjustering av både lønns- og prisveksten fra anslagene i mai. Det innebærer at virkningen av lavere lønns- og prisvekst nå anslås til 8,2 mrd. kroner, mot 9,1 mrd. kroner i revidert nasjonalbudsjett for 2020.

Når ekstrabevilgningene til kommunesektoren knyttet til virusutbruddet holdes utenom, kan den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2020 anslås til 4,4 mrd. kroner. De frie inntektene anslås reelt redusert med 2,6 mrd. kroner. Reduksjonen i frie inntekter må ses i sammenheng med at kommunesektorens skatteinntekter i 2019 ble oppjustert med til sammen 6,6 mrd. kroner sammenliknet med anslaget i revidert nasjonalbudsjett for 2020. Denne oppjusteringen ble ikke videreført til 2020.

3.2 Kommunesektorens inntekter i 2021

I kommuneproposisjonen for 2021 la regjeringen opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på mellom 1,4 og 1,9 mrd. kroner. I tråd med etablert praksis regnes veksten i inntektene i utgangspunktet fra anslått nivå på kommunesektorens inntekter i 2020 etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2020. Ekstraordinære bevilgninger i forbindelse med virusutbruddet holdes utenom beregningsgrunnlaget når veksten skal beregnes, slik ekstraordinære bevilgninger vanligvis behandles.

Det som avviker fra vanlig praksis, er at regjeringen foreslår at det i år, som et særskilt tiltak i forbindelse med virusutbruddet, skal gis et særskilt tillegg i frie inntekter som kompensasjon for den reelle skattesvikten gjennom 2020 utover det som automatisk kompenseres gjennom at kostnadsveksten også er lavere. Dette tillegget holdes utenfor den beregnede veksten sammenliknet med anslått nivå fra revidert nasjonalbudsjett. Tillegget er fastsatt til 1 926 mill. kroner. I praksis betyr dette at kommunesektoren i 2021 tilføres i overkant av 1,9 mrd. kroner ut over regjeringens forslag til vekst i frie inntekter. Dette er midler som gir en varig økning i sektorens inntekter, og de bidrar dermed til styrking av det kommunale tjenestetilbudet.

Holdes det særskilte tillegget utenom, legges det nå opp til en reell vekst i de samlede inntektene på 1,7 mrd. kroner, jf. tabell 3.2. Dette tilsvarer en reell vekst på 0,3 pst. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst i kommunal tjenesteyting på 2,7 pst.

I kommuneproposisjonen for 2021 varslet regjeringen en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2021 på mellom 2,0 og 2,4 mrd. kroner. Det ble varslet at kommunene ville få mellom 1,6 og 2,0 mrd. kroner av veksten, og at fylkeskommunene ville få 0,4 mrd. kroner.

Regjeringen legger nå opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2021 på 2,0 mrd. kroner. Dette tilsvarer en realvekst på 0,5 pst. Siden veksten beregnes fra anslått inntektsnivå i revidert nasjonalbudsjett, påvirker ikke oppjusteringen av skatteanslaget for 2020 med 2,25 mrd. kroner, jf. punkt 3.1, nivået på sektorens inntekter i 2021.

Regjeringen foreslår en vekst i kommunenes frie inntekter på 1,6 mrd. kroner. Av veksten begrunnes 100 mill. kroner med en særskilt satsing på barn og unges psykiske helse.

For fylkeskommunene foreslås det en vekst i frie inntekter på 0,4 mrd. kroner. Av dette begrunnes 100 mill. kroner med utgifter knyttet til ferjer og nullutslippsbåter.

Veksten i frie inntekter i 2021 må ses i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter som følge av befolkningsutviklingen. Beregninger utført av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og

fylkeskommunal økonomi (TBU) viser merutgifter for kommunesektoren i 2021 på 1,4 mrd. kroner som følge av den demografiske utviklingen. Av dette er det anslått at om lag 1,1 mrd. kroner må finansieres innenfor veksten i frie inntekter. De anslåtte merutgiftene er et uttrykk for hva det vil koste å opprettholde tjenestetilbudet i blant annet skole, barnehage og omsorgstjenesten med uendret standard og produktivitet i tjenestene.

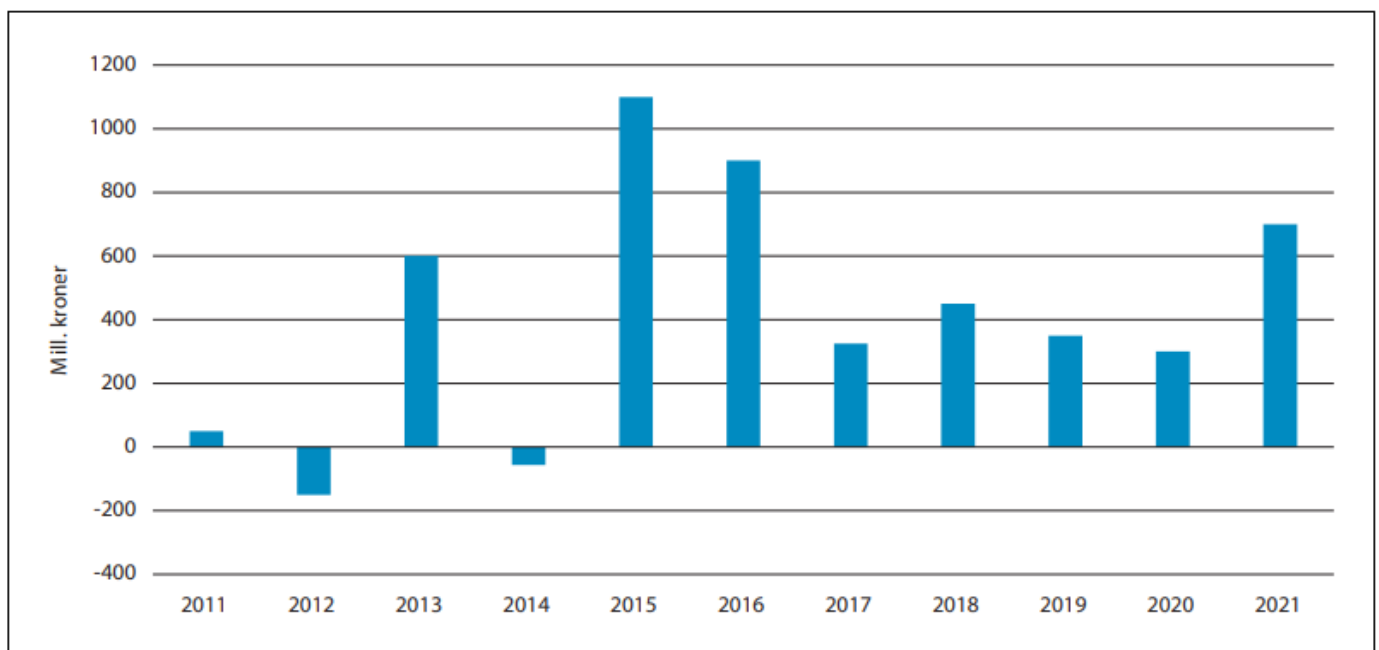
I kommuneproposisjonen for 2021 ble det anslått en nedgang i kommunesektorens samlede pensjonskostnader i 2020 på rundt 1,9 mrd. kroner sammenliknet med anslaget i statsbudsjettet for 2020. Det ble anslått en vekst i kommunesektorens pensjonskostnader i 2021 på om lag 300 mill. kroner. Nedgangen i pensjonskostnadene i 2020 er nå justert til rundt 1,7 mrd. kroner sammenliknet med statsbudsjettet for 2020. Veksten i pensjonskostnadene i 2021 anslås nå til om lag 600 mill. kroner. Veksten i pensjonskostnadene for 2020 og 2021 må ses i sammenheng.

Kommunesektorens handlingsrom anslås å øke med om lag 700 mill. kroner i 2021, jf. tabell 3.1. Da er det tatt hensyn til merutgifter som følge av den demografiske utviklingen på 1,1 mrd. kroner, og satsinger finansiert innenfor veksten i frie inntekter på 200 mill. kroner.

Regjeringens budsjettopplegg innebærer at kommunesektoren får økt handlingsrom, men det er fortsatt nødvendig å prioritere og sikre god ressursbruk. Det gjennomføres i dag et betydelig omstillings- og effektiviseringsarbeid i kommunesektoren, og bedre organisering av tjenestene kan frigjøre midler som vil styrke handlingsrommet ut over veksten i frie inntekter.

Tabell 3.1 Økning i kommunesektorens handlingsrom i 2021

	Mrd. kroner
Vekst i frie inntekter utover særskilt tillegg	2,0
- merkostnader til demografi	-1,1
- satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,2
Økt handlingsrom	0,7

Figur 3.1 Vekst i frie inntekter ut over beregnede demografi- og pensjonskostnader og satsinger innenfor veksten i frie inntekter

Kilde: Prop. 1 S for respektive år. Anslag for pensjonskostnader for 2011 og 2012 er gitt av TBU i novemberrapporten 2010 og 2011. Veksten i frie inntekter er regnet fra anslått inntektsnivå i revidert nasjonalbudsjett foregående år. For 2021 er veksten regnet fra anslått inntektsnivå i revidert nasjonalbudsjett for 2020, korrigert for virkningene av virusutbruddet.

Figur 3.1 illustrerer veksten i kommunesektorens frie inntekter etter at beregnede utgifter knyttet til befolkningsutvikling og pensjonskostnader, samt satsinger innenfor veksten i frie inntekter er trukket fra. Figuren viser at veksten i frie inntekter har gitt et handlingsrom, før effektiviseringsgevinst, hvert år siden 2015. Handlingsrommet i regjeringens forslag til budsjett for 2021 er høyere enn i de senere årene.

Kommunesektoren skal kompenseres for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med virusutbruddet. I denne proposisjonen foreslås det at fylkeskommunene kompenseres for mindreinntekter i kollektivtrafikken med 1 250 mill. kroner. Dette kommer i tillegg til den foreslåtte veksten i frie inntekter.

Regjeringen vil fortsatt følge nøye med på utviklingen for kommunesektoren. I løpet av november vil regjeringen legge fram et tilleggsnummer til Prop. 1 S (2020–2021) med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021, med tilhørende bevilgningsforslag.

Nærmere om realveksten i samlede inntekter

I tabell 3.2 er realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2021 på rundt 1,7 mrd. kroner dekomponert.

Tabell 3.2 Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2021

	Mrd. kroner
Frie inntekter	2,0
Særskilt tillegg	1,9
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver ¹	0,1
Øremerkede tilskudd	-0,8
Gebyrinntekter	0,5
<i>Realvekst samlede inntekter</i>	<i>3,6²</i>
-Særskilt tillegg i frie inntekter	1,9
<i>Realvekst samlede inntekter uten særskilt tillegg</i>	<i>1,7</i>

¹ Disse midlene bevilges som frie inntekter, men regnes ikke med i veksten i frie inntekter siden midlene er knyttet til endringer i pålagte oppgaver. Midlene medregnes i veksten i de samlede inntektene.

² Veksten i kommunesektorens samlede inntekter anslås til om lag 3,6 mrd. kroner inkludert det særskilte tillegget.

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, blir kommunesektoren kompensert eller trukket i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene holdes utenom den beregnede veksten i frie inntekter, men inngår i veksten i samlede inntekter. For 2021 utgjør disse bevilgningsendringene samlet sett en økning på knapt 0,1 mrd. kroner. Endringene knytter seg til moderasjonsordninger i SFO, jf. nærmere omtale under programkategori 13.70.

Øremerkede tilskudd reduseres med netto 0,8 mrd. kroner. Dette må ses i sammenheng med blant annet bortfall av havbruksinntekter i 2020.

Nærmere om realveksten i frie inntekter

Tabell 3.3 viser anslag på kommunesektorens frie inntekter i 2020 og 2021 i løpende priser. Inntektsnivået i 2020 er anslag på regnskap i denne proposisjonen. Det innebærer at oppjusteringen av skatteanslaget på 2,25 mrd. kroner er medregnet. Videre er inntektsnivået for 2020 korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansieringen av kommunesektorens oppgaver. Hensikten med å korrigere for oppgaveendringer med videre er å gjøre inntektsnivået i 2020 sammenliknbart med inntektsnivået i 2021. I anslag på regnskap 2020 er ekstraordinære bevilgninger knyttet til virusutbruddet ikke medregnet, slik ekstraordinære bevilgninger vanligvis behandles. Disse bevilgningene videreføres ikke i 2021.

Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2021 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 0,6 pst. og en årslønnsvekst på 2,2 pst. fra 2020 til 2021.

Det er langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter. Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattører for 2021 er fremmet i Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021. Den kommunale skattøren foreslås økt med 1,05 prosentpoeng til 12,15 pst. Den fylkeskommunale skattøren foreslås økt med 0,25 prosentpoeng til 2,70 pst. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre om lag 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2021.

Den forholdsvis sterke økningen i skattøren skyldes blant annet at veksten i inntektsskatt til kommunesektoren anslås å bli lav før endring av skattøren. Dette skyldes blant annet relativt lav lønnsvekst og en betydelig nedjustering av anslaget på skatt fra utbytte for 2020, som i stor grad får bokført virkning i 2021.

Tabell 3.3 Kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter

	Mill. kroner. Nominelle priser ¹								
	Kommunene ²			Fylkeskommunene ²			Kommunesektoren i alt		
	2020 ³	2021	Pst. endr	2020 ³	2021	Pst. endr	2020 ³	2021	Pst. endr
Skatter i alt	184 363	195 496	6,0	34 540	37 500	8,6	218 903	232 996	6,4
<i>Herav skatt på inntekt og formue</i>	<i>169 560</i>	<i>180 700</i>	<i>6,6</i>	<i>34 540</i>	<i>37 500</i>	<i>8,6</i>	<i>204 100</i>	<i>218 200</i>	<i>6,9</i>
Rammetilskudd ⁴	140 957	139 560	-1,0	39 529	39 262	-0,7	180 486	178 822	-0,9
Sum frie inntekter	325 320	335 056	3,0	74 069	76 762	3,6	399 389	411 817	3,1

¹ Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren i 2021 (deflator) er anslått til 2,7 pst.

² Oslo er delt i en kommunedel og en fylkeskommunedel.

³ Anslag på regnskap korrigert for oppgaveendringer og virkningene av virusutbruddet, jf. tabell 6.21 under programkategori 13.70.

⁴ Omfatter ikke kap. 571, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Eiendomsskatt

Regjeringen foreslår at maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig reduseres fra 5 til 4 promille fra 2021. Det isolerte inntektsbortfallet som følge av satsreduksjonen anslås til 380 mill. kroner. Justert for andre endringer kommunene kan gjennomføre i reglene, anslås faktisk bortfall av eiendomsskatteinntekter for de berørte kommunene til 300 mill. kroner samlet. Regjeringen foreslår at kommunene ikke kompenseres særskilt som følge av redusert maksimal eiendomsskattesats, i tråd med hvordan dette ble håndtert ved reduksjonen fra 7 til 5 promille.

For kommunesektoren som helhet vil reduserte eiendomsskatteinntekter, for en gitt vekst i frie inntekter, motsvares av økt skatt på inntekt og formue. Det skyldes at eiendomsskatt inngår ved beregning av skatteandelen på 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. Det legges ikke opp til å kompensere enkeltkommuner for tap av eiendomsskatteinntekter.

Fra 2019 bortfalt adgangen for kommunene til å legge eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner. Stortinget vedtok en kompensasjonsordning begrenset oppad til 500 mill. kroner. Som følge av at lovendringen fases inn over en syvårsperiode, trappes kompensasjonen gradvis opp over den samme perioden. I 2020 utgjør kompensasjonen 143 mill. kroner, som fordeles til 116 kommuner.

Som et utgangspunkt bør ikke staten kompensere enkeltkommuner for endringer i skattereglene når skatten er en frivillig, lokal skatt. Etter en samlet vurdering foreslår regjeringen å redusere den samlede kompensasjonen til 300 mill. kroner. For 2021 innebærer det at kompensasjonen trappes opp med 31,4 mill. kroner. Med videre årlig opptapping med samme beløp i perioden 2022–2025, vil samlet kompensasjon i 2025 utgjøre 300 mill. kroner.

Kommunesektorens samlede inntekter anslås til om lag 580,7 mrd. kroner i 2021. Tabell 3.4 viser sammensetningen av inntektene i 2021 og nominell endring fra 2020.

Tabell 3.4 Kommunesektorens inntekter i 2021

	Mrd. kroner	Andel av samlede inntekter (pst.)	Endring fra 2020 ¹ (pst.)
Frie inntekter	411,8	70,9	3,1
<i>Skatteinntekter</i>	233,0	40,1	6,4
<i>Rammetilskudd</i>	178,8	30,8	-0,9
Øremerkede tilskudd ²	37,0	6,4	0,5
Gebyrer	83,6	14,4	3,3
Merverdiavgiftskompensasjon	29,0	5,0	4,6
Andre inntekter	19,2	3,3	2,7
Totalt	580,7	100,0	3,0

¹ Nominell endring. Beregningsgrunnlaget er anslag på regnskap for 2020 korrigert for oppgaveendringer, innlemminger og virkningene av virusutbruddet.

² Ekskl. tilskudd til kommunenes arbeid med flyktninger, personer med opphold på humanitært grunnlag og asylsøkere.

Kommunesektorens skatteinntekter og rammetilskudd er sektorens frie inntekter. De frie inntektene utgjør 70,9 pst. av samlede inntekter. Disse inntektene kan disponeres fritt innenfor rammen av lover og forskrifter, og gir kommunesektoren rom for lokal tilpasning av virksomheten.

Skatteinntekter er kommunesektorens andel av skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere, formuesskatt samt eiendomsskatt i kommuner som har innført det. Størrelsen på skatteinntektene avhenger blant annet av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale og fylkeskommunale skattørene. Rammetilskudd bevilges på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 571 og kap. 572.

Øremerkede tilskudd skal benyttes i tråd med formålet som er angitt for bevilgningen. Andelen øremerkede tilskudd utgjør 6,4 pst. av de samlede inntektene.

Gebyrinntekter er kommunale avgifter og egenbetaling for tjenester som leveres av kommunen, eksempelvis tekniske tjenester, helse- og omsorgstjenester og barnehager, og utgjør 14,4 pst. av de samlede inntektene. Merverdiavgiftskompensasjon er refusjon til kommunesektoren for anskaffelser som er merverdiavgiftspliktige, og utgjør 5,0 pst. av de samlede inntektene.

3.3 Aktuelle saker med betydning for kommunesektoren

Barn og unges psykiske helse

Det foreslås at 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene begrunnes med en satsing på barn og unges psykiske helse. Dette må ses i sammenheng med Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019–2024) som ble behandlet i Stortinget 30. januar 2020. Opptappingsplanen inneholder både helsefremmende, sykdomsforebyggende og behandlingsrettede initiativ. Forebygging av selvskading inngår i planen. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Lav- og nullutslippsferjer og -hurtigbåter

Innenfor ferjesektoren har vi hatt fylkeskommuner som har gått foran og som har tatt i bruk lav- og nullutslippsferjer. Disse fylkeskommunene har fått merkostnader som følge av denne overgangen. Vi ser at overgangen til lav- og nullutslippsløsninger har kommet langt innenfor ferjene. Hurtigbåtsegmentet har ikke kommet like langt, men det er grunn til å anta at vi vil se en lignende utvikling for hurtigbåtene som vi har hatt for ferjene. For å gi fylkeskommunene større mulighet til å prioritere lav- og nullutslippsløsninger for ferjer og hurtigbåter, foreslås det at 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til fylkeskommunene gis med en særskilt fordeling til ferje- og båtfylkene etter delkostnadsnøkkelen for båt og ferje.

Endring i finansieringen av landslinjer

Landslinjeordningen skal bidra til å sikre at elever fra hele landet har et nasjonalt tilbud i små og/eller kostbare tilbud i videregående opplæring. Landslinjetilskuddet, som er finansiert via kap. 225, post 60 på Kunnskapsdepartementets budsjett, består av et driftstilskudd og et utstyrstilskudd til særlig utstyrskrevede linjer.

Videregående opplæring blir i hovedsak finansiert via fylkeskommunenes frie inntekter. For å unngå dobbeltfinansiering av landslinjene, vil nye landslinjetilbud og utvidelser av eksisterende landslinjetilbud bli finansiert ved et trekk i samlet rammetilskudd til fylkeskommunene, tilsvarende budsjetteffekten av en ny eller utvidet landslinje. Nivået på trekket blir beregnet det året landslinjen blir opprettet/utvidet, og deretter videreført som et varig trekk uten justering for eventuelt endret elevtall innenfor godkjent elevtall.

For budsjettåret 2021 er det ikke foreslått trekk i rammetilskuddet for nye eller utvidede landslinjer.

Friskere aldring

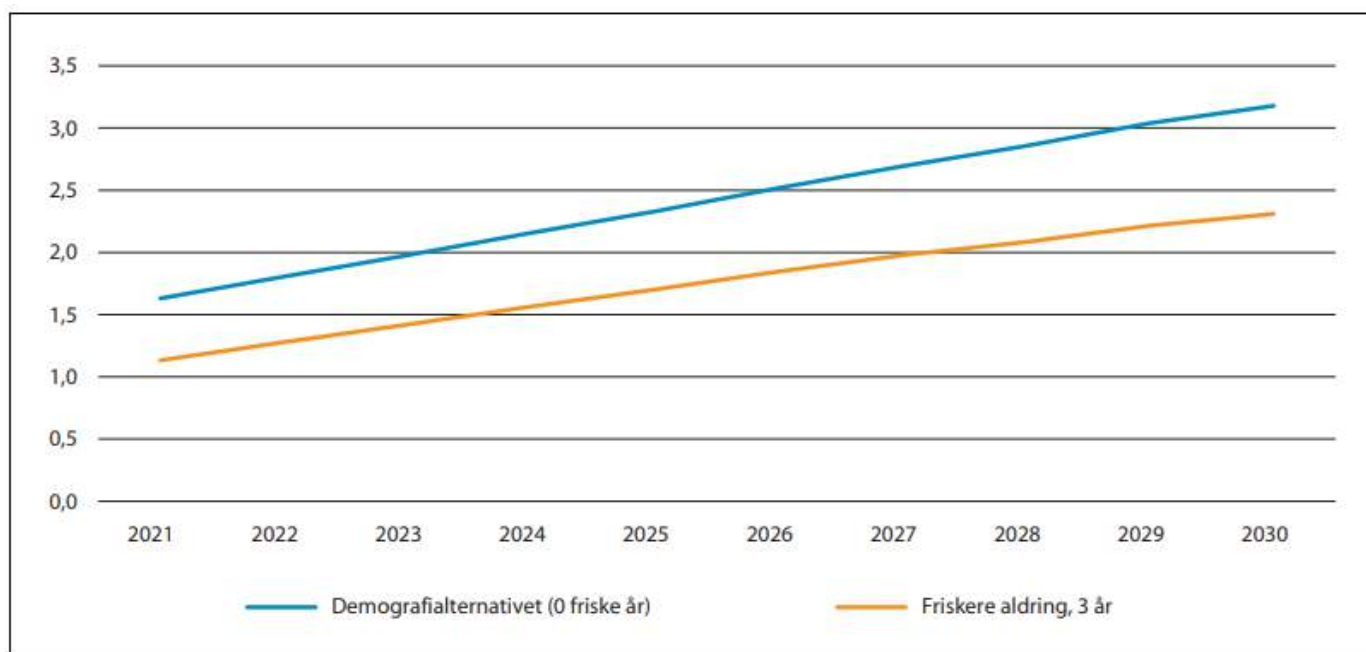
Hvorvidt økt levealder gir flere friske eller flere syke år, er av stor betydning for vurderinger av framtidig behov for helse- og omsorgstjenester og for langsiktige analyser av offentlige finanser. I forskningslitteraturen pekes det ofte på tre ulike hypoteser om forholdet mellom økt levealder og behovet for helse- og omsorgstjenester. Antakelsen om utvidet sykkelighet innebærer at økningen i forventet levealder faller sammen med en like stor, eller større, økning i antall år med sykkelighet, mens en antakelse om forkortet sykkelighet innebærer at antall år med god helse øker mer enn forventet levealder. Den tredje hypotesen, utsatt sykkelighet, ligger mellom disse ytterpunktene, og innebærer at en økning i levealder både vil bety flere «friske» år og flere «syke» år. Det er denne antakelsen som synes å ha stått sterkest i litteraturen de senere år.

I kortsiktige utgiftsframskrivninger for kommunesektoren og spesialisthelsetjenesten legges det i dag til grunn at bruken av tjenester i ulike aldersgrupper for kommende budsjettår er lik bruken i det siste året vi har tilgjengelige forbruksdata for. Beregningene legger altså til grunn at en 70-åring i 2021 vil ha behov for like mye helse- og omsorgstjenester som en 70-åring i 2020. Dette innebærer at vi i dag ikke tar hensyn til effekten det kommende året av eventuelle endringer i befolkningens helsetilstand.

Flere institusjoner som utarbeider langsiktige framskrivninger av helse- og omsorgsutgifter, forutsetter at økt levealder ledsages av en eller annen form for friskere aldring. Antakelsen har tidligere også ligget til grunn i ulike dokumenter til Stortinget, som stortingsmeldinger om framtidens omsorgsutfordringer i 2006 og 2013, og inngår blant annet i basisforløpet i de langsiktige framskrivningene av offentlige finanser i Perspektivmeldingen 2017.

Det kan være flere forhold enn endringer i helsetilstanden som påvirker befolkningens behov for tjenester, og som ikke fullt ut ivaretas i dagens demografiberegninger. Forholdet mellom økning i levealder og helse-tilstand er usikker, og vil påvirkes av både helse- og omsorgstjenestens tilbud, sykdomsutvikling, livsstil eller andre samfunnsmessige forhold. Internasjonalt har OECD beregnet at ressursbruk i helsetjenesten kan forklare over halvparten av veksten i forventet levealder siden 1990. Det vil si at helsetjenesten har hatt større betydning enn endringer i livsstil og sosioøkonomiske faktorer til sammen. Hvordan vi videreutvikler helse- og omsorgstjenestene vil derfor påvirke utviklingen i forventede friske leveår. Det er behov for mer kunnskap om sammenhengen mellom økt levealder, helsetilstand og behovet for tjenester. Finansdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet har derfor lyst ut et forskningsoppdrag om disse spørsmålene.

Figur 3.2 illustrerer det årlige demografibehovet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten under to ulike forutsetninger om friske leveår når levealderen øker. Figuren viser at dersom ekstra leveår ikke gir flere friske leveår, så anslås det økte demografibehovet i 2030 til 3,2 mrd. kroner. Dette alternativet legger til grunn at en 70-åring i 2030 vil ha behov for like mye helse- og omsorgstjenester som en 70-åring i 2020. Figuren viser videre at dersom 3/5 av de ekstra leveårene er friske år (dvs. fem ekstra leveår gir tre friske år), så anslås det økte demografibehovet i 2030 til 2,3 mrd. kroner. Dette alternativet legger til grunn en antakelse om friskere aldring der antall friske leveår øker med økt levealder, men ikke like mye som levealderen. Det årlige demografibehovet i 2030 er 0,9 mrd. kroner lavere dersom denne antakelsen om friskere aldring legges til grunn sammenliknet med antakelsen om at økt levealder ikke gir flere friske leveår.

Figur 3.2 Årlig demografibehov i den kommunale helse- og omsorgstjenesten under ulike forutsetninger om ekstra leveår (mrd. kroner)

4. Kommunens rammebetingelser

I konsekvensjustert budsjettoversikt legges det en hel rekke forutsetninger til grunn som prisvekst, lønnsvekst, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, anslag på skatteinntektene og anslag på rammeoverføringene herunder befolkningsutviklingen, konsesjonskraftinntekter, eiendomsskatt, finanskostnader m.m. i planperioden.

4.1. Befolkningsutvikling

Til grunn for kommunens økonomiplan må det ligge en befolkningsprognose. En god prognose for utviklingen i folketallet og de ulike aldersgruppene er helt nødvendig for å kunne gi realistiske anslag for inntektene og utgiftene i årene som kommer. Utgangspunktet for å planlegge omfanget og innretningen av tjenestene i kommunene er avhengig av hva prognosene sier om vekst eller nedgang i befolkningstallet i kommunen, og hvordan befolkningssammensetningen forventes å endre seg. Befolkningsvekst og befolkningsnedgang gir ulike utfordringer i den økonomiske planleggingen og må håndteres på forskjellige måter, både på driftssiden og investeringssiden.

4.1.1. Utviklingen i befolkningen siste 25 år

Tabellen under viser utviklingen av folketallet et utvalg av de siste 25 årene. Tallene er hentet fra statistikkbanken hos SSB.

Alder	1995	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0 - 1 år	214	191	166	51	48	57	52	43	42	49	42	37	43
2 - 5 år				73	87	92	105	105	108	104	96	94	85
6 - 15 år	326	337	346	304	300	277	278	268	267	257	263	272	262
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1636	1654	1638	1634	1601	1572	1542	1515	1492
67 - 79 år	390	357	284	258	272	271	294	306	332	346	365	372	379
80 - 89 år	162	181	165	162	148	143	137	137	120	113	108	107	107
90 - over	21	30	35	47	43	45	42	46	48	44	43	39	43
Totalt	2735	2637	2560	2476	2534	2539	2546	2539	2518	2485	2459	2436	2411

Folketallet i Meråker ble redusert siste året med 25 personer til 2411 (01.07.19 – 01.07.20). Siden 2015 er reduksjonen på 128 personer (5,0 %) Sett i forhold til 2000 har folketallet blitt redusert med 226 personer (8,6 %).

4.1.2. Prognose for folketall for neste år og for økonomiplanperioden

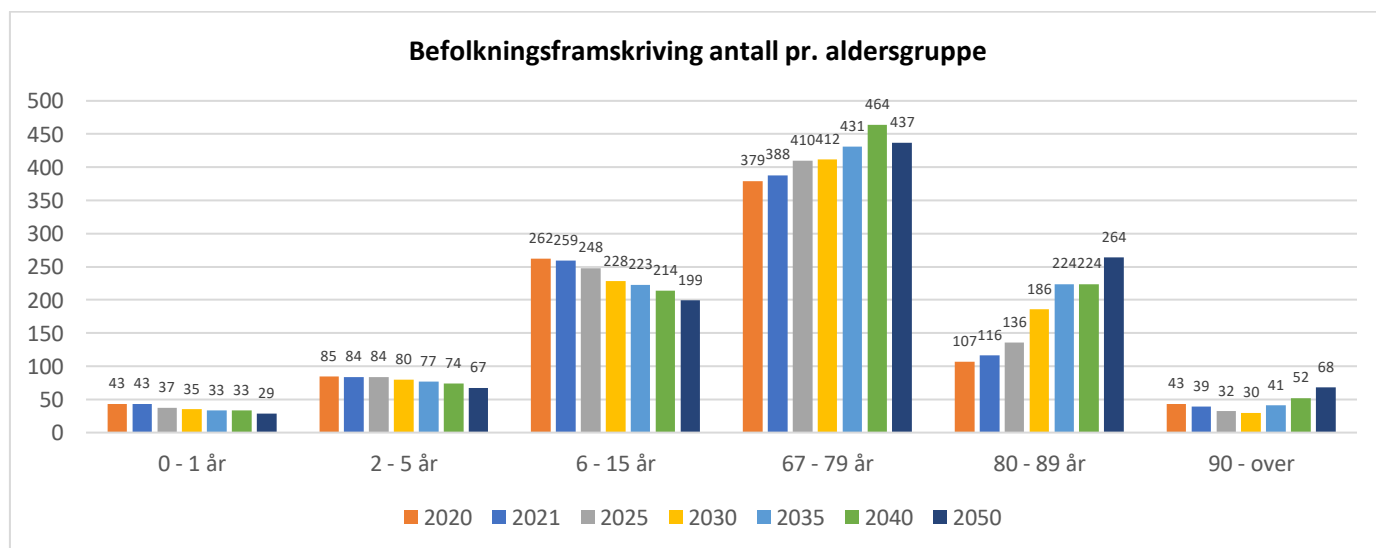
Fra 2003 ble innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen beregnet med utgangspunkt i befolkningstall per 1. januar i budsjettåret. Dette innebar en ordning med oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret, i henhold til befolkningstall pr. 1. januar i budsjettåret. Fra og med 2009 ble denne ordningen avvirket for kommunene, og innbyggertilskuddet, inkludert utgiftsutjevningen, baseres på befolkningstall pr. 1. juli året før budsjettåret. Det er kun for befolkningstallene og alderskriteriene at telledatoen endres. For de andre kriteriene er telledato som tidligere. Dette betyr at oppdateringen av rammetilskuddet til kommunene gjennom budsjettåret avvikes. Endringene er positive da det vil gi mer forutsigbarhet i kommunens inntekter. Når budsjettprosessen starter er man kjent med befolkningstallet. Det blir ikke lenger noen oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret.

Fra 01.07.19 – 01.07.20 gikk folketallet ned med 25 personer. Nedgang i folketallet fører normalt til redusert rammetilskudd (innbyggertilskudd) og motsatt, men slik behøver det ikke alltid være. Det er ikke bare folketallet som påvirker disse inntektene, men også befolkningssammensetningen. Kommunene mottar størst inntekt for de gruppene av befolkningen som det er mest utgifter med. Det er barnehagebarn og grunnskolebarn samt de eldste eldre. Det er svært viktig å ha innsikt i, og formening om demografiske data, slik at tjenestetilbudet tilpasses behovet i befolkningen og de økonomiske rammebetingelsene. Et annet viktig element i beregningen av rammeoverføringene er vår utvikling i innbyggertall sett i forhold til utviklingen for landet samlet. En reduksjon i innbyggertall hos oss samtidig som innbyggertallet i landet som helhet øker, vil medføre en større reduksjon i rammeoverføringene enn den lokale nedgangen isolert sett skulle tilsi.

Til hjelp i vurderingen av befolkningsutviklingen har vi hentet tall fra statistikkbanken hos SSB. Det er sett på et framskrivningsscenarie som historisk sett treffer best for Meråker som SSB benevner ”LLML-alternativet”. Prognosene baserer seg på metoder utarbeidet av SSB for landet sett under ett. Framskrivingene avhenger av fruktbarhet, dødelighet, inn- og utvandring og flytting. Disse tallene må i tillegg bearbeides med lokal kunnskap. SSBs prognoser treffer rimelig godt med tanke på den eldre delen av befolkningen. Denne gruppen er forholdsvis stedbunden og flytter lite på seg. SSB sine metoder er imidlertid lite treffsikre for den yngre del av befolkningen i små kommuner utenfor vekstområde, og da særlig de under 16 år.

Tabellen og figuren under viser forventet befolkningsutvikling fremover. Prognosen for befolkningsutvikling er fordelt på aldersgrupper.

Alder	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040	2050
0 - 1 år	214	191	166	51	43	42	49	42	37	43	43	36	36	36	37	35	33	33	29
2 - 5 år				73	105	108	104	96	94	85	84	91	85	81	84	80	77	74	67
6 - 15 år	326	337	346	304	268	267	257	263	272	262	259	254	254	251	248	228	223	214	199
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1634	1601	1572	1542	1515	1492	1481	1475	1466	1471	1462	1472	1426	1388	1332
67 - 79 år	390	357	284	258	306	332	346	365	372	379	388	388	399	403	410	412	431	464	437
80 - 89 år	162	181	165	162	137	120	113	108	107	107	116	121	125	131	136	186	224	224	264
90 - over	21	30	35	47	46	48	44	43	39	43	39	38	37	31	32	30	41	52	68
Totalt	2735	2637	2560	2476	2539	2518	2485	2459	2436	2411	2410	2403	2402	2404	2409	2443	2455	2449	2396

Sammenlignet med befolkningstallet pr 01.07.20 viser befolkningsframskrivingen at folketallet vil være stabilt i planperioden.

Aldersgruppen 6 – 15 år som er den gruppen som går i grunnskolen, vil reduseres i planperioden. I aldersgruppen 16 – 66 år er det fremskrevet en reduksjon. Aldersgruppen 67 – 79 år viser en jevn økning i planperioden, en økning som fortsetter mot 2025 for så å flate ut. Aldersgruppene 80 – 89 år vil øke noe i planperioden, men vil øke kraftig fra 2025 og utover. Gruppen 90+ forventes å synke litt i planperioden før den ser ut til å falle kraftig etter 2023 og videre utover før den jevner seg ut mot 2030. På lang sikt vil aldersgruppen 67 – 79 år som øker sterk utover mot 2020 og 2025 komme inn i aldersgruppene 80 – 89 år og 90 og over.

Ser vi ekstra langt fram i tid til årene 2035 – 2050 ser vi en klar tendens til at befolkningen blir betraktelig eldre. Ser en på forholdstall på innbyggere i gruppen 0-66 år i forhold til 67+ år går det fra 3,6 i 2020 til 2,3 i 2040. Vi ser også at aldersgruppen 0 – 16 år reduseres i antall fra 390 til 321 i samme periode.

Framskriving så langt fram i tid er heftet med en betydelig usikkerhet, men det er viktig å se trender langt fram i tid for å kunne planlegge godt på lang sikt.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og kraftanlegg), eiendomsskatt, konsesjonskraft og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

4.2.1. Skatt og rammetilskudd

Kommunesektorens rammebetingelser styres i vesentlig grad av de bevilgninger som Stortinget vedtar. Som utgangspunkt for budsjettarbeidet har man hatt Kommuneproposisjonen (Kprp) som kom i mai og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 (Prop. 1 S). Statsbudsjettet er i skrivende stund ikke vedtatt så det er i en viss grad noe usikkerhet som berører kommuneøkonomien.

Fra og med 2017 ble det et nytt inntektssystem for kommunesektoren. Målet med omleggingen har fra staten sin side vært å sikre gode og likeverdige tjenester i hele landet.

Endringene i det nye inntektssystemet medførte at Meråker kommune fikk drøyt 2,1 millioner mer i overføringer fra staten for 2017 enn vi ville fått med det gamle inntektssystemet. Nesten 1,3 mill kr av dette kan henføres til endrede kostnadsnøkler og resten skyldes resultatet av at vi er definert som «ufrivillig liten» kommune og blir kompensert via det graderte basistilskuddet.

Anslag på nominell vekst i regjeringens forslag til statsbudsjett i våre frie inntekter ligger på 2,0 prosent. Staten beregner da det som differansen mellom korrigert anslag på inntektene for 2020 med anslag for 2021. Reelt er endringen et tillegg på drøyt 400' i forhold til opprinnelig budsjett 2020. Det er denne endringen vi har å jobbe med når budsjettet for 2021 skal utarbeides. Korrigert for deflator har vi en realnedgang i overføringene fra staten. Mesteparten av grunnen til dette er folketallsnedgang. Færre innbyggere å gi tjenester til fører til lavere overføringer. Aktivitetsnivået må da justeres tilsvarende.

Kommunesektorens organisasjon (KS) har utviklet et verktøy (prognosemodell) for beregninger av de frie inntektene. Dette verktøyet blir oppdatert jevnlig basert på ny informasjon om inntektsrammene og befolkningsutvikling, og innarbeider blant annet også beregningene som departementet gjør i Grønt hefte.

KS' prognosemodell er et godt utgangspunkt for å beregne kommunenes frie inntekter. Den er også nyttig for kommunen å bruke til å utarbeide anslag på de frie inntektene utover i økonomiplanperioden. Kommunen kan legge inn egne prognoser på befolkningsutvikling, både for landet som helhet og i egen kommune, samt justere forventet vekst for skatt og rammetilskudd på nasjonalt nivå i økonomiplanperioden. Den enkelte kommune kan vurdere om den vil legge til grunn egne befolkningsprognoser basert på lokal kunnskap eller benytte SSBs befolkningsprognoser. Ved å legge inn SSB sin befolkningsprognose for utviklingen av

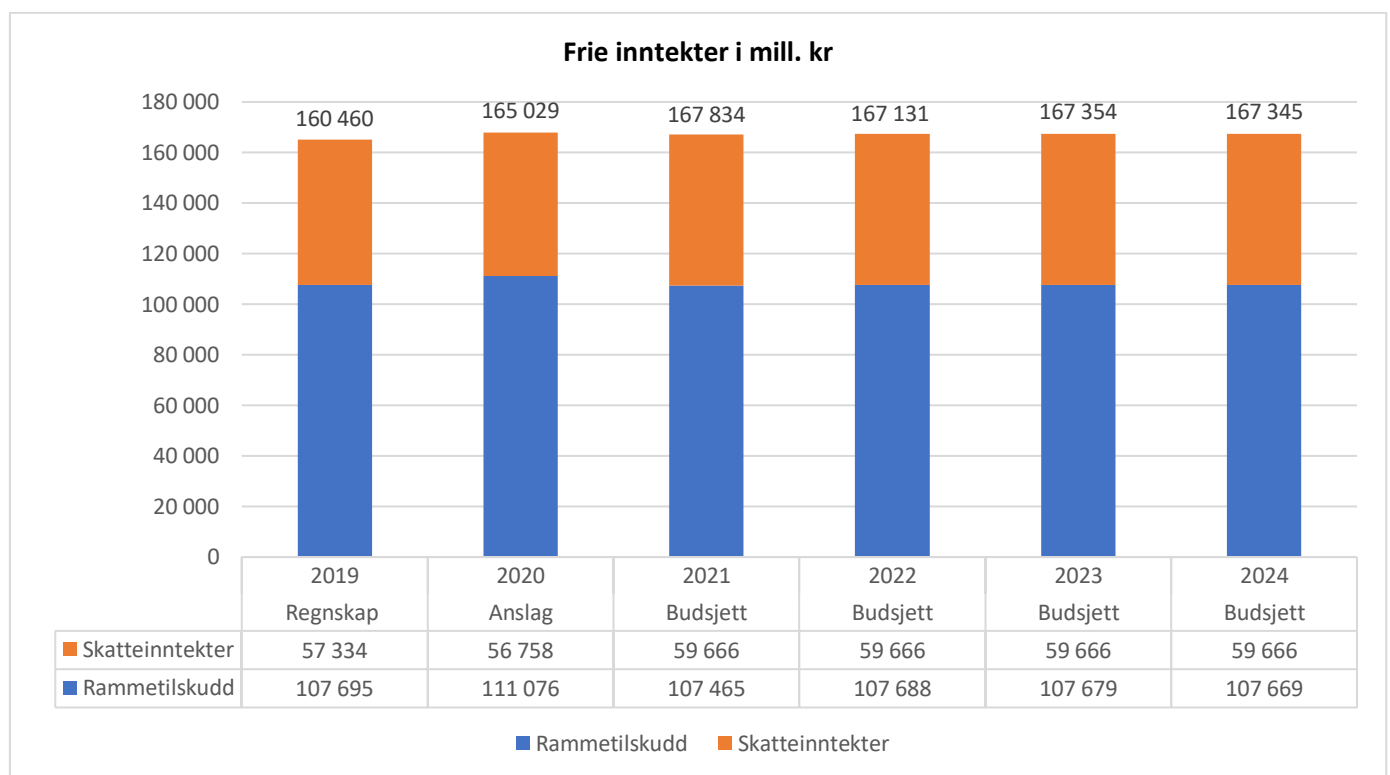
befolkningen for landet, vil en kunne få et rimelig godt anslag på utviklingen i frie inntekter for egen kommune. Når det gjelder hvilken inntektsvekst på nasjonalt nivå som det vil være rimelig å legge til grunn i økonomiplanen, vil det sjeldent være gitt klare signaler om hvilken inntektsvekst som kan forventes utover det første året fra sentralt hold.

Enkeltelementene i skatt og rammetilskudd for 2021 og i økonomiplanen kommer frem i tabellen nedenfor.

Tabellen er hentet fra prognosemodellen som er utarbeidet av KS på bakgrunn av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 og befolkningsprognosene for Meråker.

De frie inntektene vil bli ganske like i planperioden.

Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage- og grunnskolealderen. Det har sammenheng med at kostnadene er størst med å gi tjenestetilbudene til disse aldersgruppene.

For 2021 har Meråker kommune en utgiftsbehovsindeks på 1,1723, dvs. at vi er vurdert å være 17,23 % dyrere å drifte enn gjennomsnittet av kommunene i Norge. Indeksen vil være stabil i hele planperioden. Det gir oss 24,8 mill. kr. i utgiftsutjevning i rammeoverføringene.

4.2.2. Eiendomsskatt

Meråker kommune har hatt eiendomsskatt på verker og bruk i mange år. Satsen er 7 promille som er maksimalsatsen. Eiendomsskattetaksten fastsettes av kommunen med unntak av for kraftanleggene hvor den fastsettes av ligningsmyndighetene.

Kommunestyret fattet i sak FO 17/17 den 30.10.17 følgende vedtak omkring eiendomsskatt:

«Rådmannen får til oppgave å utforme et budsjett uten eiendomsskatt på næring, hus, fritid og hytter (eiendomsskatt på verker og bruk skal bestå) for året 2018 og i økonomiplanen 2018 – 2022. Budsjettforslaget skal ivareta pålagte kommunale oppgaver.»

I tillegg fattet kommunestyret i sak KS 62/18 i mål- og strategidebatten for økonomiplanperioden 2019-2022 følgende i pkt. 2:

«Det legges til grunn at rådmannen i det videre arbeidet med budsjett ikke øker eller utvider eiendomsskatten ut over dagens nivå.»

I økonomiplanens del 2, konsekvensjustert budsjett, og økonomiplanens del 3, økonomisk handlefrihet, er kommunestyrets tidligere vedtak ivaretatt.

Eiendomsskatt fra kraftanleggene (verk og bruk)

Eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene blir normalt oversendt fra Skatteetaten i slutten av oktober. På grunn av koronapandemien er det utsatt i år og vil ikke bli utsendt før 20. november.

Etter tidligere bestemmelser hadde vi nådd opp i maksimal utbetaling hva angår Meråker kraftverk. Gjennom Landssammenslutningen av vasskraftkommuner (LVK) er det over lengre tid jobbet mot Regjering og Storting for å få endret reglene. Selv om vi ikke fikk gjennomslag for fjerning av makstakreglene, er det gjennom flere statsbudsjett vedtatt endringer som ga oss litt merinntekter. Reduksjonen fra 2014 og framover skyldes innfasing av tidsserier med lavere kraftpriser enn de som fases ut som legges til grunn ved beregning av eiendomsskatten på kraftverk. I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen å innføre en kontantstrømskatt for nye vannkraftprosjekter, som svar på kravet fra et samlet vannkraftmiljø om endringer i grunnrenteskatten. Med regjeringens forslag kan kraftforetakene utgiftsføre investeringskostnadene umiddelbart, mens det i dagens grunnrenteskatt gis gradvis fradrag for investeringskostnader gjennom avskrivninger og friinntekt over en periode på inntil 67 år. Forslaget vil ha virkning for investeringer i nye kraftverk, ved opprustning og ved utvidelse av eksisterende verk. Med dette er regjeringen på rett vei, i den forstand at de innrømmer at dagens regler er et hinder for å få frem ny kraft. Bransjen og vannkraftkommunene har etterlyst et bedret skattesystem for å utløse nye, grønne investeringer, skape mer arbeid og bidra til en modernisering av vannkraftanlegg. Det er usikkert hvordan dette vil påvirke eiendomsskatten til vertskommunene. Forholdet til eiendomsskatten er bare kort omtalt – med fokus på at redusert grunnrenteskatt vil gi høyere eiendomsskatteinntekter. Konsekvensene av direktefradrag for investeringer kan vi ikke se er omtalt. I mangel av konkrete eiendomsskattegrunnlag legges tall for 2020 til grunn. Vi har heller ikke grunnlag for å gjøre vurderinger utover i planperioden.

Eiendomsskatt fra andre verk og bruk

Det er gjennomført omtaksering av verk og bruk (unntatt kraftverkene) i 2016. Det ga oss ca. 1,0 mill. kr i økt eiendomsskatt på øvrige verk og bruk. Eiendomsskatt fra øvrige verk og bruk vil i 2021 totalt utgjøre ca. 1,4 mill. kr.

Endringer i eiendomsskatteloven

Ny eiendomsskattelov fjerner adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vindkraftverk og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsskatteloven.

Teknisk gjøres dette ved at eiendoms-kategorien «verk og bruk» fjernes fra eiendomsskatteloven, og at særreglene for verk og bruk videreføres kun for vannkraftverk, samt «vindkraftverk og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum». Alle andre typer anlegg som i dag er verk og bruk, vil etter forslaget være alminnelig nærings-eiendom.

Endringen innebar at mye av skattegrunnlaget i industrielle anlegg ble borte. Det er vedtatt overgangsregler som skal gi en trinnvis reduksjon i skatteinntektene over 7 år fra 2019. Endringene i eiendomsskatteloven medførte at alle kommuner som ville videreføre skatteplikten på de eiendommene som tidligere ble definert

som «verk og bruk» måtte omtakser eiendommene etter verdsettelsesreglene for alminnelig eiendom. Fylkesmannen bevilget skjønnsmidler for å dekke kostnadene ved dette.

I lovforslaget var det i utgangspunktet slik at siden kategorien «verk og bruk» var foreslått fjernet ville det for vår del medføre at valget for 2019 ville være å enten (re)utvide skatteplikten til å omfatte all næringseiendom fra 2019, eller avstå fra beskatning av all næringseiendom. For å dra nytte av overgangsreglene, som skulle gi en gradvis reduksjon av skatteinntektene fra produksjonsutstyret i verk og bruker over 7 år, var det et vilkår at kommunen i overgangsperioden skrev ut eiendomsskatt på all næringseiendom.

Vedtatte overgangsregler presiserte at det ikke ble nødvendig å reinnføre eiendomsskatt på næringseiendommer for å videreføre eiendomsskatt på den «gamle» verk og bruk-kategorien og dermed dra nytte av kompensasjonsordningen for inntektsbortfall.

Undersøkelser og beregninger foretatt av KS og LVK viste at det var usikkert om den kompensasjonsordningen som er vedtatt vil dekke inntektstapet som vil oppstå som følge av regelendringene. Den antagelsen viser seg å stemme og vil gi oss et økende inntektstap i planperioden. Erfaringer viser at kompensasjonsløfter aldri blir fulgt opp fra Statens side, i alle fall ikke over tid. Regjeringen forslag i Statsbudsjettet om kutt i kompensasjon fra 2021 viser at kommunenes frykt var berettiget. Nå foreslår altså regjeringen allerede etter to år å halvere rammen for kompensasjon til kommunene. Alle kommuner som tidligere skrev ut eiendomsskatt på verk og bruk vil få redusert kompensasjon. Med fordelingsreglene som departementet praktiserer er det mange kommuner, herunder oss, som ikke vil få kompensasjon over hode. Forslaget kan ikke betraktes som noe annet enn et løftebrudd. Saken følges opp av LVK, interesseorganisasjonen som kommunen er medlem av.

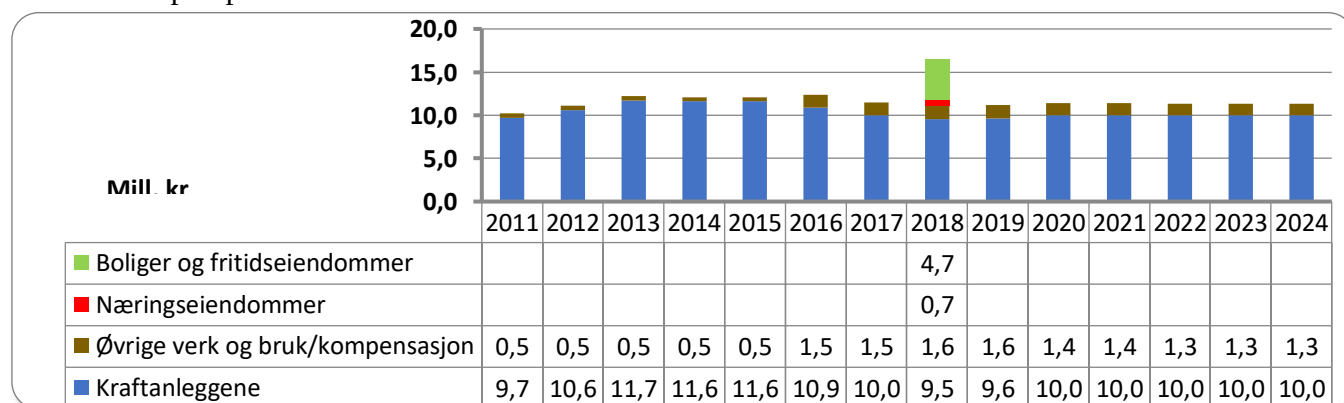
Kraftskatteutvalget

Finansdepartementet nedsatte et ekspertutvalg som skulle se om beskatningen av kraftnæringen resulterte i at samfunnsøkonomisk lønnsomme utbygginger/renoveringer ikke ble realisert. Utvalgets rapport var nedslående lesing for vertskommuner. Det foreslås en omfordeling av 3,7 milliarder kroner fra kommunesektoren til staten. For Meråker kommunes del ville det blitt 17 millioner i mindre inntekter.

Forslaget er en krigserklæring mot de 175 distriktskommuner som har avstått sine naturressurser til vannkraft. For vertskommunene er forslaget et fundamentalt løftebrudd. Forslaget om å oppheve ordningene som lovfester kommunene rettmessige krav på en andel av vannkraftverdiene nå - etter at det meste av vannkraften er bygget ut - er et dramatisk brudd på den samfunnskontrakten som har eksistert mellom stat, kraftutbygger og vertskommunene i mer enn 100 år. Forslaget vil føre til massiv motstand mot fornuftige rehabiliteringer i alle vannkraftkommuner.

Rapporten så ikke ut til å ha politisk oppslutning, men store verdier ble satt i spill og vi har neppe sett det siste angrepet på vertskommuners kompensasjonsordninger for de evigvarende naturinngrepene som er foretatt. Utvalgets innstilling var dramatisk for store deler av kommun-enorge, så det var med stor glede vi mottok nyheten om at utvalgets innstilling ble «lagt i skuffen» av statsministeren i midten av februar.

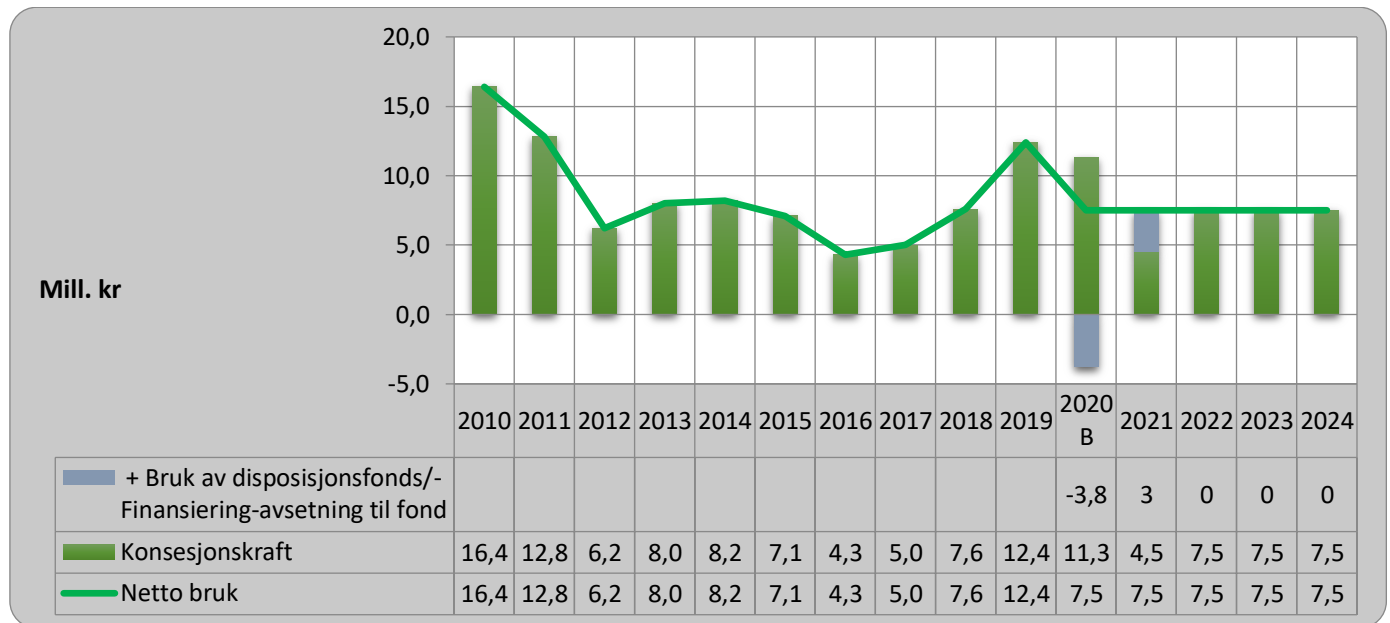
For økonomiplanperioden kan eiendomsskattene anslås slik i mill. kr:

4.2.3. Konesjonskraftinntekter

I vedtak datert 04.11.11 regulerte NVE kraftgrunnlaget, konesjonsavgifter og –kraft for konesjon av 17.4.09. Dette medfører at konesjonskraftmengden har blitt vesentlig redusert og at vi har nådd “taket” i tilgjengelig mengde som kan selges. Totalt for Stjørdalsvassdraget og Nea er mengden nå om lag 46,4 GWh.

For økonomiplanperioden kan konesjonskraftinntektene anslås slik i mill. kr:

Siden 2006 og fram til og med 2012 har all kraft vært solgt til spotpris. Det har ført til at inntektene fra salg av konesjonskraft har svingt mye fra år til år med en topp i 2010 på 16,4 mill. kr og en foreløpig bunn i 2016 på 4,3 mill. kr. Årsaken til svingningene skyldes tilbud og etterspørsel herunder finanskrisen samt tilgang til kraft og kapasitetsutnyttning i nettet. 2011 ble også et godt år med 12,8 mill. kr i inntekter.

For å redusere risikoen ved salg av konesjonskraft ble det besluttet at for 2013 skulle ca 34 GWh selges til fastpris og 12,5 GWh selges til spotpris. Samme modell ble brukt i 2014 og 2015. For 2016 ble andelen solgt til fast pris økt til 38 GWh og andel på spot redusert til 8,5 GWh. Samme modell ble valgt for 2017, 2018 og 2019. Med unntak av 5 GWh ble all konesjonskraft for 2020 solgt til en god fastpris. Prisen i spotmarkedet har vært særdeles lave så langt i 2020, og gitt at prisen vi må betale for konesjonskraften (OED-prisen) samt innmatingskostnader ikke endres vesentlig, kan det anslås en netto inntekt på 10,3 mill. kr i 2020.

Formannskapet fattet i sak 71/20 følgende vedtak om salg for 2021:

1. Konesjonskraftmengden for Stjørdalsvassdraget (41.489.813 kWh) legges ut for salg i markedet.
2. Konesjonskrafta for Nea (4,95 GWh) legges ut for salg i markedet.
3. Det delegeres til kommunedirektøren å gjennomføre salget.

Kommunedirektøren hadde følgende anbefaling i saksframlegget: *Kommunedirektøren anbefaler at krafta for 2021 selges i markedet, med fastpris som er den foretrukne salgsmodellen.*

I skrivende stund er ikke krafta solgt. Prisene er nå ned mot 21 euro, noe som ville gitt oss en inntekt på ca. 4 mill. kr. for 2021. Det håpes på stigende priser slik at vi kan få en høyere inntekt av krafta vår. Siste frist for å selge krafta for 2021 er 1. desember 2020.

Kommunestyret har vedtatt følgende handlingsregel når det gjelder inntekter fra salg av konesjonskrafta: *Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.*

Dette er en god handlingsregel som gir forutsigbarhet både for de som skal utarbeide og vedta årsbudsjett/økonomiplaner. 7,5 millioner kroner er en inntekt det i de aller fleste år er mulig å oppnå. Så ser ikke ut til å være tilfelle i år.

Begrunnelsen for handlingsregelen var to-delt. Det første var at gode inntekter i enkeltår skulle avsettes til senere bruk eller finansiere samme års investeringer. Det andre var at en ikke skulle bli vant til et varig høyt driftsnivå med noe usikre enkeltårige inntekter siden et enkeltår med lave inntekter medførte drastiske kutt/endringer i driftsnivået, noe som er utfordrende både for ansatte og folkevalgte. Kommunedirektøren velger derfor en antitetisk tolkning av handlingsregelen og fyller på med bruk av disposisjonsfond for å unngå for store konsekvenser med innføring av kutt grunnet lav inntekt et enkeltår.

Skulle det vise seg at vi, mot alle spådommer fra kraftbransjen, må venne oss til varige lave kraftpriser, vil kommunedirektøren komme til kommunestyret med forslag om endring av handlingsregelen som er tilpasset virkeligheten.

4.2.4. Utbytte fra NTE

I forbindelse med sammenslåingen av Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune ble det i april 2016, på nærmere bestemte vilkår, besluttet å overføre eierskapet til aksjene i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS vederlagsfritt fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til kommunene i Nord-Trøndelag fra 01.01.18.

Meråker kommune har sammen med de øvrige kommunene truffet vedtak i kommunestyret hvor vilkårene for overdragelsen av aksjene ble akseptert, jfr. kommunestyrets vedtak i sak 14/17 den 27.02.17. På denne bakgrunn har eierkommunene forpliktet seg til å forholde seg til en vedtatt utbytteplan i ti år fra overtakelsen av aksjene i selskapet. Utbytteplanen kommer frem av overdragelsesavtalen og innebærer bl.a. at selskapet årlig skal utbetale utbytte til aksjonærene innenfor rammen av gjeldende bestemmelser i aksjeloven og overdragelsesavtalen. Utbytte fra selskapet, fra og med regnskapsåret 2017 (utbetalt i 2018) og for senere år, skal være basert på selskapets årsresultat.

Før det kan utbetales utbytte, skal det aktuelle årsresultatet for vedkommende år reduseres med et beløp som tilsvarende inflasjonsjustert (i henhold til endringene i konsumprisindeksen for det samme år) egenkapital (med tillegg for ansvarlig lån) for selskapet samme år. Etter at årsresultatet er justert i henhold til foregående setning, er utbytteforventningen at det skal kunne utdeles minimum 25 % utbytte av det overskytende årsresultatet.

Illustrerende eksempel:

- Årsresultat (etter skatt) for inntektsåret 2018 = kr 500.000,-
- Endringer i konsumprisindeksen for 2018 = 3 %
- Bokført egenkapital (inkl. ansvarlig lån) 31. desember 2018 = kr 5.000.000,-
- Inflasjonsjustert egenkapital = kr 150.000,-
- Utbytteforventning = kr 87.500,-

Utbytte for regnskapsåret 2017, utbetalt i 2018, skal tilfalle Trøndelag fylkeskommune. Kommunene forplikter seg frem til og med 10 år etter gjennomføringsdatoen til å forholde seg til den vedtatte utbyttestrategien. Meråker kommunes eierandel er på 4,64 %. Kommunene fikk utbetalt utbytte på 4,9 mill. kr. første gang i 2019 på bakgrunn av selskapets årsresultat i 2018. For 2020 fikk vi utbetalt drøyt 3,1 mill. kr. Det er lagt til grunn et årlig utbytte på 4 mill. kr i planperioden.

Av overdragelsesavtalen fremgår det at utbyttedmidlene forutsettes å inngå som del av hver enkelt kommunes virksomhet, brukes til utviklingstiltak og forvaltes atskilt fra kommunenes øvrige midler. Utbyttedmidlene skal i henhold til dette legges over i kommunale/regionale næringsfond og/eller egne kommunale fond

for samfunnsutvikling med definerte formål og vedtekter. Det innebærer at midlene ikke kan brukes til ordinær drift.

4.2.5. Rentekompensasjon for investeringer

Skole

I forbindelse med gjennomføringen av grunnskolereformen dekker staten renteutgiftene for til sammen 11,6 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende. Beregningen av det årlige kompensasjonsbeløpet er basert på serielån med avdragsåtid på 20 år for bygg og 10 år for inventar og utstyr.

Eldreomsorg

I forbindelse med gjennomføringen av «Handlingsplan for eldreomsorgen» kunne kommunene, etter visse betingelser, oppnå både oppstartingsstilskudd og kompensasjonstilskudd ved investeringer knyttet til omsorgsboliger og sykehjem.

Meråker kommune har til sammen fått tilsagn (og utbetalt) ca 12,6 mill. kr i oppstartingsstilskudd til tiltak i eldreplanen. For disse tiltakene mottar vi også kompensasjonstilskudd til dekning av renter og avdrag på lån på 11,1 mill. kr.

Kirkebygg

I forbindelse med renovering av Meråker kirke dekker staten renteutgiftene for til sammen ca. 1,7 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende.

Det er beregnet at rentekompensasjonen totalt for 2021 vil bli ca. 995', deretter jevnt fallende til 953' i 2024

4.2.6. Statstilskudd flyktninger

Statstilskudd flyktninger (integreringstilskudd) ytes de 5 første årene flyktningene er bosatt i kommunen. For 2021 er inntektene beregnet til 7,25 mill. kr. Det er lagt til grunn samme beløp de øvrige årene i planperioden. Det betinger ny årlig bosetting av ca. 10 flyktninger. Skulle det bli vesentlig lavere bosetting vil inntektene bli lavere og kostnadene må reduseres.

Etter at kommunen har bosatt flyktninger i nærmere 25 år, med varierende størrelse på tilskuddene, er det nå ikke mulig å si hvilke inntekter som finansierer hvilke stillinger fullt ut. Hvis det blir vesentlig lavere bosetting av flyktninger i årene fremover er det ikke mulig å ta ned aktivitet innenfor de områdene som integreringstilskuddet skal dekke i det omfang som inntektene faller bort. Det vil påvirke budsjettbalansen negativt. Slik som situasjonen er i Norge med svært lave asylankomster, og derpå mange færre som skal bosettes, er det sannsynlig at dette etter hvert vil påvirke Meråker kommune også.

De områdene i kommunen som har aktiviteter som omhandler bosetting er tilført de nødvendige ressurser og inntektene vil dekke de budsjetterte utgiftene.

4.3 Konesjonsavgifter

Konesjonsavgiften er budsjettert med kr 3.049.000,-. Konesjonsavgiften reguleres med 5 års mellomrom, sist i 2020. Konesjonsavgiftene avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.19 på 5,2 mill. kr. Vedtatt bruk for 2020 er på ca. 4,6 mill. kr., slik at anslått saldo ved utgangen av året blir om lag 3,6 mill. kr.

4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2020 – 2021 til 2,7 %. Den framkommer som en kombinasjon på antatt lønnsvekst på 2,2 % og en økning i KPI på 3,5 %.

Med samlede lønnskostnader herunder sosiale omkostninger på ca. 170 mill. kr vil selv små lønnstillegg utgjøre store beløp. En årslønnsvekst på 1 % vil utgjøre 1,7 mill. kr, 2 % 3,4 mill. kr osv.

Meråker kommune har avsatt 3,25 mill. kr i 2021 for å finansiere neste års lønnsoppgjør herunder økning i sosiale utgifter som en følge av lønnsoppgjøret.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

Kommunens pensjonsleverandør er for lærerne Statens pensjonskasse (SPK) og for øvrige ansatte Kommunal landpensjonskasse (KLP).

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser for 2021:

KLP – Fellesordningen	18,60 % av brutto lønnsutgift
KLP – Sykepleierordningen	18,60 % av brutto lønnsutgift
SPK	10,69 % av brutto lønnsutgift

Tidligere var det et eget område for folkevalgtordningen. Etter endring i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte opphørte denne ordningen fra 1.1.2014. Meråker kommunestyre vedtok (i KS 27/14) at vi fremdeles skulle ha pensjonsordning for folkevalgte og at ordføreren skulle innlemmes i den ordinære tjenestepensjonsordningen.

Alle som har offentlig tjenstepensjon i KLP må skyte inn et egenkapitalinnskudd. Dette innebærer at vi også er eiere av selskapet. Hvis KLPs styre krever ytterligere egenkapitalinnskudd plikter vi som eier å skyte inn dette. Egenkapitalinnskudd i KLP skal føres i investeringsregnskapet. Egenkapitalinnskuddet skal føres i regnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. Beregninger fra KLP viser at egenkapitalinnskuddet for 2021 kan anslås til kr. 755.000,-. Dette beløpet videreføres i planperioden og finansieres med overføring fra driftsregnskapet.

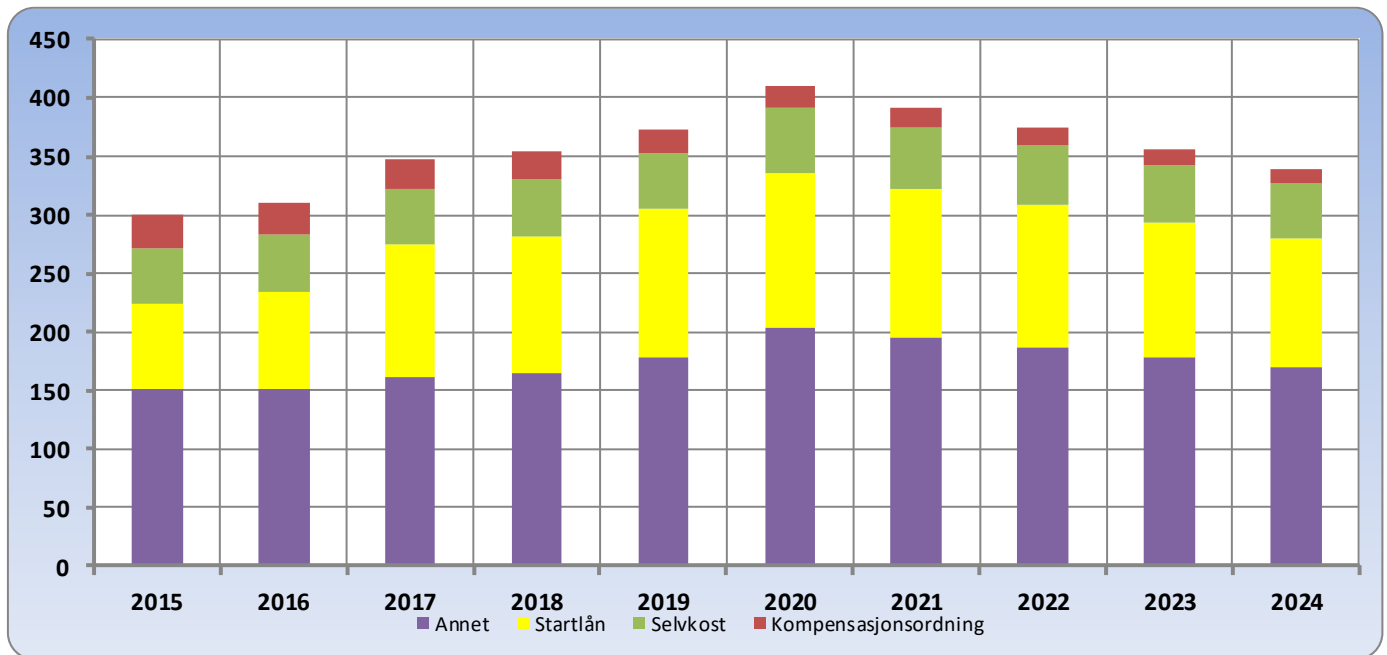
Arbeidsgiveravgift

Kommunen har et samlet budsjett på ca. 15,6 mill. kr i arbeidsgiveravgift for 2021. Dette inkluderer ikke beløp for neste års lønnsoppgjør.

4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter

Langsiktig lånegjeld

For økonomiplanperioden kan utviklingen i den langsiktige lånegjelda anslås slik i mill. kr pr 31.12:

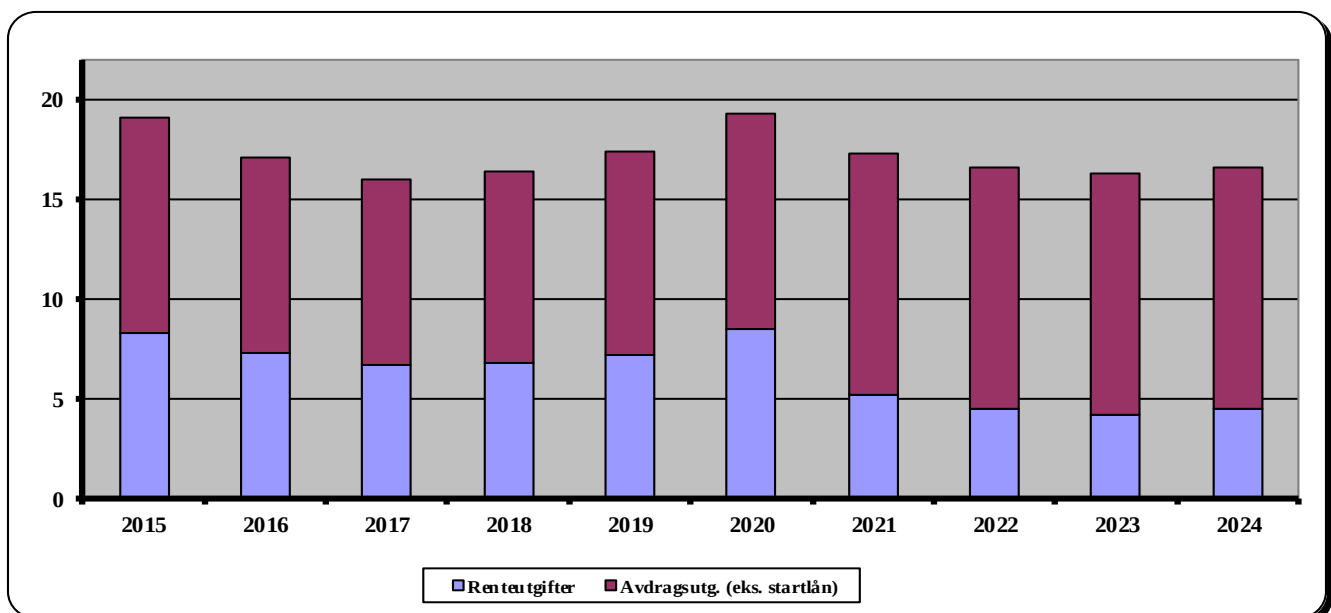
Ved utgangen av 2021 vil kommunen ha ca. 391 mill. kr i langsiktig lån. Deretter vil lånegjelda synke ned til ca. 339 mill. kr ved utgangen av 2024 forutsatt at det ikke blir tatt opp nye lån i perioden. Med så stor langsiktig gjeld blir finanskostnadene høye. I 2020 skal kommunen etter gjeldende låneavtaler betale til sammen omtrent 22,7 mill. kr.

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme på lån til sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg samt startlån (husbank), og lån i avgiftssektorene på til sammen ca 188 mill. kr, belaster ikke kommunens netto driftsresultat. Restgjelden som påvirker driften vil pr. 31.12.20 være på om lag 203 mill. kr, synkende til 170 mill. kr. i slutten av planperioden.

Finanskostnader

For økonomiplanperioden kan finanskostnadene anslås slik i mill. kr:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Renteutgifter	8,3	7,3	6,7	6,8	7,2	8,5	5,2	4,5	4,2	4,5
Avdragsutg. (eks. startlån)	10,8	9,8	9,3	9,6	10,2	10,8	12,1	12,1	12,1	12,1
Sum finansutg.	19,1	17,1	16,0	16,4	17,4	19,3	17,3	16,6	16,3	16,6

Avdrag

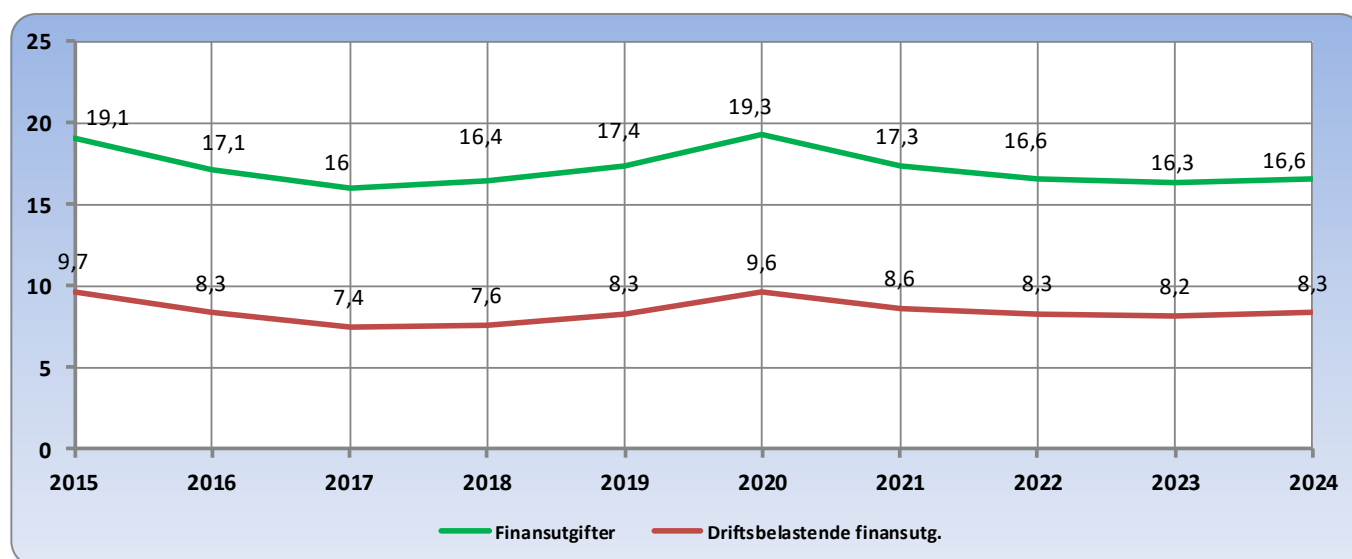
I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2005 og økonomiplanen for 2005 – 2008 ble det vedtatt å forlenge avdragstiden maksimalt på den langsiktige gjelda. De første årene ga det en bedring av budsjettbalansen på årlig ca. 3 mill. kr. Baksiden av dette er at senere nedbetaling av lånene fører til at man kan oppta vesentlig mindre nye lån og at renteutgiftene vil gå litt opp de første årene.

I planperioden 2021 – 2024 blir avdragene på ca. 12,1 mill. kr. Årlig. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteutgifter

For 2021 anslås renteutgiftene til 5,2 mill. kr og de reduseres gradvis i økonomiplanperioden til 4,5 mill. kr i 2024. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Driftsbelastede finansutgifter

Av de totale finansutgiftene på 17,3 mill. kr i 2021 utgjør de driftsbelastede finansutgiftene ca. 8,6 mill. kr. Andelen reduseres i planperioden og vil i 2024 utgjøre ca. 8,3 mill. kr. Det er disse utgiftene som påvirker kommuneøkonomien. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteinntekter

Renteinntektene er oppført i henhold til gjeldende avtaler og rentenivå på forventet likviditetsbeholdning. Avkastningen på de likvide midlene herunder fondene kan anslås til ca. 1,1 mill. kr hvert av årene i planperioden.

4.6 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondene er de mest anvendelige fondene. De kan benyttes til det formålet som kommunen selv ønsker, både driftstiltak og investeringer. Imidlertid er det vanlig å foreta lokal øremerking. Det er gjort i Meråker hvor vi bl.a. har opprettet rentereguleringsfondet og egenkapitalfondet. Akkumulert driftsoverskudd kan benyttes på samme måten som disposisjonsfondene. Saldoen på disposisjonsfondene var pr 31.12.19 på 36,7 mill. kr. I forbindelse med behandlingen av årsregnskapet for 2019, jfr. kommunestyrets sak 49/20 den 27.06.20, ble det vedtatt å sette av 6,5 mill. kr fra det regnskapsmessige mindreforbruket til disposisjonsfondet. Kommunestyret vedtok i sitt møte 27.04.2020 å bruke inntil 3 mill. kr. av

disposisjonsfondet i en kommunal tiltakspakke. Saldoen på fondet anslås da til ca. 40,2 mill. kr eller ca. 14,8 % (regnet etter anslåtte driftsinntekter på 271,7 mill. kr).

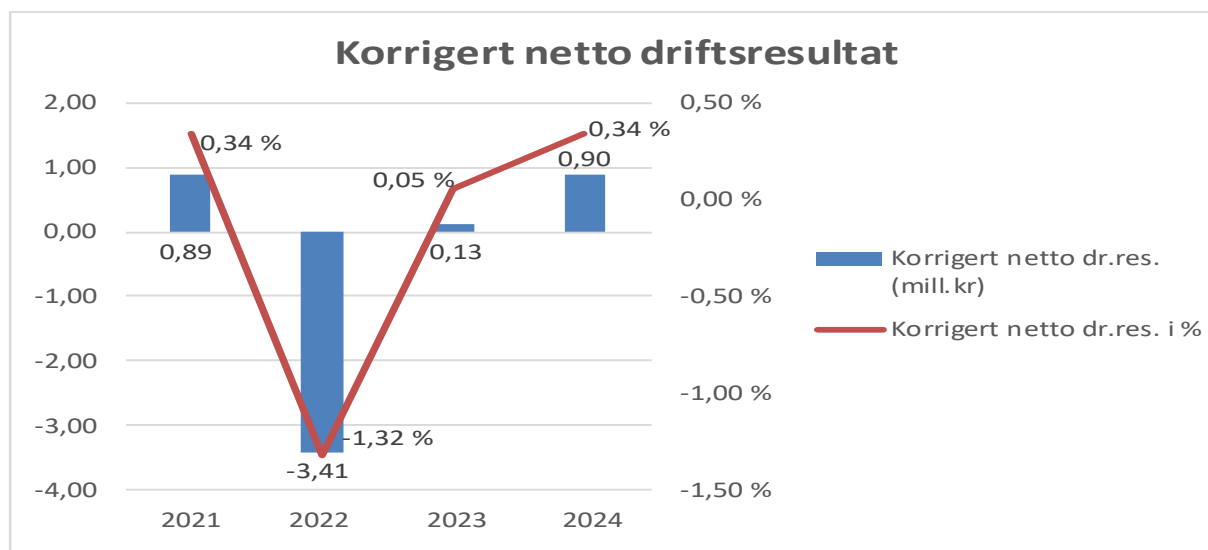
Overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

Kommunestyrets vedtok som en del av budsjettbehandlingen for 2020 som ett av flere økonomiske måltall at disposisjonsfondet skal være 10 % av brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Med budsjetterte brutto driftsinntekter på ca. 271,7 mill. kr utgjør målet for fondet ca. 27,2 mill. kr. Den nye beholdningen på ca. 40,2 mill. kr (ca. 14,8 %) kr gjør at man nå oppfyller dette målet.

4.7 Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat viser varierende tallstørrelser i økonomiplanperioden. Det er 890' for 2021 for så å bli et negativt resultat på -3,41 mill. kr. i 2022. For årene 2023 og 2024 er handlingsrommet positivt igjen med hhv. 0,1 og 0,9 mill. kr. Det er da forutsatt at man opprettholder dagens driftsnivå uforandret og uten nye finanskostnader.

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner og fylkeskommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk.

De senere årene har det vært gjennomført mange tiltak for å tilpasse aktiviteten til kommuneøkonomien. Tiltakene har kommet i de fleste virksomhetene. Sektor skole, oppvekst og kultur og sektor helse, pleie og omsorg har fått betydelig reduserte budsjettammer da førstnevnte sektor nå har 50 færre elever enn for 10 år siden og sistnevnte sektor nå har 60 færre eldre i aldersgruppen 80+ år.

Tilpasningen som har vært gjennomført de senere årene har vært helt nødvendig. Bortfallet av eiendomsskatt fra bolig- og fritidseiendommer på ca. 4,7 mill. kr fra og med 2018 gjorde at behovet for å redusere driften ble ytterligere forsterket. Tallene som presenteres her hensyntar dette inntektsbortfallet.

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat målt mot overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

Kommunestyrets har vedtatt følgende økonomisk handlingsregel for størrelsen på netto driftsresultat:

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Målet innebærer at det årlig må avsettes ca. 4,6 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på 261 mill. kr (2021).

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat er både negativt og positivt i planperioden. 2021 0,4 % mens 2022 kommer ut med et negativt resultat på -1,31 %. For årene 2023 og 2024 er det positivt med hhv. 0,05 % og 0,34 %. Det innebærer at man ikke når målet om å frigjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Kommuneøkonomien må bedres. Det vil gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir større muligheter til å møte fremtidens utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

I økonomiplanens del III ser vi på hvilke disposisjoner og driftsendringer som gjøres i planperioden.

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1 Innledning

Den fremtidige økonomiske situasjonen for Meråker kommune avhenger av hvilke valg vi gjør når det gjelder framtidige utviklings og driftstilpasninger og prioritering av strategiske investeringer for å sikre utvikling og vekst. En kan derfor si at kommuneøkonomien framover i større grad påvirkes og utfordres av egne beslutninger og mindre av endrede rammevilkår/bevilgninger fra regjering og storting.

Kommunesektoren vil de neste tiårene stå overfor en utvikling der andelen eldre i befolkningen øker kraftig. Regjeringen varslet i perspektivmeldingen fra 2017 at dette vil gi utfordringer både for finansieringen av velferdsstaten og for kommunesektoren. Kommunesektoren må derfor forberede seg på å løse flere oppgaver med mindre ressurser. Kommunedirektøren har i forslag til handlings- og økonomiplan budsjettert med at kommunen vil få lavere inntektsvekst framover

Inntektsveksten i planperioden vil mest sannsynlig flate ut mens økte utgifter som følger av at vi får endringer i demografikostnader, økte pensjonsutgifter mv.

Forslag til driftsbudsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024

I forslag til driftsbudsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024, har kommunedirektøren funnet det nødvendig å gjennomføre kostnadsreducerende og kostnadseffektiviserende tiltak for å kunne legge fram et godt og bærekraftig budsjettforslag i balanse som i all hovedsak imøtekommer vedtatte finansielle måltall for god økonomisk styring. Hvilke tiltak det er snakk om og størrelsen på disse er nærmere beskrevet under den enkelte sektoren og det enkelte tjenesteområdet, og oppsummert i vedlegg til budsjettdokumentet med skjemaene kommunedirektørens budsjettforslag investering og budsjettforslag drift. Budsjettforslagets konsekvenser i forhold til vedtatte finansielle måltall framgår av kapittel 5.19.

Oppsummert foreslår kommunedirektøren for økonomiplanperioden 2021-2024 å gjennomføre investeringer samlet for Kr 287,5 millioner. De største tiltakene er skoleutbygging, nytt avløpsrenseanlegg, asfaltering kommunale veier, øvrige investeringer vann og avløp m.v. I slutten av perioden øker da driftskonsekvensene med vel 4,4 mill Kr pr år.

Den økonomiske underdekningen på konsekvensjustert budsjett, med tillegg av driftskonsekvenser fra valgte investeringer, er for årene 2021 – 2024 henholdsvis, 2,8 – 9,1 – 9,2 og 9,2 mill kr. Foreslåtte driftstiltak i perioden sørger for forsvarlighet og netto balanse i Budsjett og økonomiplan for perioden, og ivaretar vedtatte måltall på beskrevet måte lengre nede i dokumentet.

5.2 Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2021 - 2024

I sak 56/20 den 31.8.20 ble mål- og strategidokumentet behandlet.

Kommunestyrets vedtak i saken 31.8.20:

Mål- og strategidokument for økonomiplanperioden 2021 – 2024, datert 11.08.2020, legges til grunn for det videre arbeidet med økonomiplanen for perioden 2021 – 2024 og kommunedirektørens budsjettforslag for 2021, og med følgende endringer:

- Kommunen har ordfører og varaordfører på 110% godtgjøring (s. 24)
- Kommunen skal fortsatt ha som mål at hele kommunen skal ha tilgang på fiber.
- Få utreda mulighetene og kostnadene ved at SFO har samme åpningstid som barnehagen gjennom sommeren med 3 uker felles feriestengt. (s. 24)

Kommunedirektøren bes om å beskrive og innarbeide konsekvenser nedleggelsen av Lian Trevarefabrikk AS avd. Meråker har for Meråker samfunnet.

Vurderingene bes innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2021 – 2024.

Oppfølging av kommunestyrets vedtak 56/20:

- Folkevalgtes godtgjøring ble behandlet i kommunestyret 26.10.20 som egen sak 70/20
- Fiberstrategi for hele kommunen følges opp ihht. avsatte fondsmidler til dette. Det vises til egen orientering om fremdrift i utbygging m.v. Hvor det nå planlegges/gjennomføres utbygging i Dalådal-Brennbakkan, Gudå. Se ellers beskrivelsen under ansvar 4011 under kapittel kommunal utvikling.
- Helårs åpningstid i SFO ihht. vedtak, er fulgt opp med eget driftstiltak. I dette tiltaket er ungdoms
- Konsekvenser av nedlegging av Lian Trevarefabrikk.

Kommunen har arbeidet aktivt i samhandling med flere aktører som ansatte og ledelse ved fabrikk, Eiere av lokalene Natre, NAV, Proneo, Næringsforeningen i Værnesregionen, Trøndelag fylkeskommune, Innovasjon Norge.

- Den aktive strategien som er valgt fra kommunedirektørens side innebærer at det er prioritert å arbeide aktivt med å minimere eventuelle negative konsekvenser av nedleggelse på kort og lengre sikt. Tilrettelegging for og samhandling med lokalt og regionalt næringsliv for økt verdiskaping og derigjennom økte inntekter til kommunen.
- Arbeide med ideutvikling og kontakt mot potensielle investorer for etablering av alternativ virksomhet i lokalene. Natre skal annonsere lokalene for salg, og det arbeides aktivt fra selger ift å selge til en virksomhet som kan benytte lokalene og kompetent industriarbeidskraft. Det er utarbeidet en positiv profileringsbrosjyre for oppfølging av dette opp mot potensielle etablerere.
- Arbeide for at ansatte gjennomfører fagopplæring/fagbrev og kan gå inn i andre yrker lokal med rekrutteringsbehov.
- Det er for tidlig å legge arbeid i å belyse negative konsekvenser av hypoteser om at vi ikke oppnår alternativ sysselsetting for aktuelle familier.
- Dersom det oppstår behov vil vi legge fram en aktuell politisk sak dersom det viser seg å være nødvendig.
- En konsekvens av nedleggingsbeslutningen har så langt vært at den har utløst positive krefter lokalt med et sterkt ønske om å bidra til etablering av nye arbeidsplasser i kommunen. Ledelsen i kommunen har vært tydelig på at kommunen er på tilbudssida og vil strekke seg langt for å tilrettelegge for næringsutvikling og nyetablering(er) i Gudå. Dette er kommunisert både internt i den lokale arbeidsgruppa og ut til interessenter. De langsiktige konsekvensene av nedleggingen er vanskelige å beregne. Det viktigste så langt har vært å fokusere kreftene og kommunens bistand på kort sikt til de områdene der den kan utgjøre en merkbar forskjell. Se for øvrig kommentarer under ansvar 4011 kapittel sektor kommunal utvikling.

Kommunedirektørens forslag til investerings- og driftstiltak var i mål- og strateginotatet var foreslått som under. Kommentarer ift. endring i budsjett- og økonomiplanforslaget er kommentert med *kursiv*

Kommunedirektørens prioritering av investeringer:

- **Meråker skole- nytt skolebygg** Prosjektet videreføres i henhold til gjeldende investeringsplan.
- **Kommunale veier – ny vei Egga** Alternative løsninger er under utredning. *I forslaget er alternativ vegløsning Egga prioritert i 2022 mot 2021 i forrige økonomiplanperiode. Det ble redegjort for status i oppfølgingen i kommunestyrets møte 26.10.20*
- **Helseplattformen** Meråker kommune må være med på Helseplattformen, og vil kunne ha implementering av denne i 2021. *Dette er skyvd ut i tid til 2023 på grunn av oppdatert plan for tilslutning. Det er fremdeles noe usikkerhet om implementeringsløpet i deltakerkommunene.*
- **ENØK og ekstraordinært vedlikehold bygg** Det vil i kommunedirektørens budsjettforslag være aktuelt å sette av ekstraordinære midler til vedlikehold av bygg for å dekke opp for noe av det vedlikeholdsetter-slepet vi nå ser på deler av den kommunale bygningsmassen. *Dette er det ikke funne rom for å følge opp videre, men kommunedirektøren påpeker at det også i 2020 er gjort ekstraordinær innsats ift tiltakspakke lokalt og nasjonale virkemidler ift Covid-19 for økt aktivitet.*
- **Kjøretøy og diverse utstyr Brann og redningstjenesten** Kommunedirektøren vil i sitt budsjettforslag følge opp bestillingen fra kommunestyret om utredning av anskaffelse av brannbil i 2021. *Lagt inn i forslaget i 2022 ut fra oppdatert felles anskaffelsesprosess i Værnesregionen.*

- **Nytt renseanlegg** Prosjektet videreføres i henhold til gjeldende investeringsplan. *Skyvd ut ette år til 2022 grunnet behov for forankring av helhetlig utviklingsstrategi i hovedplan for avløp*
- **Utskifting bilpark- grønn bilpark** Kommunedirektøren vil foreslå at vi satser grønt og bærekraftig ved framtidig utskifting av tjenestebiler. Det vil vi at si null- eller lavutslippskjøretøyer skal være førstevalget når vi framover skal kjøpe nye kommunale biler. Fulgt opp innen hele og omsorg
- **Næringsareal** Kommunedirektøren er av den oppfatning av at vi må ha fokus på å ligge tilstrekkelig i forkant ift nye næringsarealer. Dette betyr å sørge for riktig timing for reguleringsplaner og planlegging og gjennomføring av utbygging/klargjøring. Opparbeidelse og salg av næringsareal skal være selvfinansierende for kommunen. I realiteten blir det alltid en periode hvor kommunen må forskuttere erverv og utbygging. Disse kostnadene vil belaste kommunens likviditet, men det er mulig å finansiere slike prioriterte tiltak med bl.a. fondsmidler slik at den likviditetsmessige belastningen blir så stor. Kommunedirektøren vil fremme saker på dette området ut fra aktuell framdrift i mulige større etableringssaker som fengsel, hydrogen og stedsutviklingsprosess. En kan se for seg at dette vil bli aktuelt i perioden uten at en kjenner kostnadsbilde eller aktuell timing enda.

Kommunedirektørens prioritering i planperioden 2021-2024 for drift er:

- Følge opp ambisjonene, satsingene og føringene i samfunnsplanen ved å følge opp vedtatt planstrategi..
- Forsvarlig, god og effektiv tjenesteproduksjon innenfor de gitte økonomiske rammer.
- Befolkningsutviklingen i kommunen(negativ) og endringer i demografien vil sette høye krav til effektiv og smart tjenesteproduksjon framover. Dette krever trykk på organisasjons- og kulturutviklingen vår, herunder langsiktig og systematisk lederutvikling
- Bærekraftig ledelse legges som premiss i utviklingen av medarbeiderne og Meråker kommune som organisasjon
- Digitalisering og innovasjon i både tjenesteproduksjon og arbeidsprosesser. Automatisering/robotisering av oppgaver må frigjøre ressurser til oppgaver som krever menneskelig kompetanse i dag
- Meråker kommune setter seg høye ambisjoner innen bærekraft og bærekraftig utvikling, klima og miljø, og dette skal synliggjøres i kommunens strategier og tiltak framover. *Oppfølging i revidering av klima og energiplan. Ellers er dette førende for drifts- og investeringstiltak med slik effekt. Det er også initiert og igangsatt prosess for forstudie på lokal energileveranse/varmesentral(er) flisvarme, for å se på mulig samspill offentlig og privat i en framtidig anbudsprosess vedr. energileveranse. Prioritering av El-biler.*
- Folkehelseperspektivet må være en sentral premiss for tenkningen rundt hvordan kommunen planlegger og gjennomfører sine aktiviteter og tjenester.
- Implementere kommunikasjonsstrategien for å styrke det tjenesteytende arbeidet og kommunens omdømme og troverdighet.
- Etablere en heltidskultur, og få bort uønsket deltid. *Deltakelse i KS-nettverk for oppfølging*
- Redusere sykefraværet vesentlig gjennom systematisk, helhetlig og strategisk arbeid på alle nivå
- Tiltredelse av brannsamarbeidet i VR vil komme opp som sak/tiltak i behandlingen, uten at vi i dag kjenner de økonomiske konsekvensene enda, med saken er under ferdigstilling. Ny dimensjoneringsforkrift er ikke landet enda nasjonalt, men er varslet. *Kommunestyret vedtok å delta i verskommunesamarbeid fom. 1.1.2021, i møte 26.10.20.*
- Det vises ellers til beskrivelsene under sektorkapitlene og vedlagt helhetlig oversikter som vedlegg til slutt i budsjettokumentet.

5.3 Sentraladministrasjonen og politiske organer

Kommunedirektøren og strategisk ledelse

Dette innebærer:

- Implementering av verdigrunnlag og etisk adferd i tråd med Etiske retningslinjer
- Levendegjøring av felles prinsipper for *styring* og *ledelse* i organisasjonen
- Fokus på ledelse som:

- viser veg
- det gripes muligheter
- bidrar til at det oppnås resultater
- sammen med andre (medarbeidere, brukere/næringsliv, frivillighet, politikere)
- Virksomhetsstyringen skal i tråd med plan- og styringssystemet:
 - baserer på mål og resultatstyring
 - sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
 - sikre etterlevelse av lover og forskrifter
 - baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring
 - sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
 - sikre læring, forbedring og innovasjon
- Kunnskaps- og samfunnsutvikling. Kunnskapslæring
- Lærende organisasjon
- Ivareta bærekraftperspektivet og folkehelse

De strategiske hovedgrepene søker å bidra til å svare på FN's 2030-agenda for bærekraftig utvikling og de 17 bærekraftsmålene. Bærekraftsmålene er fra nå av førende for kommunens strategiske samfunns- og arealutvikling fram mot 2030

Under kommunedirektøren er strategiske funksjoner for helhetlig virksomhetsstyring, samfunnsutvikling, organisasjonsutvikling, ledelsesutvikling, internasjonalt arbeid, økonomi og HR organisert. Kommunedirektørens utviklingsfokus sikres i linja (sektorsjefene, økonomisjef og personalleder), og i kommunedirektørens og sektorsjefenes fagstab.

Kommunedirektøren og strategisk ledelse er ansvarlig for forsvarlig utredning og fremleggelse av politiske saker til kommunestyret, formannskapet og utvalgene. I tillegg utarbeides svarforslag på interpellasjoner i kommunestyret, samt utarbeider skriftlige svar som politisk nivå stiller i kommunestyret, formannskapet og i forbindelse med budsjettbehandlingen. Kommunedirektøren, sektorsjefer og saksbehandlere har også ansvar for å iverksette politiske vedtak.

Et viktig strategisk hovedgrep forankret i kommuneplanens samfunnsdel

Regjeringen har ved kongelig resolusjon den 14. mai 2019 bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen gjennom rulleringen av planverket i vedtatt planstrategi.. Kommunedirektøren og strategisk ledelse vil sørge for at dette tas inn i underliggende planverk og prioriteringer i drifts- og investeringsbudsjettet.

Interne tjenester og arbeidsgiverområdet

Hovedprioriteringen for de interne tjenestene og arbeidsgiverområdet vil i perioden være arbeidet med å utvikle organisasjonen, og kommunens plan og styringssystemer, slik at kommunen blir best mulig rustet til å svare på nasjonale og lokale forventninger som sier at fremtidig samfunns- og arealplanlegging skal være bærekraftig..

Dette arbeidet må bygge på digitalisering, lederutvikling med felles plattform for styring og ledelse. Implementering av lederavtaler, oppfølging i medarbeidersamtaler og 10-faktor medarbeiderundersøkelsen som er gjennomført i 2020.

Sykefravær

Personaltjenesten og HMS-ansvarlig (Bedriftshelsetjenesten) skal ha et særskilt ansvar i å bistå enhetene med å redusere sykefravær. Personaltjenesten skal bistå enhetene med kunnskap, analyser, råd og veiledning, generelle og spesifikke tiltak og prosesser som har direkte eller indirekte betydning for sykefraværet.

I enheter med høyt sykefravær over tid, går kommunedirektøren nå direkte inn med ulike former for støtte og oppfølging.

Kommunedirektøren har opprettet særskilte innsatsteam som skal bistå disse enhetene. Innsatsteamet for lavere sykefravær skal jobbe tett sammen med sektorsjefene slik at sykefraværarbeidet vårt blir godt forankret og implementert på sektorsjefnivået.

Alle enheter og tjenesteområder i Meråker kommune må legge til rette for at medarbeidere skal ha kortest mulig fravær, være delvis sykmeldt og ellers prøve å forebygge fravær gjennom ulike tiltak og satsing på et godt arbeidsmiljø

Sentraladministrasjonen og politiske organer omfatter virksomheter tilknyttet kommunestyret, formannskapet, arbeidsmiljøutvalget, kommune- og stortingsvalg, kommunedirektørkontoret, kommunekassen, IKT-tjenesten (Varit) og revisjonen (KomRev Trøndelag IKS), sekretariat kontrollutvalget (KomSek Trøndelag IKS). Lærlingeordningen er også lagt under sentraladministrasjonen. Bemanningen er for tiden på 9,5 årsverk til sammen på kommunekassen og rådmannskontoret.

For enheter med høyt fravær har kommunedirektøren iverksatt følgende tiltak:

- Opprettelse av kommunedirektørens strategiske sykefraværsgruppe som er bredt sammensatt og skal jobbe strategisk og forebyggende mot å få ned sykefraværet vårt
- Samlinger for kompetanse- og erfaringsutveksling mellom enhetsledere, sektorsjefer, tillitsvalgte, HMS- ansvarlig, NAV arbeidslivssenter og personaleleder
- Prioritering av innsats mot og i enheter med høyest sykefravær over tid gjennom dialog, støtte og veiledning
- Handlingsplaner for reduksjon av sykefravær i enheter med høyt sykefravær.

Dette følges opp kontinuerlig med foreslåtte ressurser for hele økonomiplanperioden.

Samfunnssikkerhet og kommunal beredskap

Kommunen har et overordnet ansvar for befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Plikten omfatter også kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

Kommunedirektøren ønsker å møte dette kravet blant annet gjennom kvartalsvis beredskapstrening for ledergruppen med støttefunksjoner, følge opp enhetslederne, systematisk arbeid med ROS - analyser, beredskapsplaner og øvelser på enhetsnivå. Internkontroll for dette ansvaret blir fulgt opp av kommunedirektøren. I 2020 har arbeidet vært preget av håndtering og oppfølging knyttet til pandemien covid-19.

Digitrøndelag og Kompetanseløft Trøndelag

Digitrøndelag

Meråker kommune har i samarbeid med KS, Trøndelag fylkeskommune og øvrige kommuner i Trøndelag blitt med digitrøndelag. Kommunestyret gjorde vedtak om dette i 2020. Hensikten er å bidra til at flere kommuner i Trøndelag styrker kompetansen innenfor digitalisering og lykkes med å ta i bruk de løsninger som etableres av fellesskapet. Programområdet skal særlig bidra med å rulle ut vedtatte nasjonale løsninger. Det er søkt fylkesmannen om tilskudd til ordningen.

Om Kompetanseløftet Trøndelag

Kompetanse spiller en nøkkelrolle i hvilken grad vi klarer å ta i bruk ny teknologi og samtidig endre måten vi jobber og organiserer oss på. Kompetanseløft Trøndelag - Digital transformasjon er en felles satsing i de 48 Trøndelagskommunene på økt lederkompetanse, og skal legge til rette for nye muligheter innen tjenesteutvikling i kommunene.

Hva kreves av oss for å lykkes med digital transformasjon?

I forbindelse med Kompetanseløft Trøndelag ble det våren 2019 gjennomført en større utredning, som ser på hva som kreves av en organisasjon som skal lykkes med digital transformasjon. Kommunene har i tillegg meldt inn forskjellige behov for kompetansehevingstiltak og verktøy. Her finnes aktuelle dokumenter og video om utredningen.

Det er gjennomført flere nettverkssamlinger for bevisstgjøring og oppfølging av utviklingsplaner og ta ut effektiviseringsgevinster på dette området framover. Dette er et lederansvar som også vil være et fokusområde i planlagte ledersamlinger i Meråker kommune.

Vi må sørge for løpende tilpasning mellom prioriterte mål oppgaver og utfordringer, og hvilken kompetanse vi må ha for å løse disse på en best mulig måte

Skal kommunen være en attraktiv arbeidsgiver, må kommunen over tid ha samsvar mellom tilgjengelig kompetanse og oppgaver. Både oppgaver og kompetanse kan påvirkes. Oppdatering av stregisk kompetanseplan blir her viktig

De interne tjenestene har et særlig ansvar for at hele organisasjonens kompetanse innen økonomi, innkjøp, regnskap, personal, HMS, arkiv, IKT, kommunikasjon, tolking og kontortjenester er i samsvar med dagens krav.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet:

- Alle sektorer og enheter i Meråker kommune har oppdaterte kompetanse- og rekrutteringsplaner.
- Kommunedirektøren og ledelsen iverksetter løpende utviklingsprosesser.
- Alle medarbeidere følges opp av én ansvarlig leder gjennom årlige utviklingssamtaler
- Enhetene analyserer kompetansesammensetning og behov for kompetanse basert på analyse fra 10 FAKTOR, medarbeiderundersøkelsen faktorene 4 og 7.
- Kommunen profesjonaliserer og standardiserer mottaket av nye ledere og ansatte, og sørger for at dette følges opp systematisk og over tid
- Sykefraværet for kommunen er under 7,8 prosent
- Alle enhetene som er knyttet opp mot interne tjenester har med ulike virkemidler og tiltak lagt til rette for at organisasjonen besitter nødvendig kompetanse på sine respektive områder

Vi må sammen jobbe for og mot en smartere kommune

Kommunen må utvikle seg strategisk i takt med samfunnet og i samspill med omgivelsene. Teknologiske endringer gjør det mulig å øke takten i moderniseringen av kommunen ved å skape nye former for tjenesteproduksjon, og automatisere manuelle og gjentakende prosesser. Kommunen skaper tilgang til større mengder data og løpende analyse for bruk i sentrale beslutninger og i strategiutvikling. Innbyggerne vil merke endringene i kommunen i form av krav til bruk av selvbetjeningsløsninger og flere muligheter for å delta i samfunnsutviklingen. Vi samhandler både internt og eksternt for å løse våre oppgaver litt smartere.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet:

- Antallet manuelle administrative prosesser og oppgaver (tidstyver) er redusert ved bruk av teknologi og målrettet fornyingsarbeid
- Flere tjenester utføres sammen med brukere, innbyggere, næringsliv og frivillighet
- Gjennom satsing på kunnskapsutvikling, kompetanseheving
- Flertallet av innbyggerne benytter kommunens digitale tjenester der det er tilrettelagt for det

Våre interne tjenesters kompetanse bidrar i enda større grad til en bedre kommune

Interne tjenester må være faglig i forkant på sine områder for å kunne være til nytte for resten av organisasjonen og innbyggerne.

Interne tjenester skal jobbe kunnskapsbasert, framtidsrettet og analytisk

Indikatorer på at vi nærmer oss målet

- Administrative verktøy og rutiner brukes.
- Brukerundersøkelse av tjenestene fra interne tjenester viser at enhetene og kommunedirektøren i kommunen er fornøyd med tilbudet de mottar
- Kommunen lykkes med å øke innbyggernes deltakelse i utviklingen av kommunens tjenester
- Det er opprettet et virkemiddelapparat for mottak og videreutvikling av medarbeiderdrevet Innovasjon

Konklusjon:

For å møte alle disse prioriteringene, strategiene og målsetningene knyttet til våre interne tjenester vil kommunedirektøren i 2021 og i økonomiplanperioden videreføre igangsatt lederutvikling og organisasjonsutviklingsarbeid. Organisasjonsutviklingsarbeidet skal ha som overordnet målsetning å få vårt helhetlige arbeid i større grad til å samskape og samarbeide på tvers av fag, sektorer og tjenesteområder for å nå våre strategiske mål.

Vi vil framover sørge for å forankre slike indikatorer/mål knyttet til bevilgninger og prioriteringer i budsjett- og økonomiplan. Dette er forsterket som krav i ny kommunelov knyttet til økonomiområdet. Dette arbeidet vil følges opp for implementering i kommende mål og strategidokumenter.

Datadreven organisasjon

Kommunedirektøren setter fokus på at Meråker kommune skal ha en aktiv tilnærming til digitalisering som bidrar til fornyelse, innovasjon, effektivisering og økt kvalitet. I dagens samfunn produseres det stadig mer informasjon på alle nivåer i samfunnet. Det offentlige har i varierende grad tatt i bruk denne informasjonen på en systematisk og strukturert måte til læring, forbedring, innovasjon og utvikling av organisasjonen og tjenestetilbudet. Vi må derfor få i gang initiativ som styrker kommunens samlede evne til læring, analyse og styring.

Kommunens eierinteresser

Kommunedirektøren vil følge opp lovpålagt periodisk revidering av eierskapsmeldingen for Meråker kommune som legges fram for Kommunestyret. Kommunedirektøren vil derfor komme tilbake med en sak til Kommunestyret om Kommunal eierskapsmelding, våren 2021.

Meråker kommunes eierskapsmelding må være et redskap for Kommunestyret for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eierskapsmeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll og rolleforståelse, og gi rammer og forankring for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap og sine eierinteresser når valgte kommunale representanter deltar i aktuelle selskapers styrende organer.

Kommunestyresekretariatet, folkevalgte, kontrollutvalget og revisjonen

I 2021 prioriteres videreføring av folkevalgtopplæring av medlemmene i det nye kommunestyret. 2021 er stortingsvalgår og økonomiplanen varierer som følge av dette. Kommunedirektøren vil følge opp forbedringstiltak og rapportere på oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

Budsjett drift sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sentraladministrasjonen						
Sum kostnader	21 427	22 747	22 511	22 531	22 553	22 574
Sum inntekter	-1 521	-1 712	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Nettoutgifter	19 906	21 035	21 191	21 211	21 233	21 254

Budsjett sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sentraladministrasjonen						
Lønn og sosiale kostnader	10 579	10 971	11 118	11 118	11 118	11 118
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 189	3 910	4 171	4 174	4 178	4 181
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	6 379	7 790	7 143	7 160	7 178	7 196
Overføringer	275	71	75	75	75	75
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	6	4	4	4	4	4
Sum kostnader	21 427	22 747	22 511	22 531	22 553	22 574
Salgsinntekter	-141	-195	-145	-145	-145	-145
Overføringer med krav om motytelse	-1 380	-1 510	-1 160	-1 160	-1 160	-1 160
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-7	-15	-15	-15	-15
Sum inntekter	-1 521	-1 712	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Nettoutgifter	19 906	21 035	21 191	21 211	21 233	21 254

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2024 innebærer endringer for sentraladministrasjonen.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

Driftsendringer sentraladministrasjonen	2021	2022	2023	2024
1001: Ungt entreprenørskap	24 000	24 000	24 000	24 000
1203: Lokal kommunekasse - alt. 2	596 831	596 831	596 831	596 831
1409: Kompetanseheving/Lederutvikling/AGS	150 000	150 000	150 000	150 000
1601: Prosjekt nærvær	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum driftsendringer	970 831	970 831	970 831	970 831

Stabs- og støttefunksjoner i sentraladministrasjonen

Stabs- og støttefunksjonene er samlet direkte under kommunedirektøren. En slik organisering gir best utnyttelse og samordning av disse ressursene. Stabs- og støttefunksjonene omfatter 9,5 årsverk fordelt på overordnet plan/økonomi, post/arkiv, personal, HMS, SLT-koordinator, kommuneregnskap og skatteregnskap. Sektorene har verken tilstrekkelig kompetanse eller kapasitet til å håndtere de samlede oppgavene innenfor plan, økonomi, arkiv og personal. Å splitte opp disse ressursene vil gi vesentlig dårligere utnyttelse av ressursene.

Som et resultat av flytting av skatteoppkreverfunksjonen til staten fra 01.11.2020, er finansiering tilsvarende 70% stilling tatt ut av rammefinansieringen til kommunen. Kommunestyret har vedtatt at vi som eneste Værnesregionkommune fremdeles skal ha denne sårbare stabsfunksjonen lokalt. Det er derfor lagt inn økning i ressursbruk med 0,6 mill. kr. på dette området.

HMS

Meråker Kommune intensiverte fra 2017 sitt arbeide med internkontroll/HMS ved å tilsette HMS-koordinator i 60 % stilling. HMS-feltet er et komplekst fagfelt, som dekkes av mange lover og forskrifter, og er mer regulert enn andre deler av kommunens ledelsesansvar.

Vi er nå inne i en tid som preges av hurtig endringstakt og strenge krav fra myndigheter. Et aktivt HMS-arbeid blir derfor enda viktigere enn før. Vi må beholde arbeidskraft og kompetanse i kommunen, og gode HMS-forhold kan bidra til dette. I tillegg blir produksjons- og tjenesteprosesser etter hvert veldige komplekse. Derfor trenger vi verktøy for å sikre at disse ikke fører til forringelse av ansattes helse eller det ytre miljøet. For å hindre at uønskede hendelser oppstår, blir HMS-arbeidet et meget viktig element.

SLT

SLT er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet. Målgruppen for SLT-arbeidet er primært ungdom mellom 12 og 18 år, men noen av tiltakene favner også unge voksne opp til 23 år, samt hele livsløpet. Fra juni 2018 fikk Meråker 100 % SLT-koordinator/ Miljøterapeut.

SLT sikrer at de ressursene som allerede finnes hos kommunen og politiet, blir mer samkjørt og målrettet. Arbeidet er forankret politisk og administrativt gjennom politirådet.

Det er i 2020 vedtatt en handlingsplan for vold i nære relasjoner. Vold i nære relasjoner er brudd på grunnleggende menneskerettigheter og et folkehelseproblem med store konsekvenser for både individ og samfunn. Denne planen er viktig i arbeidet med en god og helsefremmende samfunnsutvikling i Værnesregionen. I tillegg er lokale politivedtekter revidert.

SLT –koordinator er også ansvarlig for koordinering av det systemisk forebyggende arbeide, og for individretta oppfølging som skjer i regi av LOS.o

Interkommunalt samarbeid som føres innen sentraladministrasjonen

Kommunen er med i det interkommunale samarbeidet Værnesregionen innenfor områdene sekretariat, IKT og innkjøp. Videre deltar kommunen i IKA Trøndelag IKS (interkommunalt selskap for arkiv), KomSek (interkommunalt selskap for sekretariatstjenester for kontrollutvalgene) og KomRev (interkommunalt selskap for revisjon) samt arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag.

Disse samarbeidene sikrer kommunen tilgang til effektive tjenester med høy kompetanse.

Tjenester i Værnesregionen

Under sentraladministrasjonen sorterer følgende tjenester i Værnesregionen budsjettmessig:

Tjeneste	2021	2022	2023	2024
Administrativ ressurs	46 000	46 000	46 000	46 000
Innkjøpssamarbeid	454 000	454 000	454 000	454 000
Værnesregionen IT inkl. personvernombud	5 308 000	5 308 000	5 308 000	5 308 000
Sum	5 803 000	5 803 000	5 803 000	5 803 000

Budsjettene for 2021 for ovennevnte samarbeidsområder er satt opp i samsvar med budsjettforslaget hos vertskommunen. Avvikende vedtak i forhold til innstillingen hos vertskommunen vil påvirke oss.

Kommunen er også med i det interkommunale samarbeidet innenfor arbeidsgiverkontroll (Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag). Dette samarbeidet omfatter langt flere kommuner enn Værneskommunene. I likhet med skatteoppkreverfunksjonen vil denne oppgaven flyttes over til staten med virkning fra 01.11.2020.

Værnesregionen IT (VarIT) ble fra 01.05.10 etablert som et interkommunalt vertskommunesamarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. VarIT skal bidra til at kommunene får økt kompetanse og redusert sårbarhet. Enheten skal legge til rette for at kommunene utnytter og utvikler eksisterende og nye digitale verktøy. Dette for å oppnå effektiviseringsgevinster og bedre ressursutnyttelse. Enheten har som mål å framstå som dyktig, pålitelig og serviceinnstilt. Enheten skal levere stabil og sikker drift.

I tillegg til kostnadene med VarIT har alle samarbeidskommunene lokale kostnader for å kunne levere IT-tjenester. Disse kostnadene utgjør i 2021 om lag 0,4 mill. kr og er drift av kritisk nettverksinfrastruktur.

Innkjøpssamarbeidet i Værnesregionen driver fortløpende konkurranseutsetting av de største produktgruppene for kommunene i Værnesregionen. Videre driver enheten med rådgivning og bistand hos kommunene i forbindelse med utarbeidelse av konkurransedokumenter. Konkurransgjennomføring, kontraktsledelse og oppfølging er de aktivitetene som preger hverdagen. Rådgivning er en økende aktivitet for innkjøp, i tillegg til komplekse anskaffelsesprosesser. Det gode arbeidet som gjøres fører til innsparinger i alle enheter.

Administrativ ressurs i Værnesregionen skal bl.a. ivareta deltakerkommunenes og regionens interesser for å bedre tjenestetilbudet til innbyggerne, styrke og ivareta eksisterende arbeidsplasser og initierer nye prosjekter som kan gi et bredere og mer variert sysselsettingstilbud i regionen.

Personvernombud i Værnesregionen

Værnesregionen hadde, fra 2011 frem til 2015, felles personvernombud for kommunene Stjørdal, Selbu, Meråker, Frosta og Tydal. Ordningen ble etablert etter en god prosess i regionen og i kommunene. Den personalmessige situasjonen medførte at stillingen var vakant i lengre tid, og de budsjettmessige midlene ble til slutt overført til styrking av VR Innkjøp.

Behovet for stillingen var åpenbart da, og med en ytterligere forsterkning av lovverket som regulerer dette, va det viktig at VR snarest mulig gjenopprettet funksjonen. Fra 2018 er det igjen opprettet og tilsatt personvernombud i Værnesregionen. Stillingen er av vertskommunen Stjørdal organisatorisk plassert i VarIT og inngår i kostnadene i det tjenestesamarbeidet.

Personvernombudet vil under nytt lovverk få et noe annet innhold enn tidligere, men med forsterket fokus på koblingen lovverk og IT (dataregistrering). Personvernombudet skal gi råd til den behandlingsansvarlige eller databehandleren og til de ansatte som utfører behandlingen av personopplysninger om de forpliktelsene virksomheten har etter personvernlovgivningen. Ombudet skal kontrollere overholdelsen av forordningen og andre relevante regelverk med personvernbestemmelser, samt virksomhetens egne interne retningslinjer for personvern.

Kontroll og tilsyn

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet har en ramme på kr 846.000,- for 2021. Rammen er tatt inn i kommunedirektørens forslag. Størstedelen av rammen går til dekning av kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget.

For nærmere informasjon om kontrollutvalgets budsjettforslag vises det til utvalgets behandling som følger som vedlegg til dette dokumentet.

Næringsarbeide

Kommunestyret vedtok i sak 25/18 at næringsarbeidet skulle organiseres under sektor kommunal utvikling. Som et resultat av manglende finansiering har generalforsamlingen i Meråker Utvikling AS vedtatt å legge ned selskapet. Næringsarbeidet var til og med 2018 finansiert av ved bruk av midler fra 57 GWH-kontrakten (Kopperåfondet). Dette fondet er da oppbrukt og det måtte finnes alternativ finansiering. Fra og med 2020 er stillingen finansiert med driftsmidler, mens tiltakene finansieres av kraftfondet. Det vises til avsnittet til sektor kommunal utvikling for ytterligere kommentarer.

Sommerjobb for skoleungdom

Tilbudet sommerjobb for skoleungdom har kommunen hatt i mange år. Selv om tilbudet ikke har de store direkte kostnadene, er det mye ekstra arbeid rundt ordningen. Dette føles utfordrende for organisasjonen da vi selv samtidig gjennomfører ferieavvikling. Oppslutning fra skoleelever som har tatt imot tilbudet har og gått ned med årene. For 2021 er det foreslått å avsette 177' til formålet.

Lærlingeordningen

Ordningen med lærlinger er beregnet til ca. 0,8 mill. kr i 2021. Meråker kommune har lærlinger innen barne- og ungdomsarbeid og helsefag. Ordningen er forslått videreført i samme omfang i planperioden.

Takstutvalget

Det er ikke eiendomsskatt på næring, boliger og fritidseiendommer fra og med 2018 slik at behovet for ressurser på dette området er redusert. Kun beskjedne midler er avsatt til eventuell klagebehandling på verk og bruk/næringseiendommer i planperioden.

5.4 Sektor skole, oppvekst og kultur

Sektorens oppbygging/organisering:

Tjenesteområdene omfatter virksomhetene: Tollmoen barnehage, Egga barnehage, Meråker grunnskole, voksenopplæring og flyktningetjenesten, grunnskole for voksne, leirskolevirksomhet, logopedtjeneste, kulturskole, bibliotek, allment kulturarbeid herunder spillemiddelbehandling for idrettsanlegg og anleggsutbygging, kinotilbud m.m.

Sektoren har budsjettansvaret for Værnesregionen-barnevern og Værnesregionen-PPT.

Utvalg for skole, oppvekst og kultur er det politiske organet som har ansvaret for saksområdet med formannskap og kommunestyre som overordnede. I tillegg til utvalget er det eget stadnamnutvalg, idrettsråd, sang- og musikkråd, kulturskoleråd, ungdomsråd og innvandrerråd.

Stiftelsen Meråker-Musea har sitt eget uavhengige styre.

Hovedarbeidsområdet til sektoren er oppgaver pålagt i form av lover og forskrifter, kommunale budsjett og plandokumenter og delegerte arbeidsoppgaver fra kommunedirektøren. De øvrige sektorene og sentraladministrasjonen er viktige støttespillere i det daglige arbeidet. Det er særlig viktig med tett samarbeid opp mot sektor for kommunal utvikling når det gjelder drift og vedlikehold av de forskjellige avdelingene og i det omfattende arbeidet med spillemiddelprosjekter og tilrettelegging for flerbruk i de offentlige anleggene. Samarbeidet med sektor for helse pleie og omsorg dreier seg i hovedsak om å få fram helhetlige tilbud for barn, unge og funksjonshemmede voksne og i arbeidet for de bosatte flyktningene i kommunen.

Bemanning:

Sektoren har budsjettert med 82,02 årsverk i inngangen til 2021, fordelt på de ulike avdelinger. Dette er en netto nedgang på ca. 1,6 årsverk. I denne rammen ligger prosjektkoordinator i Værnesregionen med 0,4 årsverk. (Refusjon fra VR). Sektoren planlegger med totalt 80 årsverk fra 01.04.2020.

Hovedmål fra kommuneplanen:

- Fjellbygda det er godt å bo i.
- Meråker skal være en attraktiv kommune for næringslivet.
- Meråker er et trygt lavutslippssamfunn med god folkehelse.
- Meråker kommune sikrer et godt og stabilt tjeneste- og velferdstilbud for sine innbyggere og er en attraktiv arbeidsgiver.
- Barn og unge har trygge og gode oppvekstvillkår.

Målsettinger for sektoren:

- Barn og unge skal ha **gode og trygge oppvekstvillkår**.
- Barn og unge skal vokse opp i omgivelser som **fremmer mestring, deltakelse og opplevelse av mening**.
- **Fremme psykisk helse og livskvalitet**, tilrettelegge arenaer for mestring/meningsfull fritid, forbygge for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge, tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov.
- Sikre rask veiledning og hjelp til mestring av eget liv og livssituasjon, tilrettelegge trygge bo- og nærmiljø med møteplasser, bidra til at det skapes barne- og ungdomstilbud hvor alle kan delta, utfordre barn og unge til å bidra i beslutninger som angår deres oppvekstforhold, tilby fritidstilbud som fremmer læring, mestring og kreativitet.
- Meråker skal ha barn og unge som trives i barnehage og skole hvor de **opplever faglig, psykisk, fysisk og sosial mestring ut** fra sine egne forutsetninger.
- Styrke barn og unges sosiale kompetanse gjennom **systematisk arbeid i barnehage, skole og familiesamarbeid**, sørge for at barnehager og skoler har god kvalitet og et godt miljø som fremmer læring, mestring og kreativitet, fokusere på at barn og unge får trygge overganger mellom barnehage, grunnskole og VGS.

- Sørge for den nødvendige og pålagte kompetanseheving innenfor skole- og barnehage satsinga, som følge av vedtatte reformer og endringer i forskrifter.
- Ivareta kulturens plass og aktiviteter innenfor det kommunale tjenesteapparat.
- Iverksette de prioriterte saker fra kommunestyret, utvalg skole, oppvekst og kultur, og sentrale myndigheter.
- Arbeide for best mulig tilrettelegging av idrettsanlegg og uteområder.
- Planlegge «framtidens skole» med fokus på nytt skoleanlegg.
- Sørge for å utnytte de tilgjengelige ressurser innenfor sektoren på best mulig måte.
- Utøve tilsyn med at de vedtatte prioriteringer blir gjennomført etter statlige og kommunale føringer, og etter de vedtatte kvalitetssikringsplanene og virksomhetsplanene.

Budsjett for sektor skole, oppvekst og kultur i planperioden 2021-2024:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Sum kostnader	73 356	75 800	75 756	74 906	74 906	74 906
Sum inntekter	-13 485	-9 541	-11 029	-10 479	-10 479	-10 479
Nettoutgifter	59 871	66 260	64 727	64 428	64 428	64 428

Forslaget til budsjett for 2021 innebærer noen reduksjoner i nettoutgifter, for årene 2022, 2023 og 2024 er det ikke lagt inn ytterligere rammekutt for sektoren.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Lønn og sosiale kostnader	64 487	61 682	59 051	58 751	58 751	58 751
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	5 118	5 639	6 397	6 397	6 397	6 397
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 736	7 302	8 581	8 581	8 581	8 581
Overføringer	1 006	1 177	1 727	1 177	1 177	1 177
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	8	0	0	0	0	0
Sum kostnader	73 356	75 800	75 756	74 906	74 906	74 906
Salgsinntekter	-4 497	-4 907	-4 993	-4 993	-4 993	-4 993
Overføringer med krav om motytelse	-8 864	-4 634	-5 486	-5 486	-5 486	-5 486
Overføringer uten krav til motytelse	2	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-125	0	-550	0	0	0
Sum inntekter	-13 485	-9 541	-11 029	-10 479	-10 479	-10 479
Nettoutgifter	59 871	66 260	64 727	64 428	64 428	64 428

Følgende driftsendringer for SSOK er foreslått for kommende planperiode:

Driftsendringer sektor skole, oppvekst og kultur	2021	2022	2023	2024
2030: Avvikle utvidet åpningstid biblioteket	-36 072	-36 072	-36 072	-36 072
2100: Redusering av årsverk pedagog	-1 000 197	-1 300 134	-1 300 134	-1 300 134
2104: Helårlig SFO	210 000	210 000	210 000	210 000
2200 - Kutte støtten til korpsdirigent	-56 300	-56 300	-56 300	-56 300
2600: Avvikle bygdakinoen	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
2603: Økt aktivitet barn og unge - innspill fra innvandrerrådet	0	0	0	0
2610: Redusere tilskudd Meraker-Musea	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
2610: Tilskudd vedr. Industrimuseet	0	0	0	0
Sum driftsendringer	-1 002 569	-1 302 506	-1 302 506	-1 302 506

Foreslåtte driftsendringer vil bli kommentert under hver enkelt avdeling.

Budsjetterte vertskommunesamarbeid i Værnesregionen for sektor skole, oppvekst og kultur:

Tjeneste	2021	2022	2023	2024
Barnevern nøkkelfordelt adm./juridisk	2 172 000	2 172 000	2 172 000	2 172 000
Barnevern flip-over/miljøarb./tiltak i hjemmet	811 000	811 000	811 000	811 000
Barnevern tiltak utenfor hjemmet	3 320 000	3 320 000	3 320 000	3 320 000
PPT skole	1 176 000	1 176 000	1 176 000	1 176 000
PPT barnehage	75 000	75 000	75 000	75 000
Sum	7 554 000	7 554 000	7 554 000	7 554 000

Sektoradministrasjonen for skole, oppvekst og kultur - ansvar felles: 2000, 2001, 2008, 2010, 2020,2021, 2500,2053, 2116, 2117, 2500, 2615, 2616, 2695

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	3 368	2 987	2 824	2 824	2 824	2 824
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	503	312	263	263	263	263
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 473	5 784	7 554	7 554	7 554	7 554
Overføringer	12	12	12	12	12	12
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	5 355	9 095	10 653	10 653	10 653	10 653
Salgsinntekter	-61	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-1 272	-813	-813	-813	-813	-813
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 333	-813	-813	-813	-813	-813
Nettoutgifter	4 021	8 282	9 840	9 840	9 840	9 840

Ansvar 2000 - Utvalg for skole, oppvekst og kultur

Det foreslås et aktivitetsnivå med 10 møter. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av kommunestyret, samt enkel bevertning på møtene. Totalt kr. 63 000.

Målet er å skape et godt og samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen i skole, oppvekst og kulturspørsmål, inklusive arbeidet med flerspråklige barn og voksne, på bred basis.

Ansvar 2001 – Ungdomsråd

Det forutsettes et aktivitetsnivå på linje med øvrige politiske møter. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av kommunestyret, enkel bevertning, og en ungdomskonferanse. Totalt kr. 44 680-

Ansvar 2008 - Værnesregionen barnevern

Budsjetterte utgifter på dette ansvaret er ca. 6,3 mil. (fordelt på tiltak skissert over). Vertskommunen Stjørdal har budsjettert med reduserte utgifter for barnevern for 2021. Det budsjetteres her med kjente forpliktelser, og det kan være usikkerhet omkring tiltaksbudsjettet til barnevernet i VR.

Budsjetterte tall viser en netto økning på kr. 1862 000,- Dette gjelder i hovedsak at vi i løpet av sommeren 2020 hadde en økning i antallet av barn og unge som ble plassert i fosterhjem og institusjon.

Vi skal i løpet av året 2021 forberede oss på Barnevernsreformen: <https://bufdir.no/barnevernsreformen/>
I Trøndelag så har vi valgt å kalle barnevernsreformen for "Oppvekstreformen," og den trer i kraft 01.01.2022. I hovedsak er det følgende endringer som skal innføres:

- Oppvekstreformen skal gi mer ansvar til kommunene på følgende felt innenfor barnevernsområdet:
 - Fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte fosterhjem.

- Økte kommunale egenandeler for bruk av institusjon.
- Økte kommunale egenandeler for bruk ved akuttiltak.

De konkrete egenandeler for statlige tiltak vil fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Kommunene vil bli kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom økning i rammetilskuddet. Kompensasjonen blir fordelt i utgangspunktet med kostnadsnøkklene i inntekts-systemet. Regjeringen vil presentere hovedlinjene i det økonomiske opplegget for reformen i Kommune-proposisjonen for 2022, som blir lagt fram våren 2021.

Vi ser at vårt *forebyggende arbeid og tidlig innsats må styrkes*, og at vi må jobbe sammen for å være godt forberedt når loven trer i kraft.

Ansvar 2010 – Sektoradministrasjonen

Budsjettert med 1,8 årsverk: 80% sektorsjef og 100 % konsulent. Det budsjetteres med en samlet utgift på lønn og driftsutgifter på ca.kr. 1.6 mil.

Målet er at sektoren skal være et servicekontor for brukerne av tilbudet under SSOK, avdelingene, deres ansatte, lokalpolitikere og publikum generelt, samt være ansvarlig for framtidsutviklingen av tilbudene innenfor de gitte rammene for virksomheten. Hovedoppgaven er å sikre kvalitet gjennom oppfølging av lover og forskrifter, og lokale planer.

Ansvar 2116 - Nasjonal tilskuddsordning for barn og unge

Dette er øremerkede midler som skal gå til *aktivitetstiltak* for barn og unge for å bekjempe barnefattigdom. Midlene kommer fra BUFDIR, (Barne, Ungdom og Familie Direktoratet). Sektorsjef administrerer søknadsbehandling og det vil ikke være mulig å budsjettere med riktig tilskudd, selv om det i statsbudsjettet vil være bevilgninger innenfor dette ansvaret. Sektoren har likevel anslått at vi vil kunne være mulig å motta tilskudd på inntil kr. 150 000,- Tilskuddet går til aktivitetstiltak for barn og unge i kommunen.

Ansvar 2117 Kompetansenettverket i Værnesregionen- DEKOM

Kunnskapsdepartementet har startet omleggingen til en ny modell for kompetanseutvikling i grunnskolen. Kompetansenettverket i Værnesregionen ble etablert 01.01.2018. Nettverkskoordinator i 60 % stilling ble ansatt 01.08.2018, og har fått forlengelse gjeldende fra 01.01.2021 i 40 % stilling. Kommunens egenandel i DEKOM er kr. 40 000,-

Det er etablert ti kompetansenettverk i fylket hvorav Værnesregionen er ett av dem. Universitetene er samarbeidspartnere for nettverkene, og skal bidra til at den skolebaserte kompetanseutviklingen er forskning- og kunnskapsbasert. (St. Meld. 21, 2016-2017). Kompetansenettverket skal utvikle et varig og langvarig samarbeid og partnerskap med lærerutdanningene/universitetene, definere og prioritere utviklingstiltak i tråd med statlige føringer, bidra til gode prosesser, koordinere og gi nødvendig veiledning.

Alle kommuner fikk i januar/februar 2019 oppdrag å lage ei prioriteringsliste for sin kommune. Disse prioriteringen skulle tas på bakgrunn av de statlige innspillene når det gjaldt «Prioriteringer og valg av utviklingsområder» De statlige føringene for bruk av midlene skal ikke være knyttet til bestemte fag eller fagområder og skal ikke endres fra år til år, men stimulere til langsiktig utvikling. Midlene skal brukes til tiltak som bidrar til at kommunene kan oppnå sektormålene for grunnopplæringen i Prop. 1 S (2016-2017):

- *Elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø.*
- *Elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse.*
- *Flere elever og lærlinger skal gjennomføre videregående opplæring.*

Ansvar 2020 og 2021 - Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Her føres vår andel i Værnesregionen Pedagogisk-psykologisk tjeneste. Budsjettert med utgifter på kr. 1 176 000,- (Dette er en nedgang på ca. kr. 0,1 mil fra 2020). På ansvar 2020 føres utgiftene til PPT barnehage, og på ansvar 2021 føres utgiftene på grunnskole.

Tjenesten er et samarbeid mellom Tydal, Stjørdal, Meråker, Selbu og Frosta. Dette ble gjort for å styrke den faglige kompetansen, og redusere sårbarheten i tjenesten.

PPT er i ferd med å endre sin organisasjon og jobber med å endre sin praksis. Dette er i tråd med rapporten fra *Ekspertutvalget for barn og unge med særskilte behov*. Kjent under benevnelsen «Nordahlrapporten.» I hovedsak skal ansatte i PPT ut i skolen og i klasserommene og veilede på system og individnivå. *Jmf St. meld. 21, (2016/17) Lærelyst- tidlig innsats og kvalitet i skolen.*

PPT har ansvaret for alle barn og voksne som trenger spesialpedagogisk hjelp i kommunen. På nåværende tidspunkt er det ingen ventetid i Værnesregionen PPT.

Ansvar 2500 – Barnehageadministrasjon

På dette ansvaret 20% av lønn til sektorsjef. Ansvaret skal dekke en del fellesutgifter for barnehagedriften.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2014 og økonomiplanen for 2014 – 2017 ble det bl.a. vedtatt felles sommerstenging av barnehagene i 3 uker. Dette fortsetter.

Konsekvensen her er at noen foreldre ikke opplever dette som brukervennlig, og at barnehagen «styrer» når både ansatte og foreldre/barn skal ta ut ferie. Et argument for denne løsningen er at dette rammer få barn/ familier. En får samlet ferie både til barna og til personalet, kontra at det vil være redusert bemanning ved ferieavvikling, resten av året. Dette er en reell innsparing, og at utgifter til ferievikarer vil bli noe redusert. Det barnehagene ser er at mange barn bare tar ut 3 uker ferie, mens personalet tar ut 4 uker.

Barnehagene

Budsjettene for Egga barnehage og Tollmoen barnehage blir lagt med bakgrunn i et barnetall på 112 barn. Det budsjetteres med 64 barn på Egga, og 48 på Tollmoen.

Kunnskapsdepartementet har vedtatt bemanningsnorm gjeldende fra 01.08.18, og en skjerping av pedagog-normen. Bemanningsnormen stiller krav om minimum én ansatt pr. tre barn under tre år, og én ansatt pr. seks barn over tre år.

Skjerpet pedagognorm innebærer minst én pedagogisk leder pr.7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder pr. 14 barn over tre år. Barnehagene måtte innfri ny bemanningsnorm innen 01.08. 18, og pedagog-norm innen 01.08.2018. (Jmf PS 24/18). Barnehagene i Meråker oppfyller lovkravet om bemanningsnorm og pedagognorm.

I planperioden er det beregnet at Tollmoen skal ha 12,3 årsverk, og Egga skal ha 16,4 årsverk. Merk at dette vil variere, ut fra barnetall, bemanningsnormer og barn med spesielle behov. Det er store variasjoner i fødselstallene fra år til år i Meråker. Noe som skaper utfordringer rundt bemanning i barnehagene, særlig ved oppstart i august og utover høsten. Erfaringsmessig så kommer det flere barnehagebarn i løpet av barnehageåret. Utfordringen til barnehagene er å tenke stabilitet og trygghet for barna. Budsjett blir lagt før 2.barnehageopptak, noe som byr på utfordringer for hvilken bemanning det er behov for.

Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling (REKOM), beskrives blant annet i *Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022 kompetanse for fremtidens barnehage*. Kompetansestrategien er et viktig virkemiddel for å støtte implementeringen av forskrift om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Strategiens tiltak skal bidra til å videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon og styrke barnehagelærernes profesjonelle fellesskap. Målrettet kompetanseutvikling for alle ansatte skal bidra til at alle barn får et barnehagetilbud av høy kvalitet. Statlige midler overføres til kommune og fylkeskommunene via Fylkesmannen i Trøndelag og skal stimulere til kvalitetsutvikling. Midlene skal gi «grobunn» til langsiktig samarbeid mellom kommunene og universitets- og høyskolesektoren. Utdanningsdirektoratet forutsetter at kommunene jobber i nettverk når midler tildeles. Værnesregionen samarbeider om ordningen, og i skrivende stund er det ansatt prosjektkoordinatorer i totalt 50 % stilling. (For REKOM og DEKOM)

Nye betalingssatser fra 01.01.2021:

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2- dagersplass pr. uke	Kr. 1850,-	Kr. 150,-
3-dagersplass pr. uke	Kr. 2600,-	Kr. 200,-
4-dagersplass pr. uke	Kr. 3000,-	Kr. 250,-
5-dagersplass pr. uke *	Kr. 3230,-	Kr. 300,-

*Følger regjeringens makspris.

Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er betalingsfri måned.

Foreldrebetaling og gratis kjernetid:

Regjeringen har innført ordningen med *gratis kjernetid* i barnehagen for 2.-3.-4.- og 5.åringer med lav husholdningsinntekt. I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under kr. 583 650,- rett til dette. Innslagspunktet for årsinntekt er gjeldende fra 01.01.2021.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til *reduisert foreldrebetaling*, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. En husholdning med samlet inntekt på kr. 592 167,- har rett til redusert foreldrebetaling. Dette er gjeldende fra 01.08.2021

Det budsjetteres ut fra erfaringstall med et inntektsstap på anslagsvis kr. 400 000,- (Dette deles på begge barnehagene).

Kostpengesatsene foreslås ikke endret for 2021.

For 2021 er det budsjettert med ca. 48 barn på Tollmoen og ca. 64 barn på Egga. Ut fra beregninger, så ser det ut for at antallet barn i barnehagealder vil holde seg stabilt i planperioden.

Ansvar 2053 – Logopedtjenesten

I budsjettet er det lagt inn 75 % stilling, hvorav 25% benyttes til logopedtjeneste på Kurbadet, med årlig refusjon på kr. 220 000,-

Tjenesten jobber ut fra «Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa» og «Lov om voksenopplæring». Her finnes det lov hjemmel for at både førskolebarn, skolebarn og voksne har rett på spesialpedagogisk hjelp (herunder logopedhjelp), dersom det etter sakkyndig vurdering viser seg at de har behov for det. Arbeidsområdet er Egga barnehage, Tollmoen barnehage, Meråker skole, samt voksne brukere bosatt heime eller innenfor kommunal omsorg. I kommende planperiode så legger vi opp til at Meråker kommune skal ha 0,75 årsverk logopedtjeneste. Av denne ressursen har Meråker Sanitetsforenings Kurbad AS avtale om kjøp av logopedtjenester tilsvarende 25 % stilling. Vi har da 50 % stilling til å betjene det kommunale tilbudet, med aldersspenn ”fra vugge til grav”.

Målet er at det skal settes inn *tidlig* tiltak i barnehagene og på skolen, til alle som har behov for hjelp. Fagkompetansen til logopeden er høy, og det jobbes fleksibelt og godt til det beste for barn og unge med språk- lese og skriveproblemer.

Ansvar 2616 - Svømmeopplæring

Dette er *øremerkede* midler fra Fylkesmannen i Trøndelag, som skal gå til å styrke svømmeopplæringa for barn i førskolealder, barn i grunnskolealder, samt barn med minoritetsspråklig bakgrunn. I de senere årene så har kommunen fått betydelige tilskudd på ansvaret. Det kan ikke budsjetteres med tilskudd for 2021, men får kommunen tilskudd vil vi tilby styrket opplæring i svømming.

Ansvar 2695 - 17.mai

Det foreslås at denne dagen gjennomføres etter de retningslinjer og kommunale tilskudd som tidligere år. Nettoutgift på kr. 31 000,- Hvor overskuddet går til å delfinansiere leirskoleoppholdet på Skårøya for 8.trinn.

Ansvar 2030 - Meråker bibliotek**Budsjett for Meråker bibliotek for planperioden:**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Meråker bibliotek						
Lønn og sosiale kostnader	1 457	1 517	1 467	1 467	1 467	1 467
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	496	414	1 102	1 102	1 102	1 102
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	6	5	5	5	5	5
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	1 959	1 936	2 574	2 574	2 574	2 574
Salgsinntekter	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Overføringer med krav om motytelse	-389	-360	-360	-360	-360	-360
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-125	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-515	-361	-361	-361	-361	-361
Nettoutgifter	1 444	1 575	2 213	2 213	2 213	2 213

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplanen for perioden 2021 – 2024 innebærer en større endring for biblioteket angående økning i husleie til Fylkeskommunen. (Dette forutsetter at det vil bli salg av anleggene i og rundt MVS).

Bibliotekdrift er en lovpålagt oppgave for alle norske kommuner. I Meråker valgte vi i 1995 å samarbeide om ett kombinasjonsbibliotek i stedet for å spre ressursene på 3 ulike enheter, og slik er det fortsatt. Både grunnskole, den videregående skole og folkebibliotek-kunder, herunder institusjoner, skal få sine behov for litteratur, formidling, debattarena og samlingspunkt dekket av Meråker bibliotek

Biblioteket er åpent i 44 timer i uka, bemannet med 2,3 årsverk. «Meråkers storstue» er preget av mye besøk, stort utlån og mange aktiviteter. Pensumbok-ordningene til begge skoler fungerer bra. Fjernlån og etterspørsel lokalt etter bøker på andre morsmål er fortsatt populært, særlig bøker på arabisk, kinesisk, thai og tigrinja. Målsettingen om at biblioteket skal være en «åpen møteplass», oppleves som innfridd med tanke på mange arrangement og samarbeid med lag og foreninger. I den nye formålsparagrafen (§1) heter det at «Folkebibliotekene skal være en møteplass og arena for offentlig debatt.» Dette er noe vi ønsker å utvikle i større skala.

Samarbeidsavtalen mellom Meråker kommune og Meråker videregående skole om åpningstider og bemanning ble underskrevet 24.06.18. Dagens refusjon fra Meråker videregående skole er på kr. 359 500,-

Forslag til mulige driftsreduksjoner:

Kommunedirektøren har lagt inn kr. 36 072,- som et sparetiltak, for at biblioteket skal redusere åpningstiden med 3 timer, enten på dagtid eller kveldstid. (For eksempel at biblioteket stenger kl. 18.00, i stedet for kl. 19.00).

Ansvar 2011, 2012, 2051 og 2052 - Flyktningetjenesten og voksenopplæringen**Budsjett for tjenesten for planperioden:**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Flyktningetjenesten-VOX						
Lønn og sosiale kostnader	7 144	5 691	6 026	6 026	6 026	6 026
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	273	336	331	331	331	331
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	142	20	20	20	20	20
Overføringer	342	275	275	275	275	275
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	7 902	6 322	6 652	6 652	6 652	6 652
Salgsinntekter	-138	-100	-100	-100	-100	-100
Overføringer med krav om motytelse	-2 143	-1 070	-1 657	-1 657	-1 657	-1 657
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 281	-1 170	-1 757	-1 757	-1 757	-1 757
Nettoutgifter	5 621	5 152	4 895	4 895	4 895	4 895

Kommunen har ikke mottatt anmodning fra IMDI for året 2021, og saken kommer derfor til politisk behandling etter at budsjettet blir lagt fram. Noe som gjør det meget vanskelig å budsjettere med forutsigbarhet i planperioden. Kommunedirektøren foreslår likevel at vi skal bosette 10 flyktninger for 2021, og utover i kommende planperiode, samt familiejenforening i tillegg. Utgifter på dette ansvaret dekkes av integreringstilskuddet.

Ansvar 2011 - Flyktningeadministrasjonen

Det er budsjettet med 1 årsverk flyktningskonsulent på dette ansvaret.

Ansvar 2012 tiltak flyktninger

Alle utbetalinger av introduksjonsstønader «lønn» til deltakere i introduksjonsprogrammet utbetales her. Samt utgifter til bosetting og etablering i forhold til gjeldende Kommunestyrevedtak. Forbruket av midler til flyktnings tiltak dekkes over integreringstilskuddet.

Målet med introduksjonsordningen er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Dagens situasjon: Det er 33 bosatte flyktninger i Meråker nå pr. 01.10.2020. (Innenfor 5-års perioden). Vi kommer til å bosette 11 nye innbyggere fra Kongo innen utgangen av 2020. (Avhengig av koronasituasjonen).

Integreringstilskudd for 2021; dette gjelder i hovedsak for flyktninger og deres familiejenforente som blir/ble bosatt i perioden 2017-2021. Det er forskjellige satser som gjelder, avhengig av hvilket år personen ble bosatt for første gang, og hvilken kategori de tilhører.

Tilskuddsår	Bosettingsår	Kategori	Sats
Integreringstilskudd år 1	2021	Enslige voksne/barn	246 000,-
Integreringstilskudd år 2	2020	Enslige voksne/barn	246 000,-
Integreringstilskudd år 3	2019	Alle flyktninger	174 000,-
Integreringstilskudd år 4	2018	Alle flyktninger	86 000,-
Integreringstilskudd år 5	2017	Alle flyktninger	71 600,-
Barnehagetilskudd	2021	Barn 0-5 år	25 100,-
Eldretilskudd	2021	Voksne over 60 år	171 800,-

Det er viktig å merke seg at vi har et ansvar for å følge opp flyktningene som bor i kommunen i hele planperioden for 2021-2024.

Ansvar 2051 og 2052 - voksenopplæring

Her er det budsjettert med 2,5 årsverk.

Meråker Voksenopplæring har fra 01.08.2019 stort sett hatt undervisning av personer med opphold/bosetting i Meråker.

Voksenopplæringa skal tilby følgende:

1. Undervisning for bosatte flyktninger som går i introduksjonsprogram på fulltid (37,5 t/u) og helårlig (47 uker). I skrivende stund er det 10 elever som går på intro. (Pr. 1.10.2020).
2. Familiegjenforente med herboende borgere, har rett til undervisning på inntil 3000 timer.
3. Grunnskole for voksne; de fleste elevene får i dag dette som en del av introduksjonsprogrammet etter §4A-1. Det er 5 elever som skal ha grunnskoleeksamen våren 2021.
Eleven/e har krav på undervisning i norsk, engelsk, samfunnsfag, naturfag og matematikk.
4. Spesialundervisning for voksne, som har et enkeltvedtak om opplæring etter §4A-2.
Dette gjelder elever med ervervet hjerneskade, språk-talevansker, syn-hørselshemming, lese og skrivevansker, matematikkvansker, mangelfull grunnskoleopplæring m.m.
5. Kommunen har også plikt til å gi et grunnskoletilbud til voksne som søker og har rett til dette.

Årsverk på ansvarsene er lagt som et minimum, vi ser at antall undervisningstimer må reduseres, samt at fagtilbudet vil blir dårligere. Dette gir mindre muligheter for tilpasninger/differensiering.

Introduksjonsdeltagere skal ha 37,5 timer i uka, dette tallet kan ikke reduseres. Vi vil måtte operere med flere timer i en samlet introduksjonsgruppe der tilpasning for den enkelte vanskeliggjøres for å kunne gi det timetallet vi er lovpålagt å gjøre.

Tilbudet delfinansieres med øremerkede statstilskudd, som for 2021 er anslått til ca. kr. 1 657. 000,-.

Kort forklaring på øremerket statstilskudd, som overføres via IMDI:

- Grunntilskudd kr. 610 000,-.
- Per capita tilskudd: dette vil variere avhengig av hvor eleven kommer fra og i hvilket år de er i Norge. Tilskuddssatsene er høyere for år 2 (kr. 66 600,-) enn for år 1 (kr. 33 500,-) og år 3 (kr 46 500,-)

Vedtak om ny Integreringslov, gjeldende fra 01.01.2021.

I korte trekk ble det vedtatt i Stortinget 13.10 (første gangs behandling), følgende endringer:

Stortinget har vedtatt lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (Integreringsloven), jf. Prop. 89 L (2019-2020) og Innst. 389 L (2019-2020). Integreringsloven erstatter introduksjonsloven fra 2003. Den nye loven innebærer:

- Introduksjonsprogrammets varighet i større grad skal differensieres.
- Det skal legges til rette for at flere skal kunne gjennomføre videregående opplæring innenfor rammene av programmet.
- Kravet om å ha gjennomført et visst antall timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap erstattes med et krav om at den enkelte skal oppnå et minimumsnivå i norsk.
- Fylkeskommunens ansvar på integreringsfeltet vil bli betydelig større, blant annet ansvar for karriereveileidning (§ 11 i ny Introlov).
- Det vil bli et krav om at kommunens opplæring og tjenester skal være forsvarlige og å innføre et kompetansekrav for lærere som skal undervise i norsk og samfunnskunnskap etter loven.

Kommunedirektøren har ikke lagt inn et anslag over økte utgifter på dette ansvaret, da vi ikke kan kostnadsberegne dette i planperioden, men ny Integreringsloven vil medføre økt ansvar for kommunen og det vil bli mer ressurskrevende:

For mange bosatte flyktninger er analfabeter og lesesvake det fører til et lenger løp for å kunne fungere i samfunnet. Storparten har ikke attester fra fullført utdanning, og har behov for å fornye grunnskolen.

Meråker kommune oppfyller pr. i dag kravet om å kvalifisere deltakerne til videre utdanning eller arbeidsliv etter to år, men noen må bruke ekstra år. Tidlig innsats er veldig viktig også på dette området. Vi ser et behov for veiledning og rådgiving rettet mot elevene på tidspunkt utenom undervisningen, noe som krever personalressurser i en- til- en situasjon. Viktigheten av rådgiving kan ikke presiseres nok. Den kan øke mulighetene til å komme ut i arbeidslivet og ordinær utdanning mye.

Ansvar 2015, 2100, 2102, 2104, 2108, 2111- Meråker skole inkludert SFO.

Budsjett for Meråker skole i planperioden:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Meråker skole						
Lønn og sosiale kostnader	31 802	30 447	28 835	28 535	28 535	28 535
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 887	3 573	3 831	3 831	3 831	3 831
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	811	1 310	850	850	850	850
Overføringer	0	30	30	30	30	30
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	5	0	0	0	0	0
Sum kostnader	35 505	35 360	33 545	33 246	33 246	33 246
Salgsinntekter	-725	-790	-870	-870	-870	-870
Overføringer med krav om motytelse	-4 552	-1 919	-2 295	-2 295	-2 295	-2 295
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-5 276	-2 709	-3 165	-3 165	-3 165	-3 165
Nettoutgifter	30 228	32 651	30 380	30 080	30 080	30 080

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplanen for perioden 2021-2024 innebærer redusering i ressurstilgangen for grunnskolen.

Meråker grunnskole

For alle ansvarsene er det budsjettert med 41,5 årsverk fra 01.01.21, fordelt på pedagogisk personale, samt merkantilt personale og fagarbeidere/assistenter.

En betydelig nedgang i elevtall i de senere årene gjør at rammetilskuddet fra staten blir redusert. Status pr. 01.10.20 er at det 255 elever på Meråker skole.

Foreslåtte nedtrekk i kommende økonomiplanperiode:

1. Fra 01.04.21 er det foreslått et nedtrekk på 2 årsverk pedagog. Dette vil ha en helårsbesparelse på ca. kr. 1.3.mil i kommende planperiode.

Med grunnlag i prognosene over elevtallsutviklingen og redusert behov for spesialundervisning er det mulig å gjennomføre et nedtrekk i grunnbemanningen på Meråker skole. Konsekvensene av disse tiltakene kan være:

- redusert fleksibilitet ang. trinn, elevgrupper og gruppestørrelser
- redusert fleksibilitet ang "tidlig innsats"
- redusert fleksibilitet til å løse fravær på trinn
- vil ramme de sårbare elever som har tilretteleggingsbehov
- utfordringer med å ta ned tilbudet til elevene midt i et opplæringsår
- økt arbeidsbelastning derav mulig økt sykefravær (?)

Fra 01.04.2021 vil grunnskolen kunne disponere ei årsramme på 39, 5 årsverk.

Ansvar 2015 - «Alternativ opplæringsarena»

Her føres lønn på til sammen 1 årsverk. Tilbudet benyttes av elever som trenger et alternativ læringsrom, og økt tilpasset undervisning, og en praktisk tilrettelagt undervisning, i tråd med skolens satsingsområder. "Inn på tunet" har vært i bruk siden våren 2020.

Ansvar 2100 – Meråker grunnskole

På dette ansvaret budsjetteres det med ca. 35, 6 årsverk. (Rektor, inspektører, pedagogisk personale, merkantilt, og assistenter/fagarbeidere.).

DEKOM- Desentralisert ordning- lokal kompetanseutvikling

Den desentraliserte ordningen skal bidra til at alle skoleeiere gjennomfører egne kompetanseutviklingstiltak. Fylkesmannen, skoleeiere, lokal UH (universitet eller høyskoler) og andre relevante aktører skal samarbeide for å kartlegge behov for kompetanseutvikling og planlegge utviklingsarbeidet. Staten gir økonomisk støttet via Fylkesmannen til skoleeiere og UH. Fylkeskommunene deltar også i ordningen.

For mer informasjon: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/ny-modell-for-kompetanseutvikling-i-skole/desentralisert-ordning/desentralisert-ordning/>

Prosjektkoordinator for DEKOM er ansatt i 40 % stilling i Værnesregionen, for å samordne de ulike kompetanseutviklingstiltak og samarbeidsaktører.

I kommende planperiode skal ansatte jobbe med fagfornyelsen, og innføring av fornyet del i læreplanverket. Det er viktig at skolen har rammer for å ivareta både ledelse og deltakelse fra praksisfeltet i dette arbeidet.

For å lese mer om fagfornyelsen:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/>

For å lese mer om ny overordnet del:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/overordnet-del/>

Felles kompetanseløft for pedagogisk personale -MOOC- tilbud fra Høgskolen i Innlandet:

Det er enighet mellom skolens ledelse og tillitsvalgte at pedagogisk personale på Meråker skole skal ta felles etter- og videreutdanning - MOOC, med oppstart i oktober/november 2019. Dette er et felles program som handler om å få kunnskap og forståelse for fagfornyelsen. Siden nye læreplaner krever nye analyser og ny kompetanse. MOOC (Massive Open Online Course), innebærer nettbaserte moduler, som personalet jobber med på egen hånd, i fellesskap og i utviklingstid. På grunn av koronapandemien så vil skolen bruke lengre tid på dette arbeidet. Innføringen av KL20 (Kunnskapsløftet 2020) vil være et kontinuerlig arbeid i årene framover.

ECHO-Studien

Meråker skole skal delta i ECHO- studien, i samarbeid med Regional kunnskapssenter for barn og ungdoms psykisk helse og barnevern, i to år framover. Her påberegnes det ca. 8% stilling på en eller to fra skolen. I tillegg stiller helsesykepleiere som gruppeledere. Målet med studien er:

- Fokus på forebygging/lavterskeltiltak- virksomme tiltak.
- Lavterskeltiltak.
- Praktisk gjennomføring av samhandlingsreformen.
- Kompetanseheving av personell.
- Øke utbredelsen av forskningsbaserte programmer og kunnskap.
- Fokus på helsemyndighetenes ønske om fokus på tidlig intervensjon.

Dette arbeidet ble satt på vent i pandemien, men nå har dette arbeidet skal startes opp igjen.

Meråker kommunes overordnede dokument for Meråker skole er: strategisk plan for kompetanseutvikling og skoleutvikling ved Meråker skole for 2018-2021. Denne skal rulleres i kommende planperiode.

Budsjettdetaljer for Meråker skole i planperioden:

Meråker grunnskole har en forholdsvis ressurskrevende skoledrift. Elevtallet er nå på 255, og har nå stabilisert seg, men det er relativt få elever pr. trinn, dette er meget ressurskrevende. Opplæringsloven skal følges, og alle elever har krav på tilpasset undervisning, samt timer knyttet opp mot enkeltvedtak til spesialundervisning og grunnleggende norsk for flerspråklige elever. (Herunder samisk).

Ressursbruk til kontaktlærere: i budsjett legges det opp til å bruke 20 kontaktlærere, en kostnad på kr. 474 000,- Det vil ikke være mulig å bruke flere enn 2 kontaktlærere pr. trinn.

Det er lagt inn midler til delvis finansiering av videreutdanning for en pedagog skoleåret 2021/22. (Søknadsfrist 1.mars 2021). Skoleeier kan innvilge at flere lærere får videreutdanning, hvis det er flere søkere som ønsker relevant utdanning. (Dette må finansieres innenfor eksisterende budsjett).

Det er avsatt kr. 100 000,- til kompetanseheving for alle ansatte.

Skoleeier har fokus på at digitalisering skal bli gjennomgripende i alle fag i skolen og det er avsatt kr. 739 500,- til finansiering av datautstyr/leasing for ansatte og nettbrett til alle elevene. Dette gjør at vi kan snu vår grunnskoleopplæring til hjemmeundervisning på kort tid.

Skoleskyss er lagt inn med midtskyss, som er beregnet totalt med en årlig kostnad på kr. 990 000,- Øvrige ekskursjoner/leid skyss og budsjetteres med kr. 110 000,-

Leirskolen til Hitra er lagt inn i budsjett for 2021. Dette finansieres av statlig tilskudd (1/3), inntekter ved 17.mai arrangement (1/3), og kommunal andel (1/3).

Svømmehallen vil være åpen fra høstferien, til vinterferien. Skolen må prioritere å ha intensiv opplæring til elevene, spesielt for å følge Opplæringslovens krav om at alle elever skal kunne svømme etter 4. årstrinn. Dette kan medføre at de eldre elevene ikke får like mye svømming i sin timeplan.

Det vi har oversikt over av inntekter for gjesteelever i vår kommune, samt utgifter til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner er lagt inn i budsjett. Her er det viktig at det vises forståelse for at på dette ansvaret kan det påløpe store uforutsette utgifter ved ytterligere fosterhjemsplasseringer fra vår kommune.

Elevene på u.trinnet ved Meråker skole vil kun få mulighet til å velge 2 valgfag (lovpålagt), og 2 valg innenfor fordypningsfagene.

Skoleeier er pålagt å legge fram en årlig kvalitetsmelding for skoler basert på bl.a nasjonale prøver, eksamensresultater og elevundersøkelsen. Denne defineres om til kvalitetsmelding for oppvekst og kommer våren 2021.

Ansvar 2102 - Undervisning grunnleggende norsk

Under dette ansvaret så er det lagt inn 1,45 årsverk. Undervisningstiltakene drives med bakgrunn i de nye bestemmelsene om morsmålsundervisning, tilleggsopplæring i norsk og to-språklig fagopplæring. Under dette ansvaret så føres det undervisning av bosatte flyktninger. Disse elevene har krav på særskilt norskopplæring (enkeltvedtak), og hvis det i tillegg blir behov for ytterligere enkeltvedtak, (spesialundervisning), så må det tas fra den avsatte budsjettramme.

Ansvar 2104 – SFO

Her budsjetteres det med 2,82 årsverk.

SFO har et åpningstilbud fra kl.06.45 til kl.16.30 hver dag. Avdelingen ledes av SFO-leder i 100% stilling.

SFO følger skoleruta. Dvs. stengt i alle ferier. Unntatt oppstart 01.08, hvert år. Alternativet til barn som trenger et tilbud på sommeren er «63 grader nord» og «superuka» i de 2 første ukene i skolens sommerferie.

I skrivende stund så er det ca. 40 barn som benytter seg av SFO-tilbudet.

Det budsjetteres med inntekter på 10 plasser- inntil 5 timer pr.uke, 28 -plasser med inntil 10 timer pr. uke og 5 – plasser med inntil 15 timer. Erfaringsvis så er det disse tilbudene som benyttes mest. Merk at dette er anslått foreldrebetaling, og vi kan se at vi har en dreining mot at flere og flere velger «inntil 5 timer pr. uke».

Det budsjetteres med økt foreldrebetaling på ca. 3% på dette ansvaret.

Nye satser fra 01.01.21:

Inntil 5 timer pr. uke:	kr. 935,- pr. måned.
Inntil 10 timer pr. uke:	kr. 1 865,- pr. måned.
Inntil 15 timer pr. uke:	kr. 2 320,- pr. måned.
Over 15 timer pr. uke:	kr. 3 180,- pr. måned.

Det kreves foreldrebetaling for 10. mnd. januar og juli er betalingsfrie måneder.

Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.20 inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn. dvs. at hvis en husholdning har lavere inntekt enn kr. 574 750,- så har man krav på redusert foreldrebetaling i Regjeringen Solberg innfører fra 01.08.21 i tillegg inntektsgradert foreldrebetaling i SFO for 3. og 4.trinn, dvs. Det er gratis SFO for barn med særskilte behov fra 5.-7-trinn.

Merk: Det er ikke budsjettert med mindreinntekt her, da det er meget vanskelig å forutse inntektstapet. Et eventuelt inntektstap vil bli skissert i 2. tertialrapport for 2021.

Målet er å skape et trygt og godt SFO-tilbud som en integrert del av skolens øvrige virksomhet, og en må tilpasse aktiviteten og tilbudet etter de økonomiske rammene som er tilgjengelig.

Forslag til tiltak i kommende økonomiplanperiode:

I kommunestyremøte 31.august ble det fremmet forslag om at SFO- skal ha åpent hele året. Dvs. slik som barnehagene har. Kommunedirektøren har regnet på forslaget, og ser at dette vil medføre et økt driftsbudsjett på ca. kr. **210 000,-** SFO vil da ha åpent hele året, unntatt at det vil bli feriestengt i 3 uker. (Uke 29, 30 og 31.)

Kommunedirektøren foreslår følgende tiltak på dette ansvaret:

1. Det innføres 11.mnd.betaling for bruk av SFO. (Beregnet inntektsøkning på kr.80 000,-)
2. SFO-har et tilbud hele året som innbefatter:
 - tilbud om sommeren (stengt i ukene 29,30 og 31)
 - tilbud i høst og vinterferien
 - stengt i romjul og den stille uke i påska
3. For å finansiere dette legges "sommeraktiviteten" inn i SFO-tilbudet.

Totalt vil en avvikling av "superuka og 63 grader Nord" kunne finansiere deler av et helårlig tilbud, med en kommunal egenandel på ca. kr. 100 00,-

Det er gjort foreløpige kostnadsberegninger (dette er skissert opp pga. at det skal være mulig å bestemme når SFO-skal være åpent).

Om et utvidet SFO- tilbud får stor etterspørsel må vi bemanne med 2-4 ansatte. Ved større etterspørsel enn dette må bemanningen økes.

Kostnad for full åpning (6.30-16.30, man-fre) i høstferie med 2-4 ansatte:	<u>ca. 35.000-70.000 kr.</u>
Kostnad for full åpning (6.30-16.30, man-fre) i vinterferie med 2-4 ansatte:	<u>ca. 35.000-70.000 kr.</u>
Kostnad per uke SFO holder åpent utenfor skoleruta med 2 ansatte:	<u>ca. 35.000 kr.</u>
Kostnad per uke SFO holder åpent utenfor skoleruta med 4 ansatte:	<u>ca. 70.000 kr.</u>
Total kostnad ved en økning av SFO tilbudet med 8 uker, fra 38 uker til 46 uker:	<u>280.000-560.000 kr.</u>

Foreløpig anslag av merkonstanter:

Anslåtte merkostnader lønn	kr.	280 000,- (med sosiale utgifter)
Renhold (ekstra i 8 uker)	kr.	70 000,-
Ekstra materiell/mat	kr.	40 000,-
-økning i foreldrebetaling	kr.	80 000,-
-utgifter til sommeraktivitet	kr.	100 000,-
Total merutgift for kommunen	kr.	210 000,-

Positivt:

- Barna fra 1.-4 trinn får et helårlig aktivitetstilbud.
- Assistentene/fagarbeiderne på skolen har mulighet til å utvide sine stillinger til opptil 100%.
- Forutsigbart for foreldre/foresatte.
- Kommunen sparer lønnsmidler på å arrangere "sommeraktiviteten."
- De sårbare barna vil ha et aktivitetstilbud hele året.

Negativt:

- Det vil ikke være et aktivitetstilbud for barn på 5.-7.trinn i sommerferien.
- Midler fra BUF-dir (barnefattigdomsmidler) kan man ikke regne med å få innvilget.
- Kostnaden for foreldre/foresatte vil øke med en ekstra måned.

Kommunedirektøren foreslår at SFO- gjennomfører en brukerundersøkelse, på dette ansvaret, slik at det er foreldre/foresatte som benytter seg av tilbudet blir hørt i dette.

Endringene for helårlig SFO- ønskes innført fra 01.01.2021.

Ansvar 2108- Den kulturelle skolesekken

Ansvaret er knyttet opp mot kulturelle opplevelser, hvor elevene får tilbud om konsert, teater osv, i skoletid, etter Trøndelag fylke sitt årshjul. Tiltaket er fullfinansiert fra Trøndelag Fylkeskommune. (Kr. 30 000,-).

Ansvar 2111- Skolemåltid.

Alle grunnskoleelevene fra 5.-10-trinn har siden 2017 fått et tilbud om sunn skolefrokost, samt tilbud om å smøre seg matpakke til lunsj. Frokost blir servert i kantina på ungdomstrinnet, i murbygget på mellomtrinnet. De aller minste har fått tilbud om frukt midt på dagen. Enkelte dager har det vært tilbud om varmmat. Det budsjetteres med en utgift på kr. 340 000,- på ansvaret. Dette er 50 % stillingsressurs, og ca. kr. 50 000,- til matutgifter.

Dette har vært et meget populært lavterskeltiltak. Tilbakemeldingene fra elever, foreldre og lærere er meget positiv. Elevene sier at dette er en god start på dagen og elevene gleder seg til å starte dagen med en sunn, trivelig og sosial frokost. Dette er i samarbeid med Frivilligsentralen og Meråker pensjonistlag. *Vi håper at vi kan sette i gang tilbudet igjen, når vi er "ferdige" med koronapandemien.*

Det er kun positive tilbakemeldinger på ordningen, og det har fungert veldig bra med at elever også deltar i forberedelsene. Det er ønskelig å kunne *utvide tilbudet* til å gjelde alle elevene, og også kunne servere lunsj, enkelte dager. (Dette vil vi forsøke å innføre, når vi er over koronapandemien).

Ansvar 2200 - Meråker kulturskole**Budsjett for Meråker kulturskole for planperioden:**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kulturskolen						
Lønn og sosiale kostnader	1 714	1 784	1 518	1 518	1 518	1 518
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	106	107	103	103	103	103
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	134	102	110	110	110	110
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	1 954	1 993	1 731	1 731	1 731	1 731
Salgsinntekter	-440	-430	-463	-463	-463	-463
Overføringer med krav om motytelse	-113	-107	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-553	-537	-463	-463	-463	-463
Nettoutgifter	1 401	1 457	1 268	1 268	1 268	1 268

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplan for perioden 2021-2024 innebærer noen endringer for kulturskolen.

Kulturskolen har et variert tilbud til barn og unge, og kan tilby ca. 140 elevplasser. Det er viktig å kunne opprettholde dagens elevtall, rammetimetall og 2,48 årsverk. Erfaringsmessig er det stabil søkermasse fra år til år. Heldigvis er det få elever på venteliste. Kulturskolen bør fortsatt prioritere rekruttering av elever til Meråker skolekorps, spesielt i årene framover. Mange korpsmusikanter sluttet til sommeren 2020. Det er også viktig å rekruttere elever til Meråkers tradisjonsinstrumenter som fiolin og trekkspill

I tillegg til stillingsressurs kjøpes det tjenester for kr 110.000,- (fiolinopplæring).

Det er lagt til grunn en økning i kulturskoleavgifta med ca. 3 % for 20201. Instrumentleie står uendret. Økningen vil gi en merinntekt på ca. kr. 20 000,-.

Nye betalingssatser fra 01.01.2021

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama, tegning	Kr. 2070,-
Barnekor, leik, dans og rytme	Kr. 760,-
Leie av instrument	Kr. 150,- (ingen økning)

- Det gis 50 % søskenmoderasjon
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg, gis 10 % rabatt på korpsinstrument.
- Meråker kommune betaler 40 % av lønn til korpsdirigenten. (Tilsvare kr. 56 000,-)

Målet er å gi alle som ønsker det ei tilpassa opplæring i kulturskolen, og gi de kulturelle opplevelser gjennom et organisert fellesskap

Nedtrekk i kommende økonomiplanperiode:

Kommunedirektøren foreslår at Meråker kommunes delfinansiering av stillingen til korpsdirigent avvikles. Tiltaket foreslås kuttet med kr. 56 300,- Konsekvensene her er at Meråker skolekorps får redusert sine inntekter.

Ansvar 2530 - Egga barnehage

Forslaget til budsjett 2021 og økonomiplanen for perioden 2021-2024, innebærer ingen vesentlige endringer.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Egga barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	10 907	10 465	10 321	10 321	10 321	10 321
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	346	354	348	348	348	348
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	6	5	5	5	5	5
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	11 260	10 824	10 674	10 674	10 674	10 674
Salgsinntekter	-1 944	-2 186	-2 037	-2 037	-2 037	-2 037
Overføringer med krav om motytelse	-72	-111	-56	-56	-56	-56
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 015	-2 297	-2 093	-2 093	-2 093	-2 093
Nettoutgifter	9 245	8 527	8 580	8 580	8 580	8 580

På dette ansvaret så er det budsjettert med 16,4 % årsverk. Barnehagen har plass til 100 barn fra de minste til de største. Fra 01.01.21 er det beregnet 64 barn.

(Betalingssatser og reduksjoner i foreldrebetaling står skissert under ansvar 2500- barnehageadministrasjon, og i DEL 3 i dokumentet).

Virksomheten styres etter Egga barnehage sin vedtatte **virksomhetsplan for 2018-2023**, utdrag:

- Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg.
- Barna skal utvikle sosial kompetanse.
- Barna skal lære og utvikle dannelsesprosesser.
- Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.

Virksomhetsplanen for Egga barnehage er å finne på Meråker kommunes nye hjemmeside:

www.meraker.kommune.no

Ansvar 2540 - Tollmoen barnehage**Budsjett for Tollmoen barnehage for planperioden 2021-2024**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Tollmoen barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	7 256	8 007	7 908	7 908	7 908	7 908
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	337	339	337	337	337	337
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	9	12	12	12	12	12
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	7 603	8 359	8 257	8 257	8 257	8 257
Salgsinntekter	-1 188	-1 279	-1 521	-1 521	-1 521	-1 521
Overføringer med krav om motytelse	-73	-170	-170	-170	-170	-170
Overføringer uten krav til motytelse	2	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 259	-1 449	-1 691	-1 691	-1 691	-1 691
Nettoutgifter	6 344	6 910	6 566	6 566	6 566	6 566

På dette ansvaret så er det budsjettert med 12,3 årsverk. Fra 01.01.21 er det beregnet 48 barn i barnehagen.

(Betalingssatser og reduksjoner i foreldrebetaling står skissert under ansvar 2500- barnehageadministrasjon, og i DEL 3 i dokumentet).

Virksomheten styres etter Tollmoen barnehage sin vedtatte **virksomhetsplan for 2018-2023**, utdrag:

- Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.
- Barna skal lære om bærekraftig utvikling og dannelse.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barna skal lære om fysisk aktivitet, helse og kosthold.
- Barna skal lære om digitale verktøy med tanke på livslang læring.

Virksomhetsplanen for Tollmoen barnehage ligger på kommunens hjemmeside:

www.meraker.kommune.no

Kulturavdelingen

Budsjett for kultur for planperioden- ansvarene 2600, 2603, 2605, 2607, 2610, 2630, 2631 og 2632:

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplanen for 2021-2024

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kulturavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	838	782	151	151	151	151
Kjøp som inngår i kommunal tjensteproduksjon	171	204	83	83	83	83
Kjøp som erstatter kommunal tjensteproduksjon	155	64	25	25	25	25
Overføringer	652	860	1 410	860	860	860
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2	0	0	0	0	0
Sum kostnader	1 819	1 911	1 670	1 120	1 120	1 120
Salgsinntekter	-1	-120	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-251	-85	-135	-135	-135	-135
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	-550	0	0	0
Sum inntekter	-252	-205	-685	-135	-135	-135
Nettoutgifter	1 566	1 706	985	985	985	985

Ansvar 2600 - Kulturadministrasjonen

Her føres lønn på 40% kulturkonsulent og 8 % kinoassistent.

Sektoren har sekretariatsansvaret for råd og utvalg

- Meråker sang- og musikkråd.
- Meråker idrettsråd.
- Stadnamnutvalget.
- 17.maikomiteen.
- Innvanderrådet.
- Prosjektledelse av Vern Gilså, Lillefjell og gamle Stordalsvei.

Arbeidet styres etter vedtatt kulturplan for 2018-2021. PS 107/17 som ble vedtatt 21.11.2017.

Arbeidet med kulturminneplanen skal igangsettes i første del av 2021.

En av de største oppgavene kulturkontoret har ansvaret for er behandlingen av spillemiddelsøknadene for Meråker. Den ene kulturkonsulenten jobber nesten hele sin stilling på 40% med spillemidlene. Det vises for øvrig til egen sak om prioriteringer av spillemiddelsøknader for 2021.

Mulige driftsreduksjoner:

Kommunedirektøren foreslår at Bygdakinoen avvikles i den form den er i dag, pga. meget lavt besøkstall. Dette vil gi en besparelse på ca. kr. 70 000,- Det foreslås istedenfor å arrangere store kinovisninger noen ganger i året for bygdas innbyggere.

Ansvar 2603 - Øvrig kulturtiltak.

Post 1470 Overføring til andre private: Totalt	kr. 210 000,-
Kulturmidler 2021 USOK – driftstilskudd	kr. 195 000,-
Kulturprisen	kr. 15 000,-

Innspill fra innvandrerrådet av 08.10.20 (se vedlegg)

“Meråker innvandrerråd ønsker å fremme tiltak som kan bidra til økt aktivitet for barn og unge innen kultur og idrett. Vi antar at økonomi kan være til hinder for deltagelse på flere arenaer, både innen kultur og idrett. Innvandrerrådet ønsker å få utredet mulighetene for at barn og unge av økonomisk vanskeligstilte familier kan delta i kulturskolen, på idretts- og korpsturer og andre arenaer/ arrangement der kommunen kan gå inn og støtte dette helt eller delvis.

En utredning kan kanskje ta høyde for ulike økonomiske kriterier som er naturlig å legge til grunn for å få støtte til deltagelse, og si noe om hvilke økonomiske ressurser som kreves fra kommunen, og om det er mulig å bearbeide dette inn i neste års budsjett, eventuelt konsekvenser av dette.”

Kommunedirektøren ser at dette er et godt inkluderingstiltak, og det kan være mulig at flere kan delta i kulturelle og idrettslige aktiviteter. Sektorsjefen vil utarbeide søknadskriterier for hvem som kan komme inn under denne ordningen. Vi ser for oss at dette må gjelde for alle innbyggere med lav husholdnings-inntekt. Det forsøkes også samtidig å søke BUF-dir midler (fattigdomsmidler), til dette formålet.

Søknad om årlig driftstilskudd fra Historielaget og Stasjonens venner (se vedlegg), med kr. 10 000,- avslås, da de kan søke om tilskudd under andre ordninger.

Ansvar 2605 - Folkehelse og kultur

Her er det tilskudd fra TFK med kr. 54.000,-

Følgende tiltak videreføres som tidligere:

Til Topps i Meråker	kr. 8.000,-
Ut i Meråker	kr. 8.000,-
Samefolkets nasjonaldag	kr. 5.000,-
Sum:	kr. 21.000

Søknadsfrist for øvrige folkehelsetiltak settes til 1.mars 2021.

Det ble satt av kr. 50 000,- til tilrettelegging av turstier i kommunen for 2018,2019 og 2020. Tilsvarende beløp settes av for året 2021. Dette for å øke tilgjengeligheten for innbygger og turister som ferdes i naturen.

Ansvar 2607 - Kulturtiltak eldre

Budsjetteres med refusjoner fra Trøndelag Fylkeskommune på kr. 34000,- Går til kulturelle tiltak for eldre.

Ansvar 2610 - Stiftelsen Meråker-Musea

Siden 2017 har driftstilskuddet til musea vært kr. 400 000,- For budsjett 2021 foreslås driftstilskuddet redusert med kr. 50 000,- for kommende økonomiplanperiode. Det foreslås i tillegg en engangsbevilgning på kr. 440 000,- (eks. moms), for å gjøre tiltak på Industrimuseet i Kopperå.

Saken om framtidig museumsdrift vil bli lagt fram 30. november for kommunestyret. Arbeidsgruppa for framtidig museumsdrift, ber kommunestyre ta til orientering et ønske om å videreføre den museumsdriften som er i dag: Pulden, Gilså og Industrimuseet, som driftes av Stiftelsen Meråker-Musea.

Arbeidsgruppa ber kommunestyret prioritere innvendige investeringer ved Industrimuseet under behandlingen av økonomi og budsjett for 2021. Kostnadsramme kr. 440.000,- eks. mva, av totalt kr. 800.000,- eks. mva. Hvorpå kr.360.000 eks. mva. finansieres av Stiftelsen Meråker-musea selv.

Det ligger inn en forutsetning at byggeier (NTE) utbedrer det nødvendige vedlikeholdet utvendig slik at bygget blir tett. (Jmf leieavtalen mellom Meråker kommune og NTE av 1993).
Ny museumsplan vil bli komme til politisk behandling i starten av 2021.

Ansvar 2630 - Ungdommens Kulturmonstring

Bevilgningen fra 2020 beholdes, med kr.34000,-

Ansvar 2632 - Ungdomstiltak-aktiv sommer

Sommeren 2012 ble «aktiv sommer» satt i gang for elever på mellomtrinnet, og utvidet til å gjelde elever på 1.-4.trinn. Dette har vært et godt benyttet tilbud for barn og unge i kommunen, fordi SFO- ikke har hatt et helårlig tilbud.

Kommunedirektøren foreslår at man kutter dette tiltaket, og reduserer utgiftene med kr. 100 000,- Dette for å delfinansiere helårlig SFO. (Se ytterligere forklaringer under Meråker skole-SFO).

Oppsummering:

Dette viser et stramt driftsbudsjett for alle avdelinger i sektoren. Meråker kommune vil likevel ha et godt tilbud innenfor barnehage, skole, voksenopplæring, og bosetting av flyktninger, og et velutviklet kultur- og idrettstilbud, bibliotek og kulturskole.

Sektoren står overfor store utfordringer i kommende planperiode:

- Jobbe med å sette inn gode tiltak for å skape et enda bedre psykososialt arbeidsmiljø, tilrettelegge for ansatte med helsemessige utfordringer slik at vi kan forebygge sykefravær, og øke jobbnær- værsprosenten.
- Ferdigstillelse av planene for framtidig skolebygg og romløsninger på Meråker skole.
- Fortsett gjennomføre et godt etter- og videreutdanningstilbud for lærere i skolen i tråd med retningslinjene «Kompetanse for kvalitet- felles satsing på videreutdanning», 2016-2025.
- Utvikle kvaliteten og læringstrykket for elevene på Meråker skole ved å styrke utviklingsarbeidet og legge opp til godt samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser.
- Redusere ressursbruken til spesialundervisning. Konkretisere bruk av *tilpassa undervisning* framfor vedtak om spesialundervisning.
- Fortsette å bosette flyktninger i gjeldende økonomiplanperiode.
- Flyktingetjenesten og voksenopplæringa vil ha fokus på å yte et kvalitetsmessig og godt tilbud, og vil stadig være i omorganisering, ut ifra antall bosettinger av flyktninger pr. år, og derav antall elever på voksenopplæringa.
- Følge opp de bosatte flyktingene med veiledning, bistand og utdanning. Slik at de kommer ut i varig jobb.
- Ny Integreringslov som trer i kraft 01.01.2021.
- Ha jevn bosetting slik at vi har en forutsigbarhet i integreringstilskuddet og norsktilskudd til undervisning.
- Følge opp ny rammeplan for barnehagene, som trådte i kraft fra 1. aug. 2017.
- Iverksette tilsynsoppgaver innen skole, barnehage og øvrige tjenestetilbud fra Fylkesmannen i Trøndelag, med basis i en egne strategiske utviklings- og kvalitetssikringsplaner.
- Utvikle Meråker bibliotek i tråd med nasjonale satsingsområder med direkte- formidling, «mer-åpent bibliotek,» og være en aktiv møtearena.
- Fortsett gi et godt og variert kulturtilbud.
- Kvalitetsmelding for oppvekst (tilstandsrapport), vil bli lagt fram til politisk behandling våren 2021.
- Revidering av museumsplanen og framtidig plan for Museumsdrift i Meråker kommune vil komme til politisk behandling.
- Plan for framtidig bemannings og kompetansebehov for grunnskolen, voksenopplæringa og barnehagene, i planperioden, vil bli utarbeidet i løpet av våren 2021.
- Sektoren må fortsette å ha høyt fokus på stabil økonomikontroll, spesielt på Meråker skole.

- Forberedelse til Barnevernsreformen (Oppvekstreformen) m skal være gjeldende fra 01.01.2022.
- Planlegging for å bygge/renovere Meråker grunnskole.
- **Fortsatt ha høyt fokus på smittevern, for å unngå smittespredning av Covid-19. Dette arbeidet ser vi for oss vil vare i store deler av 2021.**

5.5 Sektor helse, pleie og omsorg

Sektor helse, pleie og omsorg omfatter bostøtteordninger, ulike tjenester for funksjons- hemmede, legekonsultor og helsestasjon, psykisk helsevern, fysioterapitjeneste, institusjonsbasert omsorg som sykehjem, og hjemmebaserte tjenester som omsorgsboliger, kjøkken, dagsenter, hjemmehjelp og hjemmesykepleie. I tillegg kommer interkommunale tjenester innenfor helse, og NAV hvor Stjørdal kommune er vertskommune.

Sektoren ledes av sektorsjefen og hver avdeling ledes av en enhetsleder som er underlagt sektorsjefen. Utvalg for helse, pleie og omsorg (UHPO) er overordnet organ for sektoren med formannskap og kommunestyret som overordnede.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor helse, pleie og omsorg						
Sum kostnader	97 179	93 897	93 548	93 433	93 703	93 703
Sum inntekter	-21 191	-22 120	-22 605	-22 605	-22 605	-22 605
Nettoutgifter	75 988	71 776	70 942	70 828	71 098	71 098

Forslaget til budsjett for 2021 innebærer noen endringer. For årene 2022 og videre i planperioden er det lagt inn rammekutt for sektoren. Endringene og rammekuttet blir kommentert videre i dette budsjettet under de aktuelle ansvarsene.

Det er for år 2021 budsjettet med en bemanning på 90,51 årsverk. Dette er ca. 3,15 årsverk lavere enn i 2020. Dette skyldes foreslåtte driftsendringer nevnt i tabellen under. Budsjettet for år 2021 er ellers basert på samme aktivitetsnivå som for år 2020.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

Driftsendringer sektor helse, pleie og omsorg	2021	2022	2023	2024
3010: Fagutvikler/systemadm. Legges til nye avdelingsledere	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
3010: Nytt tiltak etter avslutning av avtale med Stjørdal kommune	0	-5 200 000	-5 200 000	-5 200 000
3200 - Reduksjon 40% stab legekonsultor	-114 119	-228 239	-228 239	-228 239
3200: Avvikle turnuslegeordning	-386 624	-386 624	-386 624	-386 624
3300: Avvikle turnusfysioterapeutstilling	-225 000	-225 000	-225 000	-225 000
3614-6: Helseplattformen 2020	0	0	270 000	270 000
3614-6: Innføre årsturnus sykehjemmet	-98 379	-98 379	-98 379	-98 379
Sum driftsendringer	-1 324 122	-6 638 242	-6 368 242	-6 368 242

For nærmere informasjon om de enkelte tiltakene se kommentarer under enhetene.

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret (fellestjenester) for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	7 313	8 838	7 797	7 797	7 797	7 797
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	765	1 192	1 220	1 220	1 220	1 220
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	13 266	9 019	10 042	10 042	10 042	10 042
Overføringer	386	437	437	437	437	437
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1 155	0	0	0	0	0
Sum kostnader	22 885	19 486	19 497	19 497	19 497	19 497
Salgsinntekter	-601	-693	-643	-643	-643	-643

Overføringer med krav om motytelse	-1 360	-1 477	-1 543	-6 743	-6 743	-6 743
Overføringer uten krav til motytelse	-600	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-404	-100	-100	-100	-100	-100
Sum inntekter	-2 966	-2 270	-2 286	-7 486	-7 486	-7 486
Nettoutgifter	19 919	17 216	17 210	12 010	12 010	12 010

Følgende ansvar inngår nå i fellestjenestene. 3000 komite for HPO, 3003 Værnesregionen, 3010 sektoradministrasjonen, 3015 Kompetansehevende tiltak, 3016 Refusjon lovpålagte tjenester, 3110 helsesøstertjeneste, 3119 Frivilligsentralen, 3300 fysioterapitjeneste, og 3800 psykiatritjenesten.

Fra år 2022 er det lagt inn en rammereduksjon på kr 5.200.000. Dette er ved utløpet av avtalen om salg av 7 døgnplasser til Stjørdal kommune. Hvordan denne budsjettreduksjonen skal gjennomføres må en utrede nærmere utover i 2021.

For nærmere kommentar om tjenestene se kommentarer under de enkelte ansvarene.

3000 Utvalg for HPO

Her budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av utvalget for helse, pleie og omsorg. Budsjettet for år 2021 er basert på aktiviteten i 2020 korrigert for økt godtgjørelse. Budsjettet er derfor ført opp med en nettokostnad på kr 50 293,-.

3003 Værnesregionen – HPO

De kostnadene som er budsjettet på dette ansvaret for år 2021 er Meråker kommunes andel av kostnadene til interkommunalt samarbeid om Værnesregionen DMS, plasser for øyeblikkelig hjelp døgnopphold i DMS, interkommunal samfunnsmedisinsk enhet, legevakt, responscenter, og interkommunalt forvaltningskontor. Alle kostnader til det interkommunale NAV tjenesteområdet er også ført på dette ansvaret.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene i sektoren.

Tjeneste	2021	2022	2023	2024
Samfunnsmedisinsk enhet/Frisklivssentral	597 000	597 000	597 000	597 000
Legevakt	1 444 000	1 444 000	1 444 000	1 444 000
Responscenter	285 000	285 000	285 000	285 000
NAV bemanning	1 853 000	1 853 000	1 853 000	1 853 000
NAV kvalifiseringsstønad	1 125 000	1 125 000	1 125 000	1 125 000
NAV livsopphold m.m.	1 450 000	1 450 000	1 450 000	1 450 000
Psykolog barm og unge	201 000	201 000	201 000	201 000
DMS, intermediær sengepost	672 000	672 000	672 000	672 000
DMS øyeblikkelig hjelp	837 000	837 000	837 000	837 000
Forvaltningskontor	1 114 000	1 114 000	1 114 000	1 114 000
Sum	9 578 000	9 578 000	9 578 000	9 578 000

Meråker kommunes andel i samarbeidene er satt opp i samsvar med behandlingen i Værnesregionen og er for 2021 budsjettet med kr 9.578.000. Dette er i tråd med behandlingen i Værnesregionen.

Det er som vanlig usikkerhet omkring tiltaksbudsjettene til NAV.

3010 Sektoradministrasjonen

På dette ansvaret budsjetteres utgifter til administrasjon av sektoren. Det er 2,75 årsverk fordelt på sektorsjef og konsulentstillinger. Det forventes også i 2021 et høyt aktivitetsnivå.

Det er i budsjettforslaget lagt inn en reduksjon på 75 % stilling som fagutvikler/systemadministrator, som oppfølging av kommunestyrevedtak i sak 18/20 hvor det i pkt 4 i vedtaket var føringer om at økte kostnader som følge av omorganisering skulle finansieres med økte inntekter eller utgiftsreduksjoner. Konsekvensene hvis dette blir gjennomført blir at sektorens evne til å følge opp fagutvikling blir noe redusert, men dette er vurdert som forsvarlig. Noe av dette kan kompenseres ved at de nye enhetslederne ved sykehjemmet vil få dette ansvaret overført.

Driftspostene på ansvaret er også redusert til et minimum. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.745.430. Dette er en reduksjon i forhold til budsjettet for år 2020 på ca. kr 59.914, og skyldes korrigeringer av enkeltposter knyttet til lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift.

3015 Kompetansehevede tiltak

På dette ansvaret er det for år 2021 budsjettert med kostnader til kompetanseheving for ansatte i sektoren. Det er budsjettert med kr 420.114 i kostnader. Det er også budsjettert med et statlige tilskudd til kompetanseheving. Det er vanskelig å budsjettere eksakt beløp i tilskudd, da en ikke vet hvor mye som innvilges før i mars/april 2021. Budsjettet er satt opp med inntekter (statlige tilskudd) på kr 200.000,- slik at nettokostnaden blir kr 220 114,-.

3016 Refusjon lovpålagte tjenester

På dette ansvaret er det budsjettert med Meråker kommunes andel av kostnadene til krisesenter, overgrepsmottak og incestsenter. Alle disse tjenestene er lovpålagte og løses i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag. Videre er det på dette ansvaret budsjettert med kostandene til norsk pasientskadeerstatning og kostnadene ved gjesteinnbyggere i fastlegeordningen. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 524.000.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene.

Diverse tilskudd	2 021	2 022	2 023	2 024
Interkommunalt samarbeid incest og overgrep	34 000	34 000	34 000	34 000
Interkommunalt krisesenter	120 000	120 000	120 000	120 000
Norsk pasientskadeerstatning	70 000	70 000	70 000	70 000
Gjesteinnbyggere fastlegeordningen	300 000	300 000	300 000	300 000
Sum driftsendringer	524 000	524 000	524 000	524 000

3110 Helsepsykiertjeneste

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til 2,2 årsverk helsepsykiere inkludert koordinator en 50 % stilling som miljøterapeut og kjøp av jordmor ressurs tilsvarende 20 % stilling. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 1.951.827,- Dette er en økning på kr 31899,- i forhold til budsjettet for år 2020 og skyldes økte kostnader til kjøp av jordmor ressurs og noe økning på post for medisiner og utstyr. Inntektene fra brukerbetaling og refusjoner utgjør kr 538.000.

3119 Frivilligsentralen

Her budsjetteres kostnader til frivilligsentralen. Det er for 2021 lagt til grunn en bemanning på ½ årsverk for leder av sentralen. Budsjettet for år 2021 er satt opp med en nettokostnad på kr 192.093. Dette er en reduksjon fra 2020 og skyldes at tilskuddet til frivilligsentralen nå er øremerket og ført på ansvaret. Tilskuddet er på kr 275.000. Pr år.

3300 Fysioterapitjeneste

Her budsjetteres kostnader til kommunens fysioterapitjeneste. Det er for 2021 lagt til grunn en bemanning på 3 faste fysioterapeuter fordelt på 2,6 årsverk. Det er videre en 40 % stilling som ergoterapeut.

Det er i budsjettforslaget lagt inn en reduksjon på 100 % stilling som turnus fysioterapeut. Konsekvensene hvis dette blir gjennomført blir dårligere kapasitet ved kurativ behandling, og mindre forebyggende trening for eldre. Tjenesten blir også mere sårbar da det blir færre ansatte.

Budsjettet for år 2021 er satt opp med en nettokostnad på kr 1.433.827. Dette er en reduksjon på kr 2.618, og skyldes korrigering av enkeltposter.

3800 Psykisk helsevern

Psykiatritjenesten er et lavterskeltilbud til personer med psykiske lidelser som har behov for samtaler, følge til lege, butikk eller som har behov for hjelp til å administrere medisiner. På dette ansvaret budsjetteres kostnader knyttet til 1,5 årsverk som psykiatrisk sykepleier/vernepleier, og tjenestetilbudet til personer med psykiske lidelser.

Budsjettet for år 2021 er satt opp med en nettokostnad på kr 1 176 887,-. Dette er en økning på kr 25.282. Dette skyldes i hovedsak en økning i kostnadene knyttet lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift.

3200 Legekontoret

Tabellen viser budsjettet for 2021 og økonomiplanen for perioden 2021 – 2024 for legetjenesten.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Legetjeneste						
Lønn og sosiale kostnader	4 828	4 966	4 127	4 013	4 013	4 013
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	723	947	1 041	1 041	1 041	1 041
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	183	400	300	300	300	300
Overføringer	70	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	5 805	6 313	5 468	5 354	5 354	5 354
Salgsinntekter	-501	-710	-710	-710	-710	-710
Overføringer med krav om motytelse	-777	-1 190	-654	-654	-654	-654
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 279	-1 900	-1 364	-1 364	-1 364	-1 364
Nettoutgifter	4 526	4 413	4 104	3 990	3 990	3 990

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 4.104.000. Dette er en reduksjon på kr 309.000 i forhold til budsjettet for år 2020 og skyldes de foreslåtte reduksjonene i tillegg til nedjustering av inntektene. Alle kostnader til interkommunal legevakt føres på ansvar 3003.

Det er i budsjettforslaget lagt inn en reduksjon på en 40 % stilling som hjelpepersonell fra 1.7.2021. Konsekvensene av dette vil være en oppgaveforskyvning. Dette innebærer at legene selv må gjøre flere arbeidsoppgaver enn i dag.

Det også lagt inn en reduksjon på 100% turnuslege. Dette innebærer at turnuslegestillingen vil forsvinne. Konsekvensen av dette er at legetjenesten vil bli mer sårbar, da det blir færre leger ved kontoret. Legevaktbelastningen vil også bli større for de ordinære legene.

Inntektene fra brukerbetaling utgjør kr 1.364.000. Dette er justert ned med kr 536 000 i forhold til budsjettet for år 2020.

Sykehjemmet

Budsjettet for sykehjemmet er med virkning fra 2021 splittet i tre. Dette er korttidsavdelingen, langtidsavdelingen og aldersdement avdelingen. Det er satt opp egne ansvar for de enkelte avdelingene i budsjettet.

3614 Aldersdement avdelingen

Det er i budsjettet for 2021 budsjettert med 13,41 årsverk ved denne avdelingen. Avdelingen gir tjenester til personer med demens. Avdelingen er lokalisert i første etasje ved sykehjemmet.

3615 Langtidsavdelingen

Det er i budsjettet for 2021 budsjettert med 15,77 årsverk ved denne avdelingen. Avdelingen gir tjenester til personer med fast plass /langtids plass. Avdelingene er lokalisert i 2.etasje ved sykehjemmet.

3616 Korttidsavdelingen

Det er i budsjettet for 2021 budsjettert med 10,21 årsverk ved denne avdelingen, Avdelingen gir tjenester til personer med korttidsopphold.

Tall i hele 1000 kr	Regn- skap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Meråker sykehjem						
Sum kostnader	32 924	32 643	33 053	33 053	33 323	33 323
Sum inntekter	-9 626	-11 895	-12 355	-7 155	-7 155	-7 155
Nettoutgifter	23 298	20 748	20 698	25 898	26 168	26 168
Meråker sykehjem - AD						
Lønn og sosiale kostnader	0	0	9 982	9 982	9 982	9 982
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	0	0	681	681	771	771
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	0	15	15	15	15
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	0	0	10 678	10 678	10 768	10 768
Salgsinntekter	0	0	-1 800	-2 360	-2 360	-2 360
Overføringer med krav om motytelse	0	0	-4 089	-340	-340	-340
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	0	-5 889	-2 700	-2 700	-2 700
Nettoutgifter	0	0	4 790	7 978	8 068	8 068
Meråker sykehjem - langtid						
Lønn og sosiale kostnader	0	0	13 010	13 010	13 010	13 010
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	0	0	702	702	792	792
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	0	15	15	15	15
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	0	0	13 727	13 727	13 817	13 817
Salgsinntekter	0	0	-2 100	-2 800	-2 800	-2 800
Overføringer med krav om motytelse	0	0	-340	-340	-340	-340
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	0	-2 440	-3 140	-3 140	-3 140
Nettoutgifter	0	0	11 287	10 587	10 677	10 677
Meråker sykehjem - korttid						
Lønn og sosiale kostnader	0	0	8 130	8 130	8 130	8 130
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	0	0	488	488	578	578
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	0	30	30	30	30
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	0	0	8 648	8 648	8 738	8 738
Salgsinntekter	0	0	-900	-1 000	-1 000	-1 000
Overføringer med krav om motytelse	0	0	-3 127	-315	-315	-315
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	0	-4 027	-1 315	-1 315	-1 315
Nettoutgifter	0	0	4 621	7 333	7 423	7 423

Sykehjemmet omfatter 3 avdelinger med totalt 36 sengeplasser fordelt på 12 plasser på langtidsavdeling, 10 på korttidsavdeling og 14 på aldersdementavdeling. Det er i 2020 budsjettert med 39,39 årsverk på dette ansvaret. Dette er uforandret fra 2020.

Det er i budsjettforslaget lagt inn en reduksjon på kr 100.000. Dette ved at posten for innleie er redusert. Denne innsparingen er usikker men en mener det kan gjennomføres ved redusert sykefravær og en endring av dagens turnusordning til års turnus.

Det er også lagt inn at den tidligere sykepleier 1 stillingen inngår i finansieringen av de nye enhetslederstillingene.

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 20.698.000. Dette er en reduksjon på kr 50.000 i forhold til vedtatt budsjett for 2020.

Inntektene utgjør kr 12.355.000. Dette er en økning på kr 460.000 i forhold til budsjettet for år 2020. Økningen skyldes korrigeringer knyttet til økning av grunnbeløpet i folketrygden i tillegg til en justering av prisene for de 7 døgnplassene som selges til Stjørdal kommune.

Hjemmetjenestene

Budsjett for hjemmetjenesten i planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regn- skap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Hjemmetjenestene						
Lønn og sosiale kostnader	15 908	15 114	14 923	14 923	14 923	14 923
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 659	3 149	3 411	3 411	3 411	3 411
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	357	450	500	500	500	500
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3	0	0	0	0	0
Sum kostnader	19 927	18 713	18 834	18 834	18 834	18 834
Salgsinntekter	-1 327	-1 320	-1 270	-1 270	-1 270	-1 270
Overføringer med krav om motytelse	-1 309	-415	-450	-450	-450	-450
Overføringer uten krav til motytelse	-1	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-19	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 658	-1 735	-1 720	-1 720	-1 720	-1 720
Nettoutgifter	17 270	16 978	17 114	17 114	17 114	17 114

Tabellen viser budsjettet for 2021 og økonomiplanen for perioden 2021 – 2024 for hjemmetjenesten som består av ansvar 3609, ansvar 3612 og ansvar 3619.

For år 2021 viser budsjettet nettoutgift på kr 17.114.000. Dette er en økning i nettoutgiftene på kr 136.000. Årsaken til dette er korrigeringer av enkeltposter.

3609 Kjøkken

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av kjøkkenet og kantinen. Ved kjøkkenet og kantinen er det 4 personer i til sammen 2,28 årsverk. Disse smører frokost og kveldsmat til sykehjem og beboere i trygdeboliger samt noe ekstra i tillegg til at de betjener kantinen. Man har her et lager for tørrmat og en plass med ansvar for innkjøp og lagerhold av matvarer

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.978.287. Dette er en økning på kr 299.074, i forhold til budsjettet for år 2020. Dette skyldes økte kostnader på poster til lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift og matvarer.

3612 Dagsenteret

Dagsenteret har tilsatt tre aktivtører i til sammen 120 % stilling. Dagsenteret har åpent fire dager per uke og har vært en viktig bidragsyter til at behovet for institusjonsplasser i kommunen er redusert. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 1.129.446, noe som er en økning på kr 30.692 i forhold til budsjettet for år 2020. Dette skyldes i hovedsak en korrigering av enkeltposter knyttet til lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift. Brukerbetalingen er budsjettet til kr 180.000. For år 2021 er det også lagt inn kr 200.000 til kjøp av dagsenterplasser til demente ved et gårdsbruk gjennom ordningen inn på tunet.

3619 Hjemmebaserte tjenester

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Det er for år 2021 lagt til grunn en bemanning på 15,64 årsverk.

Budsjettet for hjemmebaserte tjenester er satt opp med en nettokostnad på kr 13.001.711, for år 2021. Dette er en reduksjon på kr 198.185, i forhold til budsjettåret 2020. Dette skyldes i hovedsak at 50 % stilling som sykepleier 1 er fjernet. Denne er lagt inn som finansiering på opprettelsen av tre enhetslederstillinger ved sykehjemmet. Det er også lagt inn økte kostnader til lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift.

3622 Omsorg for funksjonshemmet

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av Søgardsjale II og ellers alt tjenestetilbud til funksjonshemmede brukere. I budsjettet er det lagt til grunn at omsorg for funksjonshemmede har 18,24 årsverk. Dette er uforandret fra 2020.

Budsjett for omsorg funksjonshemmede for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regn- skap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Omsorg funksjonshemmede						
Lønn og sosiale kostnader	14 801	15 629	15 563	15 563	15 563	15 563
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	365	571	561	561	561	561
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	470	542	572	572	572	572
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	15 638	16 742	16 697	16 697	16 697	16 697
Salgsinntekter	-198	-120	-180	-180	-180	-180
Overføringer med krav om motytelse	-4 464	-4 200	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-4 662	-4 320	-4 880	-4 880	-4 880	-4 880
Nettoutgifter	10 975	12 422	11 817	11 817	11 817	11 817

Tabellen viser de budsjetterte kostnadene til drift av omsorg funksjonshemmet. For 2021 viser budsjettet en nettokostnad på kr 11.817.000. Dette er en reduksjon på kr 605.615, i nettokostnadene i forhold til budsjettet for 2020 og skyldes i hovedsak økte inntekter og statlig tilskudd. Budsjettet er korrigert for økte kostnader som følge av lønnsendringer, korrigering av vikarposter, poster for Søn-helligdag og nattillegg, pensjon, arbeidsgiveravgift og noen driftsposter. Det er lagt inn et statlig tilskudd på kr 4.700.000, Noe som er en økning på kr 500.000.

Investeringer i sektoren

Det foreslås følgende investeringstiltak i sektoren i planperioden 2021 – 2024:

Investeringer i sektor helse, pleie og omsorg			Budsjett
3614	Sykehjemmet	Signalanlegg	1 400 000
3619	Hjemmetjenesten	(EL)Bil	400 000
3619	Hjemmetjenesten	Velferdsteknologi	250 000
Sum investeringer 2021			2 050 000
3619	Hjemmetjenesten	(EL)Bil	400 000
3619	Hjemmetjenesten	Hjelpemiddellager	125 000
3619	Hjemmetjenesten	Velferdsteknologi	250 000
Sum investeringer 2022			775 000
3610	Sykehjemmet	Helseplattformen	360 000
3619	Hjemmetjenesten	(EL)Bil	400 000
3619	Hjemmetjenesten	Velferdsteknologi	250 000
Sum investeringer 2023			1 010 000
3619	Hjemmetjenesten	(EL) Bil	400 000
3619	Hjemmetjenesten	Velferdsteknologi	250 000
3619	Hjemmetjenesten	Hjelpemiddellager	125 000
Sum investeringer 2024			775 000

Kommentarer til investeringstiltakene:

3614 Sykehjemmet

Det er i investeringsbudsjettet for år 2021 lagt inn kostnader til innkjøp av nytt signalanlegg ved alle avdelinger på sykehjemmet. Dette fordi dagens anlegg ikke fungerer sikkert nok lengre. En vil søke om refusjon av 55 % av kostnadene fra Husbanken. For år 2023 er det lagt inn kostnader til innføring av helseplattformen. Dette er en investering som berører alle ansvarsene innenfor sektor for helse, pleie og omsorg, men en har valgt å legge kostnaden på ansvar 3614.

3619 Hjemmetjenestene, innkjøp av kjøretøy, velferdsteknologi og tekniske hjelpemidler

Det er i investeringsbudsjettet for år 2021 og hvert av årene i planperioden 2021 -2024 lagt inn kostnader til en ny bil til hjemmetjenesten. Dette er helt nødvendig for å kunne bytte ut de eldste bilene som er i drift innenfor denne tjenesten med moderne elbiler. Kostnadene til innkjøp av bilen er budsjettet til kr 400.000. Det er lagt til grunn at det byttes inn et kjøretøy slik at nettokostnaden blir 370.000. Det er videre lagt inn kostnader hvert av årene til innkjøp av diverse utstyr innenfor velferdsteknologi. For årene 2022 og 2024 er det også lagt inn kostnader til innkjøp av diverse tekniske hjelpemidler for utlån.

Nytt Omsorgbygg

Det er budsjettet at nytt omsorgsbygg prosjekteres i 2023 og at dette bygges i 2024. Dette prosjektet er skjøvet noe ut i tid. Årsaken til dette er at prognosene viser at behovet for disse boligene er noe senere enn tidligere antatt.

Utfordringer for sektoren i årene framover

Hvordan utvikle bærekraftige tjenester i årene fremover? Dette er den aller største utfordringen for sektor for helse, pleie og omsorg. Budsjettet for år 2021 er derfor en start på å tilpasse tjenesteytingen til en bærekraftig utvikling. Dette ved at en øker antall elbiler i tjenesten, satser på videreutvikling av velferdsteknologi og ikke minst ved at tjenestetilbudet endres fra institusjonsbasert og over til mere tjenesteyting i hjemmetjenestene.

I år 2021, og i årene fremover, må sektor for helse, pleie og omsorg tilpasse tjenestetilbudet til demografiske endringer og endrede rammebetingelser. Prognoser for befolkningsutviklingen viser at antallet personer i aldersgruppen 80 + vil fortsette å gå noe nedover frem til år 2023. Deretter vil antallet begynne å vokse og etter hvert utover mot 2035 vil det bli en dobling i antallet i aldersgruppen 80 +.

Samhandlingsreformen videreføres gjennom eldrereformen «Leve Hele Livet» og videre i det som kalles pasientens helsetjeneste. Dette innebærer individuelt tilpassede tjenester, som skal ytes i pasientens hjem-kommune så langt det er mulig. Dette betyr at det vil bli etablert nye og andre tjenester i kommunen utover i planperioden.

Situasjonen med spredning av koronaviruset og økt fokus på smittevern har i 2020 i stor grad preget sektorens drift og tjenesteyting. Det må forventes at koronasituasjonen vil prege driften ved sektor for helse, pleie og omsorg i hele planperioden. En vaksine vil tidligst kunne være tilgjengelig fra høsten 2021 eller våren 2022. Dette innebærer at 2021 og kanskje store deler av 2022 vil være preget av en trussel om Covid- 19, Med karantene og isolering av ansatte og brukere som tiltak.

I tillegg medfører dette en omlegging av tjenesteytingen. Ansatte som tidligere har jobbet ved flere avdelinger kan ikke i samme grad gjøre dette lengre. Dette fordi det må iverksettes tiltak for å stoppe mulige smitteveier. Sektor for helse, pleie og omsorg må på grunn av situasjonen med koronavirus også bygge opp et større lager av smittevernutstyr. Alle kommuner er pålagt å sitte med lager for inntil 8 måneders drift.

Sykefraværet i sektoren er for høyt. Arbeidet med å redusere sykefraværet vil bli prioritert i året som kommer og i hele planperioden. Ved de avdelingene som har det høyeste sykefraværet vil en etablere en prosjektgruppe som sammen med spesialkompetanse fra NAV utreder og iverksetter tiltak for å redusere fraværet.

Enhetene i sektoren og de enkelte ansatte innenfor disse enhetene vil stå ovenfor store faglige utfordringer i 2021 og i årene fremover. Det blir derfor viktig å få lagt rammer som gjør at de ansatte er trygge i sine roller, og at en får brukt den kompetansen som finnes blant sektorens ansatte. Skal en greie dette er en helt avhengig av å få til en god intern samhandling mellom ansatte ved sektorens ulike enheter.

5.6 Sektor kommunal utvikling

Sektor for kommunal utvikling er et vidtspennende område som ivaretar kommunens oppgaver og ansvar for tjenestene WEB, byggesak, plansak, kommuneplanlegging, kart- og oppmåling, næringsarbeid, landbruk, miljø, brann- og feiervesen, grustak, kommunale veier, vann og avløp, renovasjon, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunal bygningsmasse.

Sektoren ledes av sektorsjef med avdelingsledere for VVA, FDV og BFV. De andre fagenheter er direkte underlagt sektorsjef. Det har også i 2020 vært vakanser i stillinger på sektoren. Kart og oppmåling var vakant de første månedene i 2020, men ny ansatt i stillingen fra slutten av mai. Sektorsjef har fra 24. mars vært fungerende kommunedirektør, og fra september ansatt som kommunedirektør. Utmarkskonsulent har fungert som konstituert sektorsjef fra mars. Stillingen som sektorsjef er lyst ut, og det er et mål at ny sektorsjef er på plass til 2021.

Ulike lover og forskrifter hjemler mye av våre oppgaver på forvaltningsområde. Nivå på drift, vedlikehold og investeringer påvirkes i stor grad av omfanget på driftsnivå på de andre tjenesteområder samt politiske vedtak av investeringer. Sektoren har som prioritet å være en serviceinstans utad mot våre innbyggere, næringsaktører og tjenestemottakere, samt for kommunens interne behov

Budsjett og regnskap for sektoren føres på hovedansvarsområdene 4 og 7.

Årsverk i sektoren

Sektoren har i konsekvensjustert budsjett for 2021 til sammen 30,94 årsverk (35,39 i 2019, 33,06 i 2020). Det er lagt inn innsparingstiltak med økonomisk effekt på Kr 1,44 mill. i 2021 og Kr 2,09 mill. i 2022 og Kr 2,54 f.o.m. 2023.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor kommunal utvikling						
Sum kostnader	44 592	41 381	38 442	37 597	37 147	37 147
Sum inntekter	-21 311	-16 504	-13 331	-13 136	-13 136	-13 136
Nettoutgifter	23 281	24 876	25 111	24 461	24 011	24 011

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor kommunal utvikling						
Lønn og sosiale kostnader	20 010	21 359	18 398	18 398	18 398	18 398
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	18 868	14 694	13 135	12 290	11 840	11 840
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 523	3 484	5 589	5 589	5 589	5 589
Overføringer	2 870	1 405	1 225	1 225	1 225	1 225
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	322	439	95	95	95	95
Sum kostnader	44 592	41 381	38 442	37 597	37 147	37 147
Salgsinntekter	-13 763	-10 785	-9 536	-9 536	-9 536	-9 536
Overføringer med krav om motytelse	-2 809	-2 015	-1 320	-1 125	-1 125	-1 125
Overføringer uten krav til motytelse	-94	-94	-95	-95	-95	-95
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-4 645	-3 611	-2 381	-2 381	-2 381	-2 381
Sum inntekter	-21 311	-16 504	-13 331	-13 136	-13 136	-13 136
Nettoutgifter	23 281	24 876	25 111	24 461	24 011	24 011

Rammen for sektoren må reduseres i løpet av planperioden. Slike tiltak ligger til grunn for reduksjon av netto kostnader i perioden. Det vil være viktig å få gjennomført gode prosesser med ansatte og tillitsvalgte, for å få gjennomført langsiktige tiltak som bidrar til en bærekraftig kommuneøkonomi for planperioden. Målsettingen er å bruke ressurser mest mulig effektivt og ha et helhetlig perspektiv på drift og investering.

Meråker er en attraktiv fritidskommune, og det er regulert store områder for hyttebygging. Det forventes en økning i antall plan- og byggesøknader, samt større arbeidsmengde innenfor kart og oppmåling. Det vil være avgjørende viktig å beholde de dyktige fagfolkene vi har innenfor dette fagfeltet. Økt utbygging og aktivitet i kommunen betinger også et større press på utbygging av kommunal infrastruktur som vei, vann, avløp og tilrettelegging for digital infrastruktur. Her vil det være behov for større investeringer i planperioden, og vi er helt avhengige av å beholde våre dedikerte medarbeidere. Det er menneskene som skaper organisasjonen.

I løpet av 2021 bør det utarbeides en kompetanse- og rekrutteringsplan for planperioden og utover, for å sikre rekruttering av riktige fagfolkene og legger til rette for en bærekraftig økonomistyring.

I økonomiplanperioden 2021 – 2024 gjennomføres det følgende driftstiltak som finansieres av kraftfondet:

Driftsendringer sektor kommunal utvikling, kraftfondet			2021	2022	2023	2024
4011	Næringsutvikling	Næringsarbeid, ikke lønn	721 000	721 000	721 000	721 000
4011	Næringsutvikling	Bygdefiber	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
4100	Landbruk	Lokal pott jfr. Landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4230	Grønt sentrum	Tiltak sentrumsomr., annen grunn	900 000			
4714	Grova	Tilskudd snøproduksjon	50 000	50 000	50 000	50 000
4221	Friluftsliv	1/3 opprusting Skurdalsvoll dammen	250 000			
Sum driftsendringer finansiert av kraftfondet			3 371 000	2 221 000	2 221 000	2 221 000

I økonomiplanperioden 2021 – 2024 gjennomføres følgende driftstiltak innenfor rammen av sektorens driftsbudsjett, inklusiv effektiviseringstiltak:

Driftsendringer sektor kommunal utvikling	2021	2022	2023	2024
4011: Parkering m.m Stordalshytta	200 000	0	0	0
4100: Lokal matstrategi	0	0	0	0
4200: Klima- og miljøplan	200 000	0	0	0
4231: Opprusting og vedlikehold Fersstranda	100 000	50 000	50 000	50 000
4300: Økte inntekter byggesak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
4301: Økt gebyrinntekt	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
4310: Økt gebyrinntekt	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
4441: Ny brannordning - felles VR	1 173 412	1 173 412	923 412	923 412
4700: Lekkasje over kommunestyresal	300 000	0	0	0
4711 Overdragelse av eierskap bygninger og anlegg til MVS	-3 234 177	-3 234 177	-3 234 177	-3 234 177
4761: LED-lys og strømuttak vognhall	100 000	0	0	0
4780: Parkering Pulden	0	200 000	0	0
Sum driftsendringer	-1 440 765	-2 090 765	-2 540 765	-2 540 765

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	5 866	6 480	6 382	6 382	6 382	6 382
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 332	2 251	2 595	2 150	1 950	1 950
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 996	2 974	2 037	2 037	2 037	2 037
Overføringer	2 703	1 225	1 225	1 225	1 225	1 225
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	317	439	95	95	95	95
Sum kostnader	13 213	13 369	12 334	11 889	11 689	11 689
Salgsinntekter	-1 556	-1 420	-1 595	-1 595	-1 595	-1 595
Overføringer med krav om motytelse	-1 211	-1 068	-830	-635	-635	-635

Overføringer uten krav til motytelse	-94	-94	-95	-95	-95	-95
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-4 645	-3 591	-2 361	-2 361	-2 361	-2 361
Sum inntekter	-7 506	-6 173	-4 881	-4 686	-4 686	-4 686
Nettoutgifter	5 707	7 196	7 453	7 203	7 003	7 003

Innenfor sektorkontoret ligger flere ulike ansvarsområder, som post/arkiv, avgifter og gebyrer, plan- og byggesak, kart og oppmåling, landbruk, miljø/utmark og web.

4010 Sektorkontoret

Ny hjemmeside på plass. Hjemmesiden er en viktig kommunikasjons- og informasjonskanal både internt og eksternt. WEB-ansvarlig vil følgelig få en sentral rolle med å etablere rutiner for løpende oppdatering av innhold, og må kobles tett opp mot kommunikasjonsarbeidet i kommunen. Som en oppfølging av samfunnsplanen vil det være naturlig at det arbeides videre med en kommunikasjons- og profileringsstrategi for kommunen, og hvordan dette på best mulig vis kan løses med hensiktsmessig organisering og rollefordeling. Flere av sektorens områder på hjemmesiden må i løpet av 2021 oppdateres med informasjon. På grunn av langtidssykemelding har en 40 % merkantilstilling vært bemannet med vikar i 2020. Denne stillingen er nå sagt opp, og det må i starten av 2021 gjøres vurdering sammen med de andre sektorene på samarbeidsløsninger for service- og merkantile tjenester.

4011 Næringsutvikling

Kommunestyret vedtok i sak 25/18 at næringsarbeidet skal organiseres under sektor for kommunal utvikling. Fra 1.7.2019 er det ansatt kombinert plan- og næringskonsulent. Det er inngått samarbeidsavtaler med Stjørdal Næringsforum (SNF). Næringslivet har etablert en lokal avdeling gjennom SNF i Meråker, som kommunen har et tett samarbeide med. Det er også inngått avtale med Proneo AS med hensikt å ivareta bedriftsrådgivning til både nyetablerere og mer etablerte bedrifter. Dette for å få tilgang til større fagkompetanse og nettverk som kan komme næringslivet vårt til nytte.

Meråker kommunen har videreført samarbeidsavtale med Åre kommune angående Visit Meråker Storlien. Det er kjøpt inn tjenester for å drifte hjemmeside og FB-side samt produsere magasinet Visit Meråker Storlien.

Mye av arbeidet til plan- og næringskonsulenten har vært næringsrettet i forbindelse med tiltak for å redusere den negative effekten av Covid-19. Dette arbeidet har gått utover strategiske planer og planarbeid.

Etter at beslutningen om nedleggelse av Lian Trevarefabrikk AS, avd. Meråker, ble offentliggjort, har Meråker kommune tatt en aktiv tilretteleggerrolle lokalt. Målet har vært å dempe negative skadevirkninger ved nedleggelsen, og i stedet fokusere på mulighetene som åpner seg når både den kompetente arbeidstokken og anleggene i Gudå blir ledige samtidig ved årsskiftet 2020/21.

Arbeidet har foregått på mange plan i en gruppe bestående av ordfører, kommunedirektør, eier av anlegget, daglig leder Lian, Gudå, ansattrepresentant, Lian, daglig leder Næringsforeningen i Værnesregionen. Arbeidsgruppen har vært koordinert av næringskonsulenten i kommunen og har bl.a. jobbet med følgende tema:

- Bistand og tilrettelegging med mål om at anlegget i Gudå skal selges til interessent som ønsker å benytte industrikompetansen ved fabrikk til ny produksjonsvirksomhet med betydelig antall arbeidsplasser.
- Informasjon og tilbud til ansatte om bistand fra Proneo AS til vurdering av forretningsideer/ ny virksomhet i fabrikk.
- Etablererkurs i Meråker i november i samarbeid med Proneo og Innovasjon Norge.
- Markedsføringsmateriell for presentasjon av industrikompetanse og andre ressurser i kommunen.
- Initiativer rettet mot potensielle interessenter identifisert av gruppens medlemmer.

Gruppen har møttes jevnlig for å koordinere den enkeltes arbeid og sikre at vi har en enhetlig forståelse av ansvarsområder og kommunikasjon utad når det kommer henvendelser fra interessenter, media mv.

I tillegg til denne arbeidsgruppen har både NAV og Innovasjon Norge presentert sine tjenester og tilbud, og Lian trevare har engasjert en egen ansvarlig person til å bistå den enkelte ansatte i prosessen med avvikling av dagens virksomhet i trevarefabrikken.

Meråker kommune er i sommer tildelt ekstraordinære statlige midler som er øremerket tiltak i næringslivet for å dempe negative sysselsettingseffekter av covid-19. I vurderingen av tildeling av disse midlene er det vektlagt at de skal styrke og utvikle lokale arbeidsplasser og ha rask sysselsettingseffekt. Midlene fordeles bl.a. på eksisterende bedrifter med vekstpotensial, og vil kunne gi alternativ sysselsetting for enkelte på både kort og lang sikt. I tillegg vektlegges midlene brukt på tiltak med positive ringvirkninger for andre lokale bedrifter.

En konsekvens av nedleggingsbeslutningen har så langt vært at den har utløst positive krefter lokalt med et sterkt ønske om å bidra til etablering av nye arbeidsplasser i kommunen. Ledelsen i kommunen har vært tydelig på at kommunen er på tilbudssida og vil strekke seg langt for å tilrettelegge for næringsutvikling og nyetablering(er) i Gudå. Dette er kommunisert både internt i arbeidsgruppa og ut til interessenter. De langsiktige konsekvensene av nedleggingen er vanskelige å beregne. Det viktigste så langt har vært å fokusere kreftene og kommunens bistand på kort sikt til de områdene der den kan utgjøre en merkbar forskjell.

Sektoren antar at næringskonsulenten også i 2021 vil bruke mer tid på tiltak i forbindelse med både Covid-19 og nedleggelsen av Lian.

Næringsarbeidets aktivitetsbudsjett finansieres over kraftfondet med kr. 721.000. Lønn mv. finansieres utelukkende på drift, ikke bruk av kraftfond. Dette iht. vedtatte økonomiske handlingsregler for dette.

Digital infrastruktur

Det er videreført en bevilgning på kr. 1,2 mill. hvert år i planperioden på ansvar 6100 for utbygging av digital infrastruktur. Det forutsettes et godt samarbeid med Trøndelag fylkeskommune som har totalansvar for tilrettelegging av bredbåndsutbygging. Dette innebærer forvaltning av tilskuddsmidler, samt prioritering og gjennomføring av utbyggingsprosjekter. Trøndelag fylkeskommune har en aktiv rolle i utbygging av mobildekning der hvor det ikke skjer noen utbygging i kommersiell regi, og vil følgelig være en viktig samspillspartner for kommunen her også. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

Etter søknad har Meråker i år (2020) fått godkjent tilskudd til utbygging av to nye områder med bygdafiber; Brennbakkan-Dalådalen og Gudå. NTE har vunnet priskonkurransen om å få bygge ut områdene. Salg til husstandene i Brennbakkan-Dalådalen startet i august 2020 og salgsmålet på 80% av husstandene ble raskt oppnådd slik at utbyggingen der nå er startet. I midten av oktober er ennå ikke salgsmålet for Gudå nådd, og det arbeides for å øke oppslutningen der også slik at også dette området kan bli utbygd. NTE har frist på seg ut 2021 til å få gjennomført utbyggingen.

Med Brennbakkan-Dalådalen og Gudå vil i underkant av 90% av husstandene i kommunen ha fått tilbud om fiberbredbånd. Det gjenstår da noen lommer og områder som det nå arbeides med å få inn i prosjektet slik at vi kan nå full utbygging (dvs. tilbud til ca. 98 % av husstandene) i løpet av 2021. Dette gjelder Stordalen, videre innover Torsbjørkdalen, Teveldalen samt noen mindre lommer i tilknytning til allerede godkjente utbyggingsområder.

Allerede bevilgede midler til bredbåndsprosjektet (1,2 mill. hvert år i fire år) bør overføres/videreføres.

4100 Landbruk

Meråker kommune kjøper i dag forvaltningstjenester på landbruksområdet fra Stjørdal kommune tilsvarende en 50 % stilling, som følge av at ansatt i stillingen har permisjon i 50 % stilling. Denne ordningen videreføres, da det er gode erfaringer med denne ordningen.

Det er videreført kr. 250 000 til «Lokal pott» som oppfølging av Landbruksplanen. Tiltaket er en videreføring i økonomiplanperioden og finansieres over kraftfondet.

Meråker kommune er med i lokal matstrategi. Gjennomføres eget prosjekt i 2021 i samhandling med næringsssatsing (ansvar 4011). Kostnad ca. kr. 195 000,-

Meråker kommune vil også i 2021 fortsette med nye prosjekter innen Fjellandbruk. Det arbeides med kartlegging av interessen, og muligheter for satsing på bioenergi bland ulike næringsaktører i kommunen. Dette er et område som er interessant å få mer kunnskap rundt, og å videreutvikle ut fra bærekraft og det grønne skifte.

4200 Miljø

Meråker er en stor utmarkskommune, og får med det en stor oppgaveportefølje på flere områder som følge av sin arealsammensetning. Særlig arbeidet med rovdyrproblematikk og motorferdsel i utmark har økt voldsomt i omfang. For å avhjelpe økt ressursbruk på området har sektoren foretatt intern omfordeling av arbeidsoppgaver. Skogeiere og kommunen gikk inn i samarbeid med Malvik og Stjørdal om ny skogbruksplan for skogeiendommene i kommunene i 2018. Det forventes at nye skogbruksplaner med oppdatert resursoversikt blir sendt ut til skogeierne i Meråker ved årsskifte 2020/2021.

Fra 24. mars har 20 % stillingsressurs til beredskapskoordinator blitt lagt til brannsjefen. Fra samme dato er 10 % lagt til fagleder landbruk for å dekke deler av motorferdselsoppgavene og ca. 10 % er lagt til vikar merkantilt for å styrke sektoren med hjelp til oppgaver som kan legges til merkantilt personale. Resterende 50 % har vært vakant siden 24. mars 2020.

Helhetlig ROS-analyse og oppdatert beredskapsplan med relevante tiltakskort ble revidert i 2019. Det arbeids med etablering av kommunalt beredskapsråd. Forventes å være på plass ved årsskifte 2020/2021.

Det ble høsten 2017 inngått en avtale med Stjørdal kommune om stilling som vannområdekoordinator for Stjørdalsvassdraget, og der Meråker sin andel er 40 %. Stjørdal kommune har arbeidsgiveransvaret. Stillingen finansieres delvis av statlige midler og delvis av kommunale midler. I den kommunale andelen er hovedarbeidsoppgaver vannforvaltningssaker. Den kommunale andelen finansieres av midler til oppfølging av private avløpsanlegg under selvkostkapitlet avløp. Fra oktober/november 2020 er denne stillingen vakant. Det samarbeides med Stjørdal kommune om ansettelse av ny vannområdekoordinator og mulighetene for at dette ikke er en 3-årig prosjektstilling, men det ses på muligheten for fast stilling.

4221 Skurdalsvoll dammen

Det er behov for utbedring av skader på dammen. Dette gjelder råtnet treverk i ytre deler og toppkonstruksjon/rekkverk. Meråker kommune, Meraker Brug AS og NTE har 1/3 eierskap hver og må finansiere kr. 250.000 hver. Dette foreslås finansiert med kraftfond/fiskefond fullt ut for kommunal andel i 2021

4300 Byggesaksbehandling

I dag er 25 % av forebyggende brannvern lagt inn i stilling som byggesaksbehandler. Hvis Meråker kommune går inn i interkommunalt samarbeid i Værnesregionene for brann og redning og feiervesen vil denne stillingsandelen og arbeidsoppgaven inngå i dette samarbeidet. Pr. i dag er det blitt brukt lite tid til brannforebyggende gjennom stillingen som byggesaksbehandler, da arbeidsmengden innen byggesak har vært stor (rapportert i tidligere tertialrapporter og årsmeldinger). Overflytting av 25 % stilling til VR fra byggesaksbehandling vil ikke medføre for lite oppgaver til byggesaksbehandler. Det er stor byggeaktivitet i kommunen, som også forventes å øke betydelig i planperioden. Vider forventes det at plan- og næringskonsulent også i 2021 vil bruke mer tid på næring enn plan, på grunn av Covid-19 og nedleggelse av Lian.

Det er i budsjettet forventet en økt gebyrinngang i byggesak på ca. kr. 100 000,-. Bakgrunnen for dette er antall byggesaker og foreslått gebyrendring på plan- og byggesaker i 2021. Foreslått økning er på grunn av i en grundig gjennomgang av selvkostområdet på plan- og byggesak, (gjennomgangen er utført med ekstern bistand). Foreslåtte gebyr for 2021 er beregnet ut fra en gjennomgang byggesak som eget selvkost-område. Den foreslåtte gebyrøkingen gir ikke full dekning i forhold til kostnad.

Meråker kommune har i 2020 en 75 % stilling som byggesaksbehandler, som fra 2021 er lagt inn med 100 % på byggesak, med forbehold om tilslutning til VR for brann og redning og feiing. Det vil være rasjonaliserende for etaten å ha tilgjengelig byggesakskapasitet som ressurs i plansaksbehandlingen. Dette bidrar til god kvalitetssikring og reduksjon av dispensasjonssaker som er spesielt tidkrevende for etaten og utbyggere. Sett i lys av at dette er det behov for å øke ressurser til byggesak i planperioden. Byggesakskompetanse er en viktig ressurs for Meråker kommune. Kvalitet og effektivitet i plan- og byggesaksbehandlingen er en av de viktigste faktorer for omdømmebygging av kommunen; derfor er det så viktig å kunne levere disse tjenestene på en best mulig måte. For å sikre at kommunen får inn gebyrinntekter er det også viktig at vi har en god nok bemanning for at tidsfrister for saksbehandling overholdes.

Digitaliseringstiltak.

I samarbeid med Værnesregionen ble det satses på innføring av eByggesak i løpet av 2020. eByggesak kom ikke på plass i løpet av 2020, men forventes i løpet av 2021. Det planlegges anskaffet i fellesskap innenfor rammen av årlige investeringer i VARIT. Årlig abonnement er ikke kjent enda. Innfasing med ressursbruk på kompetansehevingstiltak og redusert saksbehandlingskapasitet i innføringsfasen er risikoområder.

4301 Kart og oppmåling

Stillingen var vakant i 2020 fram til slutten av mai. Nyansatt oppmåler kom fra privat oppmåling og har gjennom sommeren og høsten tatt opplæring og eksamen, og er nå godkjent matrikkelfører. Oppmåling er en viktig kommunal servicefunksjon i forhold til utbyggingsaktivitet, deling og salg av eiendommer. Ansvarsområdet ble i 2020 tatt inn i selvkostområdet på grunn av ekstraordinært inntektsoverskudd i 2018. Ansvarsområdet gikk ikke med inntektsoverskudd i 2019, og vil heller ikke gå med overskudd i 2020. Av det følger at en ikke har noe sette av til fond, for eventuell utjevning utgifter for gebyrberegning kommende år.

4310 Plansaksbehandling

Antall plansaker for perioden vil være økende. Vedtatt kommunal planstrategi for 2020 – 2023 vil styre mye av planarbeidet framover. For sektoren er det 8 planer som skala på plass i løpet av 2020 og 2021. For både nye planer og rullering av eksisterende planer er det viktig innarbeide samfunnsdelens 5 satsingsområder, føringer og avtrykk. Klima, sikkerhet, miljø, bærekraft og innovasjon/utvikling. Reguleringsplan for eventuell ny veg til Egga ferdigstilles i løpet av årsskiftet 2020/2021. Ny reguleringsplan i forbindelse med planlegging av ny barne- og ungdomsskole er forventet lagt til vedtak i starten av 2021. Planarbeid finansieres av ordinære driftsmidler med unntak av klima- og energiplan foreslått finansiert over kraftfond. Det forventes flere reguleringsplaner som er i prosess etter annonsert oppstart, som enda ikke er klar for første gangs behandling. Ved gjennomgang av plansaksbehandling som eget selvkostområde viser det underdekning. Det er foreslått en økning på gebyr plansaksbehandling som for byggesak. Foreslått økning av gebyr gir ikke full dekning i forhold til kostnad.

Bygg- og eiendomsavdelingen (FDV)

Budsjett for bygg- og eiendomsavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Bygg- og eiendomsavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	9 434	9 950	8 925	8 925	8 925	8 925
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	10 513	9 891	7 913	7 513	7 513	7 513
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	437	220	15	15	15	15
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	5	0	0	0	0	0
Sum kostnader	20 388	20 061	16 853	16 453	16 453	16 453
Salgsinntekter	-8 167	-8 285	-6 891	-6 891	-6 891	-6 891
Overføringer med krav om motytelse	-1 537	-942	-490	-490	-490	-490
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-20	-20	-20	-20	-20
Sum inntekter	-9 704	-9 247	-7 401	-7 401	-7 401	-7 401
Nettoutgifter	10 684	10 814	9 452	9 052	9 052	9 052

4230, 4431, 4700 – 4761 Uteseksjon og eiendomsavdelingen

Bygge- og eiendomsavdelingen omfatter drift av alle kommunale bygg for tjenesteproduksjon på andre sektorer, og utleiebygg til ulike formål, samt uteseksjon for drift og vedlikehold av uteområdene. Kommunens samlede areal når det gjelder bygningsmassen er på vel 33 000 m²; noe som krever betydelig vedlikehold. Budsjettrammen dekker løpende vedlikehold. Nødvendige tiltak utover løpende vedlikehold er forslått som driftstiltak vist i egen tabell. En del av disse tiltakene er nødvendig for å overholde krav i gjeldende lover og forskrifter. Målet må alltid være å bevare egenkapitalen i bygningsmassen. Sektoren ser behovet for at det arbeidet med ajourhold av handlingsplan for drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen videreføres.

Sektoren arbeider med å utnytte ressurser og kompetanse innenfor driftsområdet på en best mulig måte. En er bekymret for økt arbeidsbelastning innenfor områder der det er fysisk krevende arbeidsoppgaver og der en allerede ser grad av belastningsskader. For å redusere behov for drift og vedlikehold, vil en videreføring av salg av kommunale boliger være et godt strategisk grep, samt at ved planlegging av skoleutbygging m.v. samordner arealbruk, og river uhensiktsmessig og kostbar bygningsmasse. Ved salg/avhending av bygningsmasse må behov for ressurser innen FDV løpende vurderes, og nedtrekk forberedes utover i planperioden i tråd med omfang av kommunal bygningsmasse.

Det er et overordnet mål å få redusert arbeidstimer på vakt gjennom tydeligere oppgavefordeling mellom brukere av bygninger og driftspersonell. I tillegg må det arbeides videre med å få på plass en felles teknisk vakt for VA og drift. Denne ordningen må på plass tidlig i 2021.

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplan for 2021 – 2024 inneholder følgende prioriterte driftstiltak:

4104 Meråker videregående skole (MVS)

Tiltaket med størst økonomisk potensiale for driftsreduksjon er overføring av eierskap lokaler for MVS fra kommunen til Trøndelag fylkeskommune. Se eget tiltak med kostnadsreduksjon samlet på kr. 3,2 mill. med full økonomisk effekt 2021. Det vises også til *egen sak* med utredning av fordeler og ulemper iht. kommunestyrets bestilling, med forslag til vedtak om at ordfører og kommunedirektør fikk mandat til å forhandle fram konkrete avtaler og forutsetninger for overdragelse. Kommunedirektøren mener det er viktig at denne saken behandles parallelt opp mot øvrige prioriteringer/utfordringer i budsjett og økonomiplanen. Et mandat om forhandlingsfullmakt til ordfører og kommunedirektør innebærer at slik prosess kjøres i 2020, før et forhandlingsresultat legges fram for politisk beslutning ift. framtidig eierskap i 2020. Tiltaket i økonomiplanen er tilpasset denne saken/prosessen og det forutsettes økonomisk effekt fra 2021. *Den endelige beslutningen tas følgelig ikke før forhandlingsresultatet eventuelt legges fram i 2020.* Dersom prosessen i 2020 ikke resulterer i en endret situasjon ift. eierskap, må det vedtas alternativt tiltak ift. effektivisering som har tilsvarende økonomisk potensiale for årlig innsparing, m.a.o. omfattende årsverksreduksjon, og eller delvis fravikelse av aktuelle måltall for økonomisk utvikling.

4230 Stedsutvikling - sentrum

Kr. 900 000,- av kraftfondet til å ha handlingsrom på driftsbudsjettet til oppfølging av aktuelle stedsutviklingstiltak i tråd med prioritering for dette. Midlene ble satt av i 2020, men ikke gjennomført, tiltaket videreføres til 2021. Tilsvarende er det viktig med økonomiske ressurser på investeringsbudsjettet for å ha fleksibilitet til å følge opp aktuelle tiltak

4431 Vedlikeholdstjenesten

Det arbeides med å gå bort fra ordningen med stedlige vaktmestre, og søker å bruke kompetanse og ressurser der det er behov. Innsparing må gjøres med å redusere antall årsverk og/eller å redusere innkjøp av eksterne tjenester. Vi gjør det vi kan, og kjøper det vi må. Utarbeiding av handlingsplan for vedlikehold samt en kompetanse- og rekrutteringsplan vil være nyttige verktøy for å planlegge innsparingen i løpet av perioden. Det bør også utredes aktuelle modeller for felles organisering av FDV av kommunal bygningsmasse/eiendom og tilsvarende for kirkens totale bygninger og areal. Samordning av ressurser og personell vurderes å kunne gi besparelser og synergier. En forutsetning må være at samordning gir reell innsparing.

4700 Rådhuset

Det er lagt inn tiltak på lekkasje over kommunestyresalen med kr. 300 000,- i 2021.

4710 Grunnskoleanlegget

Det er lagt inn kr. 1 mill. eks mva til nytt ventilasjonsanlegg i Lillepyramiden. Etter at nivå for evt. bygging av ny skole med tidsplan, og forutsetninger vedr. riving av eksisterende bygningsmasse blir vedtatt av kommunestyret, vil det kunne legges inn mer eksakte summer for innsparinger for drift og vedlikehold i planperioden på dette området.

4737 Lokaler for voksenopplæring

Leieavtale for 2020 videreføres i 2021 til andre eller andre lokaler/muligheter er på plass. Nivå for 2020 er konsekvensjustert og blir videreført for 2021.

4740 Utleieboliger

Det er fortsatt behov for oppgradering av de kommunale boliger som er til utleie, og som ikke er typiske omsorgsboliger. Det må hele tiden gjøres vurderinger av behovet for kommunale utleieboliger. Boliger en ikke ser som helt nødvendige å eie, bør selges.

Brann- og redningsvesenet**Budsjett for brann- og redningsvesenet for planperioden**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Brann- og redningsvesenet						
Lønn og sosiale kostnader	2 192	2 337	523	523	523	523
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	699	530	385	385	135	135
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	17	20	3 267	3 267	3 267	3 267
Overføringer	167	180	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	3 076	3 067	4 175	4 175	3 925	3 925
Salgsinntekter	-54	-30	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-3	-5	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-57	-35	0	0	0	0
Nettoutgifter	3 019	3 032	4 175	4 175	3 925	3 925

4441 Brann- og redningstjenesten

Brann- og redningstjenesten omfatter drift av brannkorps på beredskapsområdet, feiing og tilsyn i private boliger/fritidsboliger samt § 13-tilsyn på særskilte brannobjekt på forebyggende området. Aktiviteten er hjemlet i Brann- og eksplosjonsvernloven, dimensjoneringsforskrift og forskrift om brannforebygging.

Innenfor brannvern vil den foreslåtte endringen av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen vil medføre pålegg om flere faste stillinger for å oppfylle lovkravene. Det vurderes hensiktsmessig med interkommunal organisering på brannområdet for å få en kostnadseffektiv tilpasning til de nye kravene

I budsjettet for 2021 er det lagt inn at brann og redningstjenesten (samt feiing) inngår i interkommunalt samarbeid i Værnesregionen. Stillingsressurser som inngår i brann og redning samt feiing vil legges inn i det interkommunale brann, redning og feievesenet.

Total stillingsressurs brann og redning som legges inn i VR er en stillingsressurs på 112,28 %. I 112,28 % inngår brannsjef på 70 %, 17,28 % deltidsbrannvesen, 25 % forbyggende brann. 10 % renhold brann er renhold av bygg og legges ikke inn i VR. Pr. i dag har Meråker kommune en 100 % stilling på feiing. Denne ble oppjustert fra 90 % tidligere, når det gjennom forskrift ble pålagt feiing og tilsyn av fritidsboliger. Med både brann og redning og feiing inn i VR, blir det en stillingsandel på 2,12 som overføres til VR.

Sak om Meråker kommune skal inngå i en interkommunal brann- og redningstjeneste i Værnesregionen er lagt til politisk vedtak i oktober 2020. Et samarbeid om brann og redning samt feiing vil kunne bidra til at Meråker kommune kan oppfylle krav i gjeldende lover og forskrifter uten for store endringer av dagens budsjettramme. Brann- og redningsvesenet vil fortsatt være stasjonert lokalt, men en kan samarbeide om lederressurser og få tilgang til et større fagmiljø. Arbeid med ny plan for brannordning avventes derfor i påvente av at interkommunalt samarbeid avklares.

Konsekvensjustert budsjett er styrket noe ift. økt antall utrykninger. Styrking for å ivareta lovpålagt opplæringsbehov og dispensasjoner for Meråker må bli avklart etter inngåelse i et eventuelt interkommunalt brannvesen. Hvis Meråker ikke får videreført dispensasjonene vil det medføre en ekstrakostnad inn i samarbeidet på litt over kr. 500 000,-.

Veiavdeling

Budsjett for veiavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Veiavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	2 517	2 591	2 567	2 567	2 567	2 567
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	5 324	2 023	2 243	2 243	2 243	2 243
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	73	270	270	270	270	270
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	7 915	4 884	5 080	5 080	5 080	5 080
Salgsinntekter	-3 987	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Overføringer med krav om motytelse	-57	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-4 044	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Nettoutgifter	3 871	3 834	4 030	4 030	4 030	4 030

4432, 4460 og 4762 Veiavdelingen

Veiavdelingen omfatter drift av egen maskinavdeling, kommunale veier og grustaket. Det vil kunne bli behov for utskifting av utstyr i planperioden for å kunne opprettholde aktiviteten og sikre at vedlikeholdsutgifter ikke blir større enn utgifter til avskrivninger av nyere utstyr. Det er ikke lagt inn utskifting/investering av utstyr i kommende planperiode. En stor del av drift og vedlikehold av kommunale veier utføres i egenregi. Det kjøpes inn tjenester til snøbrøyting i Teveldal, Kopperå og i sentrum.

Det ble i 2019 gjennomført en innsparing på vintervedlikeholdet med kr. 250 000,-. Forslag om tiltak i 2020 om ytterligere 30 % nedtrekk av vedlikeholdsutgifter. ½ virkning i 2020 og hel virkning i 2021, er ikke gjennomført. Bakgrunnen for dette tiltaket var reduksjon av antall km. kommunal veg. Det ble lagt fram politisk sak i 2020 med forslag om enkelte kommunale veistreknings skulde gå over til private veier. Denne saken ble returnert med ønske om at før eventuell privatisering av kommunale veier, skulde det legges fram en oversikt og status på alle kommunale veier. Hovedplan kommunale veier er satt opp i kommunal planstrategi for 2021. I denne hovedplan vil det være naturlig å behandle kriterier og rammer for hva som skal være kommunal vei. Videre bør en slik plan sette kriterier for hvilken kvalitet og standard det kommunale veinettet skal ha, omfang av grus/asfalt, kostnadsnivå pr. m. veg. Planen må inneholde en handlingsplan for hvordan en skal arbeide videre for å nå prinsippvalgene som gjøres for det kommunale veinettet.

Investeringsprogram for maskinavdelingen, vedtatt av kommunestyret i sak 07/14, skulde vært revidert i 2020. Denne revisjonen er ikke gjennomført. En revisjon av investeringsprogram for veiavdelingen må ses i sammenheng med mulighetene for samarbeid med andre avdelinger i kommunen. Vurdering av samarbeidsløsninger mellom flere avdelinger er bestilt tidligere, men ikke gjennomført. Denne vurderingen skal gjennomføres i 2021.

Det må også gjøres vurderinger av kostnader med drift i egenregi og innkjøp av tjenester sett i lys av behov for årsverk og utstyr. I den vurderingen bør en også se på den totale organisering av enheter i sektoren.

Veiavdelingen bidrar med ressurser i utstyr og timeverk ved oppdrag for de andre enhetene i kommunen. Målet må alltid være å utnytte kompetanse, utstyr og ressurser til det beste for helheten i kommunen.

Enhet for vann og avløp og feiing

Budsjett for vann og avløp og feiing for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor selvkost VA						
Sum kostnader	13 345	12 709	12 004	12 796	15 252	16 275
Sum inntekter	-13 253	-12 709	-12 004	-12 796	-15 252	-16 275
Nettoutgifter	92	0	0	0	0	0

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sektor selvkost VA						
Lønn og sosiale kostnader	3 933	4 310	3 734	3 774	3 768	3 783
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 792	3 976	3 953	4 010	3 553	3 678
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	599	847	867	968	886	1 701
Overføringer	72	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	5 949	3 555	3 430	4 024	7 025	7 093
Sum kostnader	13 345	12 709	12 004	12 796	15 252	16 275
Salgsinntekter	-11 188	-12 000	-11 519	-12 410	-12 622	-14 444
Overføringer med krav om motytelse	-49	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-2 016	-708	-485	-386	-2 630	-1 831
Sum inntekter	-13 253	-12 709	-12 004	-12 796	-15 252	-16 275
Nettoutgifter	92	0	0	0	0	0

7500 – 7514 Vann og avløp

Vann og avløp er en grunnleggende infrastruktur for kommunens innbyggere, næringsutøvere og mange fritidsbeboere. Stor utbyggingsaktivitet fordrer også behov for større utbygging av infrastruktur for vann og avløp. I tillegg er det behov for utskiftninger av eldre nett og installasjoner for å sikre at ledningsbrudd og driftsstans. Drift- og investeringsaktiviteten finansieres gjennom avgifter og gebyrer fra brukerne. I tillegg inngås det avtaler om anleggsbidrag fra utbygger av hytteområdene. Investerings tiltakene kommenteres nærmere under investeringskapitlet.

Tiltakene framover i tid på investeringssiden vil særlig vil medføre behov for å øke avgiftene utover i planperioden. For 2021 er ingen endring av vannavgiften (0 %), men avløpsavgiften foreslås økt med 5 %.

Budsjett for planperioden for produksjon og distribusjon av vann

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 046	1 471	1 458	1 468	1 468	1 483
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 390	1 677	1 732	1 769	1 834	1 859
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	110	67	82	112	126	166
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 024	1 932	1 718	1 756	1 917	1 986
Sum kostnader	5 570	5 167	5 010	5 125	5 365	5 514
Salgsinntekter	-4 253	-4 479	-4 525	-4 739	-4 951	-5 203
Overføringer med krav om motytelse	-32	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 320	-689	-485	-386	-414	-311
Sum inntekter	-5 605	-5 167	-5 010	-5 125	-5 365	-5 514
Nettoutgifter	-35	0	0	0	0	0

Budsjett for planperioden for ledningsnett for avløpsvann og renseanlegg

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	2 318	2 241	2 276	2 306	2 300	2 300
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 322	2 193	2 221	2 241	1 719	1 819
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	489	755	785	856	760	1 535
Overføringer	72	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 874	1 596	1 712	2 268	5 108	5 107
Sum kostnader	7 075	6 785	6 994	7 671	9 887	10 761
Salgsinntekter	-6 261	-6 785	-6 994	-7 671	-7 671	-9 241
Overføringer med krav om motytelse	-17	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-674	0	0	0	-2 216	-1 520
Sum inntekter	-6 952	-6 785	-6 994	-7 671	-9 887	-10 761
Nettoutgifter	123	0	0	0	0	0

7540 Feievesen

Feiing er et selvkostområde. Feiing omfatter feiing og kontroll av ildsteder i tilknytning til dette. Fra 2018 ble stillingsandelen økt opp til 100% i forbindelse med krav til feiing og tilsyn i hytter. Kommunen har gjennom forskriftsendring fått pålegg om at også fritidsboliger skal feies. For en best mulig ressursutnyttelse må det gjennomføres en ROS-analyse som grunnlag for plan for gjennomføring. Det er i budsjett-skrivet ikke satt opp egen tabell for feiing. Feiing vil være en del av et eventuelt interkommunale samarbeidet for brann og redning i VR. Om dette samarbeidet ikke kommer på plass vil feiing ikke påvirke kommunens budsjett/økonomi, da feiing er et rent selvkostområde. Det er gjort vurderinger i henhold til selvkostområdet feiing, og gebyr for feiing er foreslått uendret for 2021 (0 %) og vil være kr. 572,- pr. pipe for 2021.

Investeringer i sektoren – nye prosjekter

Investeringene er delt opp mellom investeringer på selvkostområdet og øvrige investeringer.

Selvkostområdet – vann og avløp

Det foreslås følgende investeringstiltak på disse områdene i budsjettet for 2021 og økonomiplanperioden for 2021-2024.

Investe- ringer selvkost		Tekst	Budsjett	Anleggs- bidr. Til- skudd	Lån
7500	Jamtåsen	Vei og drenering	300 000		-300 000
7501	Distribusjon vann	Dalådalen	1 700 000		-1 700 000
7510	Avløp ledningsnett	Dalådalen	2 000 000		-2 000 000
7511	Renseanlegg		800 000		-800 000
	Renseanlegg	Teveldalen	4 000 000		-4 000 000
Sum investeringer 2021			8 800 000		-8 800 000
7500	Jamtåsen	Nytt høydebasseng	4 000 000		-4 000 000
7501	Distribusjon vann	Etter hovedplan VA	2 000 000		-2 000 000
7510	Avløp ledningsnett	Etter hovedplan VA	2 000 000		-2 000 000
7511	Renseanlegg	Nytt renseanlegg	49 000 000		-49 000 000
Sum investeringer 2022			57 000 000		-57 000 000
7501	Distribusjon vann	Etter hovedplan VA	2 000 000		-2 000 000
7510	Avløp ledningsnett	Etter hovedplan VA	2 000 000		-2 000 000
Sum investeringer 2023			4 000 000		-4 000 000
7501	Distribusjon vann	Etter hovedplan VA	2 000 000		-2 000 000
7510	Avløp ledningsnett	Etter hovedplan VA	2 000 000		-2 000 000
Sum investeringer 2024			4 000 000		-4 000 000

Revisjon av hovedplan for vann og avløp startet opp i 2020, og forventes å være ferdig i løpet av første halvår i 2021. Arbeidet er viktig å gjøre parallelt med sluttprosjektering for nye renseanlegg. Det orienteres politisk om begrunnelsen for behov for nytt avløpsanlegg og status i skisseprosjekt for dette.

Hovedplanen for vann og avløp vil ta for seg forventet behov og muligheter for utbygging av både vann- og avløpsnett for å knytte på flere abonnenter, samt behov for utskifting/oppgradering og vedlikehold. Det vil gi et bedre grunnlag for prioriteringer og beslutninger i senere økonomiplaner. Av den grunn kan det bli endringer i investeringer for siste del av planperioden. Det må påberegnes at det kan komme endringer i økonomiplan for 2022 – 2025 som en følge av ny Hovedplan. Som en følge av utbygging av sentrumsnære boligområder som eksempelvis videre utbygging av Tollmoen, må det forventes investeringer for vann og avløp i planperioden.

7500/7501 Produksjon av vann og ledningsnett og 7510 Avløp ledningsnett

Nytt høydebasseng i Fagerlia, ble ferdigstilt i 2019/20, med anleggsbidrag fra utbygger. Utskifting og oppgradering av ledningsnett (VA) i Mehaugstrøa gjennomføres i 2020/21. Dette for å redusere ledningsbrudd i et sårbart område med tanke på konsekvenser for mange abonnenter. Det planlegges utbygging av nytt høydebasseng i Jemtåsen i 2022.

Teveldal vannverk med grunnvannsbrønner i Tevellia, med ble satt i drift i 2020. Det gjenstår noe arbeid som ferdigstilles i 2021. Ledningsnettet fra vannbehandlingsanlegget bygges ut i samarbeid med eier av hytteområdet. De nye grunnvannsbrønnene og nytt ledningsnett vil bidra til en bedre og sikrere vannforsyning for eksisterende abonnenter i Teveldalen, samt legger til rette for kommunalt vann- og avløp i nytt og eksisterende hyttefelt.

Nytt vann og avløpsledningsnett for Tangenområdet med videreføring for Blæstervolden – Tangen er utsatt, men kan komme i gang i 2022 hvis forholdene ligger til rette.

For å sikre vann og avløp, samt legge til rette for VA Dalådalen planlegges ny VA ledning fra Turifoss til Meråker sentrum på sørsiden av Dalåa.

Det er behov for utskifting og oppgradering av vann- og avløpskummer der investeringen deles mellom ansvar vann og avløp.

7511 Renseanlegg

Det er behov for å utvide kapasitet for renseanlegg i kommunen som følge av økt belastning på avløpsnettet. Det foreslås en bevilgning på kr. 1 000 000,- i 2020 for videreføring av prosjektering av nytt anlegg. Det er lagt inn et kostnadsestimat for nytt hovedanlegg på kr. 49 000 000 (2022) og kr. 4 000 000 (2021) for nytt anlegg i Teveldalen. Bygging av hovedanlegget er skjøvet ett år ut i tid ut fra framdrift og viktigheten av parallell planprosess ift. Hovedplan for vann og avløp i 2020/21. Det er viktig med politisk forankring ift. begrunnelse og strategi for framtidige helhetsprioriteringer ift. vann- og avløpsutbygging.

Vann foreslås 0 % økning i avgift 2021, og for avløp foreslås økning med 5 % for 2021.

Øvrige investeringer

Øvrige investeringer omfatter investeringer på alle andre tjenestoområder enn selvkostområdet, og som vil belaste driftsregnskapet.

Det er foreslått følgende investeringstiltak på disse områdene i planperioden 2021 – 2024:

Øvrige investeringer			2021	2022	2023	2024
4104	MVS	Trimtrapp, kommunal andel	250 000	0	0	0
4230	Grønt sentrum	Forskjønning sentrum egen grunn	1 125 000	0	0	0
4301	Oppmåling	Kikkert	250 000	0	0	0

4441	Brannvesen	Ny brannbil	0	5 875 000	0	0
4460	Kommunal vei	Asfaltering (ny ikke reasfaltering)	1 875 000	1 875 000	1 875 000	1 875 000
4460	Kommunal vei	Bruer Tevel- og Fersdalen og Rokkbrua	1 500 000	0	0	0
4460	Kommunal vei	Alternativ veiløsning Egga	0	6 250 000	0	0
4700	Rådhuset	Ladestaj El.bil Strøm til areal mm	312 500	0	0	0
4705	Meråker helsetun	Lage 3 stk nye kontorer	343 750	0	0	0
4708	Omsorgsboliger	Utbedringer	0	0	350 000	35 000 000
4710	Grunnskolen	Lillepyram. nytt ventilasjonsanlegg	1 250 000	0		0
4710	Grunnskolen	Nytt skolebygg	39 375 000	39 375 000	0	0
4728	Leirskolen	Utbedringer	487 500	97 500	0	390 000
4750	Samfunnshuset	Vurdering tilstand + leilighet	250 000	0	0	0
Sum investeringer pr år			47 018 750	53 472 500	2 225 000	37 265 000

4104 Meråker Videregående skole

Kommunal finansiering av trimtrapp opp til Vardetun, et prosjekt som gjennomføres av IL Varden Meråker legges det inn en kommunal andel på kr. 200 000,- eks mva. ut over mulige spillemiddel finansiering.

4230 Grønt sentrum

Kr. 900 000 eks. mva. til tiltak på kommunal eiendom i sentrum, eller på privat eiendom hvor kommunen evt. inngår langsiktig leieavtale ble ikke gjennomført i 2020 og videreføres til 2021. Tilrettelegging av sti langs Stjørdalselva, informasjonspunkt Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark og andre forankrede steds-utviklingstiltak

4301 Oppmåling

Det er behov for å investere i ny oppmålingskikkert da den gamle har teknologi som snart er utdatert og dagens kikkert har startet «å fjuske» under oppdrag. Det er viktig at kommunen har oppmålingsutstyr som er oppdatert og fungerer, for å kunne gjennomføre oppmåling som bestilles mest mulig effektivt med god kvalitet. Det er satt opp kr. 200 000,- eks. mva. til ny oppmålingskikkert i 2021.

4432 Maskinavdelingen

Det er behov for å skifte ut sorteringsanlegget i grustaket da vedlikeholdsbehovet vil bli større enn avskrivninger for nyere utstyr. Det er ikke funnet rom for å prioritere dette.

4441 Brannvesen

Det er lagt inn kr. 100.000 eks. mva til utskifting av lysarmatur og flere strømuttak i vognhallen i 2020. Utskifting av ny brannbil, til netto ca. kr. 4,7 mill. kr. eks. mva. er lagt til 2022. Uavhengig av tiltredelse til interkommunal tjeneste innen brann, vil kommunen fortsatt ha ansvar for lokalt utstyr.

4460 Kommunale veier

Det foreslås å videreføre satsingen på asfaltering av kommunale veier med kr. 1 500 000,- eks. mva. i planperioden. Behovet for å asfaltere veier som følge av støvplage og andre utfordringer med grusveier er stort. Med flere meter asfaltert vei, vil også behovet for drift og vedlikehold reduseres. I tillegg er det ut fra tidligere behov prioritert tiltak på bruutbedring i Teveldalen, Fersdalen og brodekke Rokkbrua kr. 1 200 000,- eks. mva.

Opprusting av vei i Tangdalen må ses i sammenheng med eventuell utbygging av VA innover Torsbjørkdalen.

I budsjett og økonomiplan 2019-2022 ble det lagt inn midler for ny vei til Egga på 15 mill. Kr. Det pågår nå arbeid med reguleringsplan for området, som forventes ferdigstilt i løpet av i 2020/21. Kommunestyret bestilte en alternativvurdering av utbedringstiltak på eksisterende veg til Egga. Kommunedirektøren har

lagt inn en foreløpig ramme på kr. 5,0 mill. i investeringsramme ift. eksisterende Eggavei, som en ramme for å prioritere utbedringstiltak som det utredes innenfor.

Etter at reguleringsplan er ferdigstilt vil investeringsbeslutning om evt. bygging av veien bli forelagt kommunestyret. Da vil en ha et enda sikrere kostnadsestimat beregnet.

4700 Rådhuset

Her er det lagt inn strømframføring til etablering av ladestasjoner for El. biler i 2021. Øvrig kostnad på teknisk utstyr ladeautomat m.v. forutsettes finansiert av leverandør med støttemulighet fra Enova, og at det blir betalingsløsning for lading. Dette er et ledd i det grønne skiftet og økt bærekraft. Det er lagt inn kr. 300 000,- for utbedring lekkasje tak kommunestyresalen i driftstiltak.

4700 Meråker helsetun

Det er lagt inn kr. 275 000,- eks. mva. i driftstiltak til 3 nye kontorer for helse etter omorganiseringen vedtatt i 2020.

4710 Grunnskole

Det er i 2020 arbeidet videre med prosjektering av nytt skolebygg for grunnskolen, etter oppfølging av kommunestyret sitt vedtak fra 25.09.17, i sak 86/17. Videre er arbeide med satt i gang arbeid med reguleringsplan for skoleområdet, sendt ut på høring i oktober 2020, tidligst vedtas januar 2021. Det legges opp til investeringsbeslutning ift. forprosjekt som grunnlag for anbudsprosess i kommunestyret i januar/februar 2021. Midler iht. tidligere vedtak om økonomisk ramme er lagt inn for årene 2021 og 2022 med til sammen til kr. 63 mill. eks. mva. Utbyggingsramme på kr. 60 mill. I tillegg er det tillagt en samlet ramme på kr. 3,0 mill. eks. mva. til utvikling og tilrettelegging av uteareal, som gjennomføringsmessig må tilpasses ift. riving av aktuelt omfang av eksisterende bygningsmasse etter byggetrinn 1, og hva som er naturlig å ta som del av byggetrinn 2 om 15 år.

4728 Leirskolen

Det lagt inn behov for oppgradering av leirskolen med kr. 390.000 eks. mva. i 2020, denne oppgraderingen er ikke gjennomført, og investeringstiltaket videreføres til 2021. Skal skolen kunne leies ut, må standard heves.

5.7 Meråker menighet

Ny kirkelov og gravferdslov trådte i kraft 1. januar 1997.

Kommunen har fortsatt det økonomiske ansvaret for den kirkelige virksomheten i kommunen, og vil være forpliktet til å dekke utgifter til formål i samsvar med kirkelovens § 15. Kommunen skal utrede følgende utgifter:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker.
- b) Utgifter til anlegg og drift av kirkegårder.
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke,
- d) og til daglig leder av kirkelig fellesråd.
- e) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon
- f) og kontorhold.
- g) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.
- h) Utgifter til reiser, kontorhold og boligtelefon for prester.

Kommunens økonomiske ansvar for den kirkelige virksomhet er uttømmende gjengitt i kirkelovens §15 bokstav a) - f). Kirkeloven åpner for at menighetsrådet også kan be om midler til tiltak som kommunen ikke har økonomisk ansvar for. Slike tiltak kan være:

- Utgifter til kirkelig undervisning.
- Diakoni- og menighetssekretærstillinger.
- Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av andre bygninger enn selve kirkebygningene, f.eks soknestue/kirkestue, bårerom/hus.
- Andre kirkelige tiltak i soknene.

Tabellen viser utviklingen i tilskuddene til menighetsrådet de senere årene og rådets budsjettforslag for 2021. Kommunedirektørens forslag til tilskudd for 2021 står i kolonnen ut til høyre.

Tilskudd til Meråker menighet

Type tilskudd	2016	2017	2018	2019	2020	2021MFB	%	2021KDBF	%
<u>Drift</u>									
Kirk adm.	895 000	920 000	915 000	955 000	935 000	945 000	1,1	945 000	0,0
Konf. oppl.	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	0,0	30 000	0,0
Kirker	979 000	1 003 000	967 000	985 000	1 008 000	1 008 000	0,0	1 008 000	0,0
Gravlunder	835 000	883 000	844 000	880 000	818 000	818 000	0,0	818 000	0,0
Sum drift	2 739 000	2 836 000	2 756 000	2 850 000	2 791 000	2 801 000	0,4	2 801 000	0,0
<u>Investering</u>									
Kirk adm.	0	0	0	0	0	0		0	
Kirker	148 000	98 000	0	0	50 000	400 000		400 000	
Gravlunder	0	0	97 000	200 000	0	0		0	
Sum invest.	148 000	98 000	97 000	200 000	50 000	400 000		400 000	
Sum total	2 887 000	2 934 000	2 853 000	3 050 000	2 841 000	3 201 000		3 201 000	

Tabellen viser de ulike tilskuddstyper til drift av menighetsrådet. Kolonne 2 –6 viser henholdsvis regnskap for perioden 2016 – 2020 og budsjett 2020. Kolonne 7 og 8 viser menighetsrådets budsjettforslag i kr for år 2021 og endring i prosent fra år 2020. Kolonne 9 og 10 viser kommunedirektørens budsjettforslag i kr for år 2021 og avvik i prosent fra menighetsrådets forslag for 2021.

Driftsbudsjettet

Menighetsrådet fremmer et budsjettforslag med en økning i driftstilskuddet for 2021 på kr 10.000,- eller - 0,4 %. Kommunedirektørens forslag for 2021 er en tilsvarende økning i driftstilskuddet.

Siden 2006 har rådet hatt en midlertidig økning på 10 prosentpoeng i saksbehandlerstillingen for å intensivere arbeidet med kirkegårdsregistrene. Merkostnadene utgjør ca. kr 50.000,- pr år. Denne økte stillingsandelen er ikke videreføres fra og med budsjett 2020 da etterslepet var tatt inn. Dette har vært et viktig arbeide som har gitt grunnlag for innkreving av festeavgift for eldre gravsteder. Arbeidet har resultert i merkbare merinntekter for menighetsrådet. Når året 2019 var omme hadde kommunen bevilget budsjettmidler tilsvarende 2.940 timer.

Rådet opplyser at de til sammen har 3,5 årsverk finansiert av kommunen fordelt på følgende stillinger:

<u>Administrasjon:</u>	Kirkeverge 80 % Menighetssekretær 10 %
<u>Kirker:</u>	Organist 50 % Klokker 10 % Renholder 35 % Kirketjener 15 %
<u>Gravlunder:</u>	Kirkegårdsarbeidere 125 % Saksbehandler kirkegårdsdrift 10 %

De foreslåtte bevilgningene til drift for 2021 gir menighetsrådet rammer til å videreføre dagens driftsnivå.

Investeringsbudsjettet

Menighetsrådet ber om bevilgninger til følgende investeringstiltak i planperioden:

Tiltak	2021	2022	2023	2024
Traktor	kr 400.000,-			
Vinduer Stordalen kapell		kr. 200.000,-		
Nytt servicebygg på kirkegården		kr. 1.500.000,-		
Oppussing innvendig Meråker kirke			kr. 1.000.000,-	
Arbeidsbil				kr. 180.000,-

Kommunedirektøren er innstilt på å følge opp økonomiplanen fra i fjor hvor tiltakene med utskifting av traktor, vinduer Stordalen kapell og arbeidsbil er inne i kommunens overføringer til Meråker menighet. Når det gjelder nytt servicebygg føres det ikke opp da det ikke foreligger noen kostnadsberegning. Kommunedirektøren er og av den oppfatning av at et slikt tiltak må avvendes inntil gjennomgangen av mulighetene for samordning av ressursene på kirkegården med kommunens ressurser er gjennomført. Denne gjennomgangen skulle vært gjort i 2020, men er forsinket. Meråker kirke har 150-årsjubileum i 2024. Samtidig er Meråker kommune også 150 år. Det er allerede ytret politisk ønske om at det legges en plan for jubileet. Kommunedirektøren mener det da vil være naturlig å se på eventuell oppussing av kirke i den sammenheng.

Det gir følgende oversikt over kommunedirektørens forslag til investeringstiltak i planperioden:

Tiltak	2021	2022	2023	2024
Traktor	kr 400.000,-			
Vinduer Stordalen kapell		kr. 200.000,-		
Arbeidsbil				kr. 180.000,-

For nærmere begrunnelse til tiltakene vises det menighetsrådets budsjettforslag som er vedlagt.

Menighetsrådet skrev følgende i sitt forslag til budsjett for 2015 og økonomiplanen for perioden 2015 – 2018 om framtidig vedlikeholdsbehov:

Det har vært gjort mye vedlikehold og oppussingsarbeid utvendig på de kirkelige byggene i de senere årene. Nytt tak og maling av Meråker kirke, nytt tak, nye vindu og ombygging av kjøkken i Soknestua, nytt tak og pussing av murene utvendig på Kopperå kapell, restaurering av Stordalen kapell. Innvendig vedlikehold har det vært mindre av og det bærer alle byggene preg av. Menighetsrådet ønsker derfor å utarbeide en helhetlig plan over vedlikeholdsbehovet.

Meråker kirke bærer preg av at det er 40 år siden restaureringen. Det ikke vært noe oppussing/maling innvendig siden 1974. Malingen flasser under galleriet, på galleriet og i taket over orgelpipene. Hele gulvet må males og veggene trenger også et malingsstrøk. På de kaldeste dagene vinterstid er det nesten umulig å holde kirken varm. En vedlikeholdsplan vil derfor også omfatte enøktiltak.

Stordalen kapell ble pusset opp i 1995. Deler av inventaret trenger nå oppussing. Malingen flasser bl.a. av kirkebenkene. Oppussing av Kopperå kapell har stått på økonomiplanen i flere år. Det er usikkert når det sist ble foretatt noe innvendig oppussingsarbeid i Kopperå. Her trengs bl.a. maling av de gulnede veggene.

Det er positivt at menighetsrådet ønsker å utarbeide en helhetlig plan over vedlikeholdsarbeidet. Det vil gi en mye bedre oversikt over vedlikeholdsbehovet og overslag av kostnadene.

De siste årene har det til sammen vært gitt millionbevilgninger for opprusting av kirkebyggene og soknestua. Det er gjennomført omfattende vedlikehold på soknestua og Meråker kirke med nytt tak i 2010 som det største enkeltprosjektet. På budsjettet for 2013 ble det bevilget midler til nytt inngangsparti på soknestua og nytt elektrisk anlegg på Stordalen kapell. På budsjettet for 2017 ble det bevilget midler til asfaltering av gangvei til kirka og parkeringsplassen ved soknestua. Alle disse tiltakene er gjennomført og flere til.

5.8 Kommunal kraftlinje

Den kommunale kraftlinja ble kjøpt i 2007 fra NTE. Linja strekker seg fra Meråker kraftstasjon til Meråker næringspark i Kopperå. Meråker grønt AS og flere bedrifter i Kopperå kjøper strømmen sin via denne kraftlinja.

Rådmannen skrev i økonomiplandokumentet for 2019-2022:

Rådmannen er av den oppfatning at det å være kraftlinjeeier og strømleverandør er godt utenfor kommunens kjerneoppgaver som fordrer en kompetanse kommunen ikke har. Den største avtalen/forpliktelsen til å levere strøm utløper 31.12.2019. Rådmannen foreslår at denne avtalen ikke fornyes og at kommunen avhender/sanerer linja fra og med 2020.

Arbeidet med å avhende/sanere linja ble påstartet i mars 2019. Målet var at abonnenter på linja skal sikres videre strømforsyning uten større engangskostnader i forbindelse med skifte til ny nettleverandør. I tillegg søkes det å få best mulig økonomiske betingelser for kommunen i denne prosessen. Målet var at dette skulle være på plass til 01.01.2020, noe vi lyktes med.

5.9 Tilskudd til utbygging av bygdefiber/digital infrastruktur

Etter søknad har Meråker i år (2020) fått godkjent tilskudd til utbygging av to nye områder med bygdefiber; Brennbakkan-Dalådalen og Gudå. NTE har vunnet priskonkurransen om å få bygge ut områdene. Salg til husstandene i Brennbakkan-Dalådalen startet i august 2020 og salgsmålet på 80% av husstandene ble raskt oppnådd slik at utbyggingen der nå er startet. I midten av oktober er ennå ikke salgsmålet for Gudå nådd, og det arbeides for å øke oppslutningen der også slik at også dette området kan bli utbygd. NTE har frist på seg ut 2021 til å få gjennomført utbyggingen.

Med Brennbakkan-Dalådalen og Gudå vil i underkant av 90% av husstandene i kommunen ha fått tilbud om fiberbredbånd. Det gjenstår da noen lommer og områder som det nå arbeides med å få inn i prosjektet slik at vi kan nå full utbygging (dvs tilbud til ca 98 % av husstandene) i løpet av 2021. Dette gjelder Stordalen, videre innover Torsbjørkdalen, Teveldalen samt noen mindre lommer i tilknytning til allerede godkjente utbyggingsområder.

Meråker kommune har ved tre tidligere anledninger vært inne og finansiert tilsvarende utbygginger. Utbygging i Kopperå (ca. 80 oppkoblinger) fikk innvilget en støtte på kr. 500.000,- (ca. kr 6.250,- pr. husstand). Senere fikk en utbygging i Meråker sentrum/Stasjonsgrenda (ca. 190 oppkoblinger) innvilget kr. 700.000,- (ca. kr 3.700,- pr. husstand). Dette prosjektet hadde ikke forhøyet egenandel. I 2019 ble det ferdigstilt en utbygging som omfattet Egga, Sørsida samt videre vestover fra tidligere utbygging i sentrum til avkjørsel til alpinsenteret. Det siste prosjektet realiserte 230 kontrakter og ble støttet med kr. 932.000,- (ca. 4.000,- pr. husstand).

I den stadig mer digitaliserte hverdagen vi lever i er en nettforbindelse med god kapasitet viktig. Det er viktig at det digitale klaseskillet mellom by og land utjevnes. God bredbånddekning er en av nøklene til bosetting og næringsutvikling, man gir befolkning et reelt valg når bosted skal velges. Det er også en nøkkel i digitalisering av det kommunale tjenestetilbudet, både med selvbetjeningsløsninger og ikke minst velferdsteknologi. Det er samstemt politisk vilje til å prioritere dette satsingsområdet. Kommuneplanens samfunnsdel, som ble vedtatt av kommunestyret i april 2019, peker i satsingsområdene *Bolyst* og *Næringsutvikling* på viktigheten av god digital infrastruktur i samfunnet. Det er og trukket fram i flere Mål- og prioriteringsdebatter at dette skal være et av satsingsområdene framover. Se også omtale i sektor for kommunal utviklingsdel av dette dokumentet.

For å kunne imøtekomme søknader om kommunal medfinansiering er det avsatt 1,2 mill. kr. årlig for å støtte bygdefiberprosjekter. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

5.10 Arbeidet med fengsel

Til det videre arbeidet med å få etablert fengsel i Meråker ble det avsatt kr 200.000,- i 2020. Beløpet var et anslag på kostnader for videre oppfølging i 2020. For ytterligere informasjon vises det til tidligere politiske behandlinger og senest rapporten fra Avantas. Selv om arbeidet ikke er sluttført er det ikke satt av egne midler i økonomiplanen i forslaget til budsjett og økonomiplan. Eventuelle utgifter til dette vil gå under pottten «øvrige anslått aktivitet» som er satt til kr. 425.000,- årlig.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.11 Profilerings

Det er avsatt kr 200.000,- hvert av årene i planperioden til profilering av Meråker. Profilerings kan skje på ulike måter og steder.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.12 Grenseløse Meråkerdager

Meråker kommune deltok på messen Grenseløse Meråkerdager 2017-2019. Messen i 2020 ble på grunn av Covid-19 avlyst. Til bruk på messen ble det innkjøpt en god del utstyr. Mye av utstyret kan brukes ved senere messedeltakelser. Det er avsatt inntil kr 75.000,- hvert av årene i planperioden til formålet.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.13 Oppsummering bruk av kraftfondet

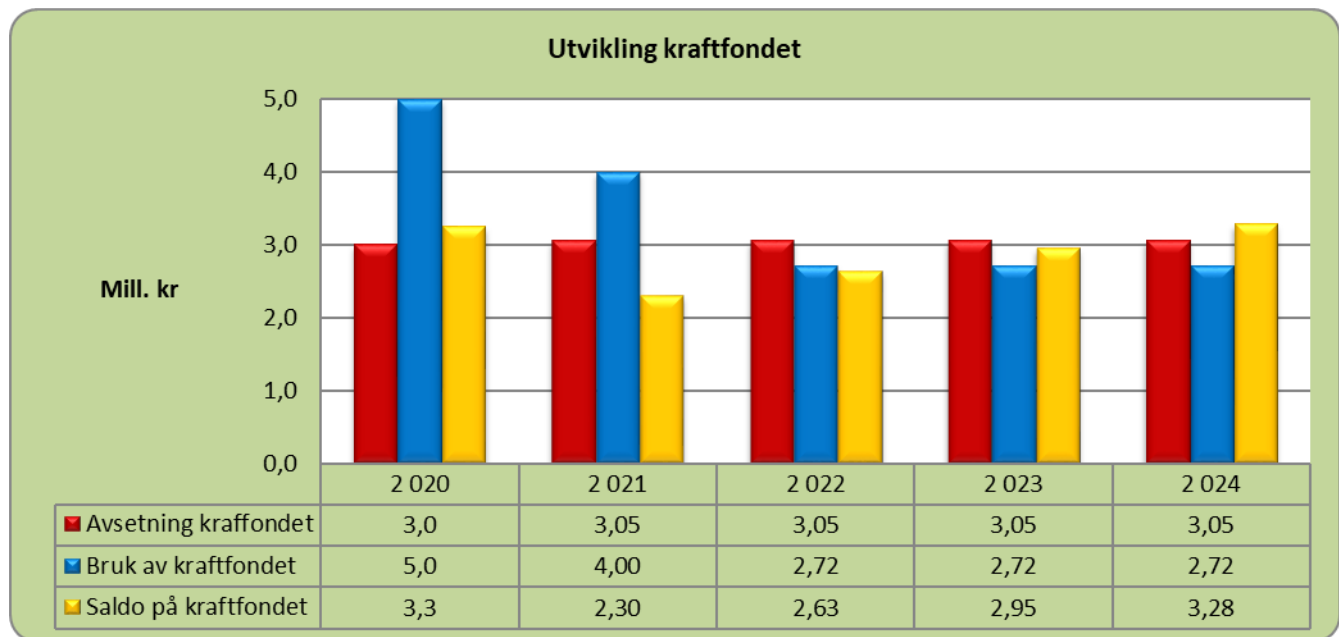
Konsesjonsavgiften som for tiden utgjør drøyt 3 mill. kr årlig avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.19 på 5,2 mill. kr. Vedtatt bruk for 2020 er på ca. 5,0 mill. kr.. Anslått saldo pr. 31.12.20 blir da ca. 3,2 mill. kr.

For planperioden 2021 – 2024 er det planlagt slik bruk av kraftfondet:

Ansvar	Tekst	Tiltak	Beløp kr			
			2021	2022	2023	2024
4011	Tiltaksformål	Finansiering av næringsarb.	649 000	649 000	649 000	649 000
4102	Tiltak innen landbruk	Lokal pott jfr. landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4221	Friluftsliv	Rep. Skursdolvoldammen, kommunal andel	250 000			
4230	Grønt sentrum	"Forskjønning" sentrumsområde	900 000			
4714	Grova Vardetun	Tilskudd snøproduksjon	50 000	50 000	50 000	50 000
6100	Kraftfondet	Grenseløse Meråkerdager	75 000	75 000	75 000	75 000
6100	Kraftfondet	Bidrag bygdefiber	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
6100	Kraftfondet	Profilering	200 000	200 000	200 000	200 000
6100	Kraftfondet	Anslått øvrig aktivitet	425 000	300 000	300 000	300 000
Sum bruk av kraftfond			3 999 000	2 724 000	2 724 000	2 724 000
Anslått saldo på						
kraftfondet pr. 31.12.20			3 250 000			
Avsatte konsesjonsavgifter			3 049 000	3 049 000	3 049 000	3 049 000
Anslått saldo på kraftfondet pr 31.12.20XX			2 300 000	2 625 000	2 950 000	3 275 000

For nærmere kommentarer om bruken til de enkelte formålene se under kapitlene 5.3 – 5.12.

Ved den bruken som det er lagt opp til i planperioden vil saldoen på kraftfondet reduseres i 2021 med ca. 1,0 mill. kr til ca. 2,3 mill. kr. Videre i planperioden vil saldoen øke litt hvert år opp til ca. 3,3 mill. kr. ved utgangen av 2024.

5.14 Utlån av startlån

Startlån er et boligsosialt virkemiddel som bidrar til at flere kan etablere seg og bli boende i egen eid bolig. Ordningen fungerer slik at Husbanken etter søknad fra kommunene tildeler den enkelte kommune et lån for videre utlån til vanskeligstilte grupper.

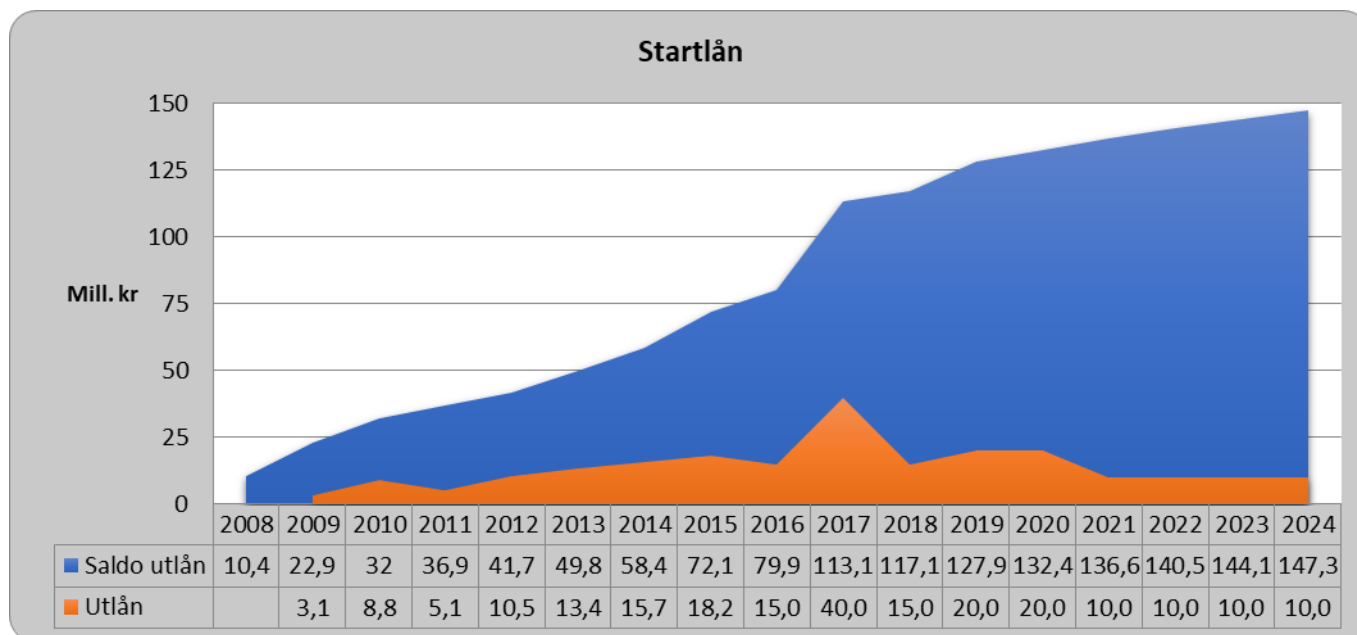
Kommunene skal prioritere vanskeligstilte grupper i sitt arbeid med startlån. Hver enkelt kommune skal tilpasse bruken av startlån til egen sosial boligpolitikk og prioritere startlånmidler til vanskeligstilte i kommunen. Kommunestyret vedtok i sak 111/17 den 27.11.17 boligpolitisk handlingsplan for Meråker. Sammen med kommunes retningslinjer for tildeling av startlån som ble vedtatt av kommunestyret i sak 70/15 den 28.09.15 gir det et godt grunnlag for kommunens vurderinger og prioriteringer på området.

Boliger som finansieres med startlån skal være nøkterne og tilpasset husstandens behov. I tillegg til en forsvarlig kredittvurdering, skal kommunene gjøre boligsosiale vurderinger ved tildelinger av startlån. Formålet er å hjelpe de som sannsynligvis verken nå eller senere vil kunne få finansiert et boligkjøp på annen måte enn med bistand fra kommunen. Startlånet er et viktig virkemiddel for å tilby boligfinansiering til lånsøkere som omfattes av tverrfaglig samarbeid og oppfølging i kommunen, og å hjelpe lånsøkere som er i ferd med å miste bolig og søker refinansiering. Viktige målgrupper er eneforsørgere, barnefamilier, funksjonshemmede, flytninger, økonomisk vanskeligstilte, og lånsøkere som bor i kommunal bolig som ønsker å anskaffe egen eid bolig.

For å få startlån må du kunne betale renter og avdrag på lånet og samtidig ha nødvendige midler igjen til livsopphold og andre økonomiske utgifter. Boligen må være egnet for husstanden og rimelig i forhold til prisnivået på stedet der man skal bo. Videre må boligen ligge i den kommunen som gir lån. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere om man får lån, og eventuelt hvor stort lån man kan få. Mange kommuner har utarbeidet egne retningslinjer.

Meråker kommune gir vanligvis lån til toppfinansiering etter at ordinær bank har gitt 1. prioritetslån, men kommunen kan også fullfinansiere i særskilte tilfeller.

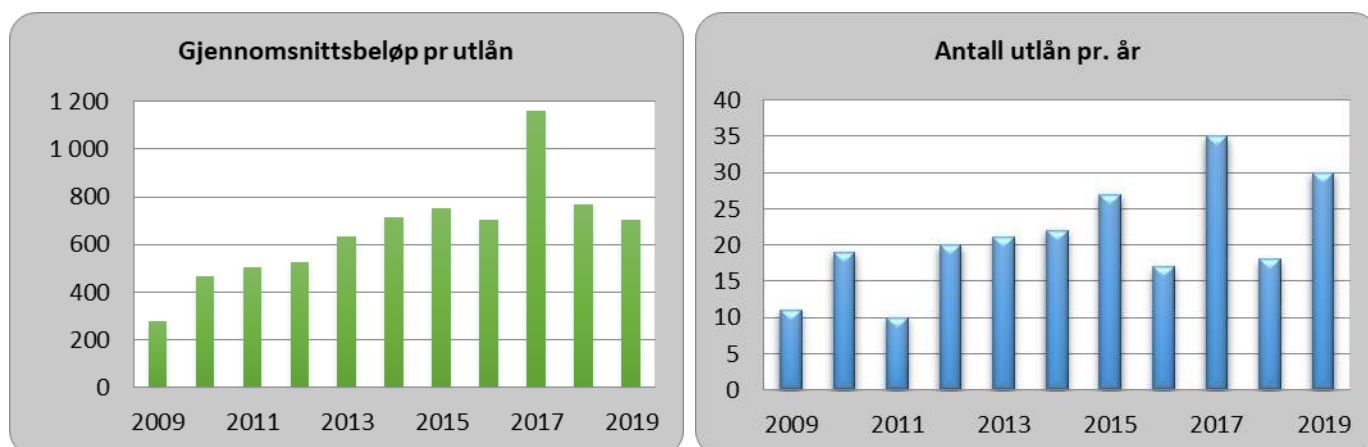
Diagrammet viser netto utlånsvolum og saldo i mill. kr pr 31.12.

Meråker kommune har vært svært aktiv i bruken av startlån og har fått hjulpet mange familier og enslige til et mer egnet botilbud og verdigere liv. Bruken av startlån har også ført til at enkelte har bosatt seg i kommunen eller unnlatt å flytte ut av kommunen. Det er også tilfeller der hvor bruk av startlån har ført til at man ikke lenger er avhengig av støtte fra NAV. Ved utgangen av 2019 hadde kommunen ca. 128 mill. kr i utlån. Det er en netto økning på ca. 10,9 mill. kr. i forhold til utgangen av 2018. Netto utlånsøkning har siden 2008 vært på 117,5 mill. kr.

Antallet utlån har også økt mye de siste årene, men kan variere en god del fra år til år. I 2019 var det 30 utlån. I 2020 ser det ut at antallet utlån kan bli ca. 16 og utbetalt utlånsbeløp om lag ca. 15 mill. kr. Netto utlånte midler pr 31.12.20 er beregnet til ca. 132 mill. kr.

Diagrammet viser antall utlån og gjennomsnittlig utlånsbeløp pr. utlån i kr.

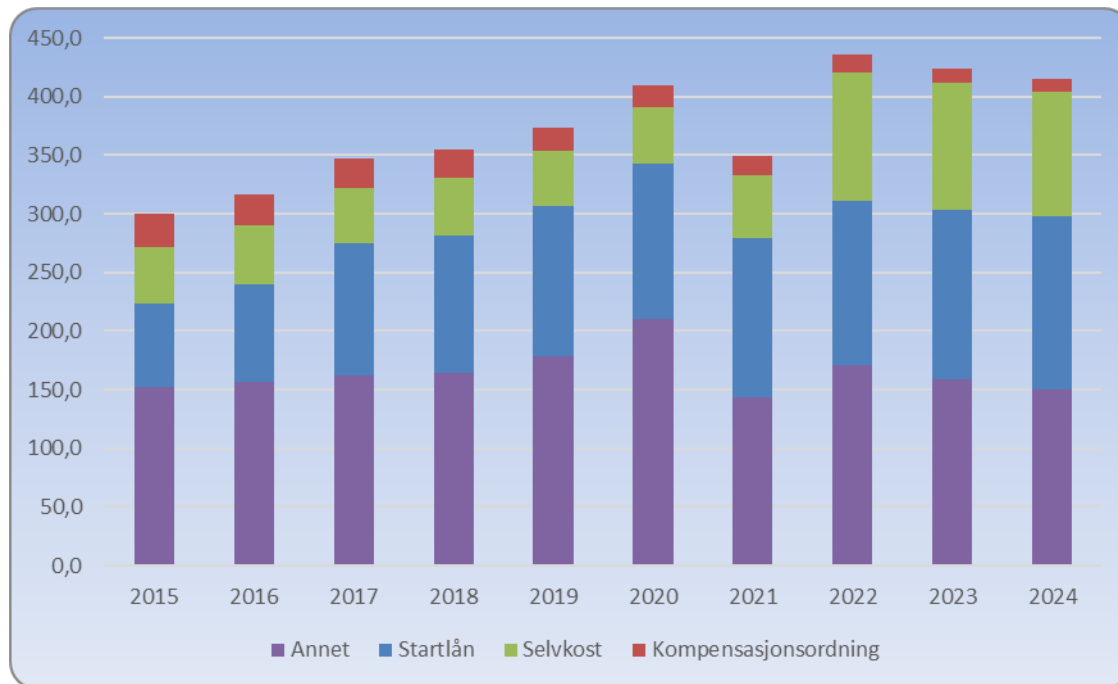
Ved utlån følger renta Husbankens rentevilkår med et lite tillegg på 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Husbankens rentesatser er svært gunstige. Flytende rente utgjør for tiden 1,1 % og fastrente 5 år ca. 1,35 %. Avdragsprofil på utlånene fastsettes etter en konkret vurdering av de enkelte sakene. Kommunens egen nedbetaling av sitt låneopptak følger kommunens avdragsplan og kan avvike fra avdragsplanene på utlånene. Det gjør at avdrag innlån og avdrag utlån har ulike størrelser enkeltår. Over tid vil dette jevne seg ut og har liten innvirkning på kommuneøkonomien.

Kommunen har svært gode erfaringer med ordningen og har ikke hatt tap på utlån på mange år. Hvis det oppstår tap på utlån av startlån har kommunen tapsrisikoen for de første 25 prosent av startlånets restgjeld på tapstidspunktet. Staten har tapsrisikoen for de siste 75 prosent.

Kommunen har de senere årene tatt opp mellom 15 - 20 mill. kr årlig i startlån med en topp i 2017 med hele 40 mill. kr i låneopptak. Årsaken til den store økningen i 2017 er at kommunen har finansiert leilighetskjøp på både Tollmoen 1 og 2 som kommer til utbetaling samme året.

Etterspørselen etter startlån har vært jevnt stigende med en svært stor økning i 2017. I 2021 og de øvrige årene i planperioden må aktiviteten bli lavere og det foreslås at det opptas 10 mill. kr årlig i planperioden. Samtidig legges det til grunn at det gjøres en innstramming i gjennomsnittlig utlån. For stor aktivitetsvekst vil kunne føre til at de ordinære bankene tar for lite ansvar for boligfinansieringen og det er ikke ønskelig.

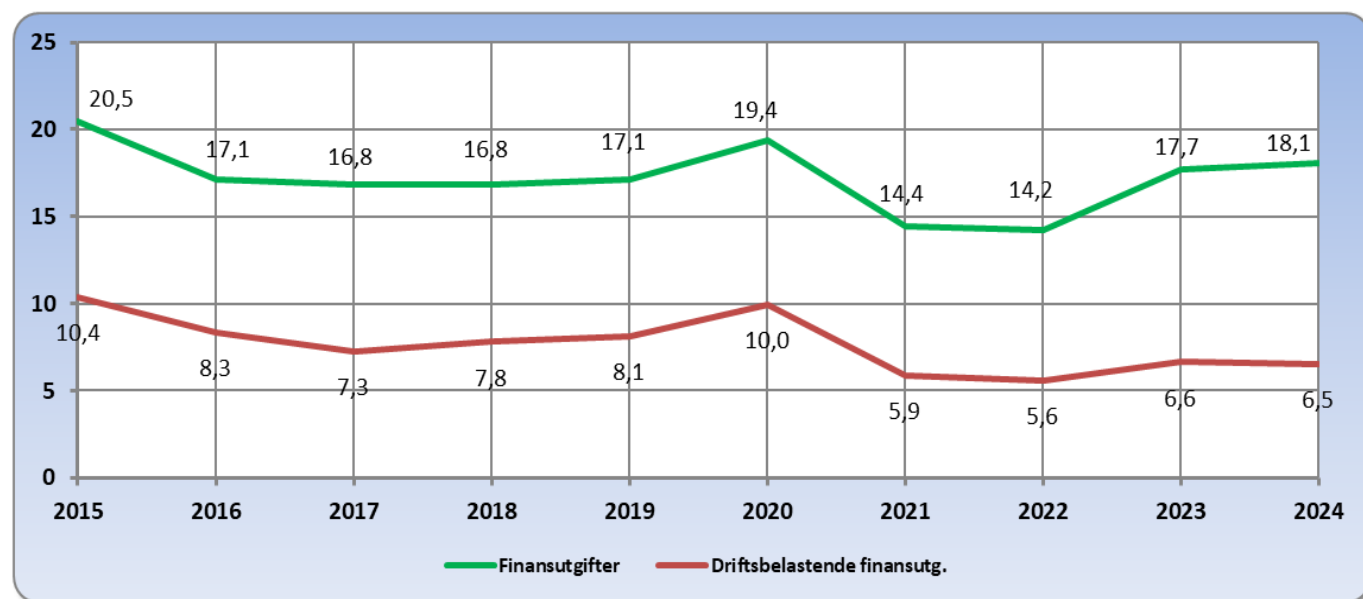
5.15 Langsiktig lånegjeld

Den totale lånegjelda vil stige til ca. 350 mill. kr ved utgangen av 2021. Dette er forutsatt at kommunestyret beslutter å gjennomføre salg av bygningsmassen ved MVS til Trøndelag fylkeskommune til en sum av 55 mill. kr. I 2022 vil den stige kraftig til 436 mill. kr. I årene 2023 og 2024 vil den synke til hhv. 424 mill. kr. og 415 mill. kr.

Endringa skyldes hovedsakelig opptak av startlån, lån til nytt skolebygg samt investeringer i selvkostområdet herunder spesielt nytt renseanlegg, fratrasket årlige avdrag Ettersom deler av disse midlene lånes ut og tilbakebetales eller finansieres gjennom selvkostområdet, vil ikke netto finansutgifter som påvirker kommuneøkonomien få hele belastningen med den økte gjelden. De langsiktige lånene som påvirker kommuneøkonomien går fra ca. 143 mill. kr ved utgangen av 2021, økende til 172 mill. kr. i 2022, for deretter å synke videre til hhv. 159 mill. kr. og 150 mill. kr. i 2023 og 2024.

5.16 Driftsbelastede finansutgifter

De nye låneopptakene som er foreslått i planperioden gjør at de totale finansutgiftene blir 14,4 mill. kr i 2021, falle til 14,2 mill. kr i 2022, for så å øke og utgjøre hhv 17,7 og 18,1 mill. kr i 2023 og 2024. Andelen av finansutgiftene som belaster kommuneøkonomien er beregnet til 5,9 mill. kr i 2021, gå ned til 5,6 mill. kr. i 2022 og øke til hhv. 6,6 mill. kr. og 6,5 mill. kr. i 2023 og 2024. Finansutgiftene er beregnet med utgangspunkt i gjeldende avtaler og estimert rentebane i årene 2021 – 2024.

5.17 Saldering av budsjettet for 2021 og økonomiplanen for perioden 2021 - 2024

Budsjettet for 2021 og økonomiplanen er saldert med avsetning til disposisjonsfond. Tabellen under viser avsetningen som er budsjettet de enkelte årene.

	2021	2022	2023	2024
Avsetning til disposisjonsfond (1000 kr.)	617	1.352	1.046	1.950

Salderingen ivaretar balansekravet som kommuneloven med forskrifter stiller.

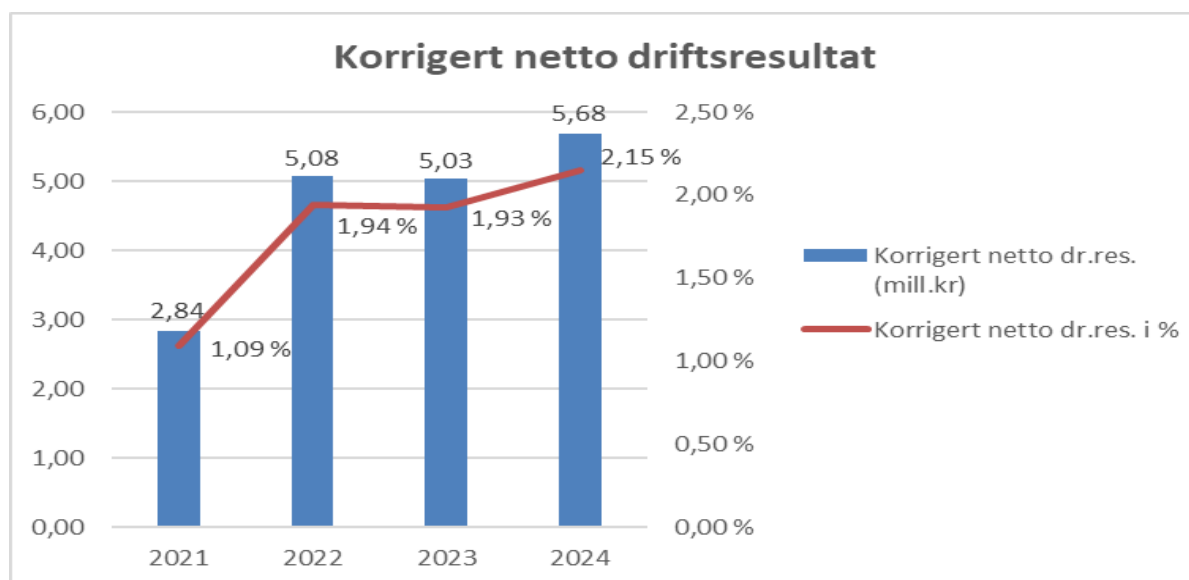
5.18 Budsjettet for 2021 og økonomiplanen for perioden 2021 – 2024 sett i forhold til overordnede økonomiske måltall

I kommunestyrets budsjettbehandling for 2020 ble følgende økonomiske handlingsregler stadfestet:

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/ egenkapital i årets/ fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.
- Det er et mål at kommunen til enhver tid har et disposisjonsfond på minst 10% av budsjetterte brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.
- Netto renter og avdrag skal ikke overstige 7,5 % av korrigerte brutto driftsinntekter.
- Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.

Målet om korrigert netto driftsresultat på minimum 1,75 %

Målet innebærer at det årlig må frigjøres ca. 4,6 mill. kr med budsjetterte korrigerte brutto driftsinntekter på 263 mill. kr (2020).

Korrigert netto driftsresultater for 2021 på 2,84 mill. kr tilsvarer 1,09 %. For 2022, 2023 og 2024 er budsjettet litt bedre resultat med hhv. 1,94 %, 1,93 % og 2,15 %. I forhold til det mål som kommunestyret har vedtatt for netto driftsresultat oppfyller ikke kommunedirektørens forslag til budsjett for 2021 og økonomiplan for 2021 – 2024 dette kravet for alle årene. Snittet for økonomiplanperioden er 1,78 %. For å oppnå netto driftsresultat på 1,75 % i 2021 må det frigjøres midler tilsvarende drøyt 1,7 mill. kr. Kommunedirektøren har ikke funnet det forsvarlig å innføre ettårige tiltak med tilsvarende virkning for 2021 utover de tiltak som allerede er innarbeidet i budsjettforslaget.

	2021	2022	2023	2024
Korrigert netto driftsresultat (%)	1,09 %	1,94 %	1,93 %	2,15 %

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Målet om 10 % disposisjonsfond

Målet innebærer at kommunen skal ha minst 26 mill. kr i disposisjonsfond med brutto driftsinntekter på 260 mill. kr (2021). Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Avsetninger til disposisjonsfond kan kun skje hvis det er positivt netto driftsresultat.

Tabellen under viser utviklingen på disposisjonsfondene i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2021	2022	2023	2024
Disposisjonsfond i kr. (mill. kr.)	40,1	41,4	42,4	23,4
Disp.fond i % av korr. bto. dr.innt.	15,41 %	15,86 %	16,28 %	8,88 %

I forhold til det mål som kommunestyret har vedtatt for størrelsen på disposisjonsfondene oppfyller kommunedirektørens forslag til budsjett for 2021 og økonomiplanårene for 2021 – 2023 dette kravet i alle årene. Snittet for perioden er 14,09 %.

For 2024 faller disposisjonsfondet ned til 8,88 %. Det har en sammenheng med at det er planlagt oppstart av omsorgsbygg og bruk av den avsetningen som er gjort til det formålet.

Mål om gjeldsgrad

Driftsbelastende gjeld skal ikke overstige 70 % av korrigerte brutto driftsinntekter.

Tabellen viser utviklingen på gjeldsgrad i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2021	2022	2023	2024
Driftsbelastende gjeld (mill. kr.)	143,1	170,8	159	150,1
Korr. brutto driftsinnt. (mill. kr.)	260,0	261,1	260,9	263,7
Prosent (%)	55,04 %	65,42 %	60,94 %	56,92 %

Sett i forhold til måltallet er dette oppfylt i alle årene av planperioden. Snittet i planperioden er på 59,58 %.

Mål om kapitalutgifter

Netto renter og avdrag skal ikke overstige 7,5 % av korrigerte brutto driftsinntekter.

	2021	2022	2023	2024
Nto. rente- og avdragsutg. (mill. kr.)	11	11,2	14,7	15,1
Korrigerte bto. driftsinnt. (mill. kr.)	260,0	261,1	260,9	263,7
Prosent (%)	4,23 %	4,29 %	5,63 %	5,73 %

Sett i forhold til måltallet er dette oppfylt i alle årene av planperioden. Snittet i planperioden er på 6,17 %.

Mål om bruk av kraftinntekter inn i drift

Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.

Det er i kommunedirektørens forslag tatt inn 7,5 mill. kr. årlig i bruk av konsesjonskraftinntekter.

Oppsummering av måltallsoppnåelse i kommunedirektørens budsjettforslag

Tabellen inder viser måloppnåelse for de enkelte økonomiske måtallene for det enkelte år i planperioden og perioden sett samlet.

	2021	2022	2023	2024	2021-24
Netto driftsresultat, >1,75 %	1,09 %	1,94 %	1,93 %	2,15 %	1,78 %
Disposisjonsfond, > 10 %	15,41 %	15,86 %	16,28 %	8,88 %	14,09 %
Gjeldsgrad, < 70 %	55,04 %	65,42 %	60,94 %	56,92 %	59,58 %
Kapitalutgifter, < 7,5 %	4,23 %	4,29 %	5,63 %	5,73 %	4,97 %
Bruk av kraftfond, < 7,5 mill kr	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

5.19 Oppsummering

I forhold til forrige økonomiplan (2020-2023), hvor vi bl.a. forutsatte betydelige økonomiske besparelser bl.a. innen kommunal veg, som enda ikke er klar til iverksetting gjennom vedtak, har det vært nødvendig å iverksette andre tiltak for neddimensjonering av driftsutgiftene framover. Her er det vurdert som realistisk

og forsvarlig med betydelige reduksjoner innen skole, oppvekst og kultur. I tillegg til innenfor sektor helse, pleie og omsorg, hvor det i dag må påregnes omfattende reduksjoner fra og med 2022, ved avslutning av avtalen med Stjørdal kommune som ble inngått i 2020. Innen sektor for kommunal utvikling er det største tiltaket med frigjøring av driftsmidler overdragelse av bygningsmasse ved Meråker videregående skole Trøndelag fylkeskommune som forutsetning for økonomisk prioritering av skoleutbygging. I tillegg økte utgifter med tiltredelse av vertskommuneavtalen om felles brannordning. Gjennomgang av selvkost saksbehandling ihht. ny selvkostforskrift fom. 1.1.2020 har medført forslag om økte gebyrsatser. Innen sentral-administrasjonen, hvor foreslåtte tiltak øker netto utgifter ligger økning 70% stilling kommunekassen, fortsatt nødvendige ressurser til leder- og organisasjonsutviklingsprosesser og ressurser nærværarbeid for å forebygge/ redusere kostnaden knyttet til høyt sykefravær.

Vedtatt måltall på netto driftsresultat når vi for økonomiplanperioden under ett i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan. Dette selv om første år er resultatet under måltallet i påvente av effekt av igangsatte prosesser på ikke slutførte effektiviseringstiltak som vi forventer effekt av senest i 2022.

Ved å sørge for økonomisk handlefrihet kan man over tid ivareta kommunens hovedansvarsoppgaver som tjenestetilbyder, lovforvalter, samfunnsutvikler og demokratisk arena på en bedre måte, og slik realisere målene for kommunens utvikling nedfelt i samfunnsplan og i underliggende planverk/planstrategi på best mulig måte. Dette er en viktig forutsetning for å kunne gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune.

6 Kommunale avgifter og gebyrer

6.1 Oversikt over foreslåtte endringer for 2021

Betalingssatsene for kommunale tjenester foreslås regulert slik for 2021:

Type tjeneste	Endring	Sats
Sektor skole, oppvekst og kultur		
Skolefritidsordning (SFO)	Økning	3,0 %
Kulturskole	Økning	3,0 %
Barnehageopphold	Økning	6,2 %
Barnehage kost	Uforandret	0,0 %
Sektor helse, pleie og omsorg		
Hjemmetjenester, praktisk bistand	Økning Uforandret	0 – 7,2 %
Hjemmetjenester, trygghetsalarm	Uforandret	0,0 %
Tørrmat trygdebolig	Uforandret	9,0 %
Treningskort fysioterapilokaler	Økning	7,14 %
Sektor kommunal utvikling		
Renovasjon, vanlig abonnement, IR	Økning	7,0 %
Renovasjon, fritidsabonnement, IR	Økning	7,0 %
Vann, abonnement	Økning	0,0 %
Vann, forbruk	Økning	0,0 %
Vann, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Avløp, abonnement	Økning	5,0 %
Avløp, forbruk	Økning	5,0 %
Avløp, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Slam (overført IR fra 01.01.16)	Uforandret	0,0 %
Feiing	Økning	0,0 %
(Plan, byggesak, kart og oppmåling (selvkostmodell))	Økning	varierende
Skolelokaler, idrettshallen m.m. (KPI)	Økning	3,2 %
Husleie utleieboliger, leiligheter, justert etter KPI og nye avtaler	Økning	1,5 – 11,5 %

For nærmere omtale av betalingssatsene vises det til etterfølgende kapitler.

6.2 Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)

Gjeldende betalingssatser fra 01.01.2020 er:

Timer	Månedsbetaling
Inntil 5 t/u	Kr 910,-
5 – 10 t/u	Kr 1.810,-
10 – 15 t/u	Kr 2.255,-
Over 15 t/u	Kr 3090,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50% for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

I tilbudet ligger servering av enkle måltider med drikke, og dette inngår i foreldrebetalinga.

De fleste brukerne er på tilbudet 5 – 10 t/u. Svært få benytter tilbud over 15 t/u.

Nye betalingssatser fra 01.01.2021

For å finansiere kostnadsveksten foreslår kommunedirektøren at betalingssatsene økes med ca. 3 % i 2021. Merinntektene vil beløpe seg til ca. kr 25.000,-.

Nye satser for bruk av SFO fra 01.01.21:

Timer	Månedsbetaling
Inntil 5 t/u	Kr 935
5 – 10 t/u	Kr 1 865,-
10 – 15 t/u	Kr 2.320,-
Over 15 t/u	Kr 3.180,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50 % for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

Regjeringen innførte fra 01.08.20 inntektsgradert foreldrebetaling i SFO for 1. og 2. trinn. Dvs. har en husholdning samlede inntekt på kr. 574 750,- eller lavere, har man krav på redusert foreldrebetaling. Søknadsskjema til denne ordningen ligger på kommunens hjemmeside.

I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen å bevilge 25 millioner kroner for å utvide den eksisterende nasjonale ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling til å også gjelde 3.-4. trinn fra høsten 2021. (Fra 01.08.2021). Utvidelsen bidrar til lavinntektsfamilier kan benytte seg av ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling på alle trinn i SFO

Søknad med dokumentasjon sendes i vårt administrasjonssystem VIGILO, se kommunens hjemmeside. For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i SFO og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.3 Betalingssatser for kulturskolen

Gjeldende betalingssatser for 2020

Semesteravgifta for kulturskolen ble sist regulert i forbindelse med budsjettet for 2019 og ble da gjennomsnittlig økt med 3 %. Gjeldende satser er:

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama og tegning	Kr 2010,-
Barnekor, lei, dans og rytme	Kr 735,-
Leie av instrument	Kr 150,-

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg gis 10 % rabatt på korpsinstrumentet.
- Meråker skolekorps skal betale 60 % av kulturskolens utgifter i forbindelse med lønn til korpsdirigenten.

Nye betalingssatser fra 01.01.2021

For å finansiere kostnadsveksten foreslår kommunedirektøren at betalingssatsene økes med ca. 3 % i 2021, unntatt instrumentleie som holdes uforandret. Merinntektene vil beløpe seg til ca. kr 10.000,-.

Nye satser i kulturskolen blir med virkning fra 01.01.21:

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama og tegning	Kr 2 070,-
Barnekor, lei, dans og rytme	Kr 760,-
Leie av instrument	Kr 150,-

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg gis 10 % rabatt på korpsinstrumentet.
- Meråker skolekorps skal betale 60 % av kulturskolens utgifter i forbindelse med lønn til korpsdirigenten.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i kulturskolen vises det til kapittel 5.5.

6.4 Betalingssatser for opphold i barnehage

Gjeldende betalingssatser fra 01.01.2020

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.740	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.450	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 2.830	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke *	Kr 3.135	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Nye betalingssatser fra 01.01.2021

I forslaget til statsbudsjett for 2021 øker regjeringen Solberg maksimalsatsen for opphold i barnehagen til kr. 3230,- gjeldende fra 01.01.2021.

Økningen utgjør ca. 6,2 %. Meråker kommune øker satsene for 2 – 4-dagersplass tilsvarende med samme prosentsats.

Nye satser i barnehagene med virkning fra 01.01.21:

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.850,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.600,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 3.000,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke*	Kr 3.230,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Kostpenger

Inntektene fra kostpengene skal dekke barnehagens faktiske utgifter til måltidene (selvkost i barnehagene).

Moderasjonsordninger

Flere barn i barnehagen

Hvis man har mer enn ett barn i barnehage i samme kommune, skal kommunen sørge for at man får reduksjon i foreldrebetalingen. Det kalles søskenmoderasjon. Man skal få søskenmoderasjon uavhengig av om barna går i forskjellige barnehager, og i barnehager med forskjellige eiere. Reduksjonen for det andre barnet er minimum 30 prosent, og for det tredje barnet og oppover er det 50 prosent reduksjon.

Det er to moderasjonsordninger for familier eller husholdninger med lav inntekt:

1. Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalingen

Denne ordningen ble innført 1.mai 2015, og regjeringen Solberg viderefører det nasjonale kravet til redusert foreldrebetaling. Det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn 6 % av inntekten sin for en barnehageplass. For 2021 vil alle barn som bor i husholdninger med en samlet årsinntekt under kr. 592.167,- ha rett til redusert foreldrebetaling. Dette er gjeldende fra 01.01.2021.

Ifølge forskriften er det husholdningens samlede skattepliktige kapital- og personinntekt som legges til grunn ved beregning av foreldrebetaling.

2. Gratis kjernetid for 2 – 5-åringer

Siden 01.08.19 har alle 2 – 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Dette gjelder for husholdninger med samlet årsinntekt under kr 583. 650,- Dette er gjeldende fra 01.08.2021.

Søknad med dokumentasjon sendes i vårt administrasjonssystem VIGILO, se kommunens hjemmeside.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i barnehagene og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.5 Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester

Hjemmehjelp er en lovpålagt tjeneste ut i fra Lov om sosiale tjenester. Hvis søker fyller vilkårene i loven er kommunen pliktig til å utføre tjenesten ut i fra søkers hjelpebehov. I forskriften om vederlag for sosiale tjenester gis kommunene adgang til å kreve egenbetaling. Satsen på egenbetalingen regnes ut i fra husstandens inntekt før særfradraget. I de tilfeller der timesatsen blir det billigste alternativet for innbyggerne er kommunen pålagt å regne vederlaget ut i fra denne.

Gjeldende betalingssatser

Betalingssatsene for hjemmehjelp og annen praktisk bistand og opplæring, herunder hjelp til rengjøring, vasking av klær og tilrettelegging for riktig ernæring ble sist regulert i januar 2020. Betalingssatsene er i dag på linje med betalingssatsene i de andre kommunene i nærområdet. En har derfor valgt å justere betalings-satsene marginalt for 2021.

Betalingssatser fra 01.01.21

Inntektsgrunnlag	Månedsbetaling kr	Årsbetaling kr	Endring fra 2020
Inntil 2 G	210,-	2.520,-	Uforandret (sentral sats)
2 – 3 G	700,-	8.400,-	Kr 30,-
3 – 4 G	1.450,-	17.400,-	Kr 50,-
4 – 5 G	2.100,-	25.200,-	Kr. 100,-
Over 5 G	2.800,-	33.600,-	Kr 200,-

Betalingssatsen for inntil 2 G fastsettes av departementet i medhold av forskrift til sosialtjenesteloven og Meråker følger denne. Beløpet som er angitt her er gjeldende sats.

I de tilfeller vederlaget etter timepris er lavere enn abonnementet, settes timesatsen til kr. 370,- pr. time. Betalingen skjer etter faktisk medgått tid, avrundet til nærmeste halve time.

Egenandel for trygghetsalarm v/mobiltelefon kr 300,-. Pr måned

Det betales for alle tjenester fra første dag.

1 G (grunnbeløpet i folketrygden) pr 01.05.20 = kr 101.351,-. Betalingssatsene regnes ut fra husstandens inntekt før særfradrag.

Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter maksimale egenandeler for korttidsopphold på sykehjem. Kommunen har gjennom mange år fulgt disse satsene og vil fortsette med det. Det er sannsynlig det blir en liten endring vinteren 2021. Gjeldende egenandeler er slik:

Tilbud	Sats pr døgn kr
Korttidsopphold	170,-
Dagopphold	85,-

For transport av brukere av helse- og sosialtjenester med kommunalt kjøretøy er dagens sats lik statens satser for kjøregodtgjørelse. Det legges til grunn at dette videreføres også i 2021.

Tørre mat til beboerne som bor på trygdebolig

De fleste av beboerne som bor på trygdeboligene kjøper i dag tørrematen sin av kjøkkenet, og spiser felles måltid. De har igjennom flere år betalt kr. 55,-/dag. Dette innebærer frokost, kveldsmat og to serveringer med kaffe og kaffebrød. En foreslår at dette endres til kr 60,- pr dag.

Treningskort

Meråker kommune har siden fysioterapitjenesten fikk nye lokaler i høsten 2009 gitt treningstilbud uten instruktør som et lavterskeltilbud til kommunens innbyggere.

Det foreslås at prisene for treningskortet økes med kr 50 til kr 750,- for halvåret. Månedsprisen blir da kr 125,-. Da kan man trene så mye man ønsker.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i pleie- og omsorg vises det til kapittel 5.6.

6.6 Renovasjon - avgiftsgrunnlag og gebyrer

I henhold til Lov om vern mot forurensing og avfall (forurensningsloven) § 34 skal kommunen fastsette gebyr til dekking av kostnader forbundet med avfallssektoren. Vanlige husstander og fritidsboliger omfattes av denne bestemmelsen. Vedtakene om størrelsen på gebyrene gjøres i tilknytning til budsjettarbeidet.

Innherred Renovasjon IKS (IR) driver i dag hele renovasjonsordningen i Meråker både praktisk og økonomisk. Dette har selskapet gjort siden 1998. Her i Meråker er renovasjonen organisert med noe kildesortering, ukentlige ruter, gjenbrukstorg, returpunkt for glass og metall og avfallsbuer for hytter renovasjon.

Det er representantskapet i Innherred Renovasjon IKS som skal fatte det endelige vedtaket om avgiftsgrunnlaget. I selskapsavtalen er det lagt opp til lik pris i alle medlemskommunene. I dette ligger at alle kostnader Innherred Renovasjon har, det vil si prisen som abonnentene skal betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Gebyrforslaget er basert på dette. For 2021 er det lagt opp til en økning i prisene på **7,0 %** for husholdnings- og hytte/fritidsrenovasjon.

Alle typer abonnement gis adgang til rabatt for samarbeid, med unntak for hytte/fritidsabonnement.

For slam(husholdning) foreslås det uendret pris. Rabatt for de som har felles tank/minirensanlegg videreføres.

Kommunespesifikke kostnader, som f.eks. etter drift av gamle deponi, må legges til og beregnes særskilt. Meråker kommune har ikke avfallsdeponi som betyr driftskostnader framover.

For alle kommuner er det lagt inn et administrasjonshonorar som skal dekke kommunens egne administrative kostnader innen renovasjon. For Meråker kommune er dette beløpet kr 23.000,- for 2021.

Gebyr og budsjettbehandling skjedde i IR's styre oktober 2020 og skal endelig vedtas i representantskapet 26.11.2020.

Vurdering

En ordning der flere kommuner samarbeider fører til en kvalitetsmessig rimelig og god løsning for alle brukerne i området. Ordningen i Meråker fungerer utmerket.

Styret i Innherred Renovasjon IKS foreslår et totalt avgiftsgrunnlag for 2021 på kr 134 934 896,- for renovasjonsordningen.

	Kostnader 2021	Andel av kostnadene
HUSHOLDNINGSRENOVASJON		
Behandling	40 525 250	33,3 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	5 696 028	4,7 %
Transport	32 163 600	26,4 %
Eiendomsforvaltning	8 936 100	7,3 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	12 284 790	10,1 %
Gjenvinningsstasjoner	20 991 700	17,3 %
Serviceavdeling	1 025 600	0,8 %
	121 623 068	100,0 %
RESULTAT	-2 092 468	

	Kostnader 2021	Andel av kostnadene
HYTTERENOVASJON		
Behandling	3 315 100	24,9 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	351 364	2,6 %
Transport	4 971 054	37,3 %
Eiendomsforvaltning	1 156 600	8,7 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	1 234 610	9,3 %
Gjenvinningsstasjoner	2 176 700	16,4 %
Serviceavdeling	106 400	0,8 %
	13 311 828	100,0 %
RESULTAT	-339 928	

Det gir følgende gebyrsatser for 2021:

Prisberegning TOTAL 2021		
	Gebyr	Inkl.mva
ABONNEMENT pr.boenhet		
70 liter restavfall / Mini rest	2 205	2 756
140 liter restavfall / Liten rest	3 080	3 825
240 liter restavfall / Medium rest	3 835	4 794
380 liter restavfall / Stor rest	5 160	6 450
TILLEGG		
Ukentlig tømning restavfall / papir	480	600,00
14 dager tømning restavfall / papir	240	300,00
Henting dunk / 10-30 meter	480	600,00
Kjøring privat veg	600	750,00
Ikke utført kildesortering	600	750,00
Bytte / innhenting av dunker / end. AB	420	525,00
RABATTER		
Framsetting av dunken på tømmedag	180	225,00
Samarbeid > 31 boenheter	540	675,00
Samarbeid 10-30 boenheter	360	450,00
Samarbeid 2 - 9 boenheter	180	225,00
Alternativ behandling org.	180	225,00
Varmkompostering	180	225,00
NEDGRAVDE OG BUNNTØMTE		
Bunntømte Liten	2 784	3 480
Bunntømte Medium	3 489	4 361
Bunntømte Stor	4 693	5 867
Nedgravde løsninger	3 411	4 264
HYTTE/FRITIDSRENOVASJON		
Fritidsrenovasjon mini :		
Hytter 2 km luftlinje kjørbare sommerveg (personbil)	518	648
Hytter under 30 m2 bebygd grunnareal	518	648
Mindre selveierenheter under 30 m2.	518	648
Fritidsrenovasjon liten :		
Campingvogner (mer enn 4 mnd pr. år.)	864	1 080
Fritidsrenovasjon medium :		
Større selveierenheter med over 30 m2	1 118	1 398
Hytter med 30 - 200 m2 grunnareal	1 118	1 398
Fritidsrenovasjon stor :		
Større selveierenheter over 30 m2 til utleie	1 618	2 023
Hytter over 30 m2 som benyttes til utleie	1 618	2 023
Hytter over 200 m2 bebygd grunnareal	1 618	2 023
Fritidsrenovasjon ekstra :		
Hytter som ønsker ordinær husholdningsrenovasjon	3 080	3 825

Konklusjon

Satsene innebærer en økning i renovasjonsgebyrene for 2020 på 7,0 %. Kommunedirektøren tilrår at det avgiftsgrunnlaget som styret i Innherred Renovasjon IKS har foreslått, godkjennes og at gebyrsatsene, herunder rabatter og tilleggsgebyrer som vist ovenfor, blir vedtatt.

6.7 Vann, avløp og slam – avgiftsgrunnlag og gebyrer

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 046	1 471	1 458	1 468	1 468	1 483
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 390	1 677	1 732	1 769	1 834	1 859
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	110	67	82	112	126	166
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 024	1 932	1 718	1 756	1 917	1 986
Sum kostnader	5 570	5 167	5 010	5 125	5 365	5 514
Salgsinntekter	-4 253	-4 479	-4 525	-4 739	-4 951	-5 203
Overføringer med krav om motytelse	-32	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 320	-689	-485	-386	-414	-311
Sum inntekter	-5 605	-5 167	-5 010	-5 125	-5 365	-5 514
Nettoutgifter	-35	0	0	0	0	0

Lov og forskrift:

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 127.
- Forurensningsforskriftens kapittel 16, Kommunale vann- og avløpsgebyrer
- Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkost-forskriften), FOR-2019-12-11-1731

Loven slår fast at det skal være et engangsgebyr for tilknytning og et årsgebyr.

Forurensningsforskriftens kap.16 § 1 fastsetter rammene for gebyrene:

Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

Kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste tre til fem år. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe”.

Kommunestyret har tidligere vedtatt at avregningsperioden skal være på 5 år. Dette er lagt til grunn som avregningsperiode også her.

Vurdering

Vann selvkost omfatter produksjon og distribusjon av vann.

Kommunedirektøren foreslår å ingen endring på abonnementsavgiften og forbruksavgiften på vann i 2021. Tilknytningsgebyret beholdes uendret. Tilleggsgebyret for abonnentene i Teveldalen etter vedtak i sak 8/14 i kommunestyret.

Avløp selvkost omfatter ledningsnett og avløpsrenseanlegg.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	2 318	2 241	2 276	2 306	2 300	2 300
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 322	2 193	2 221	2 241	1 719	1 819
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	489	755	785	856	760	1 535
Overføringer	72	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 874	1 596	1 712	2 268	5 108	5 107
Sum kostnader	7 075	6 785	6 994	7 671	9 887	10 761
Salgsinntekter	-6 261	-6 785	-6 994	-7 671	-7 671	-9 241
Overføringer med krav om motytelse	-17	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-674	0	0	0	-2 216	-1 520
Sum inntekter	-6 952	-6 785	-6 994	-7 671	-9 887	-10 761
Nettoutgifter	123	0	0	0	0	0

Kapitalkostnadene for vann og avløp har økt i takt med økte investeringer på områdene. Vann- og avløpsutbyggingen i Teveldalen har vært prioritert de siste par årene, og nytt vannforsyningsystem ferdigstilles i 2020/2021. I tillegg er det bygd nytt høydebasseng i Fagerlia, ferdig 2019/2020.

Det har ellers vært en del rehabilitering av eksisterende anlegg. Et jevnt vedlikehold og fornying er nødvendig for å holde driftssikkerheten. Det legges vekt på tilrettelegging for overvåking av de tekniske anleggene, og det å finne og utbedre lekkasjer på vann, og tilsvarende avdekke og utbedre innlekk på kommunalt avløpsnett.

Det foreslås fullføring av påbegynte tiltak og iverksetting av nye tiltak for sanering av avløp, der det utifra forurensingshensyn anses mest akutt. Ellers legges det opp til utbygging av vann og avløp for å legge til rette for utvikling av ny boligbygging.

Med bakgrunn i avgiftsgrunnlaget forslås følgende gebyrsatser for 2021:

- Tilknytningsgebyrer for vann og avløp – ingen endringer.
- Abonnementsgebyret for vann uendret, som i 2020 kr 1.234,- eks MVA
- Abonnementsgebyret for avløp økes med 5,0 % til kr 2.235,- eks MVA.
- Forbruksgebyret for vann uendret, som i 2020, dette gjelder pris pr m³ eller stipulert gebyr etter størrelsen på bygg.
- Forbruksgebyret for avløp økes med 5,0 %, dette gjelder pris pr m³ eller stipulert gebyr etter størrelsen på bygg.

Knyttet til områdeutbyggingen på Teveldalen ble det vedtatt et tilleggsgebyr fra og med 2014 som videreføres uendret i planperioden slik:

- Abonnementsgebyr vann – tillegg Teveldalen: kr 850,-.
- Abonnementsgebyr avløp – tillegg Teveldalen: kr 800,-.

Renteutviklingen framover vil være avgjørende for utvikling av gebyrene. Kapitalkostnader knyttet til bygging av nytt avløpsrenseanlegg vil med stor sannsynlighet bety økte avløpsgebyrer helt i slutten av denne planperioden eller årene like etterpå. Ut ifra at man på nåværende tidspunkt ikke har noe godt estimat for byggekostnadene eller tidspunkt for bygginga, er dette prosjektet ikke lagt inn i planen.

Avgiftsgrunnlaget og beregning av selvkostfond er i samsvar med forslag til budsjett 2021 og økonomiplanen for perioden 2021-2024.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at gebyrsatser for 2021 og avgiftsgrunnlag som vist her vedtas.

Gebyrsetter – vann, avløp og slamtømming – 2021**1. Tilknytningsgebyr**

Tilknytningsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsnett i henhold til vedtatt lokal forskrift for Meråker kommune.

1.1 Tilknytningsgebyr for boliger, leiligheter, hytter/fritidshus, driftsbygninger, forretningsbygg og industribygg inn til 500 m²:

Tilknytningsgebyr vann kr 8.000 eks mva

Tilknytningsgebyr avløp kr 13.200 eks mva

1.2 For driftsbygninger, forretningsbygg og industribygg over 500 m²:

For bygningsarealer ut over 500 m² betales et tillegg i tilknytningsgebyret på:

Tillegg tilknytning vann 20 kr/m²

Tillegg tilknytning avløp 35 kr/m²

Gebyret kan skjønnsvurderes.

1.3 Annet - Dersom avstanden ved tilknytning til offentlig vann- eller avløpsledning er relativt stor, kan tilknytningsgebyret vurderes etter skjønn.**2. Årsgebyr****2.1 Abonnementsgebyr**

Abonnementsgebyret er et fast årlig gebyr og betales i henhold til § 5 og § 7 i gjeldende lokal forskrift for Meråker kommune.

Abonnementsgebyr vann kr 1.234 eks mva

Abonnementsgebyr avløp kr 2.235 eks mva

For Teveldalen

Abonnementsgebyr vann – tillegg kr 850 eks mva

Abonnementsgebyr avløp - tillegg kr 800 eks mva

2.2 Forbruksgebyr

Forbruksgebyret beregnes på grunnlag av målt eller stipulert forbruk, begge basert på en kubikkmeterpris og betales i henhold til § 5, og § 7 i gjeldende lokal forskrift for Meråker kommune.

2.2.1 Forbruksgebyr – målt forbruk (vannmåler)

Kubikkmeterpris vann kr 7,79 eks mva

Kubikkmeterpris avløp kr 14,13 eks mva

2.2.2 Forbruksgebyr vann – stipulert forbruk etter BA

Gruppe A inntil 51 m² BA 120 m³ kr 935,32 eks mva

Gruppe B fra 51- 80 m² BA 180 m³ kr 402,98 eks mva

Gruppe C fra 81 - 110 m² BA 240 m³ kr 1.870,65 eks mva

Gruppe D fra 111 m² og over BA 300 m³ kr 2.338,31 eks mva

2.2.3 Forbruksgebyr avløp – stipulert forbruk etter BA

Gruppe A inntil 51 m² BA 120 m³ kr 1.695,33 eks mva

Gruppe B fra 51- 80 m² BA 180 m³ kr 2.543,49 eks mva

Gruppe C fra 81 - 110 m² BA 240 m³ kr 3.391,32 eks mva

Gruppe D fra 111 m² og over BA 300 m³ kr 4.239,14 eks mva

2.2.4 Fritidsboliger gis i medhold av lokal forskrift 50 % reduksjon av gebyrene i pkt 2.2.2 og 2.2.3

3. Tømmegebyr for slamavskillere m.m.

3.1 Innsamling og behandling av avløpsslam fra spredte utslipp er overført til Innherred renovasjon fra 01.01.16. Satsene følger det som vedtas av representantskapet i Innherred Renovasjon som vist nedenfor:

For slam er det lik avgift pr. boenhet pr. år og at det er kun størrelsen på tanken og antall boenheter tilknyttet tanken som avgjør når den skal tømmes. Se renovasjonsforskriften kapitel 2 § 8.

Det legges ikke opp til økning av gebyrene for slamtømming i 2021, altså en videreføring som i 2020:

Følgende kostnader må dekkes inn for 2021:

	Kostnader 2021	Andel av kostnadene
SLAM		
Varekostnad inkl. behandling	9 800 000	40,02 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	2 737 782	11,18 %
Lønnskostnader	4 445 300	18,15 %
Annen driftskostnad	4 228 457	17,27 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	2 075 300	8,48 %
Eiendomsforvaltning	900 000	3,68 %
Serviceavdeling	300 000	1,23 %
	24 486 839	100,00 %
RESULTAT	-86 840	

Dette gir følgende gebyrer i 2021:

Avgifter tømning slam 2021	Eks. mva	Inkl. mva
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet slamavskiller	kr 1 328,00	kr 1 660,00
Avgiften dekker årlig tømning av små tanker (under 3 m ³) og tømning annethvert år for store tanker (opp til 7 m ³)		
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet minirensanlegg	kr 1 328,00	kr 1 660,00
Avgiften dekker årlig tømning av små rensanlegg (under 3 m ³) og tømning annethvert år for store rensanlegg (opp til 7 m ³)		
Årlig avgift pr. hytte / fritidsbolig tilknyttet slamavskiller	kr 568,00	kr 710,00
Avgiften dekker tømning 3. hvert år		
Tømning store slamavskillere over 7m³ - helårsboliger	kr 516,00	kr 645,00
Avgift etter antall m ³ tømt		
Tømning tette tanker (helårsbolig og hytte / fritidsbolig)	kr 340,00	kr 425,00
Avgift etter antall m ³ tømt		
Rabatt pr. boenhet pr. år	-kr 230,00	-kr 287,50
Rabatt for samarbeid når flere går sammen om slamavskillere/minirensanlegg under 7 m ³ . Gjelder både helårsboliger og hytte/fritidsboliger		
Avgifter tømning slam 2021	Eks. mva	Inkl. mva
Timing/Bomtut	kr 1 312,00	kr 1 640,00
M3-pris tømning av brakkedø/mobile toalett. Faktureres minimum 0,5 m3	kr 472,00	kr 590,00
Sandfang	kr 682,40	kr 853,00
Fett: Timing + avtale behandlingskostnader pr. avtale (950,- pr. m3 i 2018)		

6.8 Avgiftsgrunnlag og gebyr for feiing og tilsyn

Ved behandling av budsjettet skal det legges fram grunnlag for beregningene av de gebyrer kommunen krever inn. Et av disse er gebyret for feiing. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg er tjenester som kommunen kan kreve gebyr for til dekking av utgiftene forbundet med ordningen. Det vises til:

- LOV 2002-06-14 nr 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker m.v. § 28 og
- FOR 2002-06-26 nr 847: Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, § 7-5 og
- FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)

Det vises også til ”Kommunal forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg og gebyr for slike tjenester” vedtatt av kommunestyret den 20.12.2004, K-sak 140/04. Denne forskriften fastsetter hvilke eiendommer som omfattes av feierordningen i Meråker og om hvordan gebyret for den enkelte abonnent blir fastlagt. Heri ligger også at det for pipe nr. 2 på samme tak skal betales halvt gebyr.

For bygninger og fyringsanlegg i helårs bruk skal det foretas feiing 1 g. pr. år. Hvert 4. år skal det foretas tilsyn med anleggene. Hytter og fritidseiendommer har hittil ikke vært omfattet kommunens feie- og tilsynsordning, men har hittil fått utført feiing mot betaling etter medgått tid, etter kommunens satser for fagarbeider med tillegg for anvendt utstyr.

Ny forskrift om brannforebygging (FOR-2015-12-17 nr. 1710) som trådte i kraft fra 01.01.2016 fastslår at det nå også skal foretas feiing i fritidsboliger. Stillingen som feier er utvidet til 100 % i 2018.

Det må ses på om det skal gjøres endringer i feie- og tilsynsopplegget fra og med 2019. I tillegg må også spørsmålet om et eventuelt samarbeid i Værnesregionen på dette tjenesteområdet avklares.

Pr. i dag er det 1173 bygninger der det feies, og som det føres tilsyn med.

Vurdering

Kommunedirektøren tilrår at avgiftsgrunnlaget for feietjenesten i Meråker uendret for 2021 - kr. 572 eks mva. pr. pipe for å holde tjenesten i selvkost. For pipe nr. 2 på samme tak betales halv avgift. 286,-

6.9 Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling

Gebyrsatsene for byggesak, plansak og oppmåling har tidligere vært regulert i samsvar med Statens Kartverks indeks for kart og oppmålingsarbeider pr. september måned. I 2020 ble byggesak økt med 10 %, mens plansak og oppmåling var uendret.

Gebyrene for behandling av byggesak, plansak og oppmålingssaker tar utgangspunkt i den arbeidsmengde som behandlingen og kontrollen tilknyttet den enkelte saken medfører for kommunen som forvaltningsmyndighet. Gebyrene skal dekke de kostnader som kommunen har med tjenestene, og kan ikke settes så høgt at det genereres et overskudd på tjenesten (selvkostprinsippet).

Gjennom 2019 og 2020 er det arbeidet med selvkostberegninger på oppmåling, plan- og byggesak (innleid firma for alle kommunens selvkostområder). Foreslåtte gebyr er i forhold til medgått tid (gjennomsnitt av erfaringstall) pr sak/oppgave.

Vurdering

Gebyr på oppmåling har de senere årene stått uendret. Med bakgrunn i mye vakanse i oppmålingsstillingen foreslås gebyrene for oppmåling også uendret for 2021. Gebyr for oppmåling foreslås uendret til det kan legges til grunn kontinuerlige erfaringstall for en eventuell endring.

Gebyr på plansak har små eller ingen endringer de siste 3 årene. En selvkostberegning viser stor underdekning på flere gebyrområder. Foreslått gebyrendring ligger fra – 3 % til 64 %. For to av områder er gebyrendring på 64 %, dette er gebyrområder med stor underdekning. Skulle disse vært foreslått økt til anslåtte erfaringstall vil det kreve en økning av gebyr på 100 og 175 %.

Gebyr på byggesak ble i 2020 endret med 10 %. Alle gebyrområdene ble hevet med 10 %. I foreslått gebyrendring for byggesak ligger endringene mellom – 12 % til 94 %. Flere gebyrområder har over 50 % økning. Disse gebyrområdene har stor underdekning i forhold til arbeidsforbruk. Skulle arbeidsforbruken vært kompensert fullt ut med økning av gebyrene vill det gitt en økning på 160 – 180 % økning.

For både plan- og byggesak er timeprisen gått ned fra tidligere års grunnlag. Dette viser effektiviteten på saksbehandlingen. Uten denne effektiviteten ville selvkost for saksbehandling gitt grunnlag for enda høyere gebyrer.

Beregning av gebyrendring for byggesak, plansak og oppmåling etter selvkostprinsippet, kontra en årlig justering etter indeks gir en mer «rettferdig» gebyrsystem. Ved justering etter indeks er en «prisgitt» at forholdene mellom prisen satt inn i starten var riktig i forholdet til hverandre. Plan og bygningsloven ble endret i 2010, det er kommet endrede krav til saksbehandling som for eksempel vurderinger som skal gjøres i henhold til lov om naturmangfold, vannressurslov og forskrift med videre. Behandles ikke søknader etter de krav som stilles, går det ut over rettsikkerheten til søker. Av den grunn er saker som tidligere ikke var fullt så ressurskrevende blitt mer komplekse å behandle da flere lovover enn plan- og bygningsloven og jordloven skal vurderes.

Konklusjon

Kommunedirektøren tilrår at gebyrsatsene for byggesak og plansak der det vises underdekning justeres opp for 2021. Ut fra at det ikke foreligge kontinuitet de siste årene for oppmålingskostnader foreslås disse uendret for 2021. Endringene som foreslått på gebyrområdene er ingen flat %-sats, men baserer seg på medgått tid. Det er for de aller fleste gebyrområdene ikke gjort endringer til 100 % dekning av selvkost.

Satsene blir som vist i egne tabeller. Gebyrendringene gjøres gjeldende fra og med 01.01.21

Gebyr etter matrikkeloven - 2021

Gebyrer for arbeider etter Matrikkeloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) og Eierseksjonsloven (lovens §15), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) - vedtatt av Meråker kommunestyret xx.12.20, K.sak xxx/20. Gebyret gjelder fra 01.01.21.

1.1 Oppretting av matrikkelenhet**1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn****Tomt til utbyggingsformål:**

areal fra 0 – 2000 m ²	kr	17.500,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.540,-

Tilleggsareal til bestående eiendom:

Areal fra 0 - 500 m ²	kr	8.840,-
Areal fra 501 m ² – økning pr. påbegynt 500 m ²	kr	1.540,-

Ved samtidig oppretting av flere matrikkelenheter på samme eiendom, i samme felt og iht samme stadfestet reguleringsplan, er gebyret 80 % av overstående fra og med tomt nr. 3.

1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

areal fra 0 – 500 m ²	kr	8.840,-
areal fra 501 – 2000 m ²	kr	17.500,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.540,-

1.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon

areal fra 0 – 50 m ²	kr	5.960,-
areal fra 51 – 250 m ²	kr	8.840,-
areal fra 251 – 2000 m ²	kr	11.830,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	940,-

1.1.4 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr som for oppretting av grunneiendom.

volum fra 0 – 2000 m ³	kr	17.500,-
volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³	kr	1.540,-

1.1.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid - minstegebyr :

kr. 4.320,-.

1.1.6 Oppmålingsforretning over punktfeste

Oppmålingsforretning over punktfeste	kr.	8.840,-
--------------------------------------	-----	---------

For bebygd og kartlagt punktfeste (uten markarbeid) beregnes 65 % gebyr.

1.1.7 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

For oppmålingsforretninger som gjelder større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål betales gebyr etter medgått tid. Minstegebyr er 50 % av gebyr etter pkt. 1.1.1. og 1.1.2.

1.1.8	Seksjonering av eiendom		
	Gebyr betales etter medgått tid – minstegebyr	kr.	4.320,-
1.2	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålings-forretning		
	For oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålings-forretning, faktureres	kr.	2.580,-
	I tillegg kommer gebyr for oppmålingsforretning, jfr. 1.1.1 - 1.1.6.		
1.2.1	Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering		
	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.		
1.3	Grensejustering		
1.3.1	Grunneiendom, festegrunn og jordsameie		
	Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m ²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.		
	areal fra 0 – 250 m ²	kr	5.450,-
	areal fra 251 – 500 m ²	kr	6.780,-
1.3.2	Anleggseiendom		
	For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m ³		
	Gebyr for grensejustering av anleggseiendom, faktureres etter medgått tid - Minstegebyr:	kr	4.320,-
1.4	Arealoverføring		
1.4.1	Grunneiendom, festegrunn og jordsameie		
	Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.		
	areal fra 0 – 500 m ²	kr	8.840,-
	arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	kr	1.540,-
1.4.2	Anleggseiendom		
	For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.		
	volum fra 0 – 500 m ³	kr	8.840,-
	volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	kr	1.540,-
1.5	Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning		
	Faktureres etter medgått tid.		

- 1.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter**
Faktureres etter medgått tid.
- 1.7 Privat grenseavtale**
Faktureres etter medgått tid.
- 1.8 Utstedelse av matrikkelbrev**
Matrikkelbrev inntil 10 sider kr 175,-
Matrikkelbrev over 10 sider kr 350,-

Gebyret er bestemt i «Forskrift om eiendomsregistrering» (matrikkelforskriften) § 16.
- 1.9 Timepris**
Timepris for arbeider etter matrikkelloven kr 1 000,-
- 1.10 Tinglysing / andre kostnader**
I saker som krever tinglysing av dokumenter, kommer tinglygingsgebyr og eventuelt dokumentavgift i tillegg til kommunens gebyrer.
Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretninger, viderefaktureres til rekvirent.
- 1.11 Urimelig gebyr**
Kommunedirektøren, (eller den han/hun har gitt fullmakt) kan fastsette et passende gebyr, hvis gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt.
- 1.12 Nedsatt gebyr etter Matrikkelloven**
Etter matrikkelforskriftens § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretningen og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortes med en tredjedel. Denne bestemmelsen kommer ikke til anvendelse i vintertiden, jfr. forskriftens § 18, 3. ledd. Meråker kommune definerer vintertiden til å vare fra 15. november til 1. mai påfølgende år.
- 1.13 Betalingstidspunkt**
Gebyrene fastsettes etter det regulativ som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret skal kreves inn etterskuddsvis.
- 1.14 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken**
Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.
- 1.15 Endring av regulativet eller gebyrsatsene**
Endringer i gebyrregulativet vedtas av kommunestyret. Prisene i regulativet er pr. januar 2019. Senere reguleres prisene i regulativet med utgangspunkt i Statens kartverks indekstall for kart og oppmålingsarbeider for september måned hvert år i forhold til pr september måned for forrige år.

Gebyr for Plansaksbehandling - 2021

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Regulativet ble vedtatt den xx.12.20 i K-sak xxx/20, og gjelder fra 01.01.21.

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GENERELT	
	Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.	
1.1	Private planer	
	Private planer defineres som alle planer hvor kommunen ikke er oppdragsgiver	
1.2	Krav til den private planen	
	For at en privat planforslag skal bli tatt opp til behandling i det faste utvalget for plansaker skal følgende være oppfylt: - Forslagsstiller skal ha hatt en avtalt forhånd konferanse med Meråker kommune. - Forslagsstiller skal ha gjennomført en forhåndshøring hos: • Sektormyndighetene (avklares ved forhånd konferansen) • Parter (grunneiere/naboer) • Aktuelle kommunale komiteer • Barnerepresentanten i Meråker kommune - Plan oppstart skal være annonsert i minst to leste aviser i Meråker. - Samtlige nødvendige forundersøkelser (sektormyndighetene, kommunen, etc.) skal være utført og betalt av den private forslagsstilleren. - Innkommende merknader og uttalelser samt en revidert reguleringsplan, som er utarbeidet i henhold til veilederen T-1226 skal leveres Meråker kommune.	
1.3	Fritak fra gebyr/reduksjon av gebyr	
	Det kan etter søknad gis redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.	
1.4	Beregningsgrunnlag	
	Beregningsgrunnlaget er det arealet av planområdet som fremmes for 1. gangs behandling i det faste utvalg for plansaker. Dersom det faste utvalg for plansaker pålegger forslagsstiller å gjøre tillegg eller fradrag i det areal planområdet omfatter gir ikke dette grunnlag for å endre gebyret. Følgende arealer er unntatt gebyrberegning: • Landbruksområder • Trafikkområder • Friområder • Spesialområder for bevaring og vern • Annen arealbruk som ikke er tenkt til utbyggingsformål	
1.5	Tilbaketrekking av sak	
	Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak før den legges ut til offentlig ettersyn, skal det betales 50 % av fullt gebyr.	

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.6	Avvisning av planforslaget Dersom planutvalget avviser planforslaget, vil forslagsstiller etter søknad få redusert gebyret. Ved avvisning ved 1. gangs behandling, betales: 50 % Kreves saken lagt fram for kommunestyret, og den blir avvist der, skal gebyret ikke tilbakebetales.	
2.	GEBYRSATSER	
2.1	Forslag til reguleringsplan / endring av reguleringsplan Behandlingsgebyr etter planområdets areal: Areal inntil 10 dekar Tillegg pr. påbegynt dekar over 10 daa	kr 36.000,- kr 870,-
	<u>Unntak:</u> a) Fritidsbebyggelse Inntil 10 tomteenheter Tillegg pr. enhet over 10:	kr 36.000,- kr 2.680,-
	b) Spesielle arealkrevende formål Inntil 50 daa Tillegg pr. påbegynt 10 dekar over 50 daa	kr 36.000,- kr 2.680,-
2.2	Mindre og små endringer For behandling av søknad om mindre og små endringer	kr 14.400,-
2.3	Endring av reguleringsbestemmelser For behandling av søknad om endring av reguleringsbestemmelser	kr 9.600,-
2.4	Dispensasjoner Tiltak som krever dispensasjoner. For hver SAK som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på:	kr 9.600,-
2.5	Bearbeidingsgebyr planer ikke levert til gjeldende SOSI-standard For analoge planer som ikke er utarbeidet digitalt i henhold til gjeldende SOSI-standard, kreves i tillegg til planbehandlingsgebyret et tillegg på 50 % av samlet behandlingsgebyr.	
2.6	Tilleggsareal Arealer som tas med i planforslaget etter ønske fra kommunen, belastes ikke med gebyr	
2.8	Tilleggskostnader I tillegg til gebyret kommer kostnader til behandling i organer utenfor kommunen, eksempelvis fylkeskonservator dersom denne finner det nødvendig med befaring/utgraving	

Nr:	Innhold:	Gebyr:
3.	KONSEKVENsutREDING I de tilfeller kommunen er ansvarlig godkjenningssmyndighet for søkers konsekvensutredninger, (jfr. forskrift om konsekvensutredning etter PBL kap. VIIa), skal det for kommunens arbeid betales et gebyr på: Utgifter som kommunen måtte ha til ekstern faglig bistand kommer i tillegg.	kr 28.800,-
4.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 960,-

Gebyr for byggesaksbehandling - 2021

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Regulativet ble vedtatt den xx.12.20 i K-sak xxx/20, og gjelder fra 01.01.21.

GENERELLE BESTEMMELSER:

1. Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet.
2. Behandlingsgebyret skal betales selv om søknaden skulle bli avslått.
3. Gebyrene skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en tilfredsstillende søknad.
4. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.
5. Kommunedirektøren kan etter søknad gi redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.
6. Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak gjort i medhold av dette gebyrregulativet

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GODKJENNING AV ANSVARSRETT (Pbl. §§ 22-3 og 23-3) Utgår	
2.	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK (Pbl. § 20-1 og kap 25)	
2.1	Boliger/fritidsboliger	
a.	Pr. selvstendig boenhet/hytteenhet inntil 5 enheter	kr 14.560,-
b.	Pr. enhet over 5	kr 8.140,-
2.2	Andre større bygg og tilbygg For alle andre kategorier nybygg, samt tilbygg/påbygg/underbygg og hovedombygging betales gebyr etter tiltakets bruksareal:	
a.	0 – 30 m ²	kr 3.278,-
b.	31 – 200 m ²	kr 95,- /m ²
c.	201 – 400 m ²	kr 83,- /m ²
d.	401 – 600 m ²	kr 70,- /m ²
e.	Alt over 600 m ²	kr 58,- /m ²
f.	For søknadspliktige tiltak som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4: beregnes 1/2 gebyr etter pkt b - e med en minstetakst kr. 3.040,-.	
g.	For allminnelige driftsbygninger i landbruket (som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4)	Kr 9100,-

Nr:	Innhold:	Gebyr:
2.3	Konstruksjoner, anlegg, o.l. Lednings- og kabelanlegg, støyskjermer, fasadeendringer på næringsbygg, riving av større bygg, byggtekniske installasjoner (separat søknad) i næringsbygg (heis, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg m.m.), større terrenginngrep, vegger, parkeringsplasser og andre større tiltak som ikke kan måles i areal:	kr 6.226,-
2.4	Andre tiltak Mindre søknadspliktige tiltak enn nevnt i 2.1, 2.2 og 2.3 som ikke kan beregnes etter areal Terrasser	Kr 2.948,- Kr 2.948,-
2.5	Godkjenning av tekniske installasjoner For saksbehandling for ildsted, montering av pipe og fyringsanlegg etter Pbl. § 20-2 c	kr 1.820,-
2.6	Deling av eiendom For behandling av sak om deling av eiendom etter plan- og bygningslov: (Gebyr for evt. jordlovsbehandling, jfr. sentral forskrift, kommer i tillegg med p.t. kr 2.000,- i arbeidskrevende saker)	kr 4.550,-
2.7	Endring av godkjent søknad Basisgebyr For større endringer beregnes gebyr som for nytt tiltak	kr 1.529,-
3.	DISPENSASJONER For hver sak som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på: - uten høring	kr 6.370,-
4	GEBYR FOR SAKKYNDIG BISTAND I særlige tilfeller kan bygningsmyndigheten kreve ekstra gebyr for sakkyndig bistand. Gebyret skal dekke kostnadene.	
5	UTSLIPPSSØKNADER For søknader om spredt utslipp etter Forurensningslovens §§ 9, 52a og 81, og forurensningsforskriften kap. 12, er gebyret:	kr 5.192,-
6	FORESPØRSLER/ATTESTASJONER For rene forespørsler betales ikke gebyr	
7	ULOVLIG BYGGEGARBEID For behandling av søknader/meldinger som fremmes etter pålegg fra kommunen, eller tiltak som oppstartes før søknad/melding er innsendt/godkjent beregnes etter medgått tid.	
8.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 910,-

6.10 Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg

Utleiesatsene for skoleanlegg, samfunnshus og idrettsanlegg har nå et 1-prissystem. Dersom det skal gis rabatt til enkelte grupperinger som driver organisert aktivitet for barn og unge, må det fattes eget vedtak om dette, og det må framskaffes den nødvendige finansiering av rabatten.

Fra tidligere år er det vedtatt å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen pr. september måned. Fra september 2019 til september 2020 er denne prisstigningen 1,6 %.

Vurdering

Man foreslår å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen for disse lokalene. Utleiesatsene for 2021 foreslås regulert etter konsumprisindeksen pr. september måned som gir en økning på 1,6 % fra september 2019 til september 2020

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til utleiepriser som vist i saksframlegget vedtas, dvs. slik at utleieprisene justeres opp med endringene i konsumprisindeksen pr. september måned.

Utleiesatser skoleanlegg, samfunnshus og idrettsanlegg 2021

SKOLEANLEGG

Utleie gymsal:

Kr. 243,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Kun dusj/garderobe kr. 90,- pr time

Utleie svømmehall:

Kr. 360,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Kun dusj/garderobe kr. 90,- pr time

Utleie av spesialrom:

Kr. 134,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Utleie av klasserom:

Kr. 72,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Overnatting i lokalene: Kr. 57,- pr person pr døgn

Lag og foreninger fra Meråker får leie gratis møterom til styremøter, utvalgsmøter og lignende på hverdager på Meråker skole frem til kl 22.

Utleie av auditorium:

Kr. 151,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Leirskolen på Fersdalen:

Kr. 1.516,- i grunnhonorar 1. døgn, deretter kr. 758,- pr døgn. I tillegg betales en døgnpris pr. person på kr. 40,-.

Grunnskolen inklusive SFO og voksenopplæringa og de to barnehagene samt kommunens egne aktiviteter innenfor administrasjon/informasjon og kulturaktiviteter kan benytte leirskolen uten leiekostnader.

IDRETTSANLEGG**Håndballhall:**

Leie av 1/1 hall m/ 1 garderobe	kr. 315,- pr time
Leie av 2/3 hall m/ 1 garderobe	kr. 243,- pr time
Leie av 1/3 hall m/ 1 garderobe	kr. 179,- pr time
Grunntreningsrom m/ 1 garderobe	kr. 236,- pr time
Ekstra dusj/garderobe	kr. 62,- pr time

Fotballhall:

Leie av hall m/ 1 garderobe	kr. 773,- pr time
Ekstra dusj/garderobe	kr. 62,- pr time

Flerbruksløype:

Utleie til organisert aktivitet i løype, pr utøver	kr 12,- pr time
Leie av skyterigg, pr bane/skive	kr 12,- pr time

Felles for idrettsanlegg:

- Utleie til andre formål eller øvrige brukere: Pris og leieforhold avtales med driftsansvarlig.
- Meråker skole belastes en årlig leie på vel kr. 300.000,- for bruk av idrettsanlegg til kroppsøvingsaktiviteter m.v.

Felles for skole og idrettsanlegg:

Innenbygds lag og foreninger som tilbyr organisert aktivitet for barn/ungdom under 19 år gis 30 % rabatt på tildelte timer etter søknad. Søknadsfristene settes til 1. august for høstsesongen og 1. desember for vår-sesongen.

Meråker samfunnshus

Offentlig fest:	kr. 4.331, -
Lukkede fester:	kr. 3.604, -
Helgeleie: (gjelder for stevner, premieutdelinger, festivaler/ messer)	kr. 4.821, -
Kulturkvelder/konsert:	kr. 2.444, -

Annen type leie som faste øvingskvelder:

Leie av sal og scene:	kr. 196,- pr time
Tillegg for kjøkken:	kr. 75,- pr time

Godkjente studieorganisasjoner med aktiviteter etter Opplæringsloven og Voksenopplæringsloven betaler ingen leie ved bruk av Samfunnshuset.

Fastsetting av husleiesats for utleie til ordinær undervisning i regi av Meråker skole og/eller Meråker videregående skole gjøres gjennom egne avtaler basert på bruksfrekvens, behov for renhold/vaktmestertjeneste m.v.

Generelt

Det kan også inngås særskilte avtaler med kulturaktører om bruk av enkeltrom. Meråker skolekorps skal ikke betale leie for gymsal og musikkrom ved Meråker skole.

6.11 Betalingssatser for husleie

Husleiene i kommunale boliger økes med KPI på 1,6 %.

Bevilgningsoversikt – drift

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-4.	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
1.	Rammetilskudd	-107 694 950	-92 651 000	-107 465 000	-107 688 000	-107 679 000	-107 669 000
2.	Inntekts- og formuesskatt	-50 627 102	-74 059 000	-59 666 000	-59 666 000	-59 666 000	-59 666 000
3.	Eiendomsskatt	-11 190 070	-11 399 000	-11 400 000	-11 300 000	-11 300 000	-11 300 000
4.	Andre generelle driftsinntekter	-20 065 469	-11 340 000	-11 844 500	-11 900 500	-11 081 500	-12 137 500
5.	SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-189 577 591	-189 449 000	-190 375 500	-190 554 500	-189 726 500	-190 772 500
6.	Sum bevilgninger drift, netto	176 824 805	172 472 461	178 335 086	175 453 595	173 720 313	172 906 114
7.	Avskrivninger	17 506 544	15 907 042	15 478 000	16 196 000	19 525 000	19 593 000
8.	SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	194 331 349	188 379 503	193 813 086	191 649 595	193 245 313	192 499 114
9.	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	4 753 758	-1 069 497	3 437 586	1 095 095	3 518 813	1 726 614
10.	Renteinntekter	-4 307 106	-3 497 000	-2 780 000	-2 485 000	-2 445 000	-2 445 000
11.	Utbytter	-4 947 759	-5 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
12.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13.	Renteutgifter	7 206 473	8 541 937	4 518 563	4 117 321	5 027 494	5 345 058
14.	Avdrag på lån	10 236 265	10 828 000	9 300 000	9 556 750	12 129 250	12 229 250
15.	NETTO FINANSUTGIFTER	8 187 873	10 872 937	7 038 563	7 189 071	10 711 744	11 129 308
16.	Motpost avskrivninger	-17 506 543	-15 907 042	-15 478 000	-16 196 000	-19 525 000	-19 593 000
17.	NETTO DRIFTSRESULTAT	-4 564 912	-6 103 602	-5 001 851	-7 911 834	-5 294 443	-6 737 078
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
18.	Overføring til investering	723 000	3 908 000	2 775 000	3 725 000	3 985 000	3 725 000
19.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	1 303 380	2 412 477	2 160 063	2 835 063	263 063	1 062 063
20.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7 923 312	-216 875	66 788	1 351 771	1 046 380	1 950 015
21.	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
22.	SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	9 949 692	6 103 602	5 001 851	7 911 834	5 294 443	6 737 078
23.	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-2 388 532	0	0	0	0	0

Det er fra og med budsjett 2020 ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.

Det medfører avvik i kolonne «Regnskap 2019» da regnskap 2019 er bokført i henhold til gammel forskrift. Summen av avviket vises på linje 23 i oversikten.

Avviket skyldes følgende føringer i regnskap 2019:

Konto	Tekst	Beløp
1580.9990.899	Årets regnskapsmessige overskudd	6.509.746
1690.4431.190	Fordelte utgifter, ansvar 4431	-1 060 825
1690.4432.190	Fordelte utgifter, ansvar 4432	-2 944 154
1690.4705.261	Fordelte utgifter, ansvar 4705	-116 209
Sum		2 388 558

Bevilgningsoversikt – drift pr. virksomhetsområde

Jfr. budsjettforskriftens § 5-4, 2. ledd	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sum bevilgninger fra linje 6 bevilgningsoversikt - drift	176 824 805	172 472 461	178 335 086	175 453 595	173 720 313	172 906 114
Netto avsetning/bruk bundne fond fra linje 19 bevilgningsoversikt - drift	1 303 380	2 412 477	2 160 063	2 835 063	263 063	1 062 063
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond fra linje 20 bevilgningsoversikt - drift	7 923 312	-216 875	66 788	1 351 771	1 046 380	1 950 015
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladministrasjonen						
Br. utg.	21 420 901	22 742 845	22 507 115	22 527 115	22 549 115	22 570 115
Br. innt.	-1 521 176	-1 705 000	-1 305 000	-1 305 000	-1 305 000	-1 305 000
Netto innt./utg.	19 899 725	21 037 845	21 202 115	21 222 115	21 244 115	21 265 115
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	19 899 725	21 037 845	21 202 115	21 222 115	21 244 115	21 265 115
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Br. utg.	73 347 256	75 800 426	75 756 093	74 906 156	74 906 156	74 906 156
Br. innt.	-13 359 673	-9 540 685	-10 478 635	-10 478 635	-10 478 635	-10 478 635
Netto innt./utg.	59 987 583	66 259 741	65 277 458	64 427 521	64 427 521	64 427 521
Netto avsetning/bruk bundne fond	-125 000	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	-550 000	0	0	0
Netto innt./utg.	59 862 583	66 259 741	64 727 458	64 427 521	64 427 521	64 427 521
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Br. utg.	95 960 819	93 896 513	93 547 566	93 433 446	93 703 446	93 703 446
Br. innt.	-20 162 582	-22 120 235	-22 605 212	-22 605 212	-22 605 212	-22 605 212
Netto innt./utg.	75 798 237	71 776 278	70 942 354	70 828 234	71 098 234	71 098 234
Netto avsetning/bruk bundne fond	776 889	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	76 575 126	71 776 278	70 942 354	70 828 234	71 098 234	71 098 234
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Br. utg.	44 270 463	40 942 199	38 347 179	37 502 179	37 052 179	37 052 179
Br. innt.	-12 545 145	-12 883 357	-10 950 500	-10 755 500	-10 755 500	-10 755 500
Netto innt./utg.	31 725 318	28 058 842	27 396 679	26 746 679	26 296 679	26 296 679
Netto avsetning/bruk bundne fond	-3 228 788	-3 172 445	-2 285 937	-2 285 937	-2 285 937	-2 285 937
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	-1 100 000	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	27 396 530	24 886 397	25 110 742	24 460 742	24 010 742	24 010 742
Sektor 5, Meråker Sokn						
Br. utg.	3 066 651	2 881 000	3 201 000	3 201 000	3 201 000	3 201 000
Br. innt.	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	3 066 651	2 881 000	3 201 000	3 201 000	3 201 000	3 201 000
Netto avsetning/bruk bundne fond	-171 250	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	2 895 401	2 881 000	3 201 000	3 201 000	3 201 000	3 201 000
Sektor 6, Fellesområde						
Br. utg.	18 027 953	9 270 719	13 930 480	13 336 046	12 517 764	12 549 565
Br. innt.	-27 840 367	-23 965 000	-20 670 000	-20 670 000	-20 670 000	-20 670 000
Netto innt./utg.	-9 812 414	-14 694 281	-6 739 520	-7 333 954	-8 152 236	-8 120 435
Netto avsetning/bruk bundne fond	3 269 024	6 145 000	4 479 000	5 179 000	5 179 000	5 179 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	9 023 312	-216 875	616 788	1 351 771	1 046 380	1 950 015
Netto innt./utg.	2 479 922	-8 766 156	-1 643 732	-803 183	-1 926 856	-991 420
Sektor 7, Selvkost VA						
Br. utg.	7 396 548	9 153 492	8 574 000	8 772 000	8 227 000	9 182 000
Br. innt.	-11 236 843	-12 000 456	-11 519 000	-12 410 000	-12 622 000	-14 444 000
Netto innt./utg.	-3 840 295	-2 846 964	-2 945 000	-3 638 000	-4 395 000	-5 262 000
Netto avsetning/bruk bundne fond	782 505	-560 078	-33 000	-58 000	-2 630 000	-1 831 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	-3 057 790	-3 407 042	-2 978 000	-3 696 000	-7 025 000	-7 093 000
Sum netto avsetning/bruk bundne fond pr. virksomhetsområde	1 303 380	2 412 477	2 160 063	2 835 063	263 063	1 062 063
Sum netto avsetning/bruk disposisjonsfond pr. virksomhetsområde	7 923 312	-216 875	66 788	1 351 771	1 046 380	1 950 015
Sum nettorammer fordelt pr. virksomhetsområde	176 824 805	172 472 461	178 335 086	175 453 595	173 720 313	172 906 114

Bevilgningsoversikt - investering

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-5.	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
1.	Investeringer i varige driftsmidler	10 278 301	55 904 000	58 981 250	111 962 500	8 137 500	42 462 500
2.	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3.	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	755 000	755 000	755 000	755 000
4.	Utlån av egne midler	21 157 377	10 734 000	0	0	0	0
5.	Avdrag på lån	9 297 102	5 744 000	0	0	0	0
6.	SUM INVESTERINGSUTGIFTER	40 732 780	72 382 000	59 736 250	112 717 500	8 892 500	43 217 500
7.	Kompensasjon for merverdiavgift	-548 081	-8 980 000	-9 766 250	-10 762 500	-527 500	-462 500
8.	Tilskudd fra andre	-563 000	0	-770 000	0	0	0
9.	Salg av varige driftsmidler	-1 711 310	-60 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
10.	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11.	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12.	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-8 871 114	-5 744 000	0	0	0	0
13.	Bruk av lån	-29 622 999	-52 540 000	-45 245 000	-98 200 000	-4 000 000	-18 000 000
14.	SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-41 316 504	-67 324 000	-55 811 250	-108 992 500	-4 557 500	-18 492 500
15.	Videreutlån	0	0	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16.	Bruk av lån til videreutlån	0	0	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17.	Avdrag på lån til videreutlån	0	0	5 464 000	5 674 000	5 840 000	5 924 000
18.	Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	-5 464 000	-5 674 000	-5 840 000	-5 924 000
19.	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0	0	0
20.	Overføring fra drift	-723 000	-3 908 000	-2 775 000	-3 725 000	-3 985 000	-3 725 000
21.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne inv.fond	1 563 359	0	0	0	0	0
22.	Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv.fond	0	-1 150 000	-1 150 000	0	-350 000	-21 000 000
23.	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
24.	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	840 359	-5 058 000	-3 925 000	-3 725 000	-4 335 000	-24 725 000
25.	Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt – investering pr. virksomhetsområde

Jfr. budsjettforskriftens § 5-5, 2. ledd	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sum brutto investeringsutgifter fra linjene 1 - 4 bevilgningsoversikt investering	31 435 678	66 638 000	59 736 250	112 717 500	8 892 500	43 217 500
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladministrasjonen						
Br. utg.	760 559	754 000	750 000	750 000	750 000	750 000
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Br. utg.	0	0	0	0	0	0
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Br. utg.	239 550	1 362 500	2 462 500	837 500	1 162 500	837 500
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Br. utg.	5 557 044	45 837 500	47 018 750	53 375 000	2 225 000	36 875 000
Sektor 5, Meråker Sokn						
Br. utg.	0	0	0	0	0	0
Sektor 6, Fellesområde						
Br. utg.	21 157 377	10 734 000	755 000	755 000	755 000	755 000
Sektor 7, Selvkost VA						
Br. utg.	3 721 148	7 950 000	8 750 000	57 000 000	4 000 000	4 000 000
Bruttorammer fordelt til investering	31 435 678	66 638 000	59 736 250	112 717 500	8 892 500	43 217 500

Økonomisk oversikt etter art - drift

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-6.	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
1.	Rammetilskudd	-107 694 950	-92 651 000	-107 465 000	-107 688 000	-107 679 000	-107 669 000
2.	Inntekts- og formuesskatt	-50 627 102	-74 059 000	-59 666 000	-59 666 000	-59 666 000	-59 666 000
3.	Eiendomsskatt	-11 190 070	-11 399 000	-11 400 000	-11 300 000	-11 300 000	-11 300 000
4.	Andre skatteinntekter	-9 756 350	-2 980 000	-3 049 000	-3 049 000	-3 049 000	-3 049 000
5.	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-10 309 119	-8 360 000	-8 795 500	-8 851 500	-8 032 500	-9 088 500
6.	Overføringer og tilskudd fra andre	-30 775 370	-28 219 242	-29 962 065	-28 407 065	-28 407 065	-28 407 065
7.	Brukerbetalinger	-13 151 807	-12 187 035	-11 493 282	-12 853 282	-12 853 282	-12 853 282
8.	Salgs- og leieinntekter	-42 738 609	-41 808 456	-36 073 000	-36 964 000	-37 176 000	-38 998 000
9.	SUM DRIFTSINTEKTER	-276 243 377	-271 663 733	-267 903 847	-268 778 847	-268 162 847	-271 030 847
10.	Lønnsutgifter	137 063 670	137 862 669	132 654 693	132 352 693	132 346 664	132 361 664
11.	Sosiale utgifter	32 353 808	30 819 708	31 519 017	31 552 526	30 734 244	30 766 045
12.	Kjøp av varer og tjenester	68 562 899	65 243 517	69 234 723	68 367 723	67 670 752	68 631 752
13.	Overføringer og tilskudd til andre	25 510 214	20 761 300	22 455 000	21 405 000	21 405 000	21 405 000
14.	Avskrivninger	17 506 544	15 907 042	15 478 000	16 196 000	19 525 000	19 593 000
15.	SUM DRIFTSUTGIFTER	280 997 135	270 594 236	271 341 433	269 873 942	271 681 660	272 757 461
16.	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	4 753 758	-1 069 497	3 437 586	1 095 095	3 518 813	1 726 614
17.	Renteinntekter	-4 307 106	-3 497 000	-2 780 000	-2 485 000	-2 445 000	-2 445 000
18.	Utbytter	-4 947 759	-5 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
19.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20.	Renteutgifter	7 206 473	8 541 937	4 518 563	4 117 321	5 027 494	5 345 058
21.	Avdrag på lån	10 236 265	10 828 000	9 300 000	9 556 750	12 129 250	12 229 250
22.	NETTO FINANSUTGIFTER	8 187 873	10 872 937	7 038 563	7 189 071	10 711 744	11 129 308
23.	Motpost avskrivninger	-17 506 543	-15 907 042	-15 478 000	-16 196 000	-19 525 000	-19 593 000
24.	NETTO DRIFTSRESULTAT	-4 564 912	-6 103 602	-5 001 851	-7 911 834	-5 294 443	-6 737 078
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
25.	Overføring til investering	723 000	3 908 000	2 775 000	3 725 000	3 985 000	3 725 000
26.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	1 303 380	2 412 477	2 160 063	2 835 063	263 063	1 062 063
27.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7 923 312	-216 875	66 788	1 351 771	1 046 380	1 950 015
	Bruk av tidligere års mindreforbruk	-7 773 312	0	0	0	0	0
28.	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
29.	SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	2 176 380	6 103 602	5 001 851	7 911 834	5 294 443	6 737 078
30.	FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-2 388 558	0	0	0	0	0

Det er fra og med budsjett 2020 ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.

Det medfører avvik i kolonne «Regnskap 2019» da regnskap 2019 er bokført i henhold til gammel forskrift. Summen av avviket vises på linje 30 i oversikten.

Avviket skyldes følgende føringer i regnskap 2019:

Konto	Tekst	Beløp
1580.9990.899	Årets regnskapsmessige overskudd	6.509.746
1690.4431.190	Fordelte utgifter, ansvar 4431	-1 060 825
1690.4432.190	Fordelte utgifter, ansvar 4432	-2 944 154
1690.4705.261	Fordelte utgifter, ansvar 4705	-116 209
Sum		2 388 558

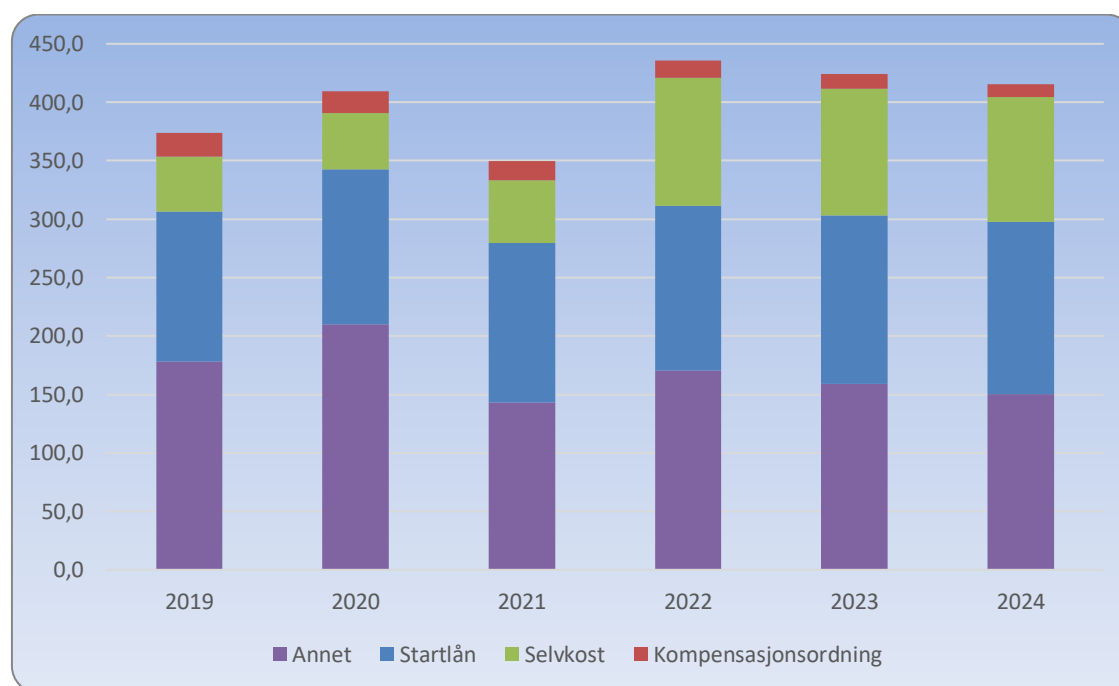
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Jfr. § 5-7 i budsjettforskriften

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden.

Tabellen og grafikken under viser utviklingen.

	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Startlånsordningen	127,9	132,4	136,6	140,5	144,1	147,3
Kompensasjonsordninger	20,5	18,6	16,8	14,9	13,0	11,1
Selvkostområdet	47,0	48,1	53,4	109,5	108,3	107,1
Annet	178,5	210,2	143,1	170,8	159,0	150,1
Sum lånegjeld	373,9	409,3	349,9	435,7	424,4	415,6

Budsjettversjonsrapport: Kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett

	2021	2022	2023	2024
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	2 777 062	8 490 611	4 897 938	4 780 374
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	19 563	570 071	4 342 744	4 460 308
Valgte driftstiltak	-2 796 625	-9 060 682	-9 240 682	-9 240 682
Brutto driftsresultat	3 537 586	1 195 095	3 618 813	1 826 614
Netto driftsresultat	-5 001 851	-7 911 834	-5 294 443	-6 737 078
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	19 563	570 071	4 342 744	4 460 308
<i>Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett</i>	19 563	570 071	4 342 744	4 460 308
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	0	0	270 000	270 000
3614-6: Helseplattformen 2020	0	0	270 000	270 000
Meråker sykehjem - AD (3614)	0	0	90 000	90 000
Meråker sykehjem - langtid (3615)	0	0	90 000	90 000
Meråker sykehjem - korttid (3616)	0	0	90 000	90 000
Sentraladministrasjonen	970 831	970 831	970 831	970 831
1001: Ungt entreprenørskap	24 000	24 000	24 000	24 000
Sentrale kommunale styringsorgan (1001)	24 000	24 000	24 000	24 000
1203: Lokal kommunekasse - alt. 2	596 831	596 831	596 831	596 831
Kommunekassen (1203)	596 831	596 831	596 831	596 831
1409: Kompetanseheving/Lederutvikling/AGS	150 000	150 000	150 000	150 000
Andre fellesutgifter (1409)	150 000	150 000	150 000	150 000
1601: Prosjekt nærvær	200 000	200 000	200 000	200 000
Helse, miljø og sikkerhet (1601)	200 000	200 000	200 000	200 000
Sektor skole, oppvekst og kultur	-1 002 569	-1 302 506	-1 302 506	-1 302 506
2030: Avvikle utvidet åpningstid biblioteket	-36 072	-36 072	-36 072	-36 072
Meråker bibliotek (2030)	-36 072	-36 072	-36 072	-36 072
2100: Redusering av årsverk pedagog	-1 000 197	-1 300 134	-1 300 134	-1 300 134
Meråker grunnskole (2100)	-1 000 197	-1 300 134	-1 300 134	-1 300 134
2104: Helårlig SFO	210 000	210 000	210 000	210 000
SFO - Skolefritidsordning (2104)	308 579	308 579	308 579	308 579
Ungdomstiltak-aktiv sommer (2632)	-98 579	-98 579	-98 579	-98 579
2200 - Kutte støtten til korpsdirigent	-56 300	-56 300	-56 300	-56 300
Kulturskole barn og ungdom (2200)	-56 300	-56 300	-56 300	-56 300
2600: Avvikle bygdakinoen	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Kulturadministrasjonen (2600)	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
2603: Økt aktivitet barn og unge - innspill fra innvanderrådet	0	0	0	0
Øvrige kulturtiltak (2603)	0	0	0	0
2610: Redusere tilskudd Meraker-Musea	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Meråker-musea (2610)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
2610: Tilskudd vedr. Industrimuseet	0	0	0	0
Meråker-musea (2610)	0	0	0	0
Sektor helse, pleie og omsorg	-1 324 122	-6 638 242	-6 638 242	-6 638 242

3010: Fagutvikler/systemadm	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sektorkontoret HPO (3010)	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
3010: Nytt tiltak etter avslutning av avtale med Stjørdal kommune 2020	0	-5 200 000	-5 200 000	-5 200 000
Sektorkontoret HPO (3010)	0	-5 200 000	-5 200 000	-5 200 000
3200 - Reduksjon 40% stab	-114 119	-228 239	-228 239	-228 239
Legekontoret (3200)	-114 119	-228 239	-228 239	-228 239
3200: Avvikle turnuslegeordning	-386 624	-386 624	-386 624	-386 624
Legekontoret (3200)	-386 624	-386 624	-386 624	-386 624
3300: Avvikle turnusfysioterapeutstilling	-225 000	-225 000	-225 000	-225 000
Fysioterapitjeneste (3300)	-225 000	-225 000	-225 000	-225 000
3614-6: Innføre årsturnus	-98 379	-98 379	-98 379	-98 379
Meråker sykehjem - AD (3614)	-32 793	-32 793	-32 793	-32 793
Meråker sykehjem - langtid (3615)	-32 793	-32 793	-32 793	-32 793
Meråker sykehjem - korttid (3616)	-32 793	-32 793	-32 793	-32 793
Sektor kommunal utvikling	-1 440 765	-2 090 765	-2 540 765	-2 540 765
4011: Parkering m.m Stordalshytta	200 000	0	0	0
Næringsutvikling (4011)	200 000	0	0	0
4100: Lokal matstrategi	0	0	0	0
Landbruk: adm. kostnader (4100)	0	0	0	0
4200: Klima- og miljøplan	200 000	0	0	0
Miljøkontoret, adm.kostnader (4200)	200 000	0	0	0
4231: Opprusting og vedlikehold Fersstranda	100 000	50 000	50 000	50 000
Komm.områder friluftsmål (4231)	100 000	50 000	50 000	50 000
4300: Økte inntekter byggesak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Byggesaksbehandling (4300)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
4301: Økt gebyrinntekt	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Kart og oppmåling (4301)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
4310: Økt gebyrinntekt	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Plansaksbehandling (4310)	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
4441: Ny brannordning - felles VR	1 173 412	1 173 412	923 412	923 412
Brannvesen (4441)	1 176 370	1 176 370	926 370	926 370
Feiervesen (7540)	-2 958	-2 958	-2 958	-2 958
4700: Lekkasje over kommunestyresal	300 000	0	0	0
Rådhuset, adm.bygget (4700)	300 000	0	0	0
4711 Overdragelse av eierskap bygginger og anlegg til MVS 2020	-3 234 177	-3 234 177	-3 234 177	-3 234 177
Meråker bibliotek (2030)	692 500	692 500	692 500	692 500
Meråker grunnskole (2100)	290 000	290 000	290 000	290 000
Næringsformål - Meråker VGS (4104)	12 000	12 000	12 000	12 000
Meråkerhallen Håndballhallen (4711)	-605 319	-605 319	-605 319	-605 319
Flerbrukshallen Fotballhallen (4712)	164 961	164 961	164 961	164 961
Flerbruksløype - Rulleski (4713)	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000
Grova - Vardetun (4714)	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Skytehall (4717)	16 000	16 000	16 000	16 000
Bibliotekbygget (4725)	-250 319	-250 319	-250 319	-250 319
Grunntreningsrom MVS (4729)	150 000	150 000	150 000	150 000
Renter (9000)	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
Avdrag på eksterne lån (9100)	-2 750 000	-2 750 000	-2 750 000	-2 750 000
4761: LED-lys og strømuttak vognhall	100 000	0	0	0

Meråker brannstasjon (4761)	100 000	0	0	0
4780: Parkering Pulden	0	200 000	0	0
Tomteområder (4780)	0	200 000	0	0
Fellesområde	0	0	0	0
6100: Omdømmeprojekt	0	0	0	0
Kraftfondet (6100)	0	0	0	0
6100: Tilskudd til Stordalshytta	0	0	0	0
Kraftfondet (6100)	0	0	0	0
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Sentraladministrasjonen	0	0	0	0
1203: Lønn og regnskap inn i VR - alt. 3	588 864	528 864	528 864	528 864
Kommunekassen (1203)	1 582 515	1 522 515	1 522 515	1 522 515
Flyktningeadministrasjonen (2011)	-197 859	-197 859	-197 859	-197 859
Kulturadministrasjonen (2600)	-328 453	-328 453	-328 453	-328 453
Sektorkontoret HPO (3010)	-241 356	-241 356	-241 356	-241 356
Sektorkontoret KU (4010)	-225 983	-225 983	-225 983	-225 983
Sektor skole, oppvekst og kultur	0	0	0	0
2015: Avvikle Inn på tunet	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Alternativ opplæringsarena (2015)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
2200 - Kutte fiolintilbudet	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Kulturskole barn og ungdom (2200)	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
2600: Kutte kulturmidler	-195 000	-195 000	-195 000	-195 000
Kulturadministrasjonen (2600)	-195 000	-195 000	-195 000	-195 000
2605: Fjerne folkehelseiltak	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
Folkehelse (2605)	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
Sektor helse, pleie og omsorg	0	0	0	0
3010: Redusere 40% stab/konsulent	-241 356	-241 356	-241 356	-241 356
Sektorkontoret HPO (3010)	-241 356	-241 356	-241 356	-241 356
3609: Avvikle betjent kantine	-216 026	-216 026	-216 026	-216 026
Kjøkken (3609)	-216 026	-216 026	-216 026	-216 026

Budsjettversjonsrapport: Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett

	2021	2022	2023	2024	Sum
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	75 200 250	128 391 500	24 732 500	59 141 500	287 465 750
Sum fond	-1 150 000	0	-350 000	-21 000 000	-22 500 000
Sum overført fra drift	-2 775 000	-3 725 000	-3 985 000	-3 725 000	-14 210 000
Sum lån	-55 245 000	-108 200 000	-14 000 000	-28 000 000	-205 445 000
Sum tilskudd	0	0	0	0	0
Sum annet	-16 030 250	-16 466 500	-6 397 500	-6 416 500	-45 310 750
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0	0
Sum renter og avdrag beregnet drift	19 563	570 071	4 342 744	4 460 308	9 392 686
Netto driftskonsekvenser	19 563	570 071	4 342 744	4 460 308	9 392 686
Valgte tiltak					
Sentraladministrasjonen	750 000	750 000	750 000	750 000	0
1401: Andel investeringer VARIT	750 000	750 000	750 000	750 000	3 000 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
Sektor helse, pleie og omsorg	2 462 500	837 500	1 162 500	837 500	0
3610: Helseplattformen investering	0	0	450 000	0	450 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
3610: Nytt signalanlegg	1 750 000	0	0	0	1 750 000
Renter og avdrag	3 938	71 821	70 875	69 930	216 564
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
3619: Hjelpemiddellager	0	125 000	0	125 000	250 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
3619: Utskifting av 1 bil årlig 2021	400 000	400 000	400 000	400 000	1 600 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0

<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
3619: Velferdsteknologi 2020	312 500	312 500	312 500	312 500	1 250 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
Sektor kommunal utvikling	47 018 750	53 375 000	2 225 000	36 875 000	0
4104: Trimtrapp, kommunal andel	250 000	0	0	0	250 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4230: Forskjønning sentrumsområde egen grunn 2020	1 125 000	0	0	0	1 125 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4301: Kikkert	250 000	0	0	0	250 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4441: Ny brannbil 2020	0	5 875 000	0	0	5 875 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	29 375	303 150	299 625	632 150
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4460 - Asfaltering kommunale veier 2021-2024	1 875 000	1 875 000	1 875 000	1 875 000	7 500 000
<i>Renter og avdrag</i>	9 375	96 750	95 625	94 501	296 251
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4460 - Bruer Teveldalen/Fersdalen - Utbedring /fornying	1 500 000	0	0	0	1 500 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4460: Alternativ veiløsning Egga	0	6 250 000	0	0	6 250 000
<i>Renter og avdrag</i>	0	31 250	198 750	196 876	426 876
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4700 Ladestasjon El.biler Framføring Strømforskyning	312 500	0	0	0	312 500
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4705: Lage 3 kontor avdelingsledere inv.	343 750	0	0	0	343 750
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0	0
4708: Omsorgsboliger	0	0	350 000	35 000 000	35 350 000

Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4710 : Utbedring ventilasjon lillepyramiden	1 250 000	0	0	0	1 250 000
Renter og avdrag	6 250	114 000	112 500	111 000	343 750
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4710: Nytt skolebygg	39 375 000	39 375 000	0	0	78 750 000
Renter og avdrag	0	196 875	1 252 125	1 240 313	2 689 313
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4728: Utbedringer leirskolen	487 500	0	0	0	487 500
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4750: Samfunnshuset 2021	250 000	0	0	0	250 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
Sektor selvkost VA	8 750 000	57 000 000	4 000 000	4 000 000	0
7500: Nytt høydebasseng	0	4 000 000	0	0	4 000 000
Renter og avdrag	0	0	160 000	158 500	318 500
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7500: Vei og drenering Jamtåsen	300 000	0	0	0	300 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7501: Bevilgning vann og avløp 2022-2024	0	4 000 000	4 000 000	4 000 000	12 000 000
Renter og avdrag	0	0	160 000	318 500	478 500
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7501: Vann Dalådalen	1 700 000	0	0	0	1 700 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7510: Avløp Dalådalen	2 000 000	0	0	0	2 000 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7511: Nytt renseanlegg	750 000	49 000 000	0	0	49 750 000
Renter og avdrag	0	30 000	1 989 719	1 971 063	3 990 782
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

7511: Renseanlegg Teveldalen	4 000 000	0	0	0	4 000 000
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Fellesområde	16 219 000	16 429 000	16 595 000	16 679 000	0
9450: Startlån Husbanken 2021-2024	15 464 000	15 674 000	15 840 000	15 924 000	62 902 000
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
9470: Egenkapitalinnskudd i KLP	755 000	755 000	755 000	755 000	3 020 000
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen					

Meråker kommune
v/kommunedirektør

7530 Meråker

BUDSJETTRAMMER 2021 – ØKONOMIPLAN/INVESTERING 2021 – 2024

Vedlagt følger Menighetsrådets forslag til budsjettrammer 2021 og økonomiplan 2021 - 2024

Meråker, 30. september 2020

Solveig Madslangrud
kirkeverge

Meråker menighetsråd

BUDSJETTTRAMMER 2021

Budsjettforslaget har en ramme på kr. 3 367 000 fordelt med kr. 2 286 000 til lønn og kr. 1 081 000 til drift. Lønnskostnadene ligger på samme nivå som i 2019. Driftskostnadene er økt med kr. 37 000.

Forslaget forutsetter et kommunalt tilskudd på kr. 2 801 000. En liten økning på kr. 10 000 i forhold til tilskuddet for 2020. Det forutsetter også en økning i andre inntekter på kr. 36 000 til kr. 566 000.

	Lønn		Drift		Komm. driftstilsk.		Andre inntekter	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Formål								
Administrasjon	667 000	660 000	288 000	285 000	945 000	935 000	10 000	10 000
Kirker	712 000	706 000	343 000	339 000	1 008 000	1 008 000	47 000	37 000
Gravlunder	858 000	863 000	198 000	175 000	818 000	818 000	238 000	220 000
Andre k. formål	35 000	35 000	180 000	173 000	30 000	30 000	185 000	178 000
Menighetsbladet	14 000	13 000	72 000	72 000	0	0	86 000	85 000
Sum	2 286 000	2 277 000	1 081 000	1 044 000	2 801 000	2 791 000	566 000	530 000

Lønn

Lønnsutgiftene utgjør den største delen av det totale budsjettet. I de totale lønnsutgiftene ligger utgifter til faste stillinger, timelønn, ferievikarer, lønnsøkning, møtegodtgjørelser, pensjon og arbeidsgiveravgift. Vi har til sammen 3,5 årsverk fordelt på 8 stillinger og 6 personer. Flere av de ansatte innehar flere stillinger. Årets lønnsoppgjør ser ut til å bli svært moderat. Det forutsettes også at det ikke blir store økninger i 2021.

Pensjon

Pensjonsutgiftene er avhengig av hvor stor reguleringspremien blir og hvor mye som brukes av premiefond. Dette kan variere fra år til år. For 2021 er det budsjettet med samme pensjonskostnader som inneværende år, kr. 240 000.

Drift

1570 Kirkelig administrasjon

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: Kirkeverge 80 % og sekretærstilling 20 %. Sekretærstillingen kombineres med 20 % stilling som saksbehandler på gravlunder.

Utgiftene omfatter drift av kirkekontoret, bl.a. husleie, renhold, datautstyr, lisenser, leasing skriver/kopimaskin, telefon, porto, kontorrekvisita og revisjon. Det har vært en økning i husleie på 14,6 % etter at Bankgården AS ble overtatt av Hernes AS. Utgiftene utgjør nå kr. 111 000 pr. år.

1575 Kirker

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: organist (50 %), kirketjener (15 %), renholder (35 %), klokker (10 %) samt vikarutgifter for de samme stillingene.

De største utgiftspostene utenom lønn er strøm og forsikring av kirkebyggene. Strømutgiftene har økt mye de siste årene og utgjorde i 2019 kr. 168 000. I inneværende år har det vært en nedgang. For 2021 er det budsjettert med kr. 140 000 i strøm og kr. 73 000 i forsikring.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er faste utgifter som kommunale avgifter, renovasjon, snøbrøyting på til sammen kr. 18 000, vedlikehold av bygninger og utstyr (eks. stemming av orgel), innkjøp av utstyr til kirkene og til kirkelige handlinger, annonsering av gudstjenester, bilgodtgjørelse

Inntekter fra utleie av kirkebyggene og Soknestua forventes å ligge på ca. kr. 36 000. Ellers er det også her små justeringer i forhold til inneværende års budsjett.

1590 Gravlunder

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: to kirkegårdsarbeiderstillinger i til sammen 125 % og 20 % adm. ressurs. Begge kirkegårdsarbeiderne har kombistillinger. I tillegg til arbeid på kirkegården er de også kirketjenere både ved begravelser og andre kirkelige handlinger på helg, renholder og sekretær/saksbehandler. De har også ansvar for vedlikehold av kirkebygg og andre bygninger.

Utleie av arbeidskraft til kommunen utgjør ca. 15 % stilling. Kirkegårdsarbeiderne utfører bl.a. gravearbeid, høvling av veier og snøbrøyting, bl.a. har de fast brøyting ved pumpestasjonene.

I 2016 ble det foretatt en reduksjon i bemanningen på kirkegården og omorganisering av renholdsstillingen. 25 % av denne stillingen ble lagt inn i kirkegårdsarbeiderstillingen.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er service på maskiner/utstyr, forsikring, årsavgift, og drivstoff til bil og maskiner. Dette utgjør ca. kr. 88 000. I tillegg kommer vedlikehold av bygninger, utgifter til tømning av avfall fra gravplassen, leie av tjenester/maskiner, innkjøp av utstyr og forbruksmateriell.

Vi har også ansvar for planting og stell på ca. 80 gravsteder. Utgiftene til dette dekkes inn ved innbetaling av årlig avgift/bruk av fond. Dette gir en årlig nettoinntekt på ca. kr. 20 000. Utgifter til lønn er ikke tatt med her.

Andre inntekter er festeavgift og salg av tjenester. Etter utsending av krav om festeavgift for enkeltgravsteder der fredningstiden er gått ut er forventet inntekt av festeavgift økt med kr. 30 000.

1595 Andre kirkelige formål

Omfatter utgifter og inntekter til dåpsopplæring, konfirmantundervisning, trosopplæring, transport i forbindelser med konfirmantene og trosopplæringstiltak, diakoni og andre liknende tiltak.

Lønnsutgiftene dekker utgifter til ekstra konfirmantlærer og ekstrahjelp i forbindelse med de ulike trosopplæringstiltak.

Tilskudd fra kommunen til konfirmantundervisning ligger på samme nivå som tidligere, kr. 30 000. Tilskuddet dekker materiell, leie av lokaler, transport og lønnsutgifter til medhjelpere i konfirmantundervisningen.

Det budsjetteres med inntekter av trosopplæringsmidler på kr. 60 000. Andre inntekter er egenandel konfirmanter og loddsalg, refusjoner og ofringer.

1590 Menighetsbladet

omfatter lagging, trykking og distribusjon av 4 nr.

Utgiftene og inntektene er holdt på samme nivå som i 2020.

Forslag til vedtak:

Den foreslåtte budsjettrammen på kr. 3 367 000 fordelt med kr. 2 286 000 til lønn og kr. 1 081 000 til drift godkjennes. Forslaget forutsetter et kommunalt tilskudd på kr. 2 801 000.

Meråker menighetsråd

ØKONOMIPLAN 2021 – 2024

-behov for tiltak -

Investeringer maskiner og utstyr

Menighetsrådet vedtok for perioden 2017 – 2020 å prioritere vedlikehold av utearealer og maskiner til kirkegården. Maskiner og utstyr må etter hvert fornyes pga. vanlig slitasje. I 2019 ble det kjøpt inn ny gravemaskin. Traktoren som ble kjøpt i 2001 var foreslått skiftet ut i 2020, men i kommunens behandling av økonomiplanen ble dette tiltaket forskjøvet til 2021.

Arbeidsbilen på kirkegården er 2008-modell og ble kjøpt inn i 2014. Et motorhavari i sommer gjorde at vi vurderte å anskaffe ny bil i år, men det lot seg gjøre å skaffe en brukt motor som var brukbar. Forhåpentligvis holder den noen år til og denne kostnaden er satt opp i 2024.

Nytt servicebygg

De gamle garasjebygningene på Meråker kirkegård har sett sine beste dager, særlig gjelder det garasjene nærmest kirka. De er også for små slik at det ikke er plass til alle maskinene og bilen. Planen er å rive begge bygningene og bygge et nytt servicebygg som rommer garasplass til bil og maskiner, lagerplass for utstyr og personalrom. Menighetsrådet ønsker at dette tiltaket prioriteres og det er satt opp i 2022. Her foreligger det ingen kostnadsberegning enda

Vedlikehold kirker

Stordalen kapell

Når det gjelder behov for innvendig vedlikehold av kirkene ble det i 2017 foretatt en foreløpig befaring. Der kom det fram at vinduene i Stordalen kapell er preget av tidens tann og at det bør gjøres noe med disse, om nødvendig skifte de ut. Som det ble nevnt i forrige økonomiplan kan sparkel og maling være en enkel løsning på kort sikt, men skal vinduene skiftes er det en mer omfattende affære. Kapellet er såkalt listeført hos Riksantikvaren og sist det ble foretatt vedlikehold av vinduene (1993) var Fylkeskonservatoren inne i bildet med sine pålegg, bl.a. måtte den utvendige vindusinnrammingen tas vare på og settes på igjen. Her må vi få fagfolk til å vurdere hva som bør og kan gjøres med vinduene og Riksantikvaren må konsulteres. Utfra deres vurderinger må Menighetsrådet bestemme hva som må gjøres og når det kan gjøres. Det ble foreslått å sette opp kr. 200 000 på økonomiplanen i 2022 til dette formålet. Innen den tid må vi få en vurdering fra fagfolk og et kostnadsoverslag på plass. Dersom det viser seg at det er for lenge å vente til 2022, må det foretas en omprioritering på økonomiplanen.

Meråker kirke

I 2024 har Meråker kirke 150-års jubileum.

Kirka ble pusset opp til 100-årsjubileet i 1974. Etter dette er det ikke gjort så mye innvendig oppussingsarbeid. Golvet ble malt for noen år siden og teppet i midtgangen og våpenhuset er skiftet ut. Det er også kjøpt inn benkeputer. Ut over dette er det kun utført nødvendig vedlikehold. Det bør derfor vurderes om kirka skal pusses opp før jubileet. Kostnadene er foreløpig usikre og er selvfølgelig avhengig av hvor mye som skal gjøres. Tiltaket er satt opp i 2023.

<u>Tiltak</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Traktor	400 000			
Vinduer Stordalen kap.		200 000		
Nytt servicebygg på kirkegården		1 500 000		
Oppussing innv. Meråker kirke			1 000 000	
Arbeidsbil til kirkegården				180 000

Budsjett for kontrollarbeidet 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

16.09.2020

Saknr

27/20

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/125 - 15

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget, med forbehold om årsbudsjettvedtaket til Revisjon Midt-Norge SA, slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2021 for kontrollarbeidet i Meråker kommune med en total ramme på kr 846.000.-.
2. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.
3. Forslaget oversendes kommunedirektøren for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Behandling:

Enstemmig

Vedtak:

1. Kontrollutvalget, med forbehold om årsbudsjettvedtaket til Revisjon Midt-Norge SA, slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2021 for kontrollarbeidet i Meråker kommune med en total ramme på kr 846.000.-.
2. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.
3. Forslaget oversendes kommunedirektøren for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Saksopplysninger

Saksbehandling og saksgang for budsjettet for kontroll og tilsyn går fram av § 2 i forskriften om kontrollutvalg og revisjon:

§ 2. Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet
Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Forskriften pålegger kontrollutvalget å fremme forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Utvalgets ansvar og oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kontrollutvalgets egne aktiviteter, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til større vesentlige endringer i utvalgets samlede aktivitetsnivå for 2021.

I kontrollarbeidssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal føres på funksjon 110.

Kontrollutvalgets egne utgifter

Gjelder hovedområdene lønn, andre driftsutgifter, samt kjøp av varer og tjenester. I lønn inngår bl.a. fast årlig godtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste, møtegodtgjørelse, reiseutgifter og tilhørende sosiale kostnader. Det er lagt inn 3% økning pr. år.

Satsene for godtgjøring til folkevalgte er fastsatt av kommunestyret. I andre driftsutgifter inngår bevertning, faglitteratur/tidsskrifter og kurs-/oppholdsutgifter mv.

Kontrollutvalget er et viktig organ og må ha ressurser til faglig oppdatering i form av å delta på kurs og konferanser. Dette er spesielt viktig etter et valg, og i tillegg er det viktig å sette seg inn i den nye kommuneloven som gjelder fra 2020. Det er lagt opp til 4 møter i 2021.

Kontrollutvalgssekretariat

Kontrollutvalgets sekretariat, Konsek Trøndelag IKS (Konsek) utgjør kontrollutvalgets operative ledd. Konsek har ansvar for saksutredning og generell tilrettelegging for utvalgets arbeid. Representantskapet i Konsek vedtok den 21. april 2020 budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023. Det er som årene før lagt opp til ca. 3% økning pr. år.

Revisjon

Revisjon Midt-Norge SA har opplyst at beløpet for revisjonstjenester 2021*(se nedenfor, samt økonomiplan 2020 – 2024, blir fastsatt i årsmøtet oktober 2020. En tar derfor foreløpig utgangspunkt i beløpet for revisjonstjenester som er angitt i årsmøtet 04.05.20, sak 07/20, orientering om økonomiplan 2020 - 2024.

Budsjettforslag 2021 med økonomiplan 2021 - 2024

Budsjett	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	Forslag 2023	Forslag 2024
Kontrollutvalgets egne utgifter til møteavvikling, kurs, m.v.	107.000	110.000	113.000	117.000	120.000
Kjøp av sekretariatstjenester	210.000	217.000	223.000	230.000	237.000
Kjøp av revisjonstjenester	508.000	519.000*	530.000*	541.000*	552.000*
Total ramme kontrollutvalget	825.000	846.000	866.000	888.000	909.000

Vurdering

I kontroll- og tilsynssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Budsjettforslaget bygger på erfaring fra kontrollutvalgets egenaktivitet og tidligere regnskapstall.

Antallet møter og evt. besøk ved kommunale avdelinger/institusjoner kan øke hvis konkrete saker eller problemstillinger oppstår. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.

Kontrollutvalget legger fram et forslag til spesifisert budsjett for kontrollarbeidet. Kommunestyret fastsetter den totale rammen.

**Detaljert budsjett 2021 – Meråker
kontrollutvalg**

Konto	Beskrivelse	2021
10800	Godtgjørelse til folkevalgte	46 000
10803	Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste	6 000
10990	Arbeidsgiveravgift	5 000
11000	Kontorrekvisita	1 000
11002	Faglitteratur/tidsskrifter	5 000
11151	Bevertning	4 000
11196	Kontingent FKT	5 000
11500	Kursavgifter og oppholdsutgifter	28 000
11601	Kjøregodtgjørelse	5 000
11602	Reiseutgifter (inkl. parkeringsavgifter/bomavgifter)	5 000
13751	Kjøp av tjenester fra Konsek Trøndelag IKS	217 000
13752	Kjøp av tjenester fra Revisjon Midt-Norge SA	519 000
	Sum ramme - kontrollarbeidet (funksjon 110)	846 000

-fremtidsrettet turisthytte som tar vare på tradisjonene

Til Meråker kommune

Stjørdal 2.september 2020

SØKNAD TILSKUDD TIL STORDALSHYTTA

Vi søker med dette Meråker kommune om økonomisk tilskudd til byggingen av Stordalshytta.

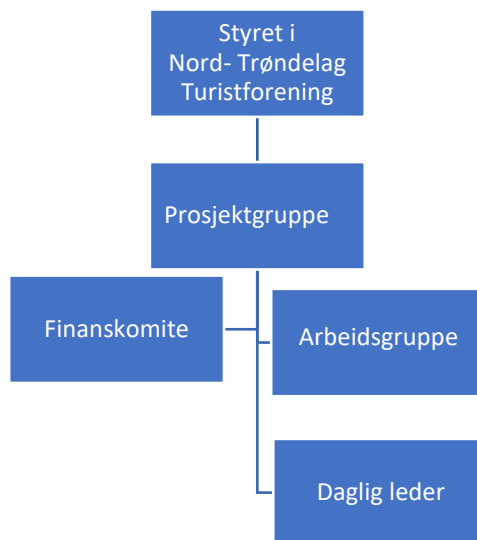
Stordalshytta bygges på den gamle tomte for Bjørneggen søndre, g.nr 48 b.nr 1. i Stordalen i Meråker kommune.

Den nye hytta skal erstatte Bjørneggen, som har fungert som selvbetjeningshytte for Nord-Trøndelag Turistforening (NTT) de siste 30 år.

Stordalshytta blir en moderne turistforeningshytte for miljøbevisste fjellvandrere.

Nord-Trøndelag Turistforening ble opprettet i 1972 og har i underkant av 5000 medlemmer fordelt på sine tre turlag; Namdal turlag, Innherred turlag og Skarven turlag. Skarven turlag har sine medlemmer i kommunene Frosta, Stjørdal og Meråker. NTT har 15 hytter og 6 av hyttene ligger i Skarven turlag sitt arbeidsområde. Foreningen har mer enn 500 km sommermerkede stier, og et av de viktigste områdene er nettopp den nordlige delen av Sylan og langs svenskegrensa. Foreningens kontor ligger på Stjørdal og drives av daglig leder Nina Pettersen sammen med kontormedarbeider Hilde Grødahl Thomsen.

Nedenfor viser vi en beskrivelse for hvordan prosjektet er organisert.

NTTs styre

Leder	Arve Ingar Hjelde, Snåsa.
Nestleder	Björg Ekker, Grong.
Styremedlem	Tommy Lien, Stjørdal.
Styremedlem	Jorun Lundemo, Stjørdal.
Styremedlem	Bente Eidesmo, Namsos.
Styremedlem	Gunnar Johansen, Steinkjer.
Styremedlem	Grethe Hesselberg, Verdal.

Prosjektgruppe

Leder	Arve Ingar Hjelde, Snåsa.
Medlem	Inge Grøntvedt, Stjørdal.
Medlem	Marit Haugen Øverkil, Meråker.
Medlem	Nina Pettersen, daglig leder NTT.

Finanskomité

Leder	Inge Grøntvedt, Stjørdal
Medlem	Arne Klæth, Stjørdal
Medlem	Nina Pettersen, Stjørdal (daglig leder NTT)

Arbeidsgruppe

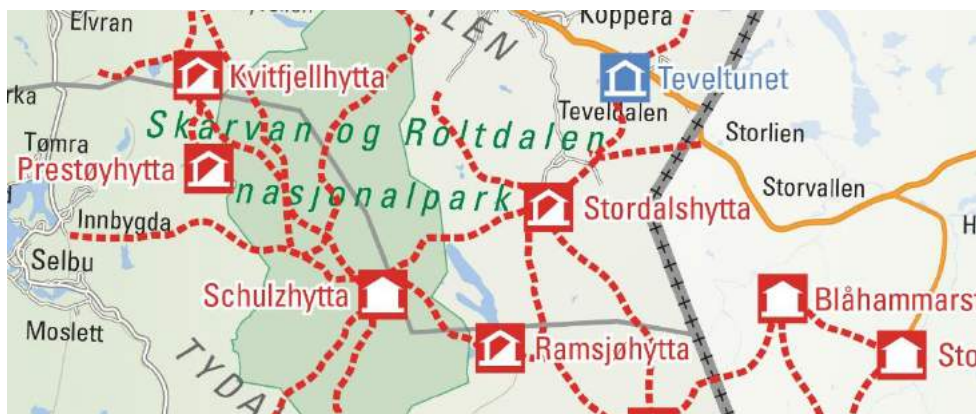
Leder	Inge Grøntvedt, Stjørdal
Medlem	Tore Laugtug
Medlem	Gabriel Børseth
Medlem	Helge Skjærpe

Bjørneggen er preget av tidens tann og har ikke den standard som kreves i dag, verken når det gjelder kvalitet eller sikkerhetsbestemmelser. NTT fikk ikke anledning til å videreføre navnet Bjørneggen av formelle årsaker. Men vi mener at Stordalshytta er et flott navn på ei hytte som skal videreføre de stolte tradisjonene med overnatting og gjestfrihet for fjellturister av alle slag på Stordalen.

Som en del av Den Norske Turistforening har vi hytter og merkede stier over hele landet. Sylan er et viktig fjellområde; nettopp fordi den knytter sammen Sverige og Norge. Stordalen er også et yndet fjellområde i seg selv, og er en viktig hovedinnfallsport til både Sylan og Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Det er mange muligheter for korte og lange turer; både sommer som vinter, og for både store og små, og med utgangspunkt i Stordalshytta.

Stordalen er et meget viktig knutepunkt i nordre del av Sylan og østre del av Skarvan/Roltdalen nasjonalpark. Det er både en innfallsport og startpunkt, et destinasjonsmål i seg selv og en del av det allerede etablerte sti- og hyttenettet på både norsk og svensk side av Sylan.

Den nye hytta blir liggende i et område med historiske tradisjoner. Det er store jernvinningsanlegg fra flere tusen år tilbake, og over 250 år gruvedrift med blant annet Lillefjell gruver og den historiske Hyttskriverstuggu på Gilså, og blyglansutvinning i Kluken.

Stordalshytta ligger også sentralt i reindriftnæringen som er blitt utøvd i området i mange hundre år, og nå under ledelse av Essand Reinbeitedistrikt (Saantin Sijte), som har 9 siidaenheter.

Bygging og drift av Stordalshytta skal utføres på en slik måte at det i minst mulig grad blir til ulempe for reindriftnæringen. Det vil derfor legges vekt på mye informasjon som bidrar til økt kunnskap og forståelse for både den samiske kulturen og reindriftnæringen. I sårbare perioder og i forbindelse med kalvingstid, kan det bli begrenset tilgang til å bruke hytta, og vi vil ha dialog med reinbeitedistriktet i forbindelse med aktiviteter i området.

I forkant av Stordalshytta opparbeides en parkeringsplass med avkjørsel direkte fra fylkesveien. Det er avgjørende at vi får en avtale med kommunen, evn fylkeskommunen for å finansiere opparbeidelse, vedlikehold og brøyting av denne parkeringsplassen. Brukere som parkerer der må også regne med å måtte betale noe parkeringsavgift, for eksempel med en vipps løsning. Vi ønsker egen dialog med Meråker kommune når det gjelder fremtidig drift og vedlikehold.

NTT bygger ei hytte for framtida for fjellvandrere

Hytta skal møte vår tids krav og framtidige krav til universell utforming, sikkerhet og miljøvennlighet. Samtidig skal den kunne tjene som samlingssted for både unge og eldre, større og små grupper av alle slag, men aller mest tjene behovene for naturelskere og fjellvandrere.

Det er vårt ønske og vår visjon at bruken av området skal tilpasses driften til reinbeitedistriktet og at vi kan bidra til å fremme samisk kultur. Essand reinbeitedistrikt har bidratt positivt gjennom hele prosessen. Og vår intensjon er at hytta og området rundt skal kunne gjenspeile både gruvedrifta og reindrifta, samtidig som det skal stimulere flere til å besøke de fine fjellområdene. Hytta og uteområdet ved hytta vil være en viktig arena for informasjon om nettopp reindrift, samisk kultur og språk, gruvedrift og om nasjonalparken og verneområdene.

En selvbetjent hytteløsning innebærer at hytta er godt utstyrt. Vi ser også muligheten for en hyttevaktløsning i høysesongene som sørger for å organisere overnattingene og rengjøring av hytta.

Ved å tilrettelegge både hytte og uteområde i tråd med kravene for universell utforming, og ved å trekke inn lokal historie og reindriftnæring, grunneiere og annen lokal kompetanse, mener vi å gjøre tilbudet mer aktuelt og attraktivt for mange flere; både barn og unge, voksne og godt voksne, for de som ønsker korte turer og de som ønsker lange turer, de som ønsker ski og skileik på vinteren og de som ønsker fjellturer på sommeren. Vi ønsker å gi disse opplevelsene til alle.

Hytta bygges med 39 overnattingsplasser. Her bygges også en egen, atskilt avdeling for hundeelskere. I tillegg utarbeider vi Åsberget friluftsområde som er i tilknytning til hytta. Åsberget friluftsområde ligger i tilknytning til Stordalshytta. Målet med å opparbeide området er å gi barn, unge og mennesker med nedsatt funksjonsevne mulighet til å oppleve naturen og friluftslivets gleder på en enkel

måte. Det er satt opp gapahuk, anlagt bålplass og bygd handicap utedo så langt, og vi ser at både naboer, hyttefolk og andre benytter seg av dette.

På Åsberget har vi fått en langsiktig leieavtale med Stordalen Sameie og i forståelse med Essand Reinbeitedistrikt for oppbygging av et allsidig men enkelt aktivitetsområde. Adkomst er sikret gjennom en egen avtale med grunneier, og det vil bli gruset sti fra hytta og opp til Åsberget.

Stordalshytta vil bli utstyrt med dusj og garderobe, badstue og tørkerom, vannklosetter og oppvarmede rom. Kjøkkenet blir fullt utstyr for sjølhushold og det blir valgt materialer på gulv og vegger som er lette å rengjøre og som «tåler en støyt». Hytte blir også utstyrt med balansert ventilasjon i 1.etasje og et tidsmessig brannvarslingsanlegg og rømningsveier. Ettersom hytta ligger i nærheten av bebyggelse er det ikke nødvendig med egen sikringsbu.

Det blir ikke nødvendig med heisløsninger selv om hytta reises i to etasjer da universell tilgjengelighet sikres i 1.etasje, og det er innvilget dispensasjon fra kravet om universell utforming i 2.etasje.

Foreningen har lagt til rette for at entreprenører, håndverkere og servicebedrifter fra bygda i størst mulig grad blir benyttet for produksjon og bygging av den nye hytta. Dette gir arbeidsplasser lokalt og viktige inntekter til kommunen, men samtidig vil også dette bidra til eiendomsfølelse og tilhørighet til den nye hytta fra lokalbefolkningens side. Bedrifter som Kopperå Elektro, Meråker VVS, og Farstad er noen av de viktigste leverandørene i prosjektet.

En ny turisthytte får mye oppmerksomhet også nasjonalt. Vi tror at Stordalshytta vil være et godt bidrag til Meråker kommunes visjon og ambisjon.

For å kunne realisere alle disse drømmene er Skarven turlag og NTT villig til å brette opp ermene og gjøre en solid dugnadsinnsats. Men vi trenger også hjelp og bidrag utover dette.

Finansiering

Stordalshytta vil være et betydelig økonomisk løft hvilket betyr at vi må mobilisere til storslått dugnadsbidrag, både når det gjelder økonomiske midler og arbeidsinnsats. Vi tilstreber som alltid å bruke lokal kompetanse og lokale leverandører.

For å kunne realisere prosjektet må vi ha tilstrekkelig finansiering på plass. Selv med storstilt dugnadsinnsats vil dette uansett kreve betydelige summer. Vi må ta frierhatten på og vandrestaven fatt, og henvender oss til både offentlige og private aktører for tilskudd og bidrag.

Vi søker med dette Meråker kommune om kr 800 000 i støtte til byggingen av Stordalshytta. Dette utgjør cirka 1/3 av sum usikre tilskuddskilder.

Nedenfor følger kostnadsoverslag og finansieringsoversikt for prosjektet.

Anslagsvis kostnader inkl mva

Bygg, vei, parkering, vann og avløp	kr	10 700 000
Tomt	kr	750 000
Riving Bjørneggen	kr	200 000
Byggesøknad og admin	kr	50 000
Møbler og inventar	kr	489 063
Strøm	kr	43 700
Uteområde	kr	31 000
Byggelånsrenter	kr	160 000
Sum	kr	12 423 763
Uforutsette kostnader	kr	500 000

Sum inkl uforutsette kostnader	kr	12 923 763
---------------------------------------	-----------	-------------------

Relativt sikre tilskudds og finanseringskilder

Spillemidler	kr	3 000 000
Nordenfjeldske	kr	1 500 000
Tilbakeført mva	kr	2 150 000
Lån	kr	3 000 000
Egenkapital (=tomt)	kr	750 000

Sum sikre	kr	10 400 000
------------------	-----------	-------------------

Andre usikre tilskuddskilder

Sum usikre	kr	2 523 763
-------------------	-----------	------------------

Sum sikre og usikre	kr	12 923 763
----------------------------	-----------	-------------------

I henhold til fremdriftsplanen skal hytta overleveres NTT 1.juni 2020. Da har vi tid tilstrekkelig til å innrede og klargjøre for offisiell åpning i forbindelse med DNTs sommeråpning ca. 26.juni. Vi jobber allerede med gjestelisten.

Vi håper på et positivt svar på vår søknad. Ta kontakt om det er ønskelig og nødvendig med ytterligere dokumentasjon.

Med vennlig hilsen

Inge Grøntvedt
prosjektgruppa

inge.grontvedt@gmail.com
90050558

Nina Pettersen
daglig leder

nina.pettersen@dnt.no
93004930

20/599

Meråker Historielag

Meråker St. Venner

v/Aud Marø

Kyllofallet 28 A

7530 Meråker

Meråker 01.sept. 2020

Meråker Kommune

Kulturetaten

7530 Meråker

Søknad om fast driftstilskudd til Meråker stasjon.

Gjennom leieavtale med Bane Nor har Meråker Historielag overtatt driftsansvaret for bygningene på Meråker st.

Bygningene og uteanlegget er satt i stand med stor dugnadsinnsats og med økonomisk og praktisk bistand fra Bane Nor og mange andre aktører. Bygningene og anlegget er meget presentabelt for Meråker som bygdela og for Meråkerbanen.

Drifta av anlegget ivaretas av Meråker stasjons Venner.

Driftsutgiftene dreier seg i første rekke om utgifter til oppvarming og lys, forsikringer, husleie og vanlig vedlikehold av utstyr, renhold mv.

Inventar og kjøkkenutstyr er stort sett basert på gaver fra forskjellige personer.

Det er opprettet faste leieavtaler med Meråker Kunstforening, Meråker Pensjonistlag og Meråker Husflidslag i 2.etasje.

Lokalene i 1. etasje leies ut til private arrangement som fødselsdager, familiesammenkomster, lagsmøter, kursvirksomhet o.l.

Ellers arrangeres kaffeutvalg på fastsatte lørdager i regi av Meråker St. Venner, loppemarked o.a. inntektsbringende tiltak.

Utleieinntektene gir ikke forsvarlig dekning av de løpende utgiftene, **og vi søker Meråker Kommune om et årlig driftstilskudd på kr.10.000,-.**

Nærmere opplysninger over vårt regnskap kan gis av Odd Magnar Horten som er vår kasserer.

Med vennlig hilsen

Meråker st. Venner

Foreningen Meråker Jernbanestasjon.

Marius Slungård

Marius Slungård

Aud Marø

Aud Marø

Innspill til budsjettbehandlingen, utvalg skole, oppvekst og kultur.

Meråker innvanderråd ønsker å fremme tiltak som kan bidra til økt aktivitet for barn og unge innen kultur og idrett. Vi antar at økonomi kan være til hinder for deltagelse på flere arenaer, både innen kultur og idrett.

Innvanderrådet ønsker å få utredet mulighetene for at barn og unge av økonomisk vanskeligstilte familier kan delta i kulturskolen, på idretts- og korpsturer og andre arenaer/ arrangement der kommunen kan gå inn og støtte dette helt eller delvis.

En utredning kan kanskje ta høyde for ulike økonomiske kriterier som er naturlig å legge til grunn for å få støtte til deltagelse, og si noe om hvilke økonomiske ressurser som kreves fra kommunen, og om det er mulig å bearbeide dette inn i neste års budsjett, eventuelt konsekvenser av dette.

En realitetsbehandling av forslaget.

På vegne av Meråker Innvanderråd

Katja Merakerli

Gunnil Wæhre